

సాంఘిక శాస్త్రం నోట్స్

Please scan QR Code
Teachers/Students
Latest Updates

10వ తరగతి

(తెలుగు మాధ్యమం)

GSTIN: 37AOFPP8639D1ZM Proprietor: POTTI SAMBASIVA RAO MA, TTC.

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS

D No. 17-7-8/1, Near Municipal Office, Bypass Road,
Sattenapalli (Post & Mdl) Guntur (Dist), Andhra Pradesh - 522 403.

www.teacherandstudentpublications.com
sapamate4848@gmail.com 98856 78410, 94402 20410

ONLINE AND OFFLINE PRINTED BOOKS (WITH QR TECHNOLOGY) (ONLY 10TH CLASS) (EM & TM) ALL SUBJECTS

GSTIN: 37AOFPP8639D1ZM

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS

D.No. 17-7-8/1, Near Municipal Office, Bypass Road,
Sattenapalli (Post & Mdl) Guntur (Dist), Andhra Pradesh -522 403.
www.teacherandstudentpublications.com
sapamate4848@gmail.com 98856 78410, 94402 20410

ONLINE AND OFFLINE PRINTED BOOKS (WITH QR TECHNOLOGY) (ONLY 10TH CLASS) (EM & TM) ALL SUBJECTS

SOCIAL STUDIES NOTES (10th Class)

సాంఘిక శాస్త్రం నోట్సు

(10వ తరగతి)

Please scan QR for Book PDF

ముందుమాట

పదవ తరగతి ప్రతి విద్యార్థికి ఒక మైలు రాయి. పాఠశాల విద్యకు ఈ తరగతి చివరి దశ. ఈ తరగతిలో సాధించిన మార్కులు లేదా గ్రేడును మాత్రమే ఎక్కువ మంది గుర్తుంచుకుంటారు. అటువంటి 10వతరగతి విద్యార్థులకు వారి ఓపికకు మించి ఊకదంపుడు స్టడీ మెటీరియల్స్ను అందిస్తే అధిక శాతం విద్యార్థులు అనాసక్తి వ్యక్తపరుస్తారు. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని క్లుప్తంగానే అయినా సమగ్రమైన స్టడీ మెటీరియల్ని ఒక వినూత్న పద్ధతిలో అందిస్తున్నాం.

Innovative గా Social Studies Notes (TM&EM) తయారు చేయబడినది. కరోనాకు పూర్వం మరియు కరోనా కాలంలో జరిగిన పరీక్షా విధానంలోని మార్పులు దృష్టిలో పెట్టుకొని సులభమైన పద్ధతిలో విషయాలను వ్యక్తీకరించడం జరిగింది. స్థిరమైన ప్రశ్న-జవాబు మాదిరిలో కాకుండా concept based విధానంలో notes ఉండడం వల్ల విద్యార్థి ప్రశ్న పత్రం ఏ తీరుగా ఉన్నను సులభంగా సమాధానం ఇవ్వగల భరోసా ఈ పుస్తకం అందించగలదని మా విశ్వాసం.

రాష్ట్రంలో సుప్రసిద్ధ Social Studies టీచర్లలో ఒకరైన మరియు అందరికీ తెలిసిన మన గురుదేవ డాట్ కామ్ నిర్వాహకులు (శ్రీకాళహస్తి) వారు తయారు చేసిన 10th class Social Studies notes ఇది. సార్ సొంతంగా వ్రాసిన నోట్సు రాష్ట్రం నందు అందరు విద్యార్థులు సులభంగా చదువుకునే విధంగా పుస్తక రూపంలో తయారు చేయబడినది.

HIGHLIGHTS OF THIS BOOK :-

- 1) పుస్తకం ద్వారా విద్యార్థులు విషయాన్ని చదివి అభ్యసించవచ్చు.
- 2) Book నందు పెట్టిన QRను Scan చేసినట్లు అయితే విషయ సంబంధ వీడియోలు చూసి, విని కూడా అభ్యసించవచ్చు.
- 3) Book నందు Online Exams attempt చేయవచ్చు. ఫలితాలను వెంటనే పొందవచ్చు.
- 4) విషయం Concept based గా ఇవ్వబడింది కాబట్టి స్థిర ప్రశ్న-జవాబుల పద్ధతిలో బట్టి పట్టనవసరం లేదు.
- 5) **MAPPING SKILLS & INFORMATION SKILLS:** కొన్ని పాఠములలో ఉన్న Mapping skills and information skills విడివిడిగా ఒకేచోట గలవు. QR ను Scan చెయ్యటం ద్వారా Skills PPT, వీడియోల ద్వారా వివరంగా subject ను తెలుసుకొనవచ్చు.

- 6) పాఠము Heading ప్రక్కన ఉన్న QRను Scan చేసినట్లు అయితే ఆ పాఠమునకు సంబంధించిన వీడియోలను చూడవచ్చును. ఈ వీడియోలను చూచేటప్పుడు Student మా web దాటి బయటకు వెళ్ళలేడు. వేరే Videos చూసే అవకాశము లేదు. ఆయా lesson వీడియోలు మాత్రమే చూడగలరు.
- 7) **IMPORTANT YEARS :** Paper I & II లో ఉన్న Important years మొత్తం ఒకే చోట గలవు. Heading ప్రక్కన ఉన్న QR ను స్కాన్ చెయ్యటం ద్వారా వీడియో రూపంలో చూడవచ్చును.
- 8) **IMPORTANT PERSONS :** Social Studies నందు Important Persons వారియొక్క Brief History మొత్తం 114 మంది గురించి కలదు.
- 9) **SLOGANS :** కొన్ని Main Items తీసుకొని దానిమీద కొన్ని Slogans ఇవ్వడమైనది. Slogans Heading ప్రక్కన ఉన్న QR ను Scan చెయ్యటం ద్వారా మరికొన్ని Slogans వీడియోలు చూడవచ్చు.
- 10) General Elections, Ruling Parties/ Government Legislative & PMs and President of India etc., వివరాలు ఇవ్వడమైనది.
- 11) **MAP POINTING :** India and World outline maps and solutions QR ద్వారా Map Pointing వీడియో కలదు. Page left side blank map student గుర్తించడం కోసం ఇవ్వడమైనది. ఈ విధంగా 10th క్లాసు (EM & TM) Social Studies నోట్సు తయారుచేయటం జరిగింది.
- విద్యార్థులకు ఒత్తిడి లేని విద్యాభ్యాసానికి ఈ పుస్తకం ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుందని ఆశిస్తున్నాను.
- సూచన :** ప్రతి పాఠానికి QR code ఇవ్వబడింది. ఈ QRని Scan చేసి mobile, tab, laptop and projector సాయంతో Audio-Visual పాఠాలు పొందవచ్చు. అలాగే online and offline e-tests ప్రయత్నించి వెంటనే ఫలితాన్ని పొందవచ్చు.

POTTI SAMBASIVA RAO, M.A., T.T.C.,
PUBLISHER
TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS, PSR DIGITAL BOOKS
SATTENAPALLI, GUNTUR DT.
Whatsapp.9885678410, 9440220410

GSTIN: 37AOFPP8639D1ZM

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS

D.No. 17-7-8/1, Near Municipal Office, Bypass Road, Sattenapalli (Post & Mdl) Guntur (Dist), Andhra Pradesh -522 403.

www.teacherandstudentpublications.com

sapamate4848@gmail.com 98856 78410, 94402 20410

ONLINE AND OFFLINE PRINTED BOOKS (WITH QR TECHNOLOGY) (ONLY 10TH CLASS) (EM & TM) ALL SUBJECTS

DIFFERENCES BETWEEN PSR DIGITAL BOOKS (VIDEO BOOKS) AND OTHER BOOKS ONLY 10TH CLASS (E.M. & T.M.)

PSR DIGITAL BOOKS WITH QR CODES	OPEN MARKET BOOKS WITHOUT QR CODES
1. QR code లతో Digitalize చేయబడిన సాంప్రదాయ పుస్తకాలు	1. కేవలం సాంప్రదాయ పుస్తకాలు
2. ఒకే ప్రశ్న అనేక విధాలుగా, కానీ జవాబు ఒకే విధంగా.	2. ఒకే ప్రశ్న ఒకే జవాబు.
3. జవాబులు Principles of evaluation ని అనుసరించి పాయింట్స్ రూపంలో ఉంటాయి.	3. జవాబులు paragraph రూపంలో ఉంటాయి.
4. తక్కువ పేజీలు, సరళమైన భాష, అవసరమైన మేరకు సమాచారం.	4. ఎక్కువ పేజీలు, ఎక్కువ అనవసర సమాచారం
5. Modified syllabus ప్రకారం స్టడీ మెటీరియల్	5. కొన్ని Books పాత syllabus ప్రకారం స్టడీ మెటీరియల్
6. ప్రశ్నలకు జవాబులు పుస్తకంలో చదువుకునేందుకు మాత్రమే కాకుండా Audio-Visual పద్ధతిలో వీక్షించేందుకు వీలుగా QR ల ఏర్పాటు.	6. ప్రశ్నలకు జవాబులు పుస్తకంలో చదవడం తప్ప Audio-Visual ఏర్పాటు లేవు.
7. Text-book నందున్న activities అక్షర రూపంలోనే కాకుండా virtual-lab లు audio-visual రూపంలో లభ్యం.	7. Text-book నందున్న activities కేవలం అక్షర రూపంలో మాత్రమే.
8. Latest సమాచారాన్ని update చేసుకునే విధంగా ప్రతి Book title page వద్ద QR code ఏర్పాటు. కొత్త Information పొందే వీలు కలదు.	8. Routine printed matter తప్ప మార్పుకు వీలు లేదు.
9. పుస్తకం ధర చాలా తక్కువ.	9. పుస్తకం ధర చాలా ఎక్కువ.
10. అన్ని స్థాయిల విద్యార్థులకు ఉపయుక్తం.	10. అదనపు సమాచారం కోరే విద్యార్థులకు మాత్రమే ఉపయోగం.

SALIENT FEATURES OF THIS BOOK :

1. నాణ్యమైన పేపర్.
2. సరళమైన భాష మరియు సమగ్రమైన సమాచారం.
3. ఆన్డ్రప్రదేశ్ లో మొట్టమొదటి digitalized పైవేట్ material.
4. Virtual labs in videos
5. Virtual activities. videos by expert faculty.
6. Aids for analytical thinking ability improvement.
7. Updating of study material related videos.
8. నమ్మశక్యం కాని తక్కువ ధర.
9. రాష్ట్రంలో అత్యుత్తమ ఉపాధ్యాయుల study related videos QR technology ద్వారా లభ్యత.
10. After 01-01-21 three model papers will be included in the title QR.
11. Online self - evaluation tests with instant results.

POTTI SAMBASIVA RAO, M.A., T.T.C.,
PUBLISHER

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS, PSR DIGITAL BOOKS
SATTENAPALLI, GUNTUR DT.
Whatsapp.9885678410, 9440220410

GSTIN: 37AOFPP8639D1ZM

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS

D.No. 17-7-8/1, Near Municipal Office, Bypass Road, Sattenapalli (Post & Mdl) Guntur (Dist), Andhra Pradesh -522 403.

www.teacherandstudentpublications.com

sapamate4848@gmail.com 98856 78410, 94402 20410

ONLINE AND OFFLINE PRINTED BOOKS (WITH QR TECHNOLOGY) (ONLY 10TH CLASS) (EM & TM) ALL SUBJECTS**DETAILS OF THE BOOKS AVAILABLE WITH US (మా వద్ద లభించు పుస్తకాల వివరాలు)****Only 10th Class (E.M. & T.M.)**

ENGLISH MEDIUM	MRP	TELUGU MEDIUM	MRP
1. తెలుగు నోట్స్	Rs. 250	1. తెలుగు నోట్స్	Rs. 250
2. HINDI NOTES	Rs. 250	2. HINDI NOTES	Rs. 250
3. ENGLISH NOTES	Rs. 250	3. ENGLISH NOTES	Rs. 250
4. MATHEMATICS NOTES	Rs. 250	4. గణితశాస్త్రం నోట్స్	Rs. 250
5. PHYSICAL SCIENCE NOTES (Full book printed in colour)	Rs. 250	5. భౌతిక రసాయన శాస్త్రం నోట్స్ (Full book printed in colour)	Rs. 250
6. BIOLOGY NOTES (Full book printed in colour)	Rs. 250	6. జీవశాస్త్రం నోట్స్ (Full book printed in colour)	Rs. 250
7. SOCIAL STUDIES NOTES	Rs. 250	7. సాంఘిక శాస్త్రం నోట్స్	Rs. 250
Total set Rs.1750		Total set Rs.1750	

* Complete set of 7 books either TM or EM is Rs.1750. However after Publisher's promotional discount of Rs.1150 each set is available for **Rs.600** only.

Individually each book is available at Rs.75 in any book stall. (Bookstall నందు విడిగా ఒక్కొక్క పుస్తకం Rs.75 మాత్రమే)

* Each individual book is available from the publisher at Rs.75 + Rs.40 towards DTDC courier charges (విడిగా ఒక్కొక్క ప్రతి Rs.75 + Rs.40 కొరియర్ చార్జీస్ కలుపుకొని Rs.115)

* Complete set with 7 books is available for Rs.600 + Rs.50 DTDC courier or RTC parcel service charges Rs.650 only)

* For copies visit the nearest bookshops. (పుస్తక ప్రతుల కొరకు దగ్గరలోని పుస్తక విక్రయాలను దర్శించండి)
In case the books are not available at bookshops, copies can be had from the publishers.

* If any educational Institutes require more number of sets (sets in bulk) the price is negotiable. The books can be sent to the nearest RTC parcel office or available lorry transport parcel office)

* If any individual subject copies i.e. Telugu, Hindi, English etc., are required (in bulk) you can get them through RTC PARCEL SERVICE within 24 hours. (Every RTC Depot has a parcel office)

* Payments can be made through Google Pay or Phone pay to 9440220410 (POTTI SAMBASIVARAO, TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS)

Note : At present only 10th class books are available. Soon other classes are also available. Books will be despatched as soon as order is received so that they can reach you at the earliest.

For further details, contact,

POTTI SAMBASIVA RAO, M.A., T.T.C.,
PUBLISHER

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS, PSR DIGITAL BOOKS
SATTENAPALLI, GUNTUR DT.
Whatsapp.9885678410, 9440220410

GSTIN: 37AOFPP8639D1ZM

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS

D.No. 17-7-8/1, Near Municipal Office, Bypass Road,
Sattenapalli (Post & Mdl) Guntur (Dist), Andhra Pradesh -522 403.
www.teacherandstudentpublications.com
sapamate4848@gmail.com 98856 78410, 94402 20410

ONLINE AND OFFLINE PRINTED BOOKS (WITH QR TECHNOLOGY)
P.S.R. DIGITAL BOOKS, ALL SUBJECTS NOTES (PRINTED MATERIAL)
Only 10th Class (E.M. & T.M.)

23-11-2020 నుండి అన్ని Subjects (E.M. & T.M) అందుబాటులో ఉండును. మీకు దగ్గరలో ఉన్న Book Shop లో అడగండి, లేకపోతే నన్ను సంప్రదించండి. నేను Dispatch చేయగలను. Books తీసుకున్న తర్వాత amount ఇవ్వవచ్చు. A.P. Govt. 30-10-2020న విడుదల చేసిన 2020-21 వార్షిక విద్యా ప్రణాళిక కూడా పుస్తకము నందు add చేయబడినది.

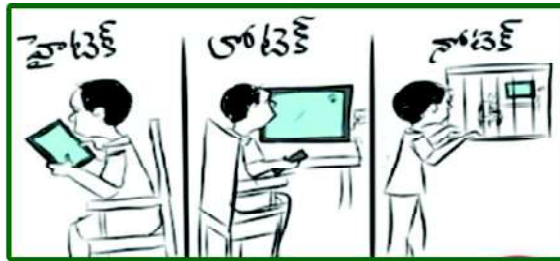
తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు | ఇంటి వద్ద చేయవలసిన కృత్యాలు | బచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు

ఇవన్నీ ఏమిటో తెలుసుకొని నాయొక్క notes ను ఫోలో అయినట్లయితే, Single paper పరీక్షలు పెట్టినా, Two papers పరీక్షలు పెట్టినా ఈ నోట్స్ బాగా ఉపయోగించుకోవచ్చు. తరువాత Govt. release చేసే Model paper ప్రకారం 4 model papers with answers మేము తయారుచేస్తాము. New model paper each subject రూ. 25/- ఉండవచ్చు. ముందు subject చదివిన తరువాత Model paper చేసుకొనవచ్చు. త్వరలో విడుదలయ్యే Model papers పుస్తకం మీద ఉన్న QR నందు Free గా Insert చేయబడును.

ఈ PDF Sample మాత్రమే. Book మొత్తం Pages Index నందు చూడవచ్చు. ఈ PDF file పుస్తకం ఏ విధంగా ఉంటుందో అనే అవగాహన కల్పించడానికి అక్కడక్కడ కొన్ని పేజీలు cut చేసి ఇవ్వడం అయినది. ఈ PDF file Xerox తీయించుకుంటే matter continue గా ఉండదు.

మా నోట్స్ ఈ విధంగా వాడవచ్చు.

- 1) విద్యార్థి ఇంటి వద్ద ఉన్నా చదువుకొనవచ్చు మరియు QR scan ద్వారా వీడియోలు చూడవచ్చు.
- 2) విద్యార్థి వద్ద ఈ Book మరియు Text Book మరియు Teacher చెప్పేది వింటే చాలు. ఇంకా ఎందుకు ?
- 3) School Projector ద్వారా, ఇంటిలో ఉండి మొబైల్ ద్వారా వీడియోలను QR scan ద్వారా చూడవచ్చు.
- 4) పుస్తకము నందు పెట్టిన QRను scan చేసినట్లయితే online exams, school projector ద్వారా కానీ, మొబైల్ ద్వారా exam వ్రాయవచ్చు.

POTTI SAMBASIVA RAO, M.A., T.T.C.,
PUBLISHER

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS, PSR DIGITAL BOOKS
SATTENAPALLI, GUNTUR DT.

Whatsapp - 9885678410

Google pay, Phone Pay – 9440220410

(Potti Sambasivarao, Teacher and Student Publication)

GSTIN: 37AOFPP8639D1ZM

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONSD.No. 17-7-8/1, Near Municipal Office, Bypass Road,
Sattenapalli (Post & Mdl) Guntur (Dist), Andhra Pradesh -522 403.www.teacherandstudentpublications.com

sapamate4848@gmail.com 98856 78410, 94402 20410

ONLINE AND OFFLINE PRINTED BOOKS (WITH QR TECHNOLOGY) (ONLY 10TH CLASS) (EM & TM) ALL SUBJECTS**2020-21 వార్షిక ప్రణాళిక ప్రకారం తయారు చేయబడిన 10వ తరగతి నోట్స్****తెలుగు మీడియం అండ్ ఇంగ్లీషు మీడియం బుక్స్ (All subjects) లభించును. మా వద్ద వాటి వివరాలు****తెలుగు నోట్స్ (PSR DIGITAL BOOKS)**

2020-21 విద్యా సంవత్సరానికి సంబంధించి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 10వ తరగతి వార్షిక ప్రణాళిక విడుదల చేశారు. దీన్ని అనుసరించి మా ప్రచురణలో క్రొత్త వార్షిక ప్రణాళిక నకలుతో పాటు పాఠ్యాంశాలకు సంబంధించిన కవికాలాదులు, పాఠ్యనేపథ్యాలు, సారాంశాలు, గుర్తులు గల పద్యాలు, భావాలు, ప్రతి పదార్థాలు, లఘుప్రశ్నలు, వ్యాసరూపప్రశ్నలు, ఎంత వరకు అవసరమో అంతవరకు విపులంగా ఇవ్వబడ్డాయి. అలాగే వ్యాకరణానికి సంబంధించి సుమారు ముప్పై అంశాలపై విడివిడిగా వివరణ మరియు అభ్యాసాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రతి వ్యాకరణ అంశం యొక్క శీర్షిక వద్ద QR code ల ద్వారా ఆయా వ్యాకరణాంశాలు దృశ్య, శ్రవణ, మాధ్యమంలో కలిగి ఉంటాయి. ఇక ఉపవాచకంకి సంబంధించి రామాయణంపై వచ్చే అన్ని రకాల ప్రశ్నలు జవాబులు ఇవ్వబడ్డాయి. వీటికి కూడా దృశ్య, శ్రవణ, మాధ్యమంలో QR codes ద్వారా వీడియోలు చూడవచ్చు. అలాగే self assessment కొరకు online tests కూడా QR codes scan చేయటం ద్వారా Online Exam రూపంలో ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ విధంగా ప్రత్యేక అంశాలు కలిగిన ఈ పుస్తకం సహాయంతో విద్యార్థులు తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ అభ్యసించి మంచి మార్కులు/ గ్రేడు సాధిస్తారని నా విశ్వాసం.

ENGLISH NOTES (PSR DIGITAL BOOKS)

As per the new academic year plan, 2020-21 for 10th class, given by the Government of Andhra Pradesh, we have come up with a simple but comprehensive material for third language English, A copy of new and revised year plan which excludes 4th unit (Films and Theatres) has been inserted. This book has been prepared by expert teachers to cater to the needs of all kinds of students of 10th class. This book includes summaries for all ABC readings of 5 units of revised syllabus and year plan, comprehension passages with answers, and nearly 45 grammar topics with number of examples on each topic. This book also comprises exercises on creative writing skills. The QR code that contain video lessons and self - assessment online tests by the best teachers across the state given at each topic, will help the students to learn things in an innovative way. Hope this book will help the students immensely to overcome the fear of English and get good marks.

HINDI NOTES (PSR DIGITAL BOOKS)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 2020-21 విద్యా సంవత్సరం ననుసరించి 10వ తరగతి ద్వితీయ భాష హిందీ పాఠ్య ప్రణాళిక ననుసరించి ఈ మెటీరియల్ 2020-21 సంవత్సరమునకు సిద్ధం చేయడం జరిగింది. ఈ విద్యాసంవత్సరంలో విద్యార్థులు ఎదుర్కొన్న ప్రతికూల పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకుని అవసరమైన అన్ని విషయాలను కూర్చి అత్యంత అనుభవజ్ఞులైన ఉపాధ్యాయులచే, అత్యంత సరళంగా ఈ పుస్తకం సిద్ధం చేయబడింది. కవికాలాదులు, సారాంశాలు, ప్రశ్న-జవాబులు మరియు వ్యాకరణాంశాలు అనేక ఉదాహరణలతో విపులంగా ఇవ్వబడ్డాయి. Letter writing, essay writing లాంటి విషయాలు సులభమైన శైలిలో ఇవ్వబడ్డాయి. ప్రతిపాఠానికి సంబంధించిన audio-visual methods of learning కొరకు QR codes ఏర్పాటువుంది. అలాగే self assessment కొరకు online tests కూడా QR codes రూపంలో ఇవ్వబడ్డాయి. C.D గ్రేడులకు తక్కువ సైజు Material విడిగా ఇవ్వబడినది. ఈ పుస్తకం తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ నేర్చుకునేందుకు ఉపయోగపడి విద్యార్థులు మంచి మార్కులు సాధిస్తారని నా విశ్వాసం.

MATHEMATICS NOTES (గణిత శాస్త్రం నోట్స్) : (EM & TM) (PSR DIGITAL BOOKS)

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2020-21 విద్యాసంవత్సరానికి 10వ తరగతి గణితశాస్త్రంలో కొన్ని Paper-I & Paper -II మరియు విచ్చికంగా ఉన్న Chapters ప్రకారం వార్షిక ప్రణాళికను ఇచ్చింది. Year plan ను అనుసరించి ఒక విచిత్ర రీతిలో మేము material సిద్ధం చేశాం. ప్రతి chapter కు సంబంధించిన formulas, Key points, 1/2 మార్క్స్ 1 Mark bits విడివిడిగా ఇవ్వబడ్డాయి.

రాష్ట్ర స్థాయిలో అత్యుత్తమ ఉపాధ్యాయులచే మెటీరియల్ సిద్ధం చేయించడం జరిగింది. ప్రతి chapter శీర్షిక వద్ద QR code ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ QR codes ద్వారా teachers explain చేసిన videos ఉంటాయి. అలాగే self-assessment కోసం Online tests కూడా QR codesలో ఉన్నాయి.

కనుక విద్యార్థులు తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ నేర్చుకుని లబ్ధిపొందాలని మా ఆకాంక్ష.

PHYSICS SCIENCE NOTES (భౌతిక రసాయన శాస్త్రం నోట్స్) (EM & TM) (PSR DIGITAL BOOKS)

2020-21 విద్యాసంవత్సరానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 10వ తరగతి భౌతిక రసాయన శాస్త్రం యొక్క నూతన వార్షిక ప్రణాళికను ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ ప్రణాళికను అనుసరించి మేము ఒక విచిత్ర రీతిలో material సిద్ధం చేశాం. Formulas, diagrams, very short answer questions etc., చాలా విపులంగా మరియు తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ నేర్చుకునే విధంగా ఈ పుస్తకాన్ని సిద్ధం చేయించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో గల అత్యుత్తమ భౌతిక రసాయన టీచర్లు తయారు చేసిన వీడియోలు Scan చేయటం ద్వారా Visible గా వీడియోలు చూడవచ్చు. అలాగే self - assessment కొరకు online tests కూడా QR codes రూపంలో ఇవ్వబడ్డాయి. కనుక size లో చిన్నదైనా ప్రయోజనంలో పెద్దదైన ఈ పుస్తకాన్ని విద్యార్థులు వినియోగించుకుని లబ్ధిపొందాలని మా ఆకాంక్ష.

BIOLOGY NOTES (జీవశాస్త్రం నోట్స్) (EM & TM) (PSR DIGITAL BOOKS)

2020-21 విద్యాసంవత్సరానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 10వ తరగతి జీవశాస్త్రం యొక్క నూతన వార్షిక ప్రణాళికను ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ ప్రణాళిక అనుసరించి మేము ఒక విచిత్ర రీతిలో material సిద్ధం చేశాం. concept based విధానంలో notes, key points, diagrams, very short answer questions, చేతితో వేసిన రేఖా చిత్రాలతో పాటు 3D చిత్రాలను ఆకర్షణీయంగా ఇవ్వబడ్డాయి. తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ నేర్చుకునే విధంగా ఈ పుస్తకాన్ని సిద్ధం చేయించడం జరిగింది. పైగా ప్రతి chapter heading దగ్గర రాష్ట్రంలో గల అత్యుత్తమ biology టీచర్ల teaching videos QR codes రూపంలో ఇవ్వబడ్డాయి. అలాగే self-assessment కొరకు online tests QR codes రూపంలో ఇవ్వబడ్డాయి. కనుక size లో చిన్నదైనా ప్రయోజనంలో పెద్దదైన ఈ పుస్తకాన్ని విద్యార్థులు వినియోగించుకుని మంచి మార్కులు/ గ్రేడులు సాధిస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

SOCIAL STUDIES NOTES (సాంఘిక శాస్త్రం నోట్స్) (EM & TM) (PSR DIGITAL BOOKS)

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 2020-21 విద్యాసంవత్సరానికి 10వ తరగతి సాంఘిక శాస్త్రం యొక్క నూతన వార్షిక విద్యా ప్రణాళికను ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ ప్రణాళికను అనుసరించి మేము ఒక విచిత్ర రీతిలో material సిద్ధం చేశాం 1,2,4 Marks Question & Answers simple language లో ఇవ్వడమైనది. important years, important persons and their brief histories, slogans and map pointing etc., చాలా విపులంగా మరియు తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ నేర్చుకునే విధంగా ఈ పుస్తకాన్ని సిద్ధం చేయించడం జరిగింది. గుర్తుపెట్టిన మ్యాపు ప్రక్కనే ఖాళీ మ్యాపు ఇవ్వబడినది. QRను scan చేసినట్లు అయితే మ్యాపు గుర్తించే వీడియో కలదు. పైగా ప్రతి chapter heading దగ్గర రాష్ట్రంలో గల అత్యుత్తమ social studies టీచర్ల teaching videos QR codes రూపంలో ఇవ్వబడ్డాయి. అలాగే self assessment కొరకు online tests కూడా QR codes రూపంలో ఇవ్వబడ్డాయి. కనుక size లో చిన్నదైనా ప్రయోజనంలో పెద్దదైన ఈ పుస్తకాన్ని విద్యార్థులు వినియోగించుకుని లబ్ధిపొందాలని మా ఆకాంక్ష.

POTTI SAMBASIVA RAO, M.A., T.T.C.,
PUBLISHER

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS, PSR DIGITAL BOOKS
SATTENAPALLI, GUNTUR DT.
Whatsapp.9885678410, 9440220410

TEACHER

GSTIN: 37AOFPP8639D12M PROPRIETOR : POTTI SAMBASIVA RAO M.A. T.T.C.

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS

D.No. 17-7-8/1, Near Municipal Office, Bypass Road,
Sattenapalli (Post & Mdl) Guntur (Dist), Andhra Pradesh -522 403.

www.teacherandstudentpublications.com

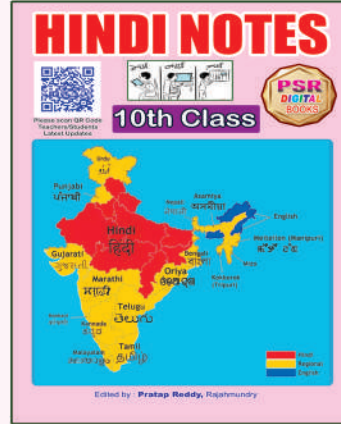
sapamate4848@gmail.com 98856 78410, 94402 20410

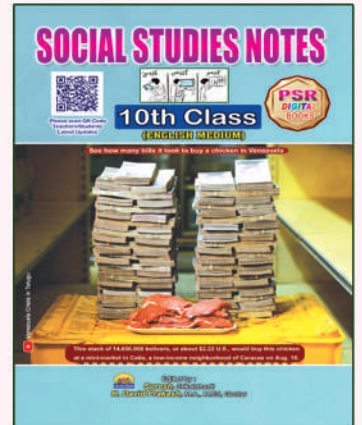
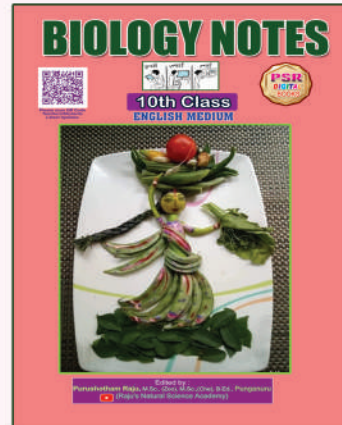
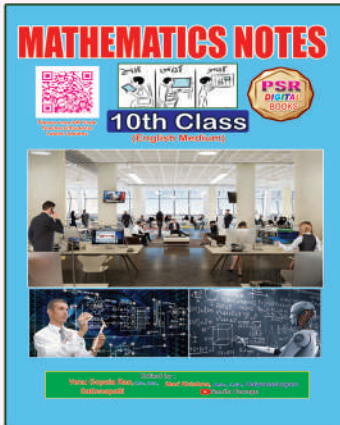
STUDENT

ONLINE AND OFFLINE PRINTED BOOKS (WITH QR TECHNOLOGY) (ONLY 10TH CLASS) (EM & TM) ALL SUBJECTS

10వ తరగతి Language పుస్తకాలు

10వ తరగతి English Medium పుస్తకాలు

10వ తరగతి తెలుగు మీడియం పుస్తకాలు

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS

PSR DIGITAL BOOKS (A.P.First QR Code Notes) 10th Class T.M. & E.M. ALL SUBJECTS

సాంఘికశాస్త్రం 10వ తరగతి (TM)

S.No.	DETAILS	Page No.
1.	INDEX	1
2.	ముందుమాట	2-3
3.	DIFFERENCES BETWEEN PSR DIGITAL BOOKS AND OTHER BOOKS	4
4.	ABOUT	5
5.	2020-21 Govt of AP సాంఘికశాస్త్రం వార్షిక విద్యా ప్రణాళిక	6-18
6.	1 నుండి 22 పాఠాలు 1, 2, 4 మార్కుల ప్రశ్నలు మరియు జవాబులు (పాఠం heading ప్రక్కన పెట్టిన QRను Scan చేసినట్లైతే ఆ పాఠానికి సంబంధించిన వీడియోలు చూడవచ్చు.)	19-128
7.	1 నుండి 22 పాఠాలు సమాచార నైపుణ్యాలు మరియు పట నైపుణ్యాలు (పాఠం heading ప్రక్కన పెట్టిన QRను Scan చేసినట్లైతే ఆ పాఠానికి సంబంధించిన వీడియోలు చూడవచ్చు.)	129-152
8.	1 నుండి 22 పాఠాలు బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (పాఠం heading ప్రక్కన పెట్టిన QRను Scan చేసినట్లైతే Online exams చేయవచ్చు.)	153-174
9.	ABBREVIATIONS (1 నుండి 22 పాఠాలలోని Important Abbreviations ఇవ్వటమైనది.)	175
10.	IMPORTANT PERSONS (Social Studies నందు 114 Important వ్యక్తుల గురించి వివరాలు తెలుసుకొనవచ్చు.)	176-179
11.	IMPORTANT YEARS (Social Studies నందు కొన్ని Important సంఘటనలు మరియు సంవత్సరాలు)	180-181
12.	LIST OF GENERAL ELECTIONS, RULING PARTIES / GOVERNMENTS AND P.M.S IN INDIA	182
13.	LIST OF PRIME MINISTERS AND THEIR ACTIVITIES	183-184
14.	SLOGANS (Exams కు ఉపయోగపడే ముఖ్యమైన కొన్ని Slogans)	185
15.	IMPORTANT INDIA AND WORLD MAPS (Including empty map for Practice) (ఒక పేజీ నందు ఎడమ ప్రక్క గుర్తు పెట్టిన Map ను చూస్తూ దాని ఎదురుగా ఖాళీగా ఉన్న Map లో Practice చేసుకొనవచ్చును. అక్కడే ఉన్న QRను Scan చేసిన ఎడల Map pointing విధానం వీడియో రూపంలో చూడవచ్చు.)	186-192

సూచన :- Book లోపల పెట్టిన QR లు scan చేసినట్లయితే Teacher/Student Conceptకు సంబంధించిన వీడియోలు చూడగలరు. QR ను scan ద్వారా school projector ద్వారా కూడా వీడియోలు చూడగలరు.

ABOUT

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS

PSR Digital Books (A.P. First QR Code Notes) 10th T.M. & E.M. ALL SUBJECTS

1. **Name of the book** : **SOCIAL STUDIES NOTES**
(10th class, English Medium)
2. **Name of the publication** : Teacher and Student Publications
3. **Year of Published** : 2020-21
4. **Writers** : Suresh, Srikalahasti,
R. David Prakash, M.A. M.Ed, Guntur
5. **Published by** : Teacher and Student Publications
Sattenapalli (Po), Guntur (dt.) - A.P.
Whatsapp - 9885678410,
Google pay, Phone Pay – 9440220410
(Potti Sambasivarao, Teacher and Student Publications)
sapamate4848@gmail.com
6. **Sale Centers** : Andhra Pradesh all districts major book
shops and your nearby located famous
book shops.
7. **Copy Rights** :

Teacher and Student Publications

The copyright of this book, as well as all matter contained herein (including illustrations) rests with the Publishers. No person shall copy the name of the book, its title design, matter and illustrations in any form and in any language, totally or partially or in any distorted form. Anybody doing so shall face legal action and will be responsible for damages.

All disputes shall be subject to the jurisdiction of court of Sattenapalli.

By

POTTI SAMBASIVA RAO, M.A., T.T.C.

PUBLISHER

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS

Phone : 9885678410 - 9440220410

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం: 1	<p>భారతదేశం భౌగోళిక స్వరూపాలు</p> <ul style="list-style-type: none"> భారతదేశ ఉనికిని, వివిధ భూ స్వరూపాలను గూర్చిన భావనలను తెలుసుకుంటారు. ఐ.ఎన్.టి., జి.ఎమ్.టి లను అర్థంచేసుకుంటారు 9వ తరగతిలో నేర్చుకున్న కలామండలాలను గుర్తుకు తెచ్చుకుంటారు. 9వ తరగతిలో నేర్చుకున్న భూపటలం యొక్క కదలికలు ఆధారంగా భూగర్భ నేపథ్యాన్ని అవగాహన చేసుకుంటారు. భారతదేశపు ప్రధాన భూస్వరూపాలైన హిమాలయాలు, గంగా సింధూ మైదానాలు, ద్వీకల్ప పీఠభూమి, ధారణ ఎడారి తీరమైదానాలు, దీవులు మొదలగు అంశాలకు సంబంధించిన సమగ్ర సమాచారం తెలుసుకుంటారు. హిమాలయాల ప్రాముఖ్యతను సొంత మాటల్లో వ్యాఖ్యానించగలుగుతారు. గంగా సింధూ మైదానం - ద్వీపకల్ప పీఠభూమికి గల సారూప్య వ్యత్యాసాలు చెప్పగలగడం తూర్పు - పశ్చిమ తీరమైదానాలు వాటి మధ్య తేడాలు, పోలికలు వివరించగలరు. దీవుల పుట్టుక, వాటి స్వరూప భేదాలను అర్థం చేసుకొనెదరు. 	<p>పార్శ్వపుస్తకం, ఎన్.సిఇ.ఆర్.టి పాఠ్యపుస్తకాలు: www.geography.com మ్యాప్స్ చార్ట్, క్యూ.ఆర్. కోడ్ వీడియోలు పి.సి.టి.లు</p>	<ul style="list-style-type: none"> భారతదేశ ఉనికిని గ్లోబు మరియు అట్లాస్ ద్వారా బోధించుట. రేఖాంశాల ఆధారంగా అట్లాస్ సహాయంతో ఐ.ఎన్.టి., జి.ఎమ్.టి. లను వివరించుట. గోదావరి, లాంఛెయాల గూర్చి హిమాలయాల అవిర్భావం, తెలుసుకోగలగట. హిమాలయాలలోని శ్రేణులు వాటి విశిష్టత, శ్రేణుల మధ్య వ్యత్యాసాలు, హిమాలయాల వల్ల భారతదేశానికి కలుగుతున్న మేలు వంటి అంశాలను వివరించుట (అట్లాస్, ఉబ్బెత్తు పటాల సహాయంతో) గంగా సింధూ మైదానం, ద్వీకల్ప పీఠభూమిల భూరూపం, నిర్మాణం అచటి ఖనిజ సంపదల గూర్చి మ్యాప్స్, చార్ట్స్ సహాయంతో వివరించుట. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ.నెం.1 లో ఇచ్చిన క్యూ.ఆర్. కోడ్ ద్వారా దీక్ష యాప్ లో ఉనికి అనే అంశానికి చెందిన కాన్ఫెస్ట్ ని నేర్చుకుంటారు. ఐ.ఎన్.టి. జి.ఎమ్.టి. లను బట్టి పేజీ. 2 లోని ఇచ్చిన టెబుల్ ను పూర్తిచేయగలుగుతారు. ఇంటర్నెట్ లోని జిస్ సా పజిల్స్ ద్వారా టాస్క్స్ అర్థంచేసుకుంటారు. టాస్క్ పూర్తిచేయగలుగుతారు. అట్లాస్ సహాయంతో పేజీ 7 లోని పట్టికను పూర్తిచేయగలుగుతారు. పేజీ 9, 11లో క్యూ.ఆర్. కోడ్ ద్వారా ద్వీపకల్ప, పీఠభూమి ధార ఎడారి, తీరమైదానాలకు సంబంధించిన వీడియోలను చూచి అవగాహన పరుచుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> భారతదేశ పటంలో ప్రపంచ పటంలో గుర్తించుట. పేజీ. 3 లోని ఇండియా మ్యాప్ ద్వారా ఉనికి, వైశాల్యం (దూరం కి.మీ) సరిహద్దు దేశాలు, ఐ.ఎన్.టి. లను స్వయంగా చేయగలగడం. పేజీ 4 లోని క్యూ.ఆర్. కోడ్ ద్వారా భూగర్భ నేపథ్యాన్ని విస్తృతంగా అవగాహన చేసుకుంటారు. www.ask.geography.com సమచార గ్రహణ అన్వేషణ చేయుట యూట్యూబ్ లోని వీడియోల సహాయంతో మరింత సమాచారం తెలుసుకొనుట.

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
			<ul style="list-style-type: none"> లక్షదీవులు, అండమాన్, నికోబార్ దీవుల పుట్టుక, నిర్మాణం, అచటి జీవజాలంపై యూట్యూబ్ వీడియోల ద్వారా వివరణాత్మక బోధన చేయుట. 	<ul style="list-style-type: none"> దీక్షయ్యాప్ లోని వీడియోల ద్వారా తరగతి గదిలో బోధించిన గంగా సింధూ మైదానం, ద్వీకల్ప పీఠభూమి, తీరమైదానాలు మధ్య పోలికలు భేదాలను తమ సొంత మాటల్లో వివరించగలరు. తరగతి గదిలో నేర్చుకున్న అంశాలను పేజీ. 12లో ఇచ్చిన క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియోతో సరిపోల్చుకుని విశ్లేషించగలుగుతారు 	<ul style="list-style-type: none"> మరింత విషయ: గ్రాహణంకై http://www.animalplanet.co.uk లో అన్వేషించుట.

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం : 1,2	<p>2. అభివృద్ధి భావనలు</p> <ul style="list-style-type: none"> ఈ పాఠ్యాంశం ద్వారా ప్రజల అకాంక్షలు అంటే ఏమిటో తెలుసుకుంటారు. అభివృద్ధి అంటే ఏమిటో అవగాహన చేసుకుంటారు అభివృద్ధికి, అకాంక్షలకు మధ్య సంబంధాలను అర్థం చేసుకుంటారు ఆదాయానికి, అభివృద్ధికి గల అవినాభావ సంబంధాలను అవగాహన చేసుకుని, సొంతంగా తిరిగి విశ్లేషిస్తారు. వేర్వేరు రాష్ట్రాలు, దేశాలను ఏ విధంగా పోల్చగలుగుతారో అర్థం చేసుకుంటారు తలసరి ఆదాయం అంటే ఏమిటో తెలుసుకుని తలసరి ఆదాయానికి అభివృద్ధికి గల సంబంధాన్ని వ్యాఖ్యానిస్తారు. యు.ఎన్.డి.పి. ప్రపంచ బ్యాంకులు ఇచ్చిన అభివృద్ధి సూచికలను తెలుసుకుని అసలైన అభివృద్ధి అంటే సొంతగా విశ్లేషిస్తారు. పంజాబ్, హిమాచల్ ప్రదేశ్, బీహార్ లో హిమాచల్ ప్రదేశ్ పురోభివృద్ధిని అవగాహన చేసుకుని వ్యాఖ్యానిస్తారు 	<p>పాఠ్యపుస్తకం, చార్ట్, బార్ గ్రాఫ్, టేబుల్స్</p> <p>www. weebly.com</p> <p>News papers clippings</p> <p>డీక్షా యాప్</p> <p>వీడియోలు</p>	<ul style="list-style-type: none"> ప్రజల అకాంక్షలు అంటే ఏమిటో పిక్కర్స్, చిన్న చిన్న ప్రశ్నలను అడగడం ద్వారా జవాబులు రాబట్టెదరు. అసలు అభివృద్ధి అంటే ఏమిటో తెలియజేయడానికి కుడంకుళం ప్రాజెక్టు, అద్రికాలోని ఐవరీకోస్ట్ ఉదంతాలను ఉటంకిస్తూ నిజమైన అభివృద్ధి అంటే ఏమిటో నివరించుట. ఒక్కొక్కరికి వేర్వేరు అభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఎందుకు వుంటాయో తెలిపి ఆదాయానికి, అభివృద్ధికి మధ్య సంబంధాన్ని తెలియజేస్తారు. వేరు వేరు రాష్ట్రాలు, దేశాలను పోల్చడానికి సగటు ఆదాయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం జరుగుతోందని వివరిస్తారు. దీనికై జాతీయదాన్ని తలసరి ఆదాయాన్ని గణిస్తారని తెలియజేస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ.14, 15 లోని పట్టికను సొంతంగా పూరించగలుగుతారు. పేజీ. 16 లోని క్యూ.ఆర్. కోడ్ వీడియో ద్వారా కుడంకుళం ప్రాజెక్టుకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్న ప్రజానీతిని గల కారణాలను తెలుసుకుంటారు. పేజీ.18 లోని పట్టికకు జవాబులు సొంత మాటల్లో రాయుదురు పేజీ. 19 లోని పూర్తిచేస్తారు. 21వ పేజీలోని పట్టిక ద్వారా శిశుమరణాలు అక్షరాస్యతా శాతాలను వివరించగలుగుతారు పేజీ.23 లోని పట్టిక ద్వారా మానవాభివృద్ధి అనే భావన: పోల్చిచూడటం ద్వారా అవగాహన చేసుకుంటారు. వరల్డ్ బ్యాంక్ కంటే యు.ఎన్.డి.పి. వర్గీకరణ మేలైనదని గ్రహిస్తారు 	<ul style="list-style-type: none"> www. weebly.com మరియు: gurudevobhava.com వంటి website ద్వారా మరింత సమాచారాన్ని తెలుసుకొనగలుగుతారు. పేజీ 17 లోని 2వ పేరాని చదివి వాటిని వ్యాఖ్యానిస్తారు. క్యూ.ఆర్. కోడ్ పేజీ 23 మరియు: ప్రపంచ పటాల ద్వారా హెచ్.డి.ఐ. ని అంచనా వేయగలుగుతారు మానవాభివృద్ధికి తలసరి ఆదాయంతోపాటు విద్య ఆరోగ్య సూచికలు కూడా ప్రధానమని గ్రహించి ఇతరులకు వివరిస్తారు.

A.P. Government 2020-2021 యాభివృద్ధి 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
			<ul style="list-style-type: none"> అర్ధికాభివృద్ధికి, మానవాభివృద్ధికి తేడాలను తెలిపి భారతదేశపు ప్రస్తుత అభివృద్ధి స్థానాన్ని పేజీ. 23లోని పట్టిక ఆధారంగా ఇతర దేశాలతో పోల్చి వివరిస్తారు పంజాబ్, హెచ్.పి. కంటే ఆదాయపరంగా ఎక్కువైనప్పటికీ మానవాభివృద్ధిలో వెనుకబడటానికి గల కారణాలను సహేతుకంగా వివరిస్తారు. విద్య విప్లవం ద్వారా హెచ్.పి. సాధించిన పురోగతిని విశ్లేషిస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> హిమాచల్ ప్రదేశ్ లోని విద్యావిప్లవం, లింగ వివక్ష తక్కువగా వుండటం, బాలికా విద్యను ప్రోత్సహించటం ద్వారా ఆ రాష్ట్రం మానవాభివృద్ధిలో మెరుగైన స్థానంలో నిలిచిందని గ్రహిస్తారు. 	

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం : 2	3. ఉత్పత్తి ఉపాధి <ul style="list-style-type: none"> ఈ పాఠ్యాంశం ద్వారా ఆర్థిక వ్యవస్థలోని 3 రంగాలను గూర్చి తెలుసుకుంటారు. స్థూల దేశీయోత్పత్తి అంటే ఏమిటో దాన్ని ఎలా అంచనా వేస్తారో నేర్చుకుంటారు. స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో వివిధ రంగాల వాటా కాలానుగుణంగా ఎలా మార్పు చెందిందో విశ్లేషిస్తారు. భారతదేశంలోని వని పరిస్థితులు వాటిలో వచ్చిన మార్పులను పట్టికల ద్వారా సవివరింగా ఉదహరించగలుగుతారు. 3 రంగాలలో ఉపాధి, స్థూలదేశీయోత్పత్తుల వాటాలను పై గ్రాఫ్ల రూపంలో విశ్లేషిస్తారు. వ్యవస్థీకృత, అవ్యవస్థీకృత రంగాలు అంటే ఏమిటో కేస్ స్టడీ రూపంలో వివరించగలుగుతారు. 	<p>పాఠ్యపుస్తకం, ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.డి పుస్తకాలు: గ్రాఫ్స్, పైచార్ట్స్</p> <p>పి.పి.టి.లు క్యూ ఆర్. కోడ్</p> <p>వీడియోలు గూగుల్ ఇమేజెస్: www.weebly.com News papers clippings డిక్షనరీ యాప్ వీడియోలు</p>	<ul style="list-style-type: none"> భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ వ్యవసాయ పారిశ్రామిక, సేవా రంగాలు అనే 3 రంగాలు. విభజించబడిందంటే అంశాన్ని పట్టికలు, పిక్చర్స్ రూపంలో వివరిస్తారు. స్థూల దేశీయోత్పత్తి అనే భావన: మాధ్యమిక, అంతిమ వస్తువులను ఉదాహరణగా తీసుకుని విశదీకరిస్తారు. కాలానుగుణంగా వివిధ రంగాల్లో వచ్చిన మార్పులను బార్ గ్రాఫ్స్, బేబుల్స్ రూపంలో అవగాహన కలిగించెదరు. భారతదేశంలో ఉపాధి పని పరిస్థితుల గూర్చి బేబుల్స్ సహాయంతో వివరిస్తారు. ఉపాధి, జి.డి.పిల వాటాలను పై గ్రాఫ్ రూపంలో వివరిస్తూ విద్యార్థుల నుండి సమాధానాలు అడిగి తెలుసుకుంటారు. వ్యవస్థీకృత, అవ్యవస్థీకృత రంగాలు అనే కాన్సెప్ట్ నరసింహ రాజేశ్వరి అనే పోత్రల ద్వారా వివరిస్తారు. ఉపాధి అవకాశాలను మెరుగుపరచడానికి ప్రభుత్వాలు తీసుకుంటున్న చర్యలను తెలియజేస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 28, 29 లలోని పట్టికలను పూరించడం ద్వారా ఆర్థిక వ్యవస్థలోని రంగాలను 3గా వర్గీకరిస్తారు. పేజీ 31లోని బాక్స్ ఐటిఎ: ద్వారా ఉత్పత్తిలో మాధ్యమిక, అంతిమ వస్తువుల మధ్య భేదాన్ని తెలుసుకుని అంతిమ వస్తువుల విలువ ద్వారా జి.డి.పి. ని లెక్కిస్తారో అంచనా వేస్తారు. పేజీ 34 ద్వారా సేవలలో రకాలు, జి.డి.పి. లో వాటి వాటాలను శాతాలలో వర్గీకరిస్తారు. పేజీ 35 లోని బేబుల్ ద్వారా పని పరిస్థితులను అవగాహన చేసుకొనెదరు. వ్యవస్థీకృత, అవ్యవస్థీకృత రంగాలను ఆర్థికవ్యవస్థ వ్యవస్థీకృత రంగాలలో వ్యక్తి భద్రత, మెరుగైన జీవనోపాధి పుంటుంది గ్రహిస్తారు. సమకాలీన కాలంలో ప్రభుత్వాలు ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగు పర్చడానికి ఎమ్.ఎస్.ఆర్.ఇ.ఇ.ఎ., చేయూత వంటి పథకాలను అమలు చేస్తున్నాయని అర్థం చేసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 30 క్యూ.ఆర్. కోడ్ ద్వారా జి.డి.పి.కి సంబంధించిన సమగ్ర సమాచారాన్ని అన్వేషిస్తారు. పేజీ 32 బేబుల్స్: పూరించి జి.డి.పి పెరుగుదల గురించి గణిస్తారు. పేజీ 36, 37పై గ్రాఫ్ల ద్వారా క్రింది బేబుల్స్: పూరిస్తారు. 1972-73ల నాటి వ్యవస్థలలో వచ్చిన అభివృద్ధిని తెలుసుకుంటారు. పేజీ 40లోని బేబుల్ ద్వారా వివిధ రంగాల పోత్రను తెలుసుకుంటారు. క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో పేజీ 40, ద్వారా వ్యవస్థీకృత రంగంలో అవకాశాలు ఎలా పెంచగలమో ఊహిస్తారు.

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం: 5, 6	4. భారతదేశ శీతోష్ణస్థితి <ul style="list-style-type: none"> శీతోష్ణస్థితి, వాతావరణం అనే అంశాలను అవగాహన చేసుకుంటారు. క్లైమోగ్రాఫ్ల గురించి తెలుసుకుంటారు. శీతోష్ణస్థితి, వాతావరణాలను ప్రభావితం చేసే అంశాలను గూర్చి తెలుసుకుంటారు. భారతదేశ కాలాల గురించి మరియు వాటి ప్రభావాల గురించి నేర్చుకుంటారు. భూగోళం వేడక్కడ వలన శీతోష్ణస్థితిలో కలుగుతున్న మార్పులను గ్రహిస్తారు. ఎ.జి.డబ్ల్యు. కి ప్రస్తుతం మానవాళి ఎదుర్కొంటున్న ప్రకృతి విపత్తులకు మధ్య సంబంధాలను తెలుసుకుంటారు. శీతోష్ణస్థితి మార్పుల ప్రభావం భారతదేశంపై ఎలా వున్నదో వివరించగలుగుతారు 	<p>పాఠ్యపుస్తకం, ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.డి పుస్తకాలు: www.geography.com</p> <p>https://www.youtube.com/watch?V=Z7pXiXuBibu youtube.com / watch?V=gAM PjyoY 34s</p>	<ul style="list-style-type: none"> శీతోష్ణస్థితి అనగా కొన్ని సంవత్సరాల సరాసరి వాతావరణ స్థితి అని, వాతావరణం అంటే తాత్కాలికంగా వాతావరణంలో జరిగే మార్పులని అవగాహన చెందుతారు. శీతోష్ణస్థితిలో అనేక అంశాలుంటాయని వాటిలో వర్షపాతం, ఉష్ణోగ్రతలను క్లైమోగ్రాఫ్ల ద్వారా సూచిస్తారని అవగాహన చేసుకుంటారు. అక్షాంశ, భూమికి, నీటికి గల సంబంధం, భౌగోళిక స్వరూపం, ఉపరితల గాలి ప్రసరణలు శీతోష్ణస్థితిని ఏ విధంగా ప్రభావితం చేస్తున్నాయో వివరించ గలుగుతారు. (వీడియోలు & పి.పి.టి.) శీతాకాలం, వేసవికాలం, తిరోగమన ఋతువునాలు ఏ విధంగా మరల మరల సంభవిస్తున్నాయో అవగాహన చేసుకుంటారు. భూగోళం ఎందుకు వేడెక్కుతున్నదో దానికి మానవుడు ఏ విధంగా కారణమవుతున్నాడో కారణాలు తెలుసుకుంటారు. ఎ.జి.డబ్ల్యు. ప్రభావం మన నిజ జీవితాలపై ఎలా పడుతుందో ప్రత్యక్ష అనుభవం చెందుతారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 44 లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా శీతోష్ణస్థితి, వాతావరణం గూర్చి తెలుసుకుంటారు. పేజీ 46లోని బేబుల్స్: దాని కింది ప్రశ్నలను పూరించగలుగుతారు. పేజీ 48లోని ఇన్ బాక్స్ ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయగలుగుతారు. పేజీ 52 లోని ఇండియా మ్యాప్, బేబుల్స్ ద్వారా విషయావగాహన చేసుకొని వివరించగలుగుతారు. భూగోళం వేడెక్కుదానికి ఎ.జి.డబ్ల్యు మధ్య గల సంబంధాలను సొంతంగా వివరించగలుగుతారు ఎ.జి.డబ్ల్యు. ప్రభావాన్ని ప్రస్తుత పరిస్థితులకు అన్వయించగలుగుతారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 45, 46 లలోని బార్ గ్రాఫ్లను నేర్చుకొనుట. www.geography.com వెబ్సైట్ ద్వారా శీతోష్ణస్థితి, ప్రభావిత అంశాల గురించి వీడియోల ద్వారా తెలుసుకొనుట. అల్పవీడనం, వాయుగుండం, ఉపరితల ఆవరణ వంటి అంశాలకు సంబంధించిన వీడియోలు చూసి అవగాహన పెంచుకుంటారు యూట్యూబ్ లింక్స్ ద్వారా మరింత సమాచారాన్ని గ్రహిస్తారు.

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం: 6, 7	5. భారతదేశ నదులు, నీటి వనరులు <ul style="list-style-type: none"> భారతదేశ నదీ వ్యవస్థ హిమాలయ, ద్వీపకల్ప నదీ వ్యవస్థగా విభజింపబడి ఉన్నవని తెలుసుకుంటారు. జీవన నదులైన గంగా, సింధూ బ్రహ్మపుత్ర వాటి ఉపనదుల గూర్చి అవగాహన పొందుతారు. 7వ తరగతిలో నేర్చుకున్న 'జలచక్రం' అనే అంశం ద్వారా అంతర్గత, బాహ్య ప్రవాహాలను అర్థం చేసుకుంటారు. "హివారే బజార్" గ్రామాన్ని ఒక ఉదాహరణగా తీసుకుని నీటిని హేతుబద్ధంగా, సమ వినియోగం ఎలా చేసుకోవాలో తెలుసుకుంటారు. నీరు అనేది ఉమ్మడి వనరు అని దానిని సమ వినియోగం ఎలా చేసుకోవాలో నేర్చుకుంటారు. 	Physical Maps Textbook NCERT Textbooks Aksharam Educations www.geography.com Guru devobhava.com	<ul style="list-style-type: none"> భారతీయ నదీ వ్యవస్థలోని రకాలు, హిమాలయ, ద్వీపకల్ప నదులు వాట ఉపనదీ వ్యవస్థల గూర్చి విషయావగాహన పొందుతారు. హిమాలయ నదులకు, ద్వీపకల్ప నదుల మధ్య వ్యత్యాసాలను గుర్తిస్తారు. అంతర్గత, బాహ్య ప్రవాహాలకు సంబంధించిన విషయ జ్ఞానం పొందుతారు. "హివారే బజార్" ఉదంతం: అవగాహన చేసుకొని నీటిని హేతుబద్ధంగా, సమవినియోగం ఎలా చేసుకోవాలో చర్చిస్తారు. నీరు ఒక ఉమ్మడి వనరు అని ముఖ్యంగా భూగర్భ జల వనరులకు సంబంధించిన చట్టాలు కాలం చెల్లినవని తెలుసుకుని దానిపై చర్చిస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 59, 60 లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ ద్వారా డిక్షనరీలో వీడియోని వీక్షించుట. పేజీ 59 లో ఇంటెక్స్ క్వెస్టన్స్ ని అట్లాస్ నహాయంతో జవాబులు రాయగల్గుట. బాహ్య ప్రవాహాలలోని నీటిని ఏ ఏ రంగాలలో వినియోగిస్తున్నారో పేజీ చదివి వ్యాఖ్యానిస్తారు. హివారే బజార్ కి సంబంధించిన యూట్యూబ్ వీడియో http://bit.ly/koth LI ద్వారా భూగర్భ జల మట్టాన్ని ఎలా పెంచవచ్చునో ప్రత్యక్షంగా నేర్చుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> వాటర్షెడ్ పథకానికే సంబంధించిన సమాచారాన్ని పేజీ 61 లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ ద్వారా గ్రహిస్తారు. Aksharam Education Channel ద్వారా మరింత సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు. పేజీ 59 లోని ప్రశ్నలకు తమ సొంత మాటలలో జవాబులు రాయగల్గుట.

A.P. Government 2020-2021 y J U E \$ < ' « ¶ U ² L ¿ ! 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం : 8	6. ప్రజలు <ul style="list-style-type: none"> జన గణన ఎప్పటి నుండి ప్రారంభమైనదో తెలుసుకుంటారు. జనగణన ద్వారా ఏ ఏ అంశాలను తెలుసుకోవచ్చునో అవగాహన చేసుకుంటారు. జనసాంద్రత అనే అంశాన్ని తెలుసుకుని ఏ ఏ ప్రాంతాల్లో జనసాంద్రత తక్కువగా ఉందో దానికి కారణాలు చెప్పగల్గుతారు 	Textbook Thematic Maps Bar Graphs Maps www.geography.com website Charts Tables Maps	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 71 లోని మ్యాప్ ని ఉదహరిస్తూ జనాభా అనే అంశాన్ని బోధించుట. భారతదేశంలో జనగణన 1872 మొదటగా జరిగినా 1881 నుండి సంపూర్ణ జనగణన జరిగినదని క్యూ.ఆర్. కోడ్ పేజీ 72 ద్వారా వివరించుట. పేజీ 74 లోని Thematic Maps ద్వారా స్త్రీ, పురుష జనాభా వర్గాల వారీగా విభజించి వివరించెదరు. పేజీ 75 లోని బార్ గ్రాఫ్ మరియు బేబుల్స్ ద్వారా లింగ నిష్పత్తి అనే అంశాన్ని తెలుసుకుని అవగాహన చేసుకొందురు అక్షరాస్యతా శాతం అనగా ఏమిటి? అక్షరాస్యతా శాతం పెరుగుదల ఏ విధంగా క్రమేణా పెరుగుచున్నదో బేబుల్స్ ద్వారా చర్చిస్తారు. జనాభా మార్పు అంటే ఏమిటి? అది ఎలా జరుగుతున్నదో, దానికి అభివృద్ధికి గల సంబంధ కారకాలను అన్వేషిస్తారు. జనసాంద్రత ఒక్కో ప్రాంతంలో వేర్వేరుగా ఉండటానికి గల కారణాలను తెలుసుకుని చర్చిస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 71 లో మ్యాప్ ద్వారా జనాభాను బట్టి దేశం వైశాల్యం ఉండవలసి వస్తే ప్రపంచ మ్యాప్ రూపం ఎలా ఉంటుందో అవగాహన చేసుకుంటారు. దేశ జనాభా ప్రధానంగా 1. పిల్లలు 2. పనిచేసే వయస్సు 3. వృద్ధులుగా విభజించ వచ్చునో గ్రహిస్తారు. లింగనిష్పత్తి అయి రాష్ట్రాలలో ఎలా ఉన్నదో చర్చిస్తారు పేజీ 76, 77 లలోని ప్రశ్నలకు తమ సొంత మాటలలో చెప్పగలుగుతారు. పేజీ 78 లోని బార్ గ్రాఫ్ ని సొంతంగా జవాబు రాయగల్గుతారు. అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లాంటి కొండ ప్రాంతాల్లో తక్కువ జనసాంద్రత, బీహార్ లాంటి రాష్ట్రాల్లో ఎక్కువ జనసాంద్రత ఉండటానికి కారణాలు చెప్పగలుగుతారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 72, 73 లోని టాస్క్ ని పూర్తిచేయుట. పేజీ 74లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా జనగణన, జనాభాకు సంబంధించిన మరింత సమాచారాన్ని సేకరించుట. లింగనిష్పత్తికి, అభివృద్ధికి వివిధమైన సంబంధం కలవో వ్యాఖ్యానిస్తారు. పేజీ 81 క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా మరింత సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు.

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం: 8, 9	7. ప్రజలు నివాస ప్రాంతాలు <ul style="list-style-type: none"> నివాసప్రాంతం అంటే ఏమిటో తెలుసుకుంటారు? నివాస ప్రాంతాలు ఎలా ఏర్పడ్డాయో, పట్టణాలు: వ్యవసాయ వృద్ధి జరిగిన తీరు అవగాహన చేసుకుంటారు ఎటువంటి ప్రదేశాలు నివాస యోగ్యంగా మారాయో తెలుసుకుంటారు. పట్టణీకరణ, వాటి స్థాయిలను అర్థం చేసుకుంటారు. విమానాశ్రయ నగరాలు అంటే ఏమిటో తెలుసుకుంటారు. పట్టణీకరణ సమస్యలను చర్చిస్తారు. 	Textbook Vedios Pictures Images Youtube links Tables	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 87 లోని పిక్చర్స్ మరియు యూట్యూబ్ వీడియోల ద్వారా వివిధ నివాస ప్రాంతాలను చూపించెదరు. ఇంటర్వెయ్లోని ఇమేజెస్ మరియు పిక్చర్స్ ద్వారా నివాస ప్రాంతాలు ఎలా ఏర్పడ్డాయో తెలియజేస్తారు. ప్రదేశం, పరిస్థితి, ఆ ప్రదేశం యొక్క చరిత్ర అనే అంశాలను వివరించటం ద్వారా అవగాహన చేసుకుంటారు. పట్టణీకరణ ఎలా వృద్ధిచెందిందో జనాభా అధారంగా వర్గీకరించి చెబుతారు. (పిక్చర్స్ మరియు ఇమేజెస్ ద్వారా) పిక్చర్స్ చూపించడం ద్వారా విమానాశ్రయ నగరాలను వివరిస్తారు. విమానాశ్రయ నగరాలకు ఉదాహరణ ఇస్తారు. వీడియోస్ ద్వారా పట్టణీకరణ సమస్యలు, స్లమ్ ఏరియాస్ మరియు వాడల పెరుగుదల, కాలవ్యయ, వనశి సమస్యలను పూర్తిగా అవగాహన చేసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 88 లోని క్షేత్ర పనిని చేసెదరు. జవాబులను సేకరిస్తారు. పేజీ 89 లోని టేబుల్స్లో సంఘర్షణ జీవనం, స్థిర జీవన విధానాల మధ్య పోలికలు, తేడాలు రాయగలరు. పేజీ 93 లోని విశాఖపట్నం జనాభా మార్పుకు సంబంధించిన ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయు గలగుతారు మెగాసిటీలు, మెట్రోపాలిటన్ సిటీల మధ్య భేదాలను తెలుపుతారు. విమానాశ్రయ నగరాల లిస్ట్ తయారు: చేయుదురు. వాటి చిత్రాలను కలెక్ట్ చేస్తారు. పేజీ 99 లోని బాక్స్ ఐటెమ్ బరంపురంని ఉదా: తీసుకుని పట్టణీకరణ సమస్యలను అవగాహన చేసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 92 లోని క్యూఆర్. కోడ్ వీడియో ద్వారా నివాస ప్రాంతాలకు సంబంధించిన మరింత సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు. పేజీ 97 లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు: దీక్షాయాప్ వీడియో ద్వారా సేకరిస్తారు. పేజీ 100 లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు: ఇంటర్వెయ్ సహాయంతో తెలుసుకుంటారు.

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం: 9	8. ప్రజలు వలసలు: <ul style="list-style-type: none"> వలస వెళ్ళడం అనే పదానికి నిర్వచనం తెలుసుకుంటారు. ప్రజలు వలసలు వెళ్ళడానికి కారణాలను: తెలుసుకుంటారు. వలసల్లోని రకాలను తెలుసుకుని వాటిని వర్గీకరిస్తారు వలస వెళ్ళిన వారి జీవనశైలిపై తమ: అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరుస్తారు అంతర్జాతీయ వలస అంటే ఏమిటో అవగాహన చేసుకుంటారు 	Textbook Diksha App Vedios Tables Bar Graphs Maps Pictures	<ul style="list-style-type: none"> రామయ్య అనే ఒక పాత్ర ద్వారా వలస వెళ్ళడం అంటే ఏమిటో నిర్వచనం ద్వారా తెలియపరుస్తారు. జన్మస్థానానికి - వలస వెళ్ళడానికి తేడా గ్రహిస్తారు. ప్రజలు వలస వెళ్ళడానికి, ముఖ్యంగా స్త్రీలు, విద్యార్థులు, కూలీలు, విద్యావంతులు వలస వెళ్ళడానికి కారణాలను చర్చిస్తారు వలసల్లోని రకాలను గ్రామాల నుండి పట్టణాలకు, పట్టణాల నుండి ఇతర రాష్ట్రాలకు, విదేశాలకు ప్రజలు వలస వెళ్ళడాన్ని విశ్లేషిస్తారు వలస ప్రాంతాలలోని ప్రజల జీవన విధానాన్ని వారి ఇబ్బందులను తమ ప్రాంతాలలోని ఇటుక బట్టి వలస కూలీల పరిస్థితులతో పోల్చి వివరిస్తారు. అంతర్జాతీయ వలసలు అంటే తెలుసుకుని దాదాపు 20 కోట్ల మంది విదేశాలకు వలస వెళ్తున్నారనే విషయాన్ని తెలుసుకుంటారు. వీరి రక్షణకై వలసల చట్టం 1983 కలదని తెలుసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> వలస - నిర్వచనాన్ని అర్థం చేసుకొనుట పేజీ 102 లో టేబుల్ పూర్తిచేస్తారు. పేజీ 106 లో క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా In text ప్రశ్నకు పోలికలు, తేడాలు: పేర్కొంటారు. పేజీ 107 బార్ గ్రాఫ్ ద్వారా 1961-2011 మధ్య పట్టణ జనాభా పెరుగుదల ఏ విధంగా పెరిగిందో గ్రహిస్తారు. పేజీ 108, 109 లలోని ప్రశ్నలకు జవాబులు: ఊహించి రాయగలగుతారు. అంతర్జాతీయ వలసలు ఏ దేశాలకు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయో పట్టిక తయారుచేస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 104, 105 లలోని మ్యాప్లను స్టడీ చేసి అర్థం చేసుకుంటారు. పేజీ 113 లోని బాక్స్ ఐటెమ్ “రూపాయి: బలహీనపడటంతో కేరళకి వస్తున్న డబ్బు అంశాన్ని తెలుసుకోవడానికి గూగుల్లో అన్వేషిస్తారు.

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం: 12	9. రాంపురం గ్రామ ఆర్థిక వ్యవస్థ <ul style="list-style-type: none"> గ్రామ ఆర్థిక వ్యవస్థపై అవగాహన పొందుట. భూమి ఇతర సహజ వనరులు గ్రామ ఆర్థిక వ్యవస్థకు పునాదులు అని గ్రహిస్తారు. భూ పంపిణీలో ఉన్న అసమానతలను అర్థం చేసుకుంటారు. ఉత్పత్తి కారకాలైన భూమి, శ్రమ, పెట్టుబడి మొదలైన వాటి గురించి చర్చిస్తారు. గ్రామంలోని వ్యవసాయేతర చిన్నతరహా వస్తువు తయారీ గురించి తెలుసుకుంటారు. 	Textbook Tables Diksha Vedios Pictures Bar Graphs	<ul style="list-style-type: none"> రాంపురం అనే గ్రామం ద్వారా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో జరిగే వ్యవసాయ, వ్యవసాయేతర ఉత్పత్తి కార్యకలాపాలను వివరిస్తారు. గ్రామాలకు వ్యవసాయమే ప్రధాన జీవనోపాధి కనుక ఆ నేల స్వభావం, భూ పంపిణీ విధానాలను తమ గ్రామాలతో పోల్చి చూసుకుంటారు. భూ పంపిణీలో చాలా అసమానతలు ఉన్నట్లు గ్రహిస్తారు. కొద్ది మందికి ఎక్కువ హెక్టార్లు ఎక్కువ మందికి చాలా తక్కువ భూమి పంపిణీ చేయబడినది తెలుసుకుంటారు. ఉత్పత్తి సాధనాల గూర్చి 120, 121 పేజీలలోని వివరణ ద్వారా అవగాహన చేసుకుంటారు. పెట్టుబడులలో భౌతిక పెట్టుబడి, నిర్వహణ పెట్టుబడుల గూర్చి చర్చిస్తారు. రాంపురంలోని వ్యవసాయేతర పనులైన పాడి పరిశ్రమ, చిన్నతరహా వస్త్రపుల తయారీని తమ గ్రామాలలోని పనులతో పోల్చుతారు. 	<ul style="list-style-type: none"> బహుళ పంటల సాగుకు సంబంధించిన ప్రశ్న పేజీ 117 లోని టేబుల్ పూర్తిచేస్తారు. పేజీ 118 లో క్యూఆర్.కోడ్ వీడియో చూడటం. పేజీ 119 లోని టేబుల్ మరియు పై గ్రాఫ్ల సహాయంతో భూ పంపిణీ విధానాన్ని అర్థంచేసుకొనుట. పేజీ 127 లోని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయడం. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 122లోని రోజు వారీ కూలీ రేట్ల వివరాలను: క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించి నింపుట. క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు: తెలుసుకొనుట.

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం: 13	10. ప్రపంచీకరణ <ul style="list-style-type: none"> ప్రపంచీకరణ అనే భావనను అవగాహన చేసుకొందురు. ఎమ్.ఎన్.సి.లు అంటే ఏమిటో తెలుసుకుంటారు. దేశాల మధ్య ఉత్పత్తి అనుసంధానం ఎలా జరుగుతున్నదో గమనిస్తారు. ప్రపంచీకరణకు దోహదం చేసిన అంశాలను: వివరిస్తారు. ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ పాత్రను అంచనా వేస్తారు. భారతదేశంలో ప్రపంచీకరణ ప్రభావాన్ని అర్థం చేసుకుంటారు. ప్రపంచీకరణ వల్ల చిన్న ఉత్పత్తిదారులకు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని ప్రశ్నిస్తారు. చర్చిస్తారు. న్యాయమైన ప్రపంచీకరణకు ప్రభుత్వాలు: తీసుకోవల్సిన చర్యలను అవగాహన చేసుకుంటారు. సరళీకృత ఆర్థిక విధానం గూర్చి తెలుసుకుంటారు. 	Textbook Pictures Diksha Vedios Youtube Gurudevabhava.com	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 130 లోని పిక్చర్స్ క్యూఆర్.కోడ్ ద్వారా ప్రపంచీకరణ అనే భావనను విశదీకరిస్తారు. 3 రకాల అంతర్జాతీయ ఆర్థిక ప్రవాహాలను గూర్చి చర్చించుట. TATA Motors, Redmi, Coca Cola, Ford, Hero Honda లాంటి సంస్థలను ఉదాహరిస్తూ MNC లను వివరించుట. Joint Ventures ద్వారా MNC లు దేశాల మధ్య ఉత్పత్తి అనుసంధానం చేస్తున్నాయని ఉదాహరణలతో వివరించుట. ఉదా: Maruthi Suzuki పేజీ 136 లోని క్యూఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా సాంకేతిక పరిజ్ఞానం సరళీకృత ఆర్థిక విధానాలు ఏవిధంగా ప్రపంచీకరణకు దోహదం చేస్తున్నాయో వివరిస్తారు. భారతదేశం లాంటి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు ప్రపంచీకరణ వల్ల మిశ్రమ ఫలితాలు పొందటం గమనిస్తారు. వినియోగదారులకు తక్కువ ధరలకు నాణ్యమైన వస్తుసేవలు: అందగా చిన్న ఉత్పత్తిదారులు వారి ఆర్థిక స్థితి దిగజారడం గమనిస్తారు. WTO, WB, IMF వంటి సంస్థలు: అభివృద్ధి చెందిన దేశాలతో సమానంగా మిగిలిన దేశాలకు చేయూత అందించేలా చూడాల్సిన బాధ్యతను గుర్తించడం 	<ul style="list-style-type: none"> రోజువారీ కార్యకలాపాలలో వినియోగిస్తున్న విదేశీ వస్తుసేవల జాబితా తయారుచేయుట పేజీ 134లో ప్రశ్నలకు సమాధానాలను: ఇంటర్నెట్ సహాయంతో తెలుసుకొనుట. పేజీ 136 లోని వీడియో ద్వారా సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ప్రపంచీకరణను వేగవంతం చేసిందని అవగాహన పొందుతారు. SEZ ల వల్ల కలిగే లాభనష్టాలు మార్పులను: తెలుసుకొనుట. పేజీ 142 లోని క్యూఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా WB, IMF ల గూర్చి తెలుసుకొనుట. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 122లోని రోజు వారీ కూలీ రేట్ల వివరాలను: క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలించి నింపుట. క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు: తెలుసుకొనుట.

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్ఛికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం:13, 14	11. ఆహార భద్రత <ul style="list-style-type: none"> ఆహార భద్రత అంటే ఏమిటో తెలుసుకోగలుగుతారు ఆహార భద్రత ఎందుకు అవసరమో అవగాహన చేసుకుంటారు ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తిని పెంచడం గురించి ఆలోచిస్తారు ఆహార ధాన్యాల లభ్యతను తెలుసుకుంటారు. ఆహారధాన్యాల అంటే ఏమో తెలుసుకుంటారు. ఆహార ధాన్యాల అందుబాటు స్థితిని అంచనా వేస్తారు. ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ పనితీరును అంచనా వేస్తారు. బఫర్ నిల్వలు గురించి అవగాహన పొందుతారు ప్రజల పోషకాహార స్థాయిలను అంచనా వేస్తారు. 	Textbook NCERT Textbooks Graphs Charts BMI Indexs Videos	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 147 లోని క్యూ.ఆర్. కోడ్ వీడియో ఆధారంగా ఆహారధాన్యాల లభ్యతను తెలుసుకొనుట. పేజీ 149 లోని బాక్స్ ఐటెమ్ ద్వారా ఆహారధాన్యాల అంటే ఏమిటో వివరణ పేజీ 150 లోని క్యూ.ఆర్. కోడ్ వీడియో ద్వారా ఆహారపు అందుబాటు కాలరీలు వినియోగంపై అవగాహన పెంచుట. పేజీ 151, 152 లలో ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ బఫర్ నిల్వలపై అవగాహన పెంచుట. వివిధ వర్గాలు - సర్వేల ఆధారంగా పేజీ 153లో పోషకాహార స్థాయిలను పరిశీలించుట. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 152లోని బార్ గ్రాఫ్ పరిశీలించి ఖాళీలు పూరించుట బఫర్ నిల్వలు లేకుంటే పరిస్థితిని ఊహించుట. పేజీ 155 లోని పట్టికను పూరించడం. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 146, 147, 147 లోని అంశాలకు డిజ్కాయ్ ద్వారా నేర్చుకొనుట. రాష్ట్రాల వారీగా ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ తీరును పరిశీలించి విశ్లేషించుట.

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్ఛికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం : 17	12. సమానత సుస్థిర అభివృద్ధి <ul style="list-style-type: none"> అభివృద్ధి - సుస్థిర అభివృద్ధికి తేడాలును తెలుసుకొనుట అభివృద్ధిలో పర్యావరణ ప్రాంతంపై అవగాహన కల్గించుట పర్యావరణంపై ప్రజల హక్కుల గురించి అవగాహన పెంపొందించుట. సమానతతో కూడిన సుస్థిర అభివృద్ధి అంటే ఏమిటో అవగాహన కల్పించుట. 	Textbook Pictures from Google Diksha App videos Charts Charts	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 159లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ ద్వారా అర్థికాభివృద్ధి, సుస్థిర అభివృద్ధికి తేడాలు తెలుపుట. పేజీ 161, 162 లోని పర్యావరణ వనరుల సరఫరా విధి శుద్ధి చేసే విధి అంటే గ్రహించుట పేజీ 165-167 వరకు ఉన్న సర్వర్ సరోవర్ అనకట్ల అంశం ద్వారా పర్యావరణంపై ప్రజల హక్కులను తెలుసుకొనుట సుస్థిర అభివృద్ధి అంటే ఆర్థిక అభివృద్ధితోపాటు పర్యావరణ పరిరక్షణ, భావితరాలకు కాలవ్యవహార వనరులను అందించడం అని అవగాహన కల్పించుట 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 159పేజీలోని గ్రాఫ్ ఆధారిత టాస్క్ అవగాహన చేసుకొనుట “సైలెంట్ స్ప్రింగ్” అంశం మరియు డి.డి.టి., ఎండోసల్ఫైడ్ రసాయనాల పిచికారీ అంశం ద్వారా పర్యావరణానికి జరుగుతున్న హానిని ఊహించడం సర్వర్ సరోవర్ అనకట్ల గిరిజన ప్రజల హక్కులను, పర్యావరణ హక్కులను ఎలా ప్రభావితం చేసిందో జలసింధి ప్రజల దృష్టిలో ఆలోచిస్తారు సమాన, సుస్థిర అభివృద్ధికి తెలంగాణలో జూరూజూర్ డి.డి.ఎస్ సంస్థ, పి.డి.ఎస్. కార్యాచరణలను అర్థంచేసుకొనుట 	<ul style="list-style-type: none"> అనేక పర్యావరణ ఉద్యమాల సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు. చివ్కో ఉద్యమ నేతృత్వాన్ని అర్థం చేసుకొని సూచనలిచ్చుట.

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం : 3	<p>13. ప్రపంచ యుద్ధాల మధ్య ప్రపంచం 1900 - 1950 భాగం - 1</p> <ul style="list-style-type: none"> 20వ శతాబ్దపు పరిస్థితులను తెలుసుకొనుట. మొదటి, రెండవ ప్రపంచ యుద్ధాలకు కారణాలు, వాటి ఫలితాలను అవగాహన చేసుకొనుట. అధికార కేంద్రాలు, జాతీయతావాదం, రహస్య ఒప్పందాలు, సైనిక వాదం, సామ్యవాదం వంటి భావనలను అవగాహన చేసుకుంటారు. అంతర్జాతీయ సంస్థల ఏర్పాటు ఆవశ్యకతను గుర్తిస్తారు. <p>13. ప్రపంచ యుద్ధాల మధ్య ప్రపంచం</p>	<p>Textbooks</p> <p>Academy Books</p> <p>Diksha Vedios</p> <p>Google Images</p> <p>Gundabha.com</p> <p>Flow Charts</p>	<ul style="list-style-type: none"> 20వ శతాబ్దం తీవ్ర సంఘాత యుగం అని గ్రహించుట. తీవ్ర ఆర్థిక మాంద్యం సంభవించి ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థ చిన్నా భిన్నమైనదని అవగాహన చేసుకొనుట. తీవ్రమైన జాతీయవాదం, ప్రపంచం 2 అధికార కేంద్రాలు (కేంద్రరాజ్యాల కూటమి, మిత్ర రాజ్యాల కూటమి)గా ఏర్పడ్డాయని తెలుసుకొనుట ఈ కూటములు రహస్య ఒప్పందాలు, సైనిక వాదాలను ప్రోత్సహించాయని అవగాహన చేసుకుంటారు. ఫాసిజం, నాజీయజం లాంటి తీవ్ర జాతీయవాద శక్తులు ప్రపంచ యుద్ధాలకు కారణమయ్యాయని గ్రహిస్తారు. దీర్ఘకాలిక కారణాలతోపాటు, కొన్ని తక్షణ కారణాలు కూడా ప్రపంచ యుద్ధాలకు మూలకారణమయ్యాయని అవగాహన చేసుకుంటారు. రెండు ప్రపంచ యుద్ధాల అనంతరం తీవ్రమైన ఫలితాల నేపథ్యంలో శాంతిస్థాపనకై కృషి జరిగిందని, అందు వలన నానాజాతి సమితి, ఐక్యరాజ్య సమితిల స్థాపన జరిగినదని తెలుసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 117లోని పిక్చర్స్ ద్వారా 20వ శతాబ్దపునాటి పరిస్థితులను అవగాహన చేసుకొనుట. పేజీ 179 లోని ఫ్లోచార్ట్ ద్వారా నాటి ముఖ్య సంఘటనల క్రమాన్ని తెలుసుకొనుట. పేజీ 181 లోని ప్రశ్నలను చేయుట ద్వారా పారిశ్రామికీకరణ ఆధునిక యుద్ధాలకు ఎలా దారితీసిందో తెలుసుకొనగల్గుట. పేజీ 179 లోని క్యూఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా 2 ప్రపంచయుద్ధ కారణాలలోని పోలికలు, తేడాలు తెలుసుకుంటారు. ప్రపంచ యుద్ధాల అనంతరం ఏర్పడిన అంతర్జాతీయ సంస్థల గూర్చి, వాటిని లక్ష్యాల గూర్చి పేజీ 186లో దీక్షాయాత్ర వీడియో ద్వారా తెలుసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> ఫాసిజం, నాజీయజం జాత్యహంకారానికి నిదర్శనమని నేడు ప్రపంచంలో అక్కడక్కడ జరుగుతున్న సంఘటనలతో పోల్చి చూస్తారు. పేజీ 183లోని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఆలోచిస్తారు.

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం : 4	<p>14. ప్రపంచ యుద్ధాల మధ్య ప్రపంచం 1900 - 1950 భాగం - 2</p> <ul style="list-style-type: none"> రష్యాలోని సోషలిస్టు విప్లవం గురించి అవగాహన పొందుతారు. లెనిన్, స్టాలిన్ ప్రాభవం వారి సంస్కరణల గూర్చి తెలుసుకుంటారు. తీవ్ర ఆర్థిక మాంద్యం వల్ల ఎదురైన సమస్యలను చర్చిస్తారు జర్మనీలో నాజీయజం ప్రాబల్యం దాని పర్యవసానాలను తెలుసుకుంటారు. హిట్లర్ రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానికి ఎలా కారకుడయ్యాడో అవగాహన చేసుకుంటారు జర్మనీ ఓటమి, హిట్లర్ వతనం, అంతంతో ప్రపంచంలో నూతన శకం ఎలా ఆరంభం అయ్యిందో ఊహిస్తారు. 	<p>Textbooks</p> <p>NCERT Books</p> <p>Academy Textbooks</p> <p>QR Code Videos by Diksha App.</p> <p>Gundabha.com</p> <p>Historical Maps</p>	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 187 లోని క్యూఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా రష్యా సోషలిస్ట్ విప్లవం జరిగిన క్రమాన్ని వివరించుట. లెనిన్, స్టాలిన్ ల కృషి వారి సంస్కరణలవల్ల కమ్యూనిజం, సామ్యవాదాల ఉన్మతి ఎలా జరిగిందో అర్థంచేసుకుంటారు. విప్లవ కాలంలో మహిళల క్రియాశీల పాత్రను హర్షిస్తారు. తీవ్ర మాంద్యంలో దేశాల ఆర్థిక స్థితిగతులను నేటి కోవిడ్-19 వలన దేశ ఆర్థిక స్థితి వెనుకబడుట వంటి సంఘటనతో పోల్చి చర్చిస్తారు నాజీయజం వలన తీవ్ర ఇబ్బందులు ఎదుర్కొన్న యూదులు, జిప్సీలు, ఇతరుల పరిస్థితులను నేడు అక్కడక్కడ జరుగుతున్న అమెరికాలో వివక్షతో పోల్చి చర్చిస్తారు. దీనికి హిట్లర్ తీవ్ర జాతీయవాదం, భావోద్వేగాలు కారణమని గ్రహిస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 188 లోని క్రోనోలాజికల్ చార్ట్ (కాలక్రమ పట్టిక)ను గమనిస్తారు. పేజీ 199 లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుట. పేజీ 198లోని మ్యాప్ ను అవగాహన చేసుకుంటారు. పేజీ 200 లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయగల్గుట. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 190, 191, 192, 195 లలోని అంశాలను చదివి అర్థంచేసుకొనుట. పేజీ 194 లో ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుట. హిట్లర్ భావోద్వేగ ప్రసంగాలను వినుట. నాటి క్రమశిక్షణను చూసి నెరవేర్చుకొనుట ఆచరించుట.

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం : 5	15. వలస పాలిత ప్రాంతాలలో జాతి విముక్తి ఉద్యమాలు <ul style="list-style-type: none"> చైనా రెండు భిన్న దశలను అర్థం చేసుకుంటారు 1. మంచు పాలన 2. ప్రాభవ ప్రాంతాలు సన్ యెట్ సెన్ ఆధ్వర్యంలో గణతంత్రం ఏర్పాటు - నాటి పరిస్థితులను తెలుసుకుంటారు. చైనా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ అవిర్భావం మావో జెడాంగ్ నాయకత్వంలో చైనా ప్రాభవం గూర్చి చర్చిస్తారు భూ సంస్కరణలు, నూతన ప్రజాస్వామ్యం ఏర్పాటుల గురించి తెలుసుకుంటారు వియత్నాం - వలస పాలనకు వ్యతిరేకంగా ఫ్రెంచ్ ప్రభుత్వంతోనూ, అటు అమెరికాలోనూ పోరాడిన విధానాన్ని తెలుసుకుంటారు. వియత్నాం జాతీయతాభావం పెంచడంలో ఉపాధ్యాయుల పాత్రను ప్రశంశిస్తారు. నైజీరియా జాతీయవాద ఉద్యమ క్రమాన్ని తెలుసుకుంటారు. ఖండాంతర ఆఫ్రికా వాదనను అర్థంచేసుకుంటారు. 	Textbooks NCERT Books Diksha vedios Youtube vedios Maps Charts Pictures Youtube links Telugu Academy Books	<ul style="list-style-type: none"> చైనాలో మంచూ చక్రవర్తి పాలనకు, విదేశీయుల ప్రాభవ మండలాలకు వ్యతిరేకంగా సన్ యెట్ సెన్ గణతంత్ర రాజ్యాన్ని ఏర్పాటు చేశాడని తెలుసుకుంటారు. సన్-మిన్-చూయి భూ సంస్కరణలు, పరిశ్రమలపై నియంత్రణ వంటి అంశాలను చర్చిస్తారు. మావో జెడాంగ్ నాయకత్వంలోని సి.సి.పి. ఆధ్వర్యంలో భూముల పునఃపంపిణీ, రైతాంగ సోవియట్ల ఏర్పాటు, నరేంద్రకృత వివాహ చట్టాలు, లాంగ్ మార్చ్ వంటి కార్యకలాపాలు జరిగాయని అవగాహన చేసుకుంటారు. వియత్నాం అటు ఫ్రెంచ్ వాళ్ళకు, ఇటు అమెరికాకు వ్యతిరేకంగా అనేక పోరాటాలు చేసి చివరకు విముక్తి పొందిందని తెలుసుకుంటారు. హూ చివిన్ నేతృత్వంలో వియత్నామీయులు చివరకు గణతంత్రం ఏర్పాటుచేశారనే విషయాన్ని తెలుసుకుంటారు. అమెరికా ప్రయోగించిన నాపాలం, ఏజెంట్ ఆరింజ్ భూస్వర్గం బాంబులతో విధ్వంసం అయిననూ వీరోచితంగా పోరాడి 1975 ఏప్రిల్ 30వ తేదీన వియత్నాం విముక్తి పొందింది. హౌసా పులాని, యెరుబా, ఈజో జాతులుగా తెగల నాయకత్వం ఉన్న నైజీరియా స్వాతంత్ర్యం పొందిన విధానాన్ని తెలుసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 202 లోని మ్యాప్ ద్వారా ఇన్ బాక్స్ ప్రశ్నలకు జవాబులు తెలుసుకుంటారు. పేజీ 205 క్యూ.ఆర్. కోడ్ వీడియో ద్వారా చైనాలోని పరిస్థితులు, సి.సి.పి. అవిర్భావం గూర్చి తెలుసుకుంటారు. పేజీ 208 లోని మ్యాప్ రీడింగ్, క్యూ.ఆర్. కోడ్ వీడియోని చూసి 209 లోని ఇంటెక్స్ ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయుదురు. పేజీ 213 లోని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయగలరు. అమెరికా - వియత్నాం యుద్ధ చిత్రాలు: సేకరించి అల్బమ్ ను తయారుచేస్తారు. ఖండాంతర ఆఫ్రికావాదం నైజీరియా జాతీయ విముక్తి ఉద్యమాల గూర్చి పేజీ 215లోని క్యూ.ఆర్. కోడ్ వీడియో ద్వారా తెలుసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 207 లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు: యూట్యూబ్ వీడియోస్ ద్వారా తెలుసుకుంటారు. పేజీ 215 లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు: ఇంటర్నెట్ సహాయంతో అన్వేషిస్తారు.

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం : 5	16. భారతదేశ జాతీయోద్యమం - దేశవిభజన, స్వాతంత్ర్యం 1939-47 <ul style="list-style-type: none"> 1935 భారత ప్రభుత్వ చట్టం గురించి తెలుసుకుంటారు. మున్షింగ్, హిందూ మహాసభ, ఆర్.ఎన్.ఎస్.ఐ ఏర్పాటు వాటి కార్యచరణ గురించి అవగాహన చేసుకుంటారు పాకిస్తాన్ తీర్మానం గురించి చర్చిస్తారు. 1946 - 48 లలోని ప్రజల తిరుగుబాటు, తెభాగా ఉద్యమం గూర్చి తెలుసుకుంటారు. విభజన అనంతర పరిమాణాలను చర్చిస్తారు. గాంధీజీ హత్యరంతం తెలుసుకుంటారు. సంస్థానాల విలీనం జరిగిన తీరును తెలుసుకుంటారు. 	Textbooks Maps Charts Pictures Diksha Videos Youtube vedios google images	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 218 లోని డిక్టే క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా 2వ ప్రపంచ యుద్ధం నాటి భారతదేశ పరిస్థితిని అర్థంచేసుకుంటారు. కొంత స్వయం ప్రభుత్వ కల్పించే 1935 భారత ప్రభుత్వ చట్టం గూర్చి చర్చిస్తారు. 1906 ఏర్పడిన మున్షింగ్, లక్ష్మణులు, హిందూ మహాసభ, ఆర్.ఎన్.ఎస్. వంటి సంస్థల లక్ష్యాలను తెలుసుకుంటారు. మున్షింగ్ అధికంగా పున్న వాయువ్య ప్రావిన్సుకు ప్రత్యేక జాతీయ ప్రభుత్వ మున్షింగ్ ప్రతిపక్ష పాకిస్తాన్ తీర్మానం గురించి తెలుసుకుంటారు. 1946 - 48 మధ్యకాలంలో జరిగిన రాయల్ నౌకాదళ తిరుగుబాటు, బెంగాల్ లోని 'తెభాగా' ఉద్యమం, తెలంగాణాలోని రైతుల తిరుగుబాటు, ట్రావెన్కోర్ లోని పున్నపా-వాయలార్ సాయుధ పోరాటాలను తెలుసుకుంటారు. చర్చిస్తారు. 1946 ఆగస్ట్ 16 "ప్రత్యక్ష కార్యచరణ దినం" రోజున జరిగిన అల్లర్లు, హింస తరువాత చర్చల ఫలితంగా దేశ విభజన జరిగినదని గుర్తిస్తారు. ఆనాటి ప్రాతిపదికన జరిగిన విభజన కారణంగా మత ఘర్షణలు జరగడం వలన, భౌతికతల సమస్య, గాంధీ హత్య వరుసగా జరిగాయని తెలుసుకుంటారు. పబ్లిక్ క్యూ.ఆర్.కోడ్ సందర్భంగా సంస్థానాల విలీనమై ప్రస్తుత భారతావని ఏర్పడిందని గ్రహిస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 220 లోని ప్రశ్నకు సమాధానం తెలుసుకుని వ్యక్తపరుస్తారు. పేజీ 224లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా సుభాష్ చంద్ర బోస్ సాహసోపేత కార్యచరణను అర్థం చేసుకుంటారు. ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాస్తారు పేజీ 227 లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుదురు దేశ విభజన - గాంధీజీ పేజీ 230 లో హత్యల మధ్య సంబంధాలను తెలుసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> గాంధీజీ - హిట్లర్ కి రాసిన ఉత్తరం ముఖ్యోద్దేశం ఏమిటి? పేజీ 218లోని ఇంటెక్స్ ప్రశ్నలకు జవాబులు: అన్వేషించి రాయుట. పేజీ 226లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియోని చూసి: మున్షింగ్ వైఖరిని తెలుసుకుంటారు. పేజీ 230లో క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా సంస్థానాల విలీనం జరిగిన తీరును వీక్షిస్తారు

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం: 10	17. స్వతంత్ర భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణం <ul style="list-style-type: none"> నేపాల్ రాజ్యాంగాన్ని అర్థం చేసుకునేదరు. జపాన్ రాజ్యాంగ ప్రవేశికను అర్థం చేసుకుంటారు. పై రెండు దేశాల రాజ్యాంగాలతో భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణాన్ని పోల్చుతారు పార్లమెంటరీ వ్యవస్థ, సమాఖ్య వ్యవస్థ గూర్చి అవగాహన పొందుతారు. రాజ్యాంగ చర్చలను తెలుసుకుంటారు. ప్రస్తుత రాజ్యాంగాన్ని అర్థంచేసుకుంటారు. 	Textbook Videos Pictures Youtube Videos NCERT Books Google Pictures and Videos	<ul style="list-style-type: none"> రాజ్యాంగ ప్రవేశిక ఆదేశ రాజ్యాంగానికి అత్యవసరమైనది తెలుసుకుంటారు. నేపాల్ రాజరిక పాలన నుండి 2007 ప్రజాస్వామ్య దేశంగా మారటాన్ని గమనిస్తారు. భారత రాజ్యాంగం రచనకు సుమారు 3 సంవత్సరాల కాలం పట్టింది. (2 సంవత్సరాల 11 నెలల 17 రోజులు) అనేక విభిన్న సంస్కృతులు, మతాలు, ప్రజలు: ఉన్న ఈ దేశానికి రాజ్యాంగం రచించడం చాలా కష్టసాధ్యమైన పని అని తెలుసుకుంటారు. రాజ్యాంగ నిర్మాతల కృషిని అభినందిస్తారు. అనేక వాదోపవాదాలు, చర్చలు: అనంతరం ముఘాయిదా రాజ్యాంగం ఆమోదించబడిందని గ్రహిస్తారు. ప్రస్తుతం భారతదేశంలోని రాజ్యాంగం పార్లమెంటరీ వ్యవస్థ, సమాఖ్య వ్యవస్థ లాంటి విశిష్ట లక్షణాల కలయిక అని గుర్తిస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ.236లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాస్తారు 237 పేజీలోని ఖాళీలను పూరిస్తారు పేజీ 238, 239 లోని బిట్స్ని పూరిస్తారు పేజీ.246లో బార్ గ్రాఫ్ను: పరిశీలిస్తారు. అదే పేజీలోని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయుదురు 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 234 లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా రాజ్యాంగ నిర్మాణానికి సంబంధించిన మరింత సమాచారం పొందుతారు. పేజీ 239లోని డిజ్టా వీడియో ద్వారా రాజ్యాంగ విశిష్ట లక్షణాలను: తెలుసుకుంటారు.

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం:10, 11	18. స్వతంత్ర భారతదేశం 1947-77 <ul style="list-style-type: none"> మొదటి సార్వత్రిక ఎన్నికల జరిగిన తీరును: తెలుసుకుంటారు. మొదటి ముప్పై సంవత్సరాలు ఏక పార్టీ ఆధిపత్యం కొనసాగడం గమనిస్తారు. రాష్ట్రాల పునఃవ్యవస్థీకరణ ఏ విధంగా జరిగిందో అవగాహన పరచుకుంటారు. ప్రాంతీయ పార్టీలు హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమం లాంటి అంశాలను అర్థం చేసుకుంటారు. జమ్మూ - కాశ్మీర్ అంశం, బంగ్లాదేశ్ యుద్ధం, అత్యవసర పరిస్థితులను అర్థంచేసుకుంటారు 	Textbook NCERT Text Books Google Pictures and Videos Pictures Diksha Videos Youtube Videos Old Maps	<ul style="list-style-type: none"> నిరక్షరాస్యత ఎక్కువగా ఉన్న స్వతంత్ర భారతదేశంలో తొలి సార్వత్రిక ఎన్నికల నిర్వహణ చాలా కష్టమైన ప్రక్రియ: అయినప్పటికీ విజయవంతంగా పూర్తిచేశారని గ్రహిస్తారు. దాదాపు మొదటి 30 సంవత్సరాల కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆధిపత్యం కొనసాగినప్పటికీ తర్వాత కాలంలో బహుళ పార్టీల ఆగమనంతో ప్రజాస్వామ్యం నిలదొక్కుకున్నదని తెలుసుకుంటారు భాషా ప్రాతిపదికగా రాష్ట్రాలను: పునర్విభజిస్తే దేశ విభజన నాటి పరిస్థితులు తిరిగి ఎదురొత్తాయేమోనన్న సందేహాన్ని నివృత్తి చేస్తూ రాష్ట్రాల పునఃవిభజన విజయవంతమైనది తెలుసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 251 లోని పై చార్ట్ ద్వారా 1952, 62 ఎన్నికల ఫలితాలను: విశ్లేషించుట. పేజీ 252 మ్యాప్ ద్వారా రాష్ట్రాల పునర్విభజనను: అవగాహన చేసుకొనుట. పేజీ253లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో: సహాయంతో ఇంటిక్స్ ప్రశ్నలకు సమాధానాలను అన్వేషించుట. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 249, 250 లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా తొలి ఎన్నికల నిర్వహణకు సంబంధించిన మరింత సమాచార సేకరణ తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన విధానాన్ని పరిస్థితులను ఎక్స్ ప్లోర్ చేయటం

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
		Atlas	<ul style="list-style-type: none"> అనేక ప్రాంతీయ పార్టీలు ఏర్పడటం అవి తమ ఉనికిని చాటుకోవడం, డి.ఎమ్.కె. పార్టీ హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమాన్ని నడిపి తమ భాషా సంస్కృతులను నిలబెట్టుకోవడం ప్రజాస్వామిక విజయంగా తెలుపుట 	<ul style="list-style-type: none"> పేజి 256 క్యూ.ఆర్.కోడ్ ద్వారా హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమం గూర్చి తెలుసుకొనుట ఇంటెక్స్ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయుట. 	<ul style="list-style-type: none"> అర్థిక 370 రద్దు నాడు - నేడు జమ్మూకాశ్మీర్ పూర్తిగా భారత్ లో విలీనమైన విధానాన్ని ఎక్స్ ప్రెస్ లో చేయుట
		New Maps	<ul style="list-style-type: none"> జమ్మూ కాశ్మీర్ విలీనం సమస్య బంగ్లాదేశ్ విముక్తి యుద్ధం ఈ 2 అంశాల వల్ల పాకిస్తాన్, భారత్ ల మధ్య దీర్ఘకాలిక శతృత్వం పెరగడాన్ని అవగాహన చేసుకుంటారు. 1970 వ దశకంలో జరిగిన రాజకీయ పరిస్థితుల వల్ల అత్యవసర స్థితి విధించారనే విషయాన్ని తర్వాత సంవత్సరంలో 42వ రాజ్యాంగ సవరణ జరిగిందని దాని ఉద్దేశాలను తెలుసుకుంటారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజి 259 క్యూ.ఆర్.కోడ్ ద్వారా బంగ్లాదేశ్ యుద్ధానికి సంబంధించిన సమాచారం సేకరణ పేజి 261 క్యూ.ఆర్.కోడ్ ద్వారా అత్యవసర స్థితి సమగ్ర విషయ సేకరణ చేయుట. 	

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం 11, 12	19. రాజకీయ ధోరణుల అవిర్భావం 1977-200 <ul style="list-style-type: none"> అత్యవసరస్థితి ముగింపు 1977 ఎన్నికల గూర్చి తెలుసుకుంటారు. వివిధ రాష్ట్రాల్లో (ఆంధ్రప్రదేశ్, ఆసోం, పంజాబ్)లో జరిగిన రాజకీయ పరిణామాలు అవగాహన చేసుకుంటారు రాజీవ్ గాంధీ గారి సంస్కరణలు సంకీర్ణ ప్రభుత్వాల ఏర్పాటు గురించి తెలుసుకుంటారు పశ్చిమ బెంగాల్ లోని భూ సంస్కరణలు, సరళీకృత ఆర్థిక విధానాలను అర్థంచేసుకుంటారు 	Textbook N C E R T Text Books Pictures QR code Videos Charts Pie & Bar Graphs	<ul style="list-style-type: none"> అత్యవసర స్థితి అనంతరం 1977లో జనతా పార్టీ అధికారంలోకి రావడం. మొదటిసారి కాంగ్రెస్ పార్టీ ఓటమి: పాలవదానికి కారణాలను తెలుసుకొనుట ఆంధ్రప్రదేశ్ లో టి.డి.పి. పార్టీ అవిర్భావానికి కారణాలు, అసోం ఉద్యమం గూర్చి అచటి ప్రజల రాజకీయ, సాంస్కృతిక, ఆర్థిక కోణాలు, ఆకాంక్షలను అర్థంచేసుకొనుట. పంజాబ్ స్వయం ప్రతిపత్తి కోరుతూ చేసిన ఉద్యమం, అవరేషన్ బుల్ డోల గూర్చి తెలుసుకుంటారు రాజీవ్ గాంధీ రాజకీయ ప్రవేశం, పంజాబ్, అసోం లతో పాటు శ్రీలంకలో శాంతి ప్రక్రియలు: కొరకై ఆయన కృషి, ఆర్థికాభివృద్ధికై ఆయన ప్రవేశపెట్టిన సంస్కరణలను తెలుసుకుంటారు పశ్చిమ బెంగాల్ లోని అపరేషన్ బర్గా గురించి, ఏక పార్టీ మెజారిటీలేని సందర్భాలలో ఏర్పాటు అయిన సంకీర్ణ 	<ul style="list-style-type: none"> పేజి 264 లోని కాలక్రమ పట్టికను: అర్థంచేసుకొనుట పేజి 266 లోని బాక్స్ ఐటెమ్స్ ని చదివి ప్రత్యక్ష రాజకీయ పార్టీలు 257 పేజీని చదివి అర్థిక 356 గూర్చి తెలుసుకొనుట పేజి 272 లోని కృత్యాన్ని చేస్తారు. పేజి 273 లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయుట. పేజి 277లోని ప్రశ్నలు మరియు క్రింది టేబుల్ కృత్యం చేయుట. 	<ul style="list-style-type: none"> వివిధ రాష్ట్రాలలో ప్రాంతీయపార్టీల అవిర్భావాలు ఎందుకు జరిగాయో ఇంటర్వెయ్ సహాయంతో శోధిస్తారు. క్యూ.ఆర్.కోడ్ 279 పేజి లోని వీడియో ద్వారా 1990 ల నాటి ఆర్థిక పరిస్థితులను అంచనా

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం:14, 15	20. ప్రపంచ యుద్ధాల తరువాత ప్రపంచం, భారతదేశం <ul style="list-style-type: none"> • ఐక్యరాజ్యసమితి స్థాపన లక్ష్యాలు, కృషి గురించే తెలుసుకుంటారు. • సైనిక ఒప్పందాలు, ఆయుధ అంతరిక్ష పోటీలు గూర్చి తెలుసుకుంటారు. • భారతదేశం, ఇరుగు పొరుగు దేశాలతో సంబంధాలను గూర్చి తెలుసుకుంటారు. • అలీనోద్యమం గూర్చి తెలుసుకుంటారు. 	Textbook N C E R T Text Books Pictures QR code Videos PPTs Pie & Bar Graphs	<ul style="list-style-type: none"> • రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం శాంతి స్థాపనకై ఐక్యరాజ్యసమితి ఏర్పడిందని, దాని లక్ష్యాలు శాశ్వత శాంతి, మానవ అభివృద్ధి యుద్ధ నివారణలను యు.ఎన్.ఓ. అంగాలు, వాటి విధుల గూర్చి తెలుసుకుంటారు. • యు.ఎస్.ఎ., యు.ఎస్.ఎస్.ఆర్.ల మధ్య ప్రచ్ఛన్నయుద్ధం గూర్చి తెలుసుకుంటారు. ప్రచ్ఛన్న యుద్ధంలో భాగంగానే ఆయుధ, అంతరిక్షపోటీ ఏర్పడ్డాయని తెలుసుకుంటారు. • భారతదేశానికి చైనాతోనూ, భారత్ పాకిస్తాన్ సంబంధాలు, భారత్ బంగ్లాదేశ్, భారత్ శ్రీలంకల సంబంధాలను అవగాహన చేసుకుంటారు. • 1950 వ దశకంలో నూతనంగా స్వాతంత్ర్యం సాధించిన ఆసియా, ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికా దేశాల మధ్య సాంస్కృతిక, ఆర్థిక సహకారానికై ఏర్పడ్డ అలీనోద్యమం ఎన్.ఎ.ఎమ్. గూర్చి, దాని ఉద్దేశాలు, సాధించిన విజయాలు చర్చించుట 	<ul style="list-style-type: none"> • పేజీ 284 లో గ్రాఫ్ని అర్థం చేసుకొనుట. • పేజీ 286లోని మ్యాప్ రీడింగ్ • పేజీ 287లో క్యూ.ఆర్.కోడ్ ద్వారా ప్రచ్ఛన్న యుద్ధంపై అవగాహన పెంచుకొనుట. • పేజీ 294 లోని కృత్యంను చేయుట. పేజీ 295 నుండి 297 లలోని డీజైన్ వీడియోల ద్వారా బంగ్లాదేశ్, శ్రీలంకతో భారత్ సంబంధాల విశ్లేషణ. • పేజీ 289లో ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయుట. 	<ul style="list-style-type: none"> • భారత్ - చైనా భారత్ - పాకిస్తాన్ల ప్రస్తుత సంబంధాలను ఇంటర్వెట్ సహాయంతో అన్వేషించుట.

A.P. Government 2020-2021 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం:15,16	21. సమాజాతీన సామాజిక ఉద్యమాలు <ul style="list-style-type: none"> • 20వ శతాబ్దం నుండి జరిగిన కొన్ని సామాజిక ఉద్యమాలను గురించి తెలుసుకుంటారు. • అమెరికాలోని పౌరహక్కుల ఉద్యమం. • అణువ్యతిరేక, యుద్ధ వ్యతిరేక ఉద్యమాలు. • యూరపెలో గ్రీన్ పీస్ ఉద్యమం • భోపాల్ గ్యాస్ దుర్ఘటన • సర్పదా బచావో ఆందోళన్ • సైలెంట్ వ్యాలీ ఉద్యమం • సారా వ్యతిరేక ఉద్యమం • మైరాపైటీ ఉద్యమం లాంటి సామాజిక, పర్యావరణ ఉద్యమాలు గురించిన వివరాలను తెలుసుకుంటారు సందర్భానుసారం చర్చిస్తారు. 	Textbook Academy Books Youtube Vedios Diksha QR Code Videos Google pictures	<ul style="list-style-type: none"> • 20వ శతాబ్దంలో ప్రపంచ యుద్ధాలతో పాటు అనేక సామాజిక, పర్యావరణ ఉద్యమాలు జరిగాయనే విషయాన్ని పిక్చర్స్ ఉపయోగించి తెలియ జేయుట. • “నాకొక కల వుంది” అంటూ ప్రఖ్యాత ఉపన్యాసం ఇచ్చి అమెరికాలో నల్ల జాతియుల హక్కుల గురించి పోరాడిన మార్టిన్ లూథర్ కింగ్ గురించి తెలుసుకుంటారు. • జాతి వివక్షకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన మానవ హక్కుల ఉద్యమ తీరును ప్రశంసిస్తారు. ఇటువంటి ఉద్యమమే యు.ఎస్.ఎస్.ఆర్. లోనో జరిగినదని తెలుసుకుంటారు. • పేజీ 300, 302 ల ద్వారా వియత్నాం యుద్ధంలో అమెరికాకి వ్యతిరేకంగానూ, ఆయుధ పోటీలో ప్రధాన దేశాలైన అమెరికా, రష్యాలకు వ్యతిరేకంగా ఒత్తిడి తీవ్రమై SALT, START నంటి ఆయుధ తగ్గింపు ఒప్పందాలు జరిగాయని గ్రహిస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> • పేజీ 299లో క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా అనాటి అమెరికా మానవ హక్కుల ఉద్యమం తీరుతెన్నులను గమనిస్తారు. • మార్టిన్ లూథర్ కింగ్ జూ. గారి పాత్రను, ఆయన ఉపన్యాసంతో ఉత్తేజితలౌతారు. • యు.ఎస్.ఎస్.ఆర్ విచ్ఛిన్నం, యు.ఎస్.ఎస్.ఆర్ లోని చెర్నోబిల్ అణు ప్రమాదంపై వ్యాసం రాయుట. 	<ul style="list-style-type: none"> • క్యూ.ఆర్.కోడ్ పేజీ ద్వారా యు.ఎస్.ఎస్.ఆర్ మానవ హక్కుల ఉద్యమాన్ని తెలుసుకుంటారు. • పేజీ 303 లోని ప్రశ్నలకు జవాబులు అన్వేషించుట.

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
			<ul style="list-style-type: none"> అలస్కా నముద్రగర్భంలో అమెరికా చేపట్టిన అణుపరీక్షలకు వ్యతిరేకంగా 1971లో గ్రీన్ పీస్ ఉద్యమం జరిగిన తీరు, ఈ ఉద్యమం లక్ష్యాలను వివరించు అట్లే భారతదేశంలో జరిగిన భోపాల్ గ్యాస్ దుర్ఘటన, సర్మదా బచావో ఆందోళన్, సైలెంట్ వ్యాబీ ఉద్యమం, సారా వ్యతిరేక ఉద్యమం మీరాపైబీ ఉద్యమాలను వాటి లక్ష్యాలను, ఫలితాలను గూర్చి చర్చిస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> http://www.greenpeace.org ను చూసి చర్చలు, విమర్శలు చేయుట. పేజీ 304 - 311 లలోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో: ద్వారా మరింత సమాచారాన్ని గ్రహించుట 	<ul style="list-style-type: none"> http://www.cseindia.org ను చూసి పర్యావరణ సమస్యల గురించి మరింత సమాచార సేకరణ.

A.P. Government 2020-2021 y•JÜ£\$<'« ¢| V²L¿ 10th Class Social Studies

విషయం : సాంఘికశాస్త్రం

వారం	పాఠం పేరు - అభ్యసన ఫలితాలు	వనరులు	తరగతి గదిలో చేయవలసిన కృత్యాలు	ఇంటివద్ద చేయదగిన కృత్యాలు	ఐచ్చికంగా చేయదగిన కృత్యాలు
వారం:16	22. పౌరులు, ప్రభుత్వాలు <ul style="list-style-type: none"> సమాచారం అనే భావనకి నిర్వచనం తెలుసుకుంటారు. సమాచార హక్కు చట్టం వలన కలిగే ప్రయోజనాలను తెలుసుకుంటారు. సమాచార హక్కు చట్టం ద్వారా ఏ ఏ అంశాలను తెలుసుకోవచ్చునో అవగాహన చేసుకుంటారు. లోక్ అదాలత్ అంటే ఏమిటి దానిని ఎవరు ఆశ్రయించవచ్చునో తెలుసుకుంటారు న్యాయసేవా ప్రాధికార సంస్థ ఏర్పాటు, దాని ఉద్దేశ్యాలను తెలుసుకుంటారు. లోక్ అదాలత్ కలిగే ప్రయోజనాలని తెలుసుకుంటారు. వివరిస్తారు. 	Textbook Diksha QR Code Videos సమాచార హక్కు చట్టం ప్రతులు Charts Pictures	<ul style="list-style-type: none"> శ్వేత అనే పాత్ర ద్వారా సమాచార చట్టం గురించి పరిచయం చేయుట. పేజీ 314 లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా సమాచారం అంటే ఏమిటో వివరించుట. పేజీ 318 లోని అంశం ద్వారా ఏ ఏ సమాచారాన్ని వెల్లడించాలి, ఏ ఏ అంశాలకు మినహాయింపులు ఉన్నాయో స్పష్టపరుచుట. న్యాయ ప్రాధికారిక సంస్థలను ఎందుకు ఏర్పాటు చేశారో క్యూ.ఆర్.కోడ్ పేజీ 320 ద్వారా తెలియజేయుట. గ్రామాలలోని రచ్చబండ తగాదాలు పరిష్కారం, లోక్ అదాలత్ల తీర్పుల గురించి చర్చిస్తారు. లోక్ అదాలత్ల వలన కలిగే ప్రయోజనాలని అవగాహన చేసుకొనుట. న్యాయసేవల సంస్థ ద్వారా ఎవరు ప్రయోజనం పొందుతారో తెలుసుకుంటారు. దానిని అవసరమైన సందర్భంలో వినియోగిస్తారు. 	<ul style="list-style-type: none"> పేజీ 316 లోని ఇంటెక్స్ ప్రశ్నలకు సొంత నోట్స్ లో వ్యక్తపరుస్తారు. పేజీ 317 లోని బాక్స్ ఐటెమ్ ద్వారా సమాచార హక్కు చట్టం 2005 వెల్లడి చేయ్యబడిన అంశాలను తెలుసుకుంటారు. సమాచార హక్కు చట్టంను ఎలా వినియోగించుకోవాలో చెప్పగలుగుతారు. న్యాయ ప్రాధికారిక సంస్థలకు సంబంధించిన పేజీ 320 లో ఇంటెక్స్ ప్రశ్నలకు జవాబులు తెలియజేయుట రాయగల్గుట. పేజీ 323 లోని క్యూ.ఆర్.కోడ్ వీడియో ద్వారా లోక్ అదాలత్ వల్ల కలిగే ప్రయోజనాల: తెలుసుకునుట అవగాహన పెంచుకొనుట. 	

యూనిట్ - 1

భారతదేశం - భౌగోళిక స్వరూపాలు

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. లారేసియా అనగానేమి? (AS1)

- ప్రపంచ భూ భాగమంతా రెండు ప్రధాన భూ ఖండాల నుండి ఏర్పడింది. అవి అంగారా మరియు గోండ్వానా. అంగారా భూమికి మరొక పేరు లారేసియా.
- ఉత్తరార్ధ గోళంలోని ఉత్తర అమెరికా, యూరప్, ఆసియా లారేసియా భూఖండంలో భాగాలు.

2. గోండ్వానా భూమి అనగానేమి? (AS1)

- ప్రపంచ భూ భాగమంతా రెండు ప్రధాన భూ ఖండాల నుండి ఏర్పడింది. అవి అంగారా మరియు గోండ్వానా భూమి.
- గోండ్వానా భూమిలో ప్రస్తుత దక్షిణ అమెరికా, ఆఫ్రికా, మదాగాస్కర్, భారత ద్వీపకల్పం, ఆస్ట్రేలియా మరియు అంటార్టికా భాగాలుగా ఉన్నాయి.

3. ఏ రేఖాంశము భారత ప్రామాణిక రేఖాంశముగా తీసుకోబడినది. (AS1)

- 82°30' తూర్పు రేఖాంశము.

4. భారత కాలమానానికి, గ్రీన్ విచ్ కాలమానానికి వ్యత్యాసం ఎంత? (AS1)

- భారత కాలమానానికి, గ్రీన్ విచ్ కాలమానానికి వ్యత్యాసం +5½ గంటలు.

5. GMT ను విస్తరించుము. (AS1)

- గ్రీన్ విచ్ మీన్ టైమ్ / గ్రీన్ విచ్ ప్రామాణిక కాలము (Greenwich Mean Time).

6. IST ను విస్తరించుము? (AS1)

- భారత ప్రామాణిక కాలము (Indian Standard Time).

7. భారతదేశ ఉనికిని పేర్కొనుము? (AS1)

- భారతదేశం 8°4' మరియు 32°6' ఉత్తర అక్షాంశాల మధ్య, 68°7' మరియు 97°25' తూర్పు రేఖాంశాల మధ్య విస్తరించి ఉంది.

8. భారత్ లో ఏ రాష్ట్రాల గుండా 82 ½° తూర్పు రేఖాంశము వెళ్ళుచున్నది. (AS1)

- ఐదు రాష్ట్రాల గుండా వెళ్ళు చున్నది. అవి. వరుసగా

- ఉత్తర ప్రదేశ్, 2. మధ్య ప్రదేశ్, 3. చత్తీస్ ఘర్, 4. ఒడిషా, 5. ఆంధ్ర ప్రదేశ్.

9. భారతదేశంలో ఏ ఏ రాష్ట్రాల గుండా కర్కట రేఖ పోవుచున్నది? (AS1)

- భారత దేశంలో ఎనిమిది రాష్ట్రాల గుండా కర్కట రేఖ పోవుచున్నది. అవి వరుసగా 1. గుజరాత్, 2. రాజస్థాన్, 3. మధ్య ప్రదేశ్, 4. చత్తీస్ ఘర్, 5. జార్ఖండ్, 6. పశ్చిమ బెంగాల్, 7. త్రిపుర, 8. మిజోరాం.

10. భారత, శ్రీలంకలను వేరు చేయు జలసంధి ఏది? (AS1)

- భారత, శ్రీలంకలను వేరు చేయు జలసంధి : పాక్ జలసంధి

11. భారతదేశాన్ని ఎన్ని భౌగోళిక స్వరూపాలుగా విభజించవచ్చు? (AS1)

- భారత దేశ భూభాగాన్ని ఆరు భూస్వరూపాలుగా విభజించవచ్చు. అవి వరుసగా 1. హిమాలయాలు, 2. గంగా సింధూ మైదానం, 3. ద్వీపకల్ప పీఠభూమి, 4. తీర మైదానాలు, 5. ఎడారి ప్రాంతం, 6. దీవుల సముదాయం.

12. హిమాలయాలలోని సమాంతర శ్రేణులేవి? (AS1)

- హిమాలయాలలో మూడు సమాంతర శ్రేణులు కలవు. అవి

- హిమాద్రి (ఉన్నత హిమాలయాలు)
- హిమాచల్ (నిమ్న హిమాలయాలు)
- శివాలిక్ (బాహ్య హిమాలయాలు)

13. భారతదేశంలో అగ్ని పర్వతాల వల్ల ఏర్పడిన దీవులేవి? (AS1)

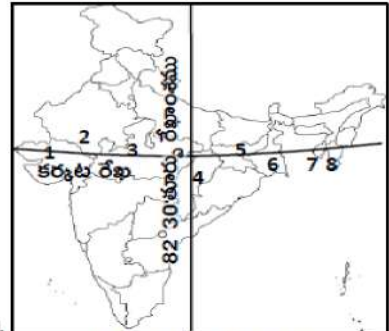
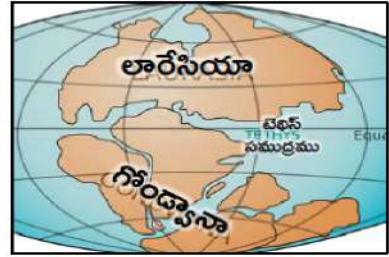
- అండమాన్, నికోబార్ దీవులలో నార్కొండం, బారెన్ దీవులు.

14. కోరల్ (ప్రవాళ భిత్తికలు) అనగానేమి? (AS1)

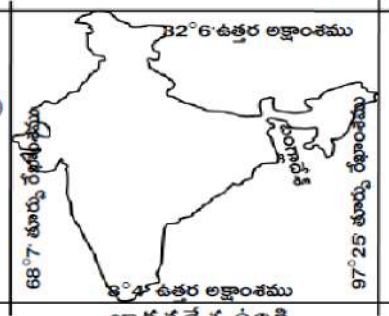
- కోరల్ అనగా పగడం. పగడపు సముద్ర జీవులు కాల్షియం కార్బనేట్ ను గ్రహించి తమ కర్పరాలను తయారు చేసుకుంటాయి. ఇవి మరణించిన తరువాత ఒక చోటుకు కొట్టుకు వచ్చి దిబ్బలా ఏర్పడతాయి.
- వీటినే పగడపు దీవులు లేదా ప్రవాళ భిత్తికలు అంటారు. ఉదా: లక్షదీవులు.

15. జీవనదులు అనగానేమి? (AS1)

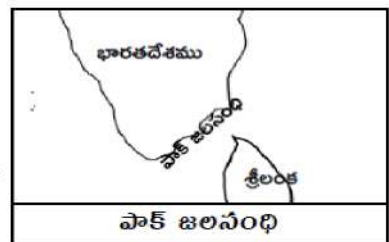
- సంవత్సరమంతా నీటితో ప్రవహించే నదులను జీవనదులు అంటారు. ఉదా: సింధూ నది, గంగా నది మరియు బ్రహ్మపుత్రా నది.

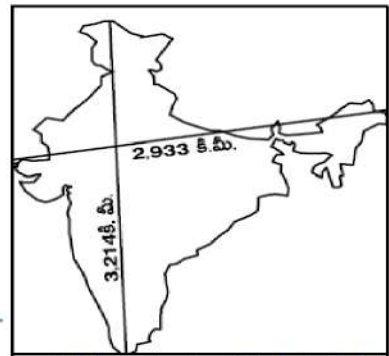
కర్కట రేఖ మరియు
82°30' తూర్పు రేఖాంశము

భారతదేశ ఉనికి

పాక్ జలసంధి

భారతదేశం తూర్పు-పడమర, ఉత్తర-దక్షిణముల మధ్య విస్తరణ

16. దక్షిణ భారతదేశంలోని ఎత్తైన శిఖరం ఏది? (AS1)

- జ. 1. అనైముడి శిఖరం దక్షిణ భారతదేశంలో ఎత్తైన శిఖరం.
2. ఇది అన్నామలై కొండలలో ఉంది. దీని ఎత్తు 2695 మీటర్లు.

17. సింధూ నదికి గల ఉపనదులేవి? (AS1)

- జ. సింధూ నదికి ఐదు ఉపనదులు కలవు. అవి వరుసగా 1. జీలం, 2. బీనాబ్, 3. రావి, 4. జయాన్, 5. సట్లెజ్.

18. డూన్ అనగానేమి? ఉదాహరణ ఇమ్ము. (AS1)

- జ. నిమ్న హిమాలయాలకు, శివాలిక్ శ్రేణికి మధ్య గల సన్నని సమతల ధైర్య లోయలను డూన్ అంటారు. ఉదా. డెహ్రాడూన్, కోట్లీడూన్, పట్లీ డూన్.

19. తీర ప్రాంతాలు అనగానేమి? (AS1)

- జ. సముద్ర తీరానికి, అంతస్థలీయంగా ఉన్న ఎత్తైన ప్రదేశానికి మధ్య గల విశాలమైన సమతల మైదానము.

20. వర్షచ్ఛాయా ప్రాంతం అనగానేమి? (AS1)

- జ. ఎత్తైన పర్వతాలు అడ్డగించడం వల్ల పవనాలు చొరబడలేని పర్వతాల వెనుక ప్రాంతం.

21. హిమానీనదములు అనగానేమి? (AS1)

- జ. భూభాగంపై నెమ్మదిగా జరుగు పెద్ద మంచు నది.

22. 'బాబర్' అనగానేమి? (AS1)

- జ. శివాలిక్ పర్వత పాదభాగంలో నిక్షిప్తం చేయబడిన గులకరాళ్ళతో కూడిన ప్రాంతం.

23. 'టెరాయి' అనగానేమి? (AS1)

- జ. బాబర్ ప్రాంతం క్రింద చిన్న నదుల వల్ల ఏర్పడిన చిత్తడి నేలలు.

24. భారతదేశంలో మూడు సముద్రాలచే ఆవరించబడిన ప్రాంతం ఏది? (AS1)

- జ. 1. తమిళనాడులోని కన్యాకుమారి మూడు సముద్రాలచే ఆవరించబడి ఉంది.
2. అవి అరేబియా సముద్రం, హిందూ మహా సముద్రం, బంగాళాఖాతం.

25. డెల్టా అనగానేమి? (AS1)

- జ. నదులు సముద్రంలో కలిసే ముందు తమతో తీసుకురాబడిన సారవంతమైన మృత్తికలను నిక్షిప్తం చేస్తాయి. ఇది గ్రీకు అక్షరం డెల్టా (Δ) ఆకారంలో ఉంటుంది. కావున దీనిని డెల్టా అని అంటారు.

26. హిమాలయాలలోని వేసవి విడుదులు ఏవి. (AS1)

- జ. కులు, కాంగ్రా, సిమ్లా, ముస్సోరీ, నైనిటాల్, రాణీఖేట్ హిమాలయాలలోని ప్రఖ్యాత వేసవి విడుదులు

27. భారత ఉపఖండంలోని దేశాలేవి? (AS1)

- జ. భారతదేశం, పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్, నేపాల్, భూటాన్, శ్రీలంక మరియు మాల్దీవులు.

28. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఉనికిని తెలుపుము. (AS5)

- జ. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ 12° నుండి 22° ఉత్తర అక్షాంశముల మధ్య, 77° నుండి 84° తూర్పు రేఖాంశముల మధ్య విస్తరించి ఉంది.

29. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తీర రేఖ పొడవు ఎంత? (AS1)

- జ. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తీర రేఖ పొడవు 972 కి.మీ.

30. భారత్, బంగ్లాదేశ్ దేశాల మధ్య సరిహద్దు పొడవు ఎంత? (AS1)

- జ. 4906 K.M.

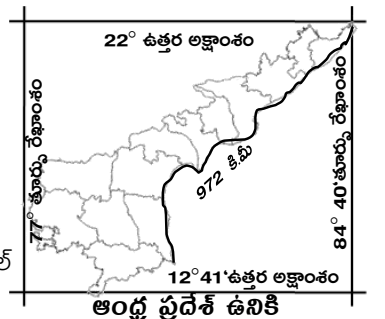
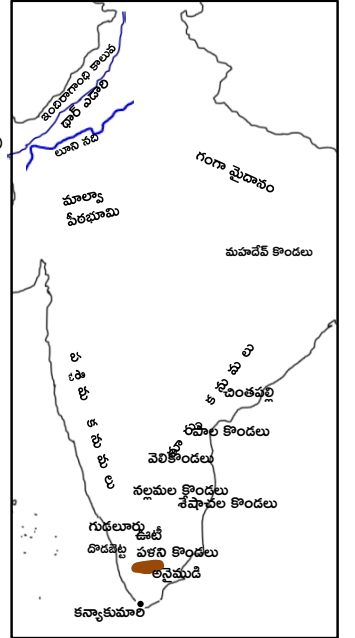
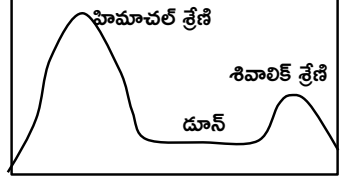
31. హిమాలయాలు విస్తరించని రాష్ట్రం ఏది? (AS1)

- మధ్య ప్రదేశ్, ఉత్తర ప్రదేశ్, సిక్కిం, హర్యానా, పంజాబ్, ఉత్తరాంచల్.

- జ. హిమాలయాలు విస్తరించని రాష్ట్రాలు: మధ్య ప్రదేశ్, హర్యానా.

32. పూర్వాంచల్ పర్వతాల గురించి వ్రాయుము. (AS1)

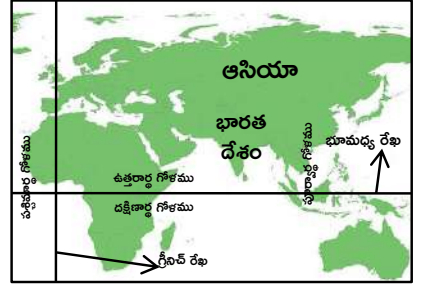
- జ. అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో దిహంగ్ లోయ తర్వాత హిమాలయాలు జడపిన్ను వంపు తీసుకుని దక్షిణానికి తిరిగి ఈశాన్య రాష్ట్రాలన్నింటిలో విస్తరించి భారతదేశానికి తూర్పు సరిహద్దుగా ఉన్నాయి. ఈ పర్వతాలను పూర్వాంచల్ పర్వతాలు అంటారు.

2 మార్కుల ప్రశ్నలు

1. భారతదేశ ఉనికిని తెల్పండి. (AS 1)

1. భారతదేశం ఆసియా ఖండానికి దక్షిణ భాగాన కలదు.
2. అక్షాంశాల పరంగా ఉత్తరార్ధ గోళంలో కలదు.
3. రేఖాంశాల పరంగా మరియు పూర్వార్ధ గోళంలోనూ ఉంది.
4. భారతదేశం మూడు వైపులా సముద్రంతో ద్వీపకల్పంగా ఉంది.
5. $23\frac{1}{2}^{\circ}$ ఉత్తర అక్షాంశం (కర్కట రేఖ) భారతదేశం మధ్యగా పోతున్నది.

2. "భారత ద్వీపకల్పం" అన్న పదాన్ని తరచుగా ఎందుకు ఉపయోగిస్తాము? (AS1)

1. భారతదేశానికి తూర్పున బంగాళా ఖాతం, పశ్చిమాన అరేబియా సముద్రం, దక్షిణాన హిందూ మహా సముద్రం కలవు.
2. భారత భూభాగం మూడు వైపులా సముద్రపు నీటితో ఆవరించబడి ఉంది.
3. ఉత్తరాన హిమాలయ భాగం భూభాగంతో కలపబడి ఉంది.
4. ఈ విధంగా మూడు వైపులా నీరు ఉండి, ఒక వైపు భూభాగం ఉన్న భౌగోళిక ప్రదేశాన్ని ద్వీపకల్పం అంటారు.
5. కావున భారతదేశాన్ని "భారత ద్వీపకల్పం" అని తరచుగా పిలుస్తారు.

3. 'ఇందిరా పాయింట్' ఎక్కడ కలదు? దీని ప్రత్యేకత ఏమిటి? AS5

1. 'ఇందిరా పాయింట్' భారతదేశపు దక్షిణపు అంచు.
2. నికోబార్ దీవుల భాగంలోని, గ్రేట్ నికోబార్ దీవిలో దక్షిణపు చివరి ప్రదేశం.
3. ఇంతకు ముందు దీనిని పిగ్వేలియన్ పాయింట్ అని పిలిచేవారు.
4. దీనిని 1985, నవంబరు 25న ప్రధాని ఇందిరా గాంధీ పేరు మీదుగా మార్చారు.
5. ఇది 2004లో సంభవించిన సునామీ వల్ల ముంపునకు గురైంది.

4. హిమాలయాలు ఏర్పడిన విధానాన్ని వివరించండి. (AS1)

1. 200 మిలియన్ల సం.ల క్రితం గోండ్వానా భాగం ముక్కలుగా విడిపోయింది.
2. భారత ద్వీపకల్ప ఫలకం ఈశాన్య దిశగా పయనించి చాలా పెద్దదైన యురేషియా ఫలకాన్ని ఢీకొంది.
3. ఢీకొన్నప్పుడు కలిగిన తీవ్ర ఒత్తిడివలన లక్షల సంవత్సరాల క్రమంలో ముడతలు పడే ప్రక్రియ వల్ల పర్వతాలు ఏర్పడ్డాయి.
4. ఇప్పుడు మనం చూస్తున్న హిమాలయాలు ఈ ప్రక్రియ వలన ఏర్పడినవే.

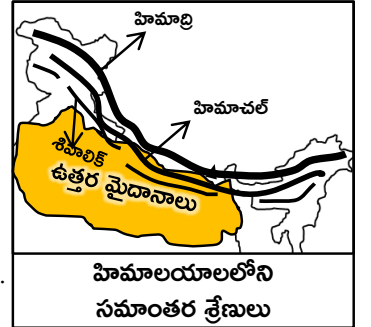

5. హిమాద్రి లేదా ఉన్నత హిమాలయాల గురించి తెలియజేయండి. (AS1)

1. హిమాలయ శ్రేణులలో ఉత్తరాన ఉన్న పర్వత శ్రేణి హిమాద్రి.
2. అవిభిన్నమైన ఈ శ్రేణిలో ఎత్తైన శిఖరాలున్నాయి.
3. హిమాద్రి శ్రేణి సగటు ఎత్తు 6100 మీటర్లు.
4. ఈ శ్రేణి మంచుతో కప్పబడి, హిమానీ నదాలకు నిలయంగా ఉంటుంది.

6. హిమాచల్ శ్రేణి (నిమ్న హిమాలయాలు) గురించి వ్రాయుము. (AS1)

1. హిమాద్రికి దక్షిణంగా ఉన్న మధ్య పర్వత శ్రేణిని హిమాచల్ అంటారు.
2. ఈ శ్రేణిలో ముఖ్యమైన పిర్ పంజాల్, మహాభారత పర్వత శ్రేణులు కలవు.
3. ప్రసిద్ధ కాశ్మీరు, కులు, కాంగ్రా లోయలు ఈ శ్రేణిలోనే కలవు.
4. సిమ్లా, మునార్, నైనితాల్, రాణిఖేట్ వంటి వేసవి విడిదులు ఇందులో కలవు.
5. ఈ శ్రేణి సతత హరిత అరణ్యాలకు ప్రఖ్యాతి గాంచినది.

7. శివాలిక్ శ్రేణుల ప్రధాన లక్షణాలేవి? (AS1)

1. హిమాలయాలలోని అత్యంత దక్షిణంగా గల శ్రేణిని శివాలిక్ అంటారు.
2. వీటినే బాహ్య హిమాలయాలు అని కూడా అంటారు.
3. ఈ శ్రేణికి వేరు వేరు ప్రాంతాలలో వేరు వేరు పేర్లు కలవు.
4. జమ్ములో జమ్ము కొండలని, అరుణాచల ప్రదేశ్ లో మిష్మికొండలని, అస్సాంలో కచర్ కొండలని పిలుస్తారు.

8. ధార్ ఎడారి గురించి వ్రాయండి. (AS1)

1. ఆరావళి పర్వతాల వర్షచ్ఛాయా ప్రాంతంలో ధార్ ఎడారి ఉంది.
2. ఇక్కడ తక్కువ సాంవత్సరిక వర్షపాతం నమోదవుతుంది.
3. ఈ ప్రాంతం తక్కువ చెట్లతో శుష్క వాతావరణాన్ని కలిగి ఉంటుంది.
4. ధార్ ఎడారి ప్రాంతంలో ఉన్న ఒకే ఒక్క నది లూనీనది.

భారతదేశం భౌతిక స్వరూపాలు
వీడియో

9. భారతదేశంలో విశాల ఉత్తర మైదానాలు ఎలా ఏర్పడ్డాయి? (AS1)

1. మూడు హిమాలయ నదులైన గంగా, సింధూ, బ్రహ్మపుత్రా నదులు వాటి ఉపనదుల వల్ల విశాల ఉత్తర మైదానాలు ఏర్పడ్డాయి.
2. కోట్ల సంవత్సరాల క్రితం ఇది తక్కువ లోతు ఉండేది.
3. హిమాలయ నదులు తెచ్చిన ఒండ్లు మట్టి వల్ల ఇది క్రమేపీ ఏర్పడింది.
4. ఇది భారత దేశంలో విశాల ఉత్తర మైదానం ఏర్పాటుకు దారితీసింది.

10. తీర మైదానాల గురించి వ్రాయుము. (AS1)

1. ద్వీపకల్ప పీఠభూమి పశ్చిమాన అరేబియా మహాసముద్రం వెంట, తూర్పున బంగాళా ఖాతం వెంట సన్నటి తీర ప్రాంత మైదానాలున్నాయి.
2. పడమటి తీర మైదానం రాణ్ ఆఫ్ కచ్ నుండి కన్యాకుమారి వరకూ ఉంది.
3. తూర్పు తీరమైదానం ఒడిషాలోని మహానది నుండి తమిళనాడులోని కావేరి డెల్టా వరకూ విస్తరించి ఉంది.
4. తూర్పు తీర మైదానం కంటే పశ్చిమ తీర మైదానం వెడల్పు తక్కువ.

11. భారతదేశ దీవుల గురించి వ్రాయండి. (AS1)

1. భారతదేశంలో రెండు ద్వీప సమూహాలు ఉన్నాయి.
2. బంగాళాఖాతంలోని అండమాన్, నికోబార్ దీవులు మరియు అరేబియా సముద్రంలోని లక్షదీవులు.
3. అండమాన్ నికోబార్ దీవులలో నార్కోండం, బార్నేస్ దీవులు అగ్ని పర్వతాల వల్ల ఏర్పడ్డాయి.
4. ప్రవాళ బిత్తికల నుండి ఏర్పడిన లక్షదీవుల భౌగోళిక విస్తీర్ణం 32 చ.కి.మీ.

12. గంగా సింధూ నదీ మైదానంలో జన సాంద్రత ఎక్కువ. కారణాలు తెలుపండి. AS1

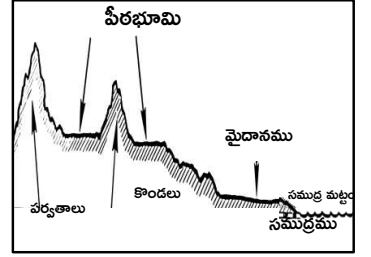
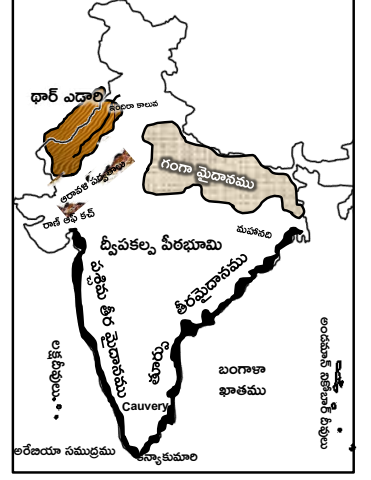
1. గంగా - సింధూ మైదానంలో సారవంతమైన ఒండలి నేలలు కలవు.
2. ఈ నేలల కారణంగా పంటలు పుష్కలంగా పండుతాయి.
3. మైదాన ప్రాంతంలో ప్రవహించే జీవనదులు ఆహార మరియు వాణిజ్య పంటలకు మేలు చేస్తున్నాయి.
4. మానవుల జీవనానికి అనుకూలమైన అన్ని రకాల పరిస్థితులు ఇక్కడ ఇమిడి ఉన్నాయి.
5. గృహ నిర్మాణం, నేలలు సారవంతంగా ఉండటం, ఉపాధి అవకాశాలు ఎక్కువగా లభించడం వలన ఈ ప్రాంతంలో జనసాంద్రత ఎక్కువ.

13. “వ్యవసాయ సంపదపై హిమాలయాల ప్రభావం చాలా ఎక్కువగా ఉంది.” వ్యాపారం మరియు ఆహార లభ్యత లనే అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని దీనిని ఏవిధంగా సమర్థిస్తావు? AS6

1. హిమాలయ నదులు తీసుకువచ్చిన ఒండ్లుమట్టితో విశాలమైన సారవంతమైన నదీ మైదానాలు ఏర్పడ్డాయి.
2. ఈ నేలలలో ఆహార, వాణిజ్య పంటలు, పండ్ల తోటలు విస్తారంగా కలవు.
3. ప్రజలందరికీ ఆహారాన్ని అందిస్తున్నాయి.
4. పండ్లు, కలప, సుగంధద్రవ్యాల ఎగుమతుల ద్వారా దేశ ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడుతున్నాయి.

14. భారతదేశంలోని కోట్లాది మంది ప్రజలకు ఇక్కడ ప్రవహిస్తున్న నదులు జీవనాధారములైనవి.” - వ్యాఖ్యానించుము. AS2

1. భారతదేశంలో ప్రవహించే నదులు సారవంతమైన డెల్టాలను ఏర్పరచాయి. ఉదా: గంగా-సింధూ, కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలు.
2. ఈ నదుల వలన వివిధ రకాల పంటలకు సాగునీరు లభిస్తుంది.
3. భారతదేశంలో ఈ నదీ తీరాల్లోనే వివిధ ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక స్థలాలు ఉన్నాయి.
4. అంతర నదీ జలమార్గాల ద్వారా రాష్ట్రాల మధ్య సరుకు రవాణా జరుగుతున్నది.
5. వివిధ ప్రదేశాలను, సంస్కృతులను కలపడానికి నదులే ముఖ్యురాలు.

4 మార్కుల ప్రశ్నలు

1. భారతదేశంలో ప్రధాన భౌగోళిక స్వరూపాలను గురించి వివరించండి. (AS1)

i. హిమాలయాలు:

1. హిమాలయా పర్వతాలు భారతదేశానికి ఉత్తర సరిహద్దున 2400 కి.మీ. పొడవున విస్తరించి ఉన్నాయి.
2. ఇందులో 3 సమాంతర శ్రేణులుగా హిమాద్రి, హిమాచల్, శివాలిక్ లు కలవు.

ii. గంగా - సింధూ మైదానం:

1. గంగా, సింధూ, బ్రహ్మపుత్రా నదుల వల్ల విశాల ఉత్తర మైదానం ఏర్పడింది.
2. సారవంతమైన ఒండ్రుమట్టి మైదానం వ్యవసాయ యోగ్యంగా ఉంది.

iii. ద్వీపకల్ప పీఠభూమి:

1. భారతదేశ పీఠభూమికి మూడువైపులా సముద్రాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి ద్వీపకల్ప పీఠభూమి అని అంటారు.
2. ద్వీపకల్ప పీఠభూమిని రెండు భాగాలుగా విభజిస్తారు. అవి 1. మాల్వా పీఠభూమి 2. దక్కన్ పీఠభూమి.

iv. తీరప్రాంత మైదానాలు:

1. పశ్చిమ కనుమలకు, అరేబియా సముద్రానికి మధ్య పశ్చిమ తీర మైదానం ఉంది.
2. తూర్పు కనుమలకు, బంగాళాఖాతానికి మధ్య తూర్పు తీరమైదానం ఉంది.
3. ఈ రెండు మైదానాలను స్థానికంగా వివిధ పేర్లతో పిలుస్తారు. ఉదా: ఆంధ్రప్రదేశ్ - సర్కారు తీరం, కేరళ - మలబార్ తీరం.

v. థార్ ఎడారి:

1. ఆరావళి పర్వతాల వర్షచ్ఛాయా ప్రాంతంలో థార్ ఎడారి ఉంది.
2. ఈ ప్రాంతంలో ప్రవహించే ఒకే నది 'లూని' నది.

vi. దీవులు:

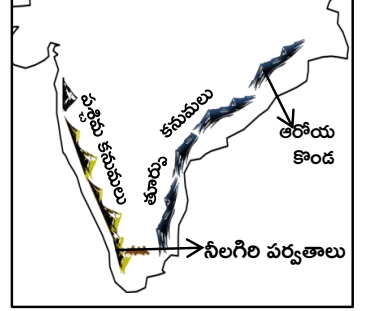
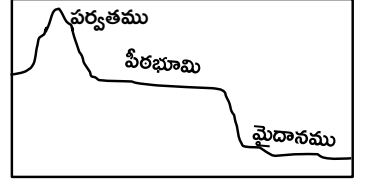
1. అగ్ని పర్వత ఉద్భూత దీవులైన అండమాన్ నికోబార్ దీవులు బంగాళాఖాతంలో ఉన్నాయి..
2. అరేబియా సముద్రంలో ఉన్న లక్షదీవులు ప్రవాళ భిత్తికల (కోరల్ రీఫ్స్) నుండి ఏర్పడ్డాయి.

2. భారత పీఠభూమి / దక్కన్ పీఠభూమి గురించి రాయండి. (AS1)

1. భారత దేశ పీఠభూమి పురాతన స్ఫటికాకార, కఠినమైన అగ్నిశిలలు, రూపాంతర శిలలతో ఏర్పడ్డాయి.
2. ఈ పీఠభూమి తూర్పు వైపుకు కొద్దిగా వాలు కలిగి ఉంది.
3. అగ్ని పర్వత ప్రక్రియల వల్ల ఏర్పడిన నల్లరేగడి నేలలతో ఇది ఏర్పడింది.
4. నర్మదానదికి దక్షిణాన ఉన్న త్రిభుజాకార ప్రాంతమే దక్కన్ పీఠభూమి.
5. సాత్పురా పర్వతాలు దక్కన్ పీఠభూమికి ఉత్తర సరిహద్దుగా ఉన్నాయి.
6. మహాదేవ్, కైమూర్, మైకాల్ శ్రేణులు ఈ పీఠభూమి తూర్పు సరిహద్దులు.
7. దక్కన్ పీఠభూమికి పశ్చిమ కనుమలు పశ్చిమ సరిహద్దుగా, తూర్పు కనుమలు తూర్పు సరిహద్దుగా ఉన్నాయి.
8. నీలగిరిలు దక్షిణ సరిహద్దుగా ఉన్నాయి.

3. తూర్పు, పశ్చిమ కనుమలు గురించి వ్రాయుము. (AS1)

1. తూర్పు కనుమలు మహానది నుండి నీలగిరిల వరకు గల విభిన్న శ్రేణులు.
2. తూర్పు కనుమలలో ఎత్తైన శిఖరం చింతపల్లిలో గల అరేబియా కొండ.
3. నల్లమల కొండలు, వెలికొండలు, పాల కొండలు, మరియు శేషచలం కొండలు తూర్పు కనుమలలో భాగాలు.
4. పశ్చిమ కనుమలు పడమటి తీరానికి సమాంతరంగా గల అవిభిన్న శ్రేణులు.
5. పశ్చిమ కనుమలు తూర్పు కనుమల కంటే ఎత్తైనవి.
6. గుడూరు వద్ద పశ్చిమ కనుమలు నీలగిరి పర్వతాలను కలుస్తాయి.
7. పశ్చిమ కనుమలలో పుట్టిన గోదావరి, కృష్ణా నదులు పీఠభూమి గుండా ప్రవహిస్తూ బంగాళాఖాతంలో కలుస్తాయి.

భారతదేశం భౌతిక
స్వరూపాలు ప్రాజెక్టు పని

Abbreviations PART 1
PAPER 1 TELLUGU MEDIUM
AND ENGLISH MEDIUM

4. క్రింది పేరాను చదివి హిమాలయాల ప్రభావం భారతదేశ శీతోష్ణస్థితిపై ఉన్నదా?

లేదా? వ్యాఖ్యానించండి. AS2

“హిమాలయాల వల్ల శీతోష్ణస్థితి అనేక విధాలుగా ప్రభావితం అవుతుంది. ఇవి భారతదేశ ఉత్తర సరిహద్దులో రక్షణ కవచాలుగా ఉండి తీవ్ర చలికాలంలో మధ్య ఆసియా నుండి వచ్చే చల్లటి గాలులను అడ్డుకుంటాయి. వేసవిలో వర్షాలకు, పశ్చిమ కనుమలు దాటిన తరువాత ప్రాంతంలో రుతుపవన తరహా శీతోష్ణస్థితికి హిమాలయాలే కారణం. అవే లేకపోతే ఉత్తరప్రాంతం పొడిగా ఉండేది. హిమాలయ నదులు కొండల నుంచి కిందకి తెచ్చే ఒండు మట్టి వల్ల మైదాన ప్రాంతాలు చాలా సారవంతంగా మారాయి.” (లేదా)

“హిమాలయాలు ప్రస్తుతం ఉన్న స్థానంలో లేకపోతే భారత ఉపఖండ శీతోష్ణస్థితులలో చాలా మార్పులు ఉండేవి”. – ఈ వాక్యాన్ని సమర్థిస్తూ సమాధానాన్ని రాయండి. (AS2)

1. భారతదేశానికి ఉత్తరాన గల ఉన్న హిమాలయాలు భారత శీతోష్ణస్థితిని ఎక్కువగా ప్రభావితం చేస్తున్నాయి.
2. సముద్రాల నుండి వీచే పవనాలను అడ్డుకొని భారతదేశంలో ఋతుపవన శీతోష్ణస్థితికి, వర్షపాతానికి కారణమవుతున్నాయి.
3. మధ్య ఆసియా నుండి వీచే అతి శీతలపవనాలను అడ్డుకుంటున్నాయి.
4. అతి శీతల పవనాలు ఉత్తర మైదానాలలో ప్రవేశిస్తే అక్కడి వాతావరణం జీవనానికి అనుకూలంగా ఉండేది కాదు.
5. జీవనమైన గంగా, సింధూ, బ్రహ్మపుత్రా నదులకు ఇవి జన్మస్థానము.
6. హిమాలయ నదులు లేకుంటే ఉత్తర మైదానాల అభివృద్ధి సాధ్యం కాదు.
7. వ్యవసాయం, పంటలు పండేవి కాదు.
8. హిమాలయాలు ప్రస్తుతం ఉన్న స్థానంలో లేకుంటే భారత ఉపఖండం ఉష్ణ ఎడారిగా మారి ఉండేది.

5. భారతీయ వ్యవసాయాన్ని హిమాలయాలు ఎలా ప్రభావితం చేస్తున్నాయి?(AS1)

1. నైరుతి ఋతుపవనాలను అడ్డగించి వర్షాలు పడేలా చేస్తున్నాయి.
2. ఇక్కడి జీవనదులు వ్యవసాయానికి అవసరమైన నీటిని అందిస్తున్నాయి.
3. హిమాలయ నదుల వల్ల ఏర్పడిన మైదానాలు ఎంతో సారవంతమైనవి.
4. ఇవి భారతదేశ వ్యవసాయ ఉత్పత్తిలో కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయి.
5. హిమాలయ పర్వత వాలులు వ్యవసాయానికి అనుకూలంగా ఉన్నాయి.
6. పర్వత వాలులలో ప్రముఖంగా పండించే పంట తేయాకు.
7. ఆపిల్, ద్రాక్ష, మల్బరీ వంటి పండ్లు, బాదం, వాల్ నట్ వంటి గింజలు పండును.
8. హిమాలయ నదులపై నిర్మించిన ప్రాజెక్టుల ద్వారా ఉత్పత్తి అయిన విద్యుచ్ఛక్తి వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడుతుంది.

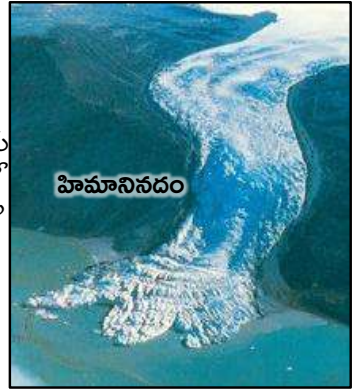
6. భారతదేశంలో మైదాన ప్రాంతాలు వ్యవసాయానికి దోహదపడినంతగా పీఠభూమి ప్రాంతాలు తోడ్పడవు – దీనికి కారణాలు ఏమిటి? AS1

1. పీఠభూమి యొక్క ఉపరితలం ఎగుడు దిగుడుగా ఉంటుంది.
2. మైదానంతో పోలిస్తే పీఠభూమి ప్రాంతం పాడిగా ఉంటుంది.
3. పీఠభూమి ప్రాంతంలో ఉన్న నదులు జీవ నదులు కావు.
4. మైదానంతో పోల్చితే పీఠభూమి నేలలు అంతగా సారవంతమైనవి కావు.
5. పీఠభూమిలో సాగునీరు కోసం చెరువులు, బోరు బావులపై ఆధారపడాలి.
6. ఇక్కడ వ్యవసాయానికి అనుకూలమైన పరిస్థితులు ఉండవు.
7. దీని కారణంగా పంటలు అంతగా పండవు.
8. అందువలన పీఠభూమిలో తరుచుగా కరువులు సంభవిస్తాయి.
9. పై కారణాల వలన భారతదేశంలోని మైదాన ప్రాంతాలు వ్యవసాయానికి దోహదపడినంతగా, పీఠభూమి ప్రాంతాలు తోడ్పడవు అని చెప్పవచ్చు.

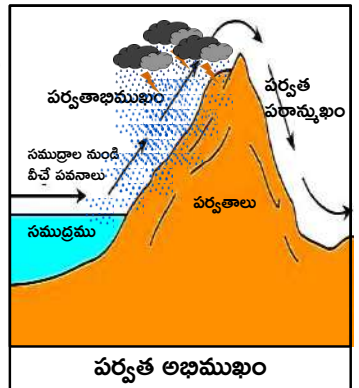
7. తూర్పు, పశ్చిమ తీర మైదానాల మధ్య పోలికలు, తేడాలు ఏమిటి? AS 1

పోలికలు :

1. పశ్చిమ, తూర్పు తీర మైదానాలు ఉత్తరం నుండి దక్షిణానికి విస్తరించాయి.
2. ఈ రెండు మైదానాలు సమృద్ధిగా వర్షపాతాన్ని పొందుతున్నాయి.
3. రెండు తీర మైదానాలు సముద్రానికి మరియు పర్వత శ్రేణుల మధ్య కలవు.
4. తీర మైదానాలు రెండూ కూడా సారవంతమైన నేలను కలిగి ఉన్నాయి.

భారత దేశం భౌగోళిక స్వరూపాలు PPT

మేఘాలయలోని మాక్ డోక్ డింపెస్ లోయ

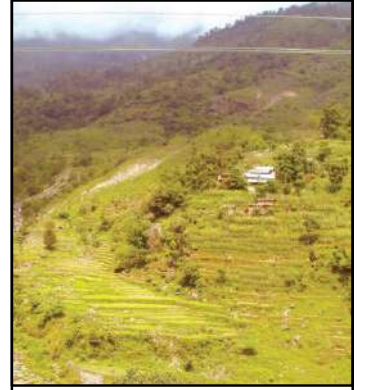
సిక్కింలోని లోతైన, ఏటవాలు లోయలు

తేడాలు :

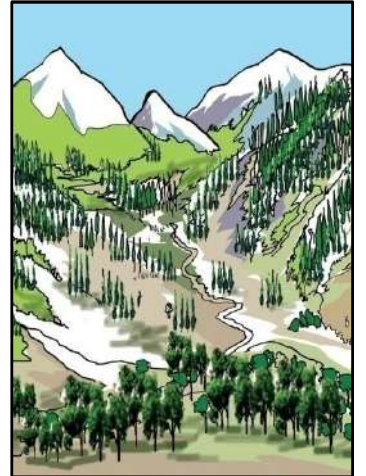
1. తూర్పు తీర మైదానం నది డెల్టాలు (గోదావరి, కృష్ణా) కలిగి ఉండగా, పశ్చిమ తీర మైదానంలో ఎటువంటి డెల్టాలు లేవు కానీ జలపాతాలు కలవు.
2. పశ్చిమ తీర మైదానము కంటే తూర్పు తీర మైదానం వెడల్పుగా ఉంటుంది.
3. తూర్పు తీర మైదానము కొల్లేరు, బిల్గా, పులికాట్ వంటి సరస్సులను కలిగి ఉండగా, పశ్చిమ తీర మైదానం లాగూన్లు, వెనుక జలాలు కలిగి ఉన్నది.
4. పశ్చిమ తీర మైదానంతో పోల్చినప్పుడు తూర్పు తీర మైదానంలో మెరుగైన నీటి పారుదల సౌకర్యాలు ఉన్నాయి.

8. హిమాలయ ప్రాంత భౌగోళిక పరిస్థితులతో ద్వీపకల్ప పీఠభూమిని పోల్చండి. (AS1)

హిమాలయ ప్రాంతం	ద్వీపకల్ప పీఠభూమి ప్రాంతం
<ol style="list-style-type: none"> 1. ఇవి అతి తరుణ ముడుత పర్వతాలు 2. సంపీడన బలాల వల్ల ముడతలు పడి ఇవి ఏర్పడ్డాయి. 3. దీని వైశాల్యం 5 ల.చ.కి.మీ. 4. ఇవి గంగా, బ్రహ్మపుత్రా, సింధూ వంటి జీవనదులకు పుట్టినిల్లు. 5. ఎవరెస్ట్, K2, కాంచన గంగ, అన్నపూర్ణ వంటి ఎత్తైన పర్వత శిఖరాలు కలవు. 6. హిమాలయాలలో 'U' ఆకారపు లోయలు ఉన్నాయి. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. దేశంలో అతి పెద్ద నైసర్గిక స్వరూపం. 2. ఈ ప్రాంతం ఒకప్పుడు గోండ్వానా భూమిలో భాగంగా ఉండేది. 3. దీని విస్తీర్ణం 16 లక్షల చ.కి.మీ. 4. గోదావరి, కృష్ణా వంటి వర్షాధార నదులకు జన్మస్థలము. 5. అనైముడి, దొడబెట్ట, ఆరోయ కొండ అను శిఖరాలు కలవు. 6. ఈ పీఠభూమి క్రమరహిత త్రిభుజాకారంలో ఉంది.

హిమాలయల్లోని సోపాన వ్యవసాయం

హిమాలయల్లో వివిధ ఎత్తులలోని వృక్షజాతులు

9. గంగా సింధూ మైదానం ద్వీపకల్ప పీఠభూమికి ఏవిధంగా భిన్నమైనది? (AS1)

జ. క్రింది అంశాలలో గంగా సింధూ మైదానం ద్వీపకల్ప పీఠభూమికి భిన్నమైనది.

గంగా-సింధు మైదానం	ద్వీపకల్ప పీఠభూమి
<ol style="list-style-type: none"> 1. హిమాలయాలకు దక్షిణాన ఉంది. 2. తూర్పు నుండి పడమరకు విస్తరించి ఉంది. 3. హిమాలయాల నదుల ప్రవాహంతో తెచ్చిన చిత్తడి నేలల వల్ల ఏర్పడింది 4. జీవనదులైన గంగా, సింధూ నదులు, వాటి ఉపనదులతో ఏర్పడినది 5. ఇక్కడ సారవంతమైన ఒండ్రు నేలలున్నాయి. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. గంగా-సింధూ మైదానానికి దక్షిణాన ఉంది. 2. త్రిభుజాకారంగా ఉంది 3. పురాతన స్పటికాకార శిలలు, కఠిన అగ్ని, రూపాంతర శిలలతో ఏర్పడింది 4. ఇక్కడ వర్షాధార నదులైన గోదావరి, కృష్ణా నదులున్నాయి. 5. ఇక్కడ నల్లరేగడి భూములు, పెద్ద మొత్తంలో లోహ, అలోహ ఖనిజాలు ఉన్నాయి.

హిమాలయల్లోని మాక్ డోక్ డింపెస్ లోయ

10. “శీతోష్ణస్థితులలో వైవిధ్యతలకు భౌగోళికంగా భారతదేశ ఉనికి కారణమవుతోంది.” – ఈ వాక్యంతో నీవు ఏకీభవిస్తావా? (AS 2)

1. అవును నేను వాక్యంతో ఏకీభవిస్తాను.
2. భారతదేశం ఉత్తరార్ధ గోళంలో ఉంది.
3. తూర్పు, పడమర మరియు దక్షిణంగా సముద్రాలు మరియు ఉత్తరంగా హిమాలయాలు కలవు.
4. హిమాలయ పర్వతాల వల్ల భారతదేశ శీతోష్ణస్థితి తీవ్రంగా ప్రభావితమౌతున్నది.
5. సముద్రాల నుండి వచ్చే పవనాలను హిమాలయాలు అడ్డుకొని ఋతుపవన వర్షానికి కారణమవుతున్నాయి.
6. హిందూ మహాసముద్రం వల్లనే ఋతుపవనాలు వీస్తున్నాయి.
7. హిమాలయ పర్వతాలు లేకుంటే భారతదేశంలో ఋతుపవనాల ప్రభావం ఉండేది కాదు.
8. పైవిధంగా భారతదేశం ఉన్న స్థితి శీతోష్ణస్థితులలో ఎన్నో వైవిధ్యతలకు కారణమవుతోంది

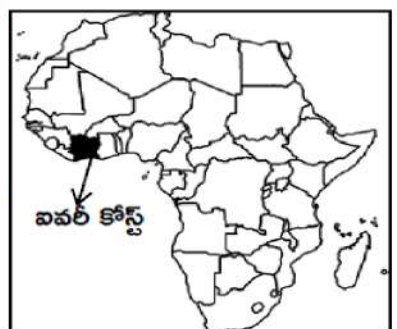
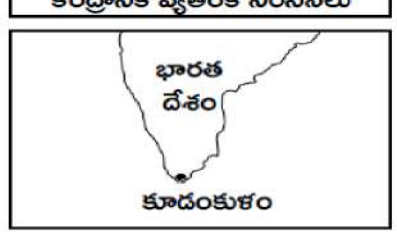
యూనిట్ - 2 అభివృద్ధి భావనలు

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. HDI ని విస్తరింపుము. (AS1) A. మానవాభివృద్ధి సూచిక.
2. UNDP ని విస్తరింపుము. (AS1) A. ఐక్యరాజ్యసమితి అభివృద్ధి కార్యక్రమం.
3. IMR ని విస్తరింపుము. (AS1) A. శిశు మరణాల రేటు.
4. PDS ని విస్తరింపుము. (AS1) A. ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ
5. IBRD ని విస్తరింపుము. (AS1) A. అంతర్జాతీయ పునఃనిర్మాణ అభివృద్ధి బ్యాంకు
6. అక్షరాస్యతా శాతాన్ని నిర్వచింపుము? (AS1)
A. ఏడు సంవత్సరాలు, అంతకు మించిన వయస్సు వారిలోని అక్షరాస్యతను తెలియజేయునది అక్షరాస్యతా శాతం.
7. నికర హాజరు శాతం అనగానేమి? (AS1)
A. 6-7 సంవత్సరాల వయస్సు పిల్లల్లో బడికి హాజరవుతున్న పిల్లల శాతం.
8. శిశు మరణాలరేటు అనగానేమి. (AS1)
A. సజీవంగా పుట్టిన ప్రతి వెయ్యి మంది పిల్లల్లో ఒక సంవత్సరం పూర్తి అయ్యేసరికి ఎంత మంది చనిపోతున్నారో తెలియచేసే సంఖ్య.
9. సగటు ఆయుః ప్రమాణం అనగానేమి? (AS1)
A. జన్మించిన నాటి నుండి ఒక వ్యక్తి సగటు జీవిత కాలాన్ని సూచిస్తుంది.
10. మానవాభివృద్ధి అనగానేమి? (AS1)
A. సరాసరి జీవితకాలం, అక్షరాస్యత, తలసరి ఆదాయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని లెక్కించే అభివృద్ధిని మానవాభివృద్ధి అంటారు.
12. “ప్రజల అభివృద్ధి లక్ష్యాలు వేరువేరుగా ఉంటాయి.” ఎందుకు? (AS1)
1. వ్యక్తుల జీవన పరిస్థితులు వేరు వేరుగా ఉంటాయి.
2. కనుక వారి అభివృద్ధి లక్ష్యాలు కూడా వేరుగానే ఉంటాయి.
13. క్రింది వాక్యాన్ని సవరించి వ్రాయుము. (AS3)
“2013 మానవాభివృద్ధి సూచిక 167 దేశాలకు ర్యాంకులు ఇవ్వగా భారతదేశం 163 వ ర్యాంకులోనూ, నేపాల్ 57 ర్యాంకులోనూ ఉన్నాయి.
A. 2013 మానవాభివృద్ధి సూచిక 177 దేశాలకు ర్యాంకులు ఇవ్వగా భారతదేశం 136వ ర్యాంకులోనూ, నేపాల్ 157 ర్యాంకులోనూ ఉన్నాయి.
14. సగటున బడిలో గడిపిన కాలం అనగానేమి? (AS1)
A. 25 సంవత్సరాలు దాటిన వాళ్ళు సగటున బడిలో గడిపిన సంవత్సరాలు.
15. విద్య, వైద్య ప్రామాణికాలు ఏమి సూచిస్తాయి? (AS1)
A. విద్య, వైద్య ప్రామాణికాలు అభివృద్ధిని సూచిస్తాయి.
16. పాఠశాల విద్యలో ఉండే సంవత్సరాలు అనగానేమి? (AS1)
A. ప్రస్తుతం బడిలో పిల్లలు చేరుతున్న దాన్ని బట్టి బడి ఈడు పిల్లలు బడిలో ఎన్ని సంవత్సరాలు ఉంటారన్న అంచనా.
17. ప్రజా సదుపాయాలు అనగానేమి? (AS1)
1. ప్రజా సంక్షేమానికై ప్రభుత్వం కల్పించే వస్తువులు లేదా సేవలను ప్రజా సౌకర్యాలు అంటారు.
2. ఉదాహరణకు విద్యాలయాలు, ఆసుపత్రులు, ఉద్యానవనాలు.
18. పోలికకు సగటును ఉపయోగించే మూడు ఉదాహరణలను పేర్కొనండి. (AS1)
1. ఆయుఃప్రమాణము 3. తలసరి ఆదాయం
2. ఉత్పత్తి రేటు 4. శిశు మరణాల రేటు
19. 2012 ప్రపంచ అభివృద్ధి నివేదిక ఏ ఆదాయ స్థాయి వారిని మధ్య ఆదాయ దేశాలుగా వర్గీకరించింది? (AS4)
A. 1036 నుండి 12599 డాలర్ల తలసరి ఆదాయం గల దేశాలను మధ్య ఆదాయ దేశాలుగా వర్గీకరించారు.
20. తమిళనాడులో కుడంకుళం అణు విద్యుత్ ఉత్పత్తి కేంద్రం నిర్మాణాన్ని వ్యతిరేకంగా ఎందుకు ఉద్యమించారు? (AS4)
1. భద్రత, రక్షణ, జీవనోపాధి మరియు రేడియోధార్మిక ప్రభావం నుండి తీరాన్ని, దేశాన్ని రక్షించుకోవాలనే అంశాలపై వ్యతిరేకించారు.
21. లింగ వివక్షత రూపుమాపడానికి రెండు నినాదాలు రాయండి.
A. 1. స్త్రీలను గౌరవించడం మన సాంప్రదాయం, వారిని గౌరవిద్దాం.
2. అవనిలో సగం ఆడవారు — కాపాడుకుందాం.

అభివృద్ధి భావనలు
ప్రాజెక్టు పని PDF

2 మార్కుల ప్రశ్నలు

1. వర్షాధార రైతుల అభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఏమిటి? (AS1)

1. సమయానుకూలంగా మంచి వర్షాలు కురవడం.
2. మంచి పంట దిగుబడి రావడం.
3. తమ పంటకు కనీస మద్దతు ధర లభించడం.
4. మంచి లాభాలను పొందడం.

2. భూమి ఉన్న కుటుంబంలోని గ్రామీణ మహిళ అభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఎలా ఉంటాయి?

1. ఆమె భూమిలో మంచి పంటలు పండడం. (AS1)
2. ఆమె పిల్లలకు నాణ్యమైన విద్య, ఉద్యోగ అవకాశాలు రావడం.
3. మరింత వ్యవసాయ భూమిని కొనుగోలు చేయడం.
4. పాడి పరిశ్రమ ద్వారా మరింత ఆదాయం పొందడం.

3. పట్టణ ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగ యువత అభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఎలా ఉంటాయి?

1. మంచి ఉద్యోగం సంపాదించడం. (AS1)
2. మెరుగైన జీతాన్ని పొందడం.
3. సొంత ఇంటిని నిర్మించుకోవడం.
4. మంచి ఆదాయంతో సుఖకరమైన జీవనాన్ని అనుభవించడం.

4. హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో మెరుగైన అక్షరాస్యతను సాధించడానికి గల కారణాలేవి?

1. హిమాచల్ ప్రభుత్వం మరియు ప్రజలు విద్య పట్ల ఎక్కువ ఆసక్తి చూపడం.
2. పాఠశాలలు అదనంగా ఏర్పరచి ఉచిత విద్యను అందించడం.
3. విద్యకోసం తల్లిదండ్రులకు నామమాత్రపు ఖర్చు అయ్యేలా చూడడం.
4. పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులు, తరగతి గదులు, మరుగుదొడ్లు, త్రాగునీరు వంటి సదుపాయాల కల్పించడం.
5. ప్రభుత్వం ప్రతీ విద్యార్థికి చదువుపై ఎక్కువ మొత్తం ఖర్చు చేయడం.

5. పట్టణ ప్రాంతంలో ధనిక అబ్బాయి అభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఎలా ఉంటాయి? (AS1)

1. మంచి కారు కొనుగోలు చేయడం.
2. అందమైన అమ్మాయిని వివాహమాడడం.
3. విదేశాలలో స్థిరపడడం.
4. వారంతపు పాల్గొని జరుపుకోవడం.

6. తీర ప్రాంతంలో చేపలు పట్టే వ్యక్తి అభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఏమై ఉంటాయి? (AS1)

1. చేపలు ఎక్కువ లభించి ఎక్కువగా డబ్బు సంపాదించడం.
2. తుఫానులు, సునామీల వంటి విపత్తుల నుండి రక్షణ.
3. పడవలు రిపేర్లు కాకుండాడం.
4. ప్రభుత్వం ద్వారా సహాయాన్ని పొందడం.

7. తలసరి ఆదాయం అనగానేమి? (AS1)

1. మొత్తం జాతీయ ఆదాయాన్ని జనాభాతో భాగించగా వచ్చేది.
2. తలసరి ఆదాయాన్నే సగటు ఆదాయం అని కూడా అంటారు.
3. దేశాల మధ్య అభివృద్ధిని పోల్చడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుంది.

8. భూమిలేని గ్రామీణ కార్మికుల అభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఏమై ఉంటాయి? (AS1)

1. మరిన్ని రోజుల పని, మెరుగైన కూలీ లభించడం.
2. స్థానిక పాఠశాల తమ పిల్లలకు నాణ్యమైన విద్యను అందించగలగడం.
3. సామాజిక విపక్షత లేకపోవడం.
4. గ్రామంలో నాయకులు కాగలగడం.

9. అభివృద్ధికి సగటు ఆదాయం ముఖ్య ప్రామాణికమని ఎందుకంటారు?

వివరించండి. (AS1)

1. ప్రపంచ బ్యాంకు తలసరి ఆదాయం ప్రామాణికంగా దేశాలను తక్కువ లేదా ఎక్కువ ఆదాయ దేశాలుగా విభజిస్తుంది.
2. సగటు ఆదాయం పోల్చడానికి తప్ప ప్రజల మధ్య వాస్తవ ఆదాయ పంపిణీ తెలుపదు
3. అయితే సగటు ఆదాయం ఆ దేశ ప్రజల కొనుగోలు శక్తిని తెలియజేస్తుంది.
4. కావున, సగటు ఆదాయాన్ని అభివృద్ధికి ముఖ్యమైన ప్రామాణికం అనవచ్చు.

అమెరికా కరెన్సీ - డాలర్లు

ధనికులుగానీ, పేదలుగానీ లేని దేశం

మేము కుట్టిలు చేశాం, మే మే ఉపయోగిస్తాం

ఆదాయం

శిశుమరణాల రేటు

అక్షరాస్యతా రేటు

కూడంకులం డాక్యుమెంటరీ
వీడియో

10. మానవాభివృద్ధి నివేదిక అనగానేమి? (AS1)

1. దేశాలను విద్య, వైద్యం, తలసరి ఆదాయం మొదలగు ప్రామాణికాలతో వర్గీకరిస్తూ తయారు చేసిన నివేదికను మానవాభివృద్ధి నివేదిక అంటారు.
2. మానవాభివృద్ధి నివేదికను ఐక్యరాజ్యసమితి అభివృద్ధి కార్యక్రమం (UNDP) తయారుచేస్తుంది.

11. ఆడవాళ్లు ఇంటి బయట పని చెయ్యటానికి, లింగ వివక్షతకూ మధ్య గల సంబంధం ఏమిటి?

1. ఉద్యోగినులు ఆర్థిక స్వావలంభన, ఆత్మ విశ్వాసం కలిగిఉంటారు.
2. గృహాలలో తీసుకునే నిర్ణయాలలో వీరి భాగస్వామ్యం ఉంటుంది.
3. పిల్లల పుట్టుక, విద్య, ఆరోగ్యం వంటి నిర్ణయాలను ఆడవాళ్ళు తీసుకోగలరు.
4. లింగ వివక్ష లేకుంటే మహిళా సాధికారత సాధ్యమవుతుంది.
5. ఆడవాళ్లు ఇంటి బయట పనిచేస్తే లింగ వివక్షత తగ్గే అవకాశం కలదు.

12. హిమాచల్ ప్రదేశ్ తలసరి ఆదాయం తక్కువ ఉన్నప్పటికీ పంజాబ్ కంటే మానవాభివృద్ధి సూచికలో ముందుండటం అన్న వాస్తవం సేవధ్యంలో ఆదాయం యొక్క ప్రాముఖ్యత గురించి ఎటువంటి నిర్ధారణలు చేయవచ్చు? AS1

1. తలసరిఆదాయం మానవాభివృద్ధిని సరిగా ప్రతిబింబించలేదు.
2. ఒక వ్యక్తి సంతోషంగా జీవించడానికి ధనం మాత్రమే చాలదు.
3. హిమాచల్ ప్రదేశ్ తలసరి ఆదాయం పంజాబ్ కంటే తక్కువ.
4. అయినా హిమాచల్ ప్రదేశ్ మానవాభివృద్ధి మెరుగ్గా ఉంది.
5. అక్షరాస్యత, ఆరోగ్య సదుపాయాలు, హాజరు శాతం, శిశు మరణ రేటు విషయంలో హిమాచల్ ప్రదేశ్ మెరుగైన స్థానంలో ఉంది.

13. “అవ్వవస్తీకృత రంగంలో మహిళలు వేతనాల విషయంలో వివక్షతను ఎదుర్కొంటున్నారు” వ్యాఖ్యానించండి. (AS2)

1. పురుషులతో సమానంగా స్త్రీలు అన్ని రంగాలలోనూ సమానంగా పనిచేయగలశక్తి కలిగి ఉన్నారు.
2. కానీ కొన్ని పనులలో స్త్రీలకు, పురుషులతో సమానంగా వేతనాలు చెల్లించడం లేదు. ఉదా: వ్యవసాయ మరియు భవన నిర్మాణ పనులు.
3. మహిళలు వేతనాల చెల్లింపు విషయంలో వివక్షతకు గురవుచున్నారు.
4. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. దీనిని ఖండించాల్సిన అవసరం కలదు.

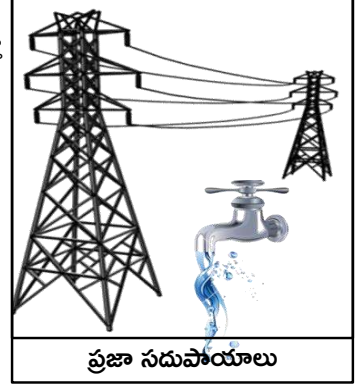
14. ప్రభుత్వానికి, అణు విద్యుత్ కేంద్ర ప్రాంతాలలో నివసించే ప్రజలకు మధ్యగల వివాదాలేవి? AS4

1. భారత ప్రభుత్వం తమిళనాడులోని కుడంకుళంలో అణు విద్యుత్ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసింది.
2. పెరుగుతున్న జనాభాకు విద్యుత్ అవసరాలను తీర్చడం దీని లక్ష్యం.
3. కుడంకుళం ప్రజలు వారి భద్రత, రక్షణ, జీవనోపాధుల పరిరక్షణ కోసం ఉద్యమించారు.
4. తీర ప్రాంత పరిరక్షణ, రేడియోధార్మికత, వినాశకర ప్రమాదం నుండి రక్షణ కొరకు కుడంకుళం అణు విద్యుత్ కేంద్ర స్థాపనకు వ్యతిరేకంగా నిరసన ఉద్యమాలు చెలరేగాయి

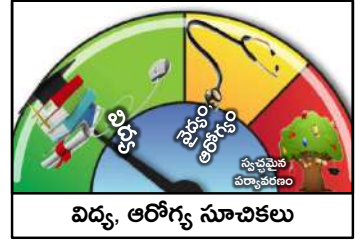
15. తలసరి ఆదాయ ప్రామాణికాన్ని ఉపయోగించి ప్రపంచ దేశాలను ఏవిధంగా వర్గీకరిస్తావు? (AS4)

జ. దేశాలను వర్గీకరించడానికి ప్రపంచ బ్యాంకు తన ప్రపంచ అభివృద్ధి నివేదికలో తలసరి ఆదాయం ప్రామాణికాన్ని ఉపయోగించింది. దీని ప్రకారం ప్రపంచ దేశాలను మూడు రకాలుగా వర్గీకరించవచ్చు. అవి

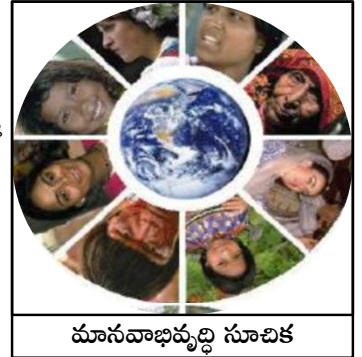
1. **అధిక ఆదాయ దేశాలు:** 12,600 డాలర్లకంటే ఎక్కువ తలసరి ఆదాయం ఉన్న దేశాలు.
2. **అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు:** తలసరి ఆదాయం 1,035 నుండి 12,600 డాలర్లకు మధ్యన ఉన్న దేశాలు
3. **తక్కువ ఆదాయ దేశాలు:** తలసరి ఆదాయం 1,035 డాలర్ల కంటే తక్కువ ఉన్న దేశాలు.

ప్రజా సదుపాయాలు

విద్య, ఆరోగ్య సూచికలు

మానవాభివృద్ధి సూచిక

IMPORTANT QUESTIONS
PDF 1

PRINCIPLES OF VALUATION
JUNE 2016

4 మార్కుల ప్రశ్నలు

1. వివిధ దేశాలను వర్గీకరించటంలో ప్రపంచ బ్యాంకు ఉపయోగించే ప్రామాణికాలు ఏమిటి? పై ప్రామాణికాలలో ఏమైనా పరిమితులు ఉంటే వాటిని పేర్కొనండి. AS1

- దేశాలను వర్గీకరించటంలో ప్రపంచ బ్యాంకు ఉపయోగించిన ముఖ్యమైన ప్రామాణికం తలసరి ఆదాయం.
- కానీ తలసరి ఆదాయం ప్రజల మధ్య గల ఆదాయ అంతరాలను, వాస్తవ అభివృద్ధిని తెలియజేయదు.
- మానవాభివృద్ధి సూచికను మంచి ప్రమాణంగా పరిగణించవచ్చు.
- ఇది తలసరి ఆదాయంతో పాటు అనేక అంశాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది.
- అవి శిశు మరణాల రేటు, అక్షరాస్యతా శాతం, నికర హాజరు శాతం, ఆయుః ప్రమాణం, విద్య, ఆరోగ్య సదుపాయాలు, ఉపాధిరేటు, ప్రజల కొనుగోలు శక్తి మొదలైనవి.
- పైన పేర్కొన్న అంశాలన్నీ ప్రపంచ బ్యాంకు ఉపయోగించే ప్రామాణికాలకు పరిమితులే. మానవాభివృద్ధి సూచికే సరైన వర్గీకరణ సూచిక.

2. విద్యాహక్కు చట్టం 2009 (RTE) యొక్క ప్రాధాన్యత ఏమి? (AS1)

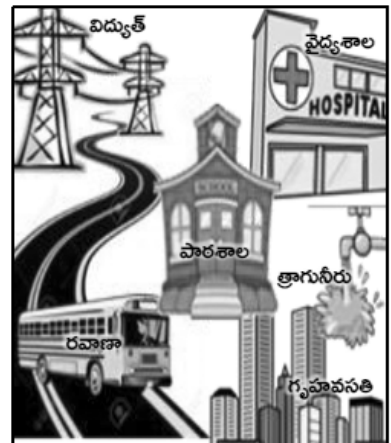
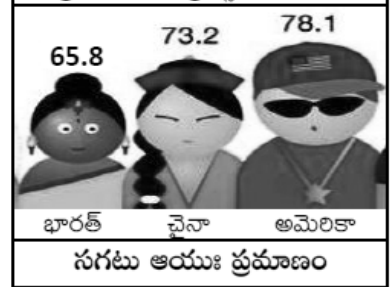
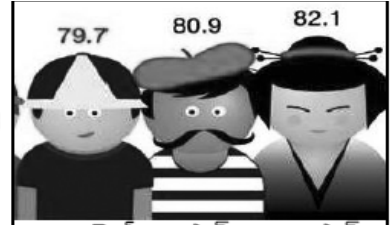
- ఈ చట్టం ప్రకారం 6-14 సంవత్సరాలలోపు పిల్లలందరికీ విద్యాహక్కు కల్పించింది.
- ఇందుకోసం ప్రభుత్వం పాఠశాలలను నెలకొల్పి, ఉచిత నిర్బంధ విద్యను అందించాలి.
- పాఠశాలలో ప్రవేశ పరీక్షలు, ఫీజులు ఉండరాదు.
- పైవేటు పాఠశాలలు కూడా 25% విద్యార్థులకు ఉచిత విద్యను అందించాలి.
- పాఠశాలల్లో గుణాత్మక విద్యను అందించాలి.
- పాఠశాలల్లో శిక్షణ పొందిన ఉపాధ్యాయులను మాత్రమే నియమించాలి.
- పాఠశాలల్లో తరగతి గదులు, త్రాగునీరు, ఆటస్థలం, మూత్రశాలలు ఏర్పాటుచేయాలి.

3. అబ్బాయిలతో పోలిస్సే, అమ్మాయిల చదువుకు తల్లిదండ్రులు తక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తారు. ఎందువలన? AS4

- తరతరాలుగా సమాజంలో బాలికలకు భద్రత లేకపోవడం.
- ఆడపిల్లల బాధ్యత పెనుభారంగా మారడం.
- బాల్య వివాహాలకు దారితీయడం.
- అందువల్ల బాలికావిద్యకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదు.
- దేశంలోని సంప్రదాయాలు, కట్టుబాట్లు బాలికా విద్యను ప్రోత్సహించలేదు.
- గ్రామాలలో ఆడపిల్లలకు చిన్న వయసులోనే ఇంటి బాధ్యత అప్పగిస్తారు.
- బాలురు వంశాభివృద్ధికి తోడ్పడతారని తల్లిదండ్రుల నమ్మకం.
- వివాహ వ్యవస్థను అనుసరించి కొంచెం వయసు రాగానే అమ్మాయిలకు వివాహంచేస్తే బాధ్యత తీరిపోతుందని భావించడం.
- అయితే ప్రస్తుతం మారుతున్న పరిస్థితులను బట్టి అమ్మాయిల చదువుకు కూడా తల్లి దండ్రుల ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారు.

4. అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా మారటానికి మీకు గల ఆలోచన ప్రకారం భారతదేశం ఏం చెయ్యాలి, లేదా ఏం సాధించాలో తెలపండి. AS1

- జనాభా నియంత్రించాలి.
- సంపూర్ణ అక్షరాస్యత సాధించాలి.
- అవినీతి నిర్మూలించి, పారదర్శక పాలన చేపట్టాలి.
- ఉద్యోగిత్వం పెంచాలి.
- ధరల స్థాయిని నియంత్రించాలి.
- వ్యవసాయం మరియు పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయాలి.
- శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగాలలో స్వయం సమృద్ధి సాధించాలి.
- నిర్మాణాత్మక పెట్టుబడులు పెట్టి భవిష్యత్తుకు బాటలు వేయాలి.
- అవసాపన సౌకర్యాలు అభివృద్ధి చేయాలి.

యూనిట్ - 3 ఉత్పత్తి - ఉపాధి

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. ఆర్థిక కార్యకలాపాలను వర్గీకరించుము. (AS1)

జ. ఆర్థిక కార్యకలాపాలను మూడు విధాలుగా వర్గీకరించవచ్చు. అవి:

1. వ్యవసాయం మరియు వ్యవసాయ అనుబంధ కార్యకలాపాలు (వ్యవసాయం).
2. యంత్రాలు, పరికరాలు ఉపయోగించి వస్తుత్పత్తి చేయడం (పరిశ్రమలు).
3. ప్రజలకు అవసరమైన సేవలు అందించే కార్యకలాపాలు (సేవలు).

2. ప్రాథమిక రంగం అనగానేమి? (AS1)

జ. వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ వృత్తులు, మత్స్య పరిశ్రమ, అడవులు, గనులకు సంబంధించిన పనులను ప్రాథమిక రంగం లేదా వ్యవసాయ రంగం అని అంటారు.

3. ద్వితీయ రంగం అనగానేమి? (AS1)

జ. యంత్రాలు, పరికరాలు ఉపయోగించి వస్తువులు ఉత్పత్తి చేయడాన్ని ద్వితీయ రంగం లేదా పారిశ్రామిక రంగం అంటారు.

4. సేవారంగం అనగానేమి? (AS1)

జ. వస్తువులను నేరుగా తయారు చేయకుండా వస్తువుల ఉత్పత్తికి మరియు ప్రజలకు అవసరమైన సేవలు అందించే రంగమే సేవారంగం.

5. సేవలు ఎన్ని రకములు? (AS1)

జ. సేవలు మూడు రకములు. అవి

1. ప్రజా, సామాజిక, వ్యక్తిగత సేవలు.
2. ఆర్థిక, భీమా, స్థిరాస్తి సేవలు.
3. వ్యాపారం, హోటళ్ళు, రవాణా, ప్రసారాలు.

6. ఆర్థిక, భీమా, స్థిరాస్తి సేవలకు ఉదాహరణలిమ్ము. (AS1)

జ. బ్యాంకులు, పోస్టాఫీసులు, ఆర్థిక కంపెనీలు, భీమా సంస్థలు, భవన విక్రయ కంపెనీలు మరియు దళారుల సేవలు మొదలైనవి.

7. ఉపాధి బిబి అనగానేమి? (AS1)

జ. మెరుగైన వేతనం కొరకు ఒక రంగంలో ఉద్యోగం చేస్తున్నవారు వేరొక రంగంలో ఉద్యోగానికి వెళ్ళడాన్ని ఉపాధి బిబి అంటారు

8. మాధ్యమిక వస్తువులు అనగానేమి? (AS1)

జ. ప్రత్యక్ష వినియోగానికి కాక వస్తువుల తయారీలో ఉపయోగపడే వాటిని మాధ్యమిక వస్తువులు అంటారు.

9. అంత్య వస్తువులు అనగానేమి? (AS1)

జ. వినియోగానికి సిద్ధంగా గల వస్తువులను అంత్య వస్తువులు అంటారు.
ఉదా: పేస్టు, సోపు, ఇడ్లీ, దోశ, పెన్ను, పుస్తకము.

10. ఆర్థిక సంవత్సరము లేదా విత్త సంవత్సరము అనగానేమి? (AS1)

జ. ఏప్రిల్ 1 నుండి మార్చి 31 వరకూ గల కాలాన్ని ఆర్థిక (విత్త) సంవత్సరం అంటారు.

11. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగం అనగానేమి? (AS1)

1. అందరూ పనిచేస్తున్నట్లు ఉన్నప్పటికీ, ఎవ్వరికీ తమ పూర్తి సామర్థ్యానికి తగినట్లుగా పని ఉండదు. దీనినే ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగం అంటారు
2. ఈ రకమైన అల్ప ఉపాధి ఎవరికీ కనపడదు.
3. దీనినే అల్ప ఉపాధి అని కూడా అంటారు.

12. వ్యవస్థీకృత రంగం అనగానేమి? (AS1)

జ. ఒక నిర్వచనీయమైన పద్ధతిలో ఉత్పత్తి, ఉపాధి కల్పనలున్న రంగాన్ని వ్యవస్థీకృత రంగం అంటారు. అనగా నిర్దిష్ట పనిగంటలు, వేతనం, స్థిర ఉపాధి గల రంగం.
ఉదా: ప్రభుత్వ రంగం, IT కంపెనీలు.

13. అవ్యవస్థీకృత రంగం అనగానేమి? (AS1)

జ. ఒక నిర్వచనీయమైన పద్ధతిలో ఉత్పత్తి, ఉపాధి కల్పనలు లేని రంగం. అనగా నిర్దిష్ట పనిగంటలు, స్థిర వేతనం, ఉద్యోగ భద్రత లేని రంగం.
ఉదా: కుటీర పరిశ్రమలు, చేతి వృత్తులవారు, దినసరి కూలీలు.

ఆర్థిక కార్యకలాపాలు - మూడు రంగాలు

ప్రాథమిక రంగం - వ్యవసాయం

ప్రాథమిక రంగం - చేపలు పట్టడం

అంత్య వస్తువులు - ఇడ్లీ, దోశ

స్థూల దేశీయోత్పత్తి

పాఠం - 4

భారతదేశ శీతోష్ణస్థితి

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. వాతావరణం అనగానేమి? (AS-1)

జ. ఒక ప్రాంతంలో, ఒక నిర్దిష్ట సమయంలోని వాతావరణ పరిస్థితులను 'వాతావరణం' (వెదర్) అంటారు.

2. శీతోష్ణస్థితి అనగానేమి? (AS-1)

- ఒక విశాల ప్రాంతంలో కొన్ని సంవత్సరాలపాటు కనపరిచే వాతావరణ పరిస్థితులను 'శీతోష్ణస్థితి' (క్లైమేట్) అంటారు.
- ముప్పై సంవత్సరాల పరిస్థితులను ఆ ప్రాంత శీతోష్ణస్థితి తెలుపుతుంది.

3. వాతావరణంలోని అంశాలేవి? (AS-1)

జ. వాతావరణంలో అంశాలు: ఉష్ణోగ్రత, వాతావరణ పీడనం, గాలి వేగం, గాలిలో తేమ, వర్షపాతం.

4. క్లైమటోగ్రాఫ్ లు అనగానేమి? (AS-1)

జ. ఒక ప్రాంతంలోని ఉష్ణోగ్రత, వర్షపాత విస్తరణను చూపే గ్రాఫును క్లైమటోగ్రాఫ్ అంటారు.

5. శీతోష్ణస్థితిని ప్రభావితంచేసే అంశాలేవి? (AS-1)

జ. శీతోష్ణస్థితిని క్రింది అంశాలు ప్రభావితం చేస్తాయి. అవి. అక్షాంశము, భూమికి-నీటికి గల సంబంధం, భౌగోళిక స్వరూపం, ఉపరితల గాలి ప్రసరణ.

6. భూగోళం వేడెక్కడం అనగానేమి? (AS-4)

జ. భూ వాతావరణంలో కార్బన్ డై ఆక్సైడ్, క్లోరోఫ్లోరో కార్బన్లు, ఇతర కాలుష్యకారక వాయువులు పెరగడం వలన భూగోళ ఉష్ణోగ్రతను క్రమంగా పెరగడాన్ని భూగోళం వేడెక్కడం అంటారు.

7. హరిత గృహ ప్రభావం అనగానేమి? (AS-1)

జ. భూమికి చేరుకునే సౌరశక్తి అంతా తిరిగి రోదనీటిలోకి వికిరణం చెందకుండా వాతావరణం కొంత శక్తిని పట్టి ఉంచడమే 'హరిత గృహ ప్రభావం'.

8. AGW ను విస్తరించుము. (AS-1)

జ. మానవ కారణంగా భూగోళం వేడెక్కడం.
Anthropogenic Global Warming.

9. IPCC ను విస్తరించుము. (AS-1)

- శీతోష్ణస్థితి మార్పులపై ప్రపంచ దేశాల మధ్య అంతర ప్రభుత్వ సంఘం
- IPCC సమావేశం పోలండ్ లో వార్సా నందు 2013లో జరిగింది.

10. జెట్ ప్రవాహము (జెట్ స్ట్రీమ్) లు అనగానేమి? (AS-1)

జ. భూ ఉపరితలంపై సుమారు 12,000 మీటర్ల ఎత్తులో సన్నటి మేఖలలుగా గంటకు 110 నుండి 184 కి.మీ. వేగంతో గాలులు ప్రవహిస్తాయి. వీటిని జెట్ ప్రవాహములు అంటారు.

11. సూర్యపుటం అనగానేమి? (AS-1)

- సూర్యుని నుండి భూమి గ్రహించే సౌరశక్తిని సూర్యపుటం అంటారు.

12. పశ్చిమ విక్షోభాలు అనగానేమి? (AS-1)

- మధ్యధరా సముద్రం నుండి ఉత్తర భారత దేశానికి వచ్చే వచ్చే తుఫానులను, వాయు గుండాలను పశ్చిమ విక్షోభాలు అంటారు.
- ఇవి రబీ లోని గోధుమ పంటకు అనుకూలం.

13. హరిత గృహ వాయువులేవి? (AS-1)

1. మీథేన్ 2. కార్బన్ డైఆక్సైడ్.

14. అటవీ నిర్మూలన లేదా అడవుల నరికివేత అనగానేమి? (AS-1)

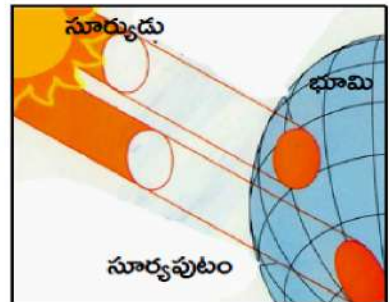
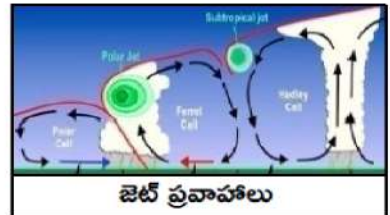
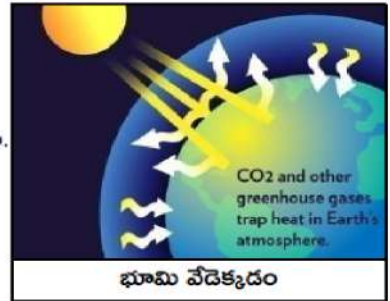
1. పెద్ద ఎత్తున అటవీ ప్రాంతాన్ని నరికివేసి వనాన్ని నిర్మూలించడాన్ని అటవీ నిర్మూలన అంటారు.

15. వ్యాపార పవనాలు అనగానేమి? (AS-1)

జ. ఉత్తరార్ధ గోళంలో ఉప అయనరేఖ అధిక పీడనం వల్ల శాశ్వత పవనాలు ఏర్పడతాయి. ఇవి భూమధ్యరేఖ వద్ద ఉండే అల్ప పీడన ప్రాంతం వైపు పశ్చిమంగా పయనిస్తాయి. వీటిని వ్యాపార పవనాలు అంటారు.

16. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో జనవరి నెల సరాసరి ఉష్ణోగ్రత విస్తరణ ఎంత? (AS-4)

జ. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జనవరి నెల సరాసరి ఉష్ణోగ్రత విస్తరణ 21°C నుండి 26°C .

భారతదేశ శీతోష్ణస్థితి వీడియో

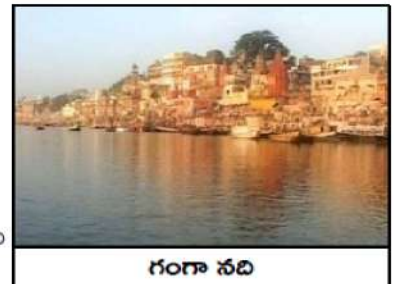
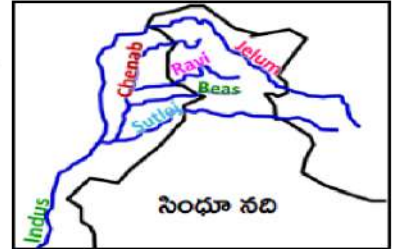
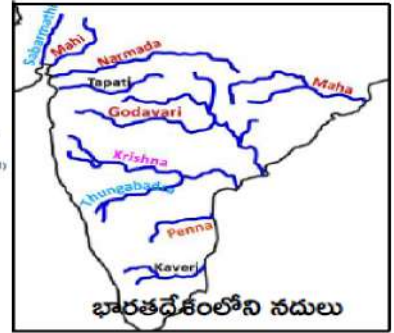
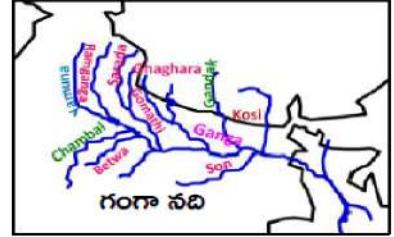
పాఠం - 5 భారత దేశ నదులు, నీటి వనరులు

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

- గంగా నది ఏ రెండు నదుల కలయిక వల్ల ఏర్పడుతుంది? (AS1)
జ. భగీరథి, అలకనంద రెండు నదుల కలయిక వల్ల ఏర్పడుతుంది.
- భగీరథి, అలకనంద నదులు ఎక్కడ కలిసి గంగా నదిగా ఏర్పడుతుంది? (AS1)
జ. దేవప్రయాగ వద్ద కలిసి గంగానదిగా మారుతుంది.
- టిబెట్ లో బ్రహ్మపుత్రా నదిని ఏ పేరుతో పిలుస్తారు? (AS1)
జ. త్సాంగ్ పో.
- ద్వీపకల్ప నదులలో పెద్దది ఏది? (AS1)
జ. గోదావరి.
- గోదావరి నది ఏక్కడ జన్మిస్తుంది? (AS1)
జ. మహారాష్ట్రలోని నాసిక్ త్రయంబకం.
- కృష్ణా నదికి ఉపనదులలో పెద్దది ఏది? (AS1)
జ. తుంగభద్ర నది.
- ఖుర్రేముఖ్ లో లభ్యమయ్యే ఖనిజం ఏది? (AS1)
జ. ముడి ఇనుము
- సాందూరులో లభ్యమయ్యే ఖనిజం ఏది? (AS1)
జ. మాంగనీసు
- తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు నీటి నిల్వ సామర్థ్యం తగ్గడానికి కారణాలేవి? (AS1)
1. ప్రాజెక్టు నందు పూడిక చేరడం. 2. అటవీ నిర్మూలన. 3. గనుల త్రవ్వకం.
- భారతదేశ నదీ వ్యవస్థ ఎన్ని భౌతిక అంశాలకు అనుగుణంగా రూపొందెను? (AS1)
జ. భారతదేశ నదీ జల వ్యవస్థ మూడు భౌతిక అంశాలకు అనుగుణంగా రూపొందింది. అవి : 1. హిమాలయాలు. 2. ద్వీపకల్ప పీఠభూమి. 3. గంగా-సింధూ మైదానము.
- హిమాలయ నదులకు ఉదాహరణ ఇమ్ము. (AS1)
జ. 1. సింధూ నది. 2. గంగా నది. 3. బ్రహ్మపుత్రా నది.
- 'భాష్యోత్పేకం' అనగానేమి? (AS1)
1. మొక్కలు నీటిని నీటిఆవిరి రూపంలో బయటకు పంపించడమే భాష్యోత్పేకం.
- నీటి సంరక్షణ పై రెండు నినాదాలు వ్రాయుము. (AS-6)
1. నీటిని నువ్వు కాపాడితే - అది నిన్ను కాపాడుతుంది.
2. నీటిని సంరక్షించు - భవిష్యత్తుకు భద్రత పెంచు..
- 'భూగర్భ జలం' అనగానేమి. (AS1)
జ. భూ ఉపరితలం క్రిందిభాగంలో లభ్యమయ్యే నీరే 'భూగర్భ జలం'.
- 'భూగర్భ జలాల పరిరక్షణ అందరి భాద్యత'. భూగర్భ జలమట్టాలు తగ్గకుండా ఉండటానికి, భూగర్భ జల సంరక్షణకు నీవు సూచించే సూచనలేవి? (AS6)
1. కాలువలకు బదులుగా పైప్ లైన్లను వినియోగించాలి.
2. డ్రిప్ ఇరిగేషన్ పద్ధతులు పాటించాలి.
3. ఇంకుడు గుంతలు తవ్వి, భూగర్భ జలమట్టాలు పెరిగేలా చూడాలి.
- హిమాలయ నదులకు, ద్వీపకల్ప నదులకు వ్యత్యాసమేమి? (AS-1)
జ. హిమాలయ నదులు జీవనదులు. ద్వీపకల్ప నదులు వర్షాధారమైనవి.
- కరువు అనగానేమి. (AS1)
జ. ఒక ప్రాంతంలో సామాన్య వర్షపాతంలో 75% కన్నా తక్కువ వర్షపాతం సంభవించే పరిస్థితిని కరువు అంటారు
- 'అంతర్వేది / దో ఆబ్ / Doab' అనగానేమి? (AS-1)
జ. రెండు నదుల మధ్య ప్రాంతాన్నే 'అంతర్వేది' అంటారు.
- హిమాలయ నదులను జీవనదులుగా ఎందుకు పిలుస్తాము? (AS-1)
A. హిమాలయ నదులు సంవత్సరం పొడవునా ప్రవహిస్తాయి. కనుక నీటిని జీవనదులుగా పిలుస్తాము
- వర్షపాతం అనగానేమి? (AS-1)
A. వాతావరణంలోని నీటి ఆవిరి నీరు, మంచు, పొగమంచు రూపంలో భూమి ఉపరితలాన్ని చేరడాన్ని వర్షపాతం అంటారు.

పాఠం - 6 ప్రజలు

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. ఎన్ని సంవత్సరాలకు ఒకసారి జనగణన నిర్వహిస్తారు? (AS1)
జ. పది సంవత్సరాలు.
2. జనగణన సమాచారాన్ని ఎవరు సేకరించి భద్రపరుస్తారు? (AS1)
జ. రిజిస్ట్రార్ జనరల్ అండ్ సెన్సస్ కమిషన్ ఆఫ్ ఇండియా.
3. భారతదేశంలో మొదటి జనగణన ఎప్పుడు నిర్వహించారు? (AS1)
జ. 1872.
4. మొదటి సంపూర్ణ జనగణన ఎప్పుడు నిర్వహించారు? (AS1)
జ. 1881.
5. 2011 లెక్కల ప్రకారం భారత జనాభా ఎంత? (AS4) / (AS1)
జ. 2011 లెక్కల ప్రకారం భారత జనాభా 121 కోట్లు. (1210 మిలియన్లు).
6. దేశ జనాభాను ఎన్ని వర్గాలుగా విభజిస్తారు? (AS1)
జ. దేశ జనాభాను ప్రధానంగా మూడు వర్గాలుగా విభజిస్తారు.
1. పిల్లలు - (0-15 సం॥లు)
2. పనిచేసే వయస్సు - (15-59 సం॥లు)
3. వృద్ధులు - (59 సం॥లు కంటే ఎక్కువ)
7. పనిచేసే వయస్సు గల జనాభా ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? (AS6)
1. 15-59 సం॥ల మధ్య వయసు గల జనాభాను పనిచేసే వయస్సు అంటారు
2. సాధారణంగా సమాజంలో పనిచేసే జనాభా ఇది.
3. పిల్లలు, వృద్ధులు వీరిపై ఆధారపడి ఉంటారు.
8. లింగ నిష్పత్తి అనగానేమి? (AS1)
1. జనాభాలో ప్రతి వెయ్యి మంది పురుషులకు ఎంతమంది స్త్రీలు ఉన్నారో తెలియచేసేది లింగ నిష్పత్తి.
2. భారతదేశంలో లింగనిష్పత్తి 2011 జన గణన ప్రకారం 943
3. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో లింగ నిష్పత్తి - 1000 : 993.
9. అక్షరాస్యులు అనగా ఎవరు?? (AS1)
1. ఏడు సంవత్సరాల వయసు పైన ఉండి, ఏ భాషలోనైనా అర్థవంతంగా చదవగలిగి, రాయగలిగితే వారిని అక్షరాస్యులు అంటారు.
2. జనాభాలో ఈ శాతాన్ని అక్షరాస్యతా శాతం అంటారు.
10. అక్షరాస్యతా శాతం అనగానేమి? (AS1)
జ. దేశ జనాభాలో ప్రతి వంద మందిలో ఎంతమంది అక్షరాస్యులు కలిగి తెలిపేదే అక్షరాస్యతా శాతం.
11. జనాభా నిరంతరం మారుతూ ఉంటుంది. ఎందుకు? (AS1)
జ. జననాలు, మరణాలు, వలసలు అనే మూడు ప్రక్రియల వల్ల జనాభా నిరంతరం మారుతూ ఉంటుంది.
12. జననాల రేటు, మరణాల రేటు అనగానేమి? (AS1)
1. ఒక సంవత్సర కాలంలో ప్రతి వెయ్యి మంది జనాభాకు ఎంత మంది సజీవ పిల్లలు పుట్టారో తెలిపేదే జననాల రేటు. 1992 లో భారత జనన రేటు 29.
2. ఒక సంవత్సర కాలంలో ప్రతి వెయ్యి మంది జనాభాకు ఎంత మంది మరణించారో తెలిపేదే మరణ రేటు. 1992 లో భారత మరణ రేటు 10.
13. జన సాంద్రత అనగానేమి? (AS1)
1. ఒక చదరపు కిలోమీటరు విస్తీర్ణంలో నివసించే జనాభాను జనసాంద్రత అంటారు. 2011 లో భారత జనసాంద్రత 382.
14. భూణ హత్య అనగానేమి? (AS1)
జ. శిశువు తల్లి గర్భం నుండి బయటకు రాకుండానే అంతం చేయడాన్ని భూణ హత్య అంటారు.
15. జనాభా నియంత్రణపై రెండు నినాదాలు వ్రాయుము. (AS6)
1. చిన్న కుటుంబం - చింతలు లేని కుటుంబం.
2. ఒక్కరు ముద్దు - ఆపై వద్దు.

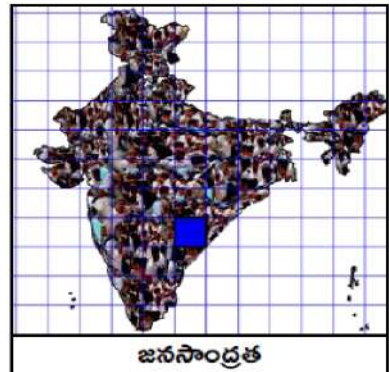
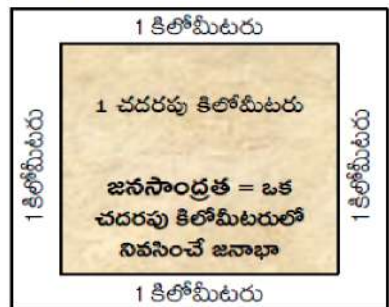
పిల్లలు - (0-15 సం॥లు)

పనిచేసే వయస్సు - (15-59 సం॥లు)

వృద్ధులు - (59 సం॥లు కంటే ఎక్కువ)

పాఠం - 7

ప్రజలు - నివాస ప్రాంతాలు

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. నివాస ప్రాంతం అంటే ఏమిటి? (AS1)

- ఒక ప్రదేశంలో మన నివాస స్థలాన్ని, మన జీవితాలను ఏర్పరచుకున్న పద్ధతినే నివాస ప్రాంతం అంటారు.
- ఇది మనం నివసించే, పనిచేసే భౌగోళిక ప్రదేశం.

2. జగ్గీ జోష్టి అనగానేమి? (AS1)

జ. చట్టబద్ధమైన నివాసాలుగా గుర్తించని గుడిసెలు.

3. DDA.ను విస్తరించుము (AS1)

A. ఢిల్లీ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ.

4. సేవా కార్యకలాపాలకు ఉదాహరణ ఇమ్ము. (AS1)

జ. ఆర్థిక, జీమా, స్థిరాస్తి, రవాణా, సమాచార ప్రసారాలు.

5. మహా నగరాలు అనగానేమి? (AS1)

జ. కోటి జనాభాకు మించిన నగరాలు. ఉదా: ముంబై, ఢిల్లీ, కోల్ కతా.

6. మెట్రో పాలిటన్ నగరాలు అనగానేమి? (AS1)

జ. పది లక్షల కంటే ఎక్కువ, కోటి కంటే తక్కువ జనాభా ఉన్న నగరాలు. ఉదా: చెన్నై, హైదరాబాద్, అహ్మదాబాద్.

7. పట్టణీకరణ అనగానేమి? (AS1)

జ. పట్టణ జనాభా పెరగడమే పట్టణీకరణ.

8. 2011 జన గణన ప్రకారం భారతదేశ లక్షరాస్యత ఎంత? (AS4)

జ. 74.04%

9. ఎటువంటి ప్రదేశాలు నివాస ప్రాంతాలుగా మారతాయి? (AS1)

జ. ప్రదేశము, పరిస్థితి, ఆ ప్రదేశం యొక్క చరిత్ర అనుకూలంగా ఉన్న ప్రదేశాలు నివాస ప్రాంతాలుగా మారతాయి.

10. ప్రదేశం అనగానేమి?(AS1)

జ. ప్రదేశం ఒక ప్రాంత లక్షణాలను తెలియజేస్తుంది. మిట్ట పల్లాలు, సముద్ర మట్టం నుండి ఎత్తు, నీటి అంశాలు, నేల రకాలు, భద్రత, ప్రకృతి శక్తుల నుంచి రక్షణ మొ.వి

11. పరిస్థితి అనగానేమి? (AS1)

జ. పరిస్థితి ఇతర ప్రదేశాలతో ఉన్న సంబంధాలను తెలియజేస్తుంది.

12. పరిస్థితి లక్షణాలు ఏవి? (AS1)

- రైలు, రోడ్డు మార్గాలు అభివృద్ధి చెంది ఉండటం.
- పరిశ్రమలు, నిర్మాణాలు నిర్మించబడి ఉండటం.
- వర్తక వ్యాపారాలు అభివృద్ధి చెంది ఉండటం.

ప్రణాళికా రహిత నివాస ప్రాంతం

Delhi Development Authority

విశాఖపట్నం

ప్రతాప్ ఘడ్ కోట

యూనిట్ - 8 ప్రజలు - వలసలు

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

- వలస వెళ్ళిన వారు అనగా ఎవరు? (AS1)
  - వలస వెళ్ళిన వారు అనగా ఒక వ్యక్తి తన స్వస్థలాన్ని వదిలి ఆరు నెలలు లేదా అంతకు మించి ఎక్కువ కాలం పాటు వేరే ప్రదేశంలో ఉండటం.
  - భారత జనగణన ప్రకారం ప్రతీ నాల్గవ భారతీయుడూ వలస వెళ్ళినవారే.
- ఒక వ్యక్తిని వలసవెళ్ళిన వ్యక్తిగా గుర్తించడానికి గల రెండు ప్రామాణికాలేవి? (AS1)1.
  - “ఒక వ్యక్తి పుట్టిన ప్రదేశం.”
  - “ఇంతకు ముందు నివాసం ఉన్న స్థలం.”
- మహిళలలో వలసకు ప్రధాన కారణం ఏమిటి? (AS1)

జ. మహిళలలో “వివాహం” వలసకు కారణాలు
- ‘కోపీ’ అనగానేమి? (AS1)
  - మహారాష్ట్రకు వలస వచ్చే చెరకు కూలీల తాత్కాలిక నివాసం.
  - ఇది శంఖు ఆకారపు గుడిసె.
- భారతీయులు విదేశాలకు వెళ్ళి పనిచేయడాన్ని ఏ చట్టం పర్యవేక్షిస్తుంది?(AS1)

జ. వలసల చట్టం, 1983.
- ప్రవాసం రావడం / వలస రావడం అనగానేమి? (AS1)

జ. ఇతర దేశాల నుండి స్థిర నివాసం కోసం రావడం
- ప్రవాసం వెళ్ళడం అనగానేమి? (AS1)

జ. సొంత దేశాన్ని వదిలి ఇతర దేశాలలో స్థిర నివాసం కోసం వెళ్ళడం.
- అంతర్గత వలస అనగానేమి (AS1)

జ. ఒక దేశంలో ఒక ప్రాంతం నుండి మరొక ప్రాంతానికి వలస వెళ్ళడం
- అంతర్జాతీయ వలస అనగానేమి? (AS1)
  - ఒక దేశం నుండి మరొక దేశానికి వలస వెళ్ళడం
  - వలసదారులకు వీసా, పాస్ పోర్టు దీనికి అవసరము.
- క్రింది వాక్యాన్ని సవరించి వ్రాయుము. (AS3)

“మగవాళ్ళలో వలస వెళ్ళడానికి వివాహం ప్రధాన కారణం కాగా, ఆడవాళ్ళలో ఉపాధి లేదా ఉపాధి కోసం అన్వేషణ ప్రధాన కారణం.”

జ. ఆడవాళ్ళలో వలస వెళ్ళడానికి వివాహం ప్రధాన కారణం కాగా, మగవాళ్ళలో ఉపాధి లేదా ఉపాధి కోసం అన్వేషణ ప్రధాన కారణం.”
- వలస అనగానేమి? (AS1)

జ. ప్రజలు విద్య, ఉపాధి, వర్తకం నిమిత్తం నూతన ప్రదేశానికి తరలిపోవడం.
- సరిహద్దు రేఖ అనగానేమి? (AS1)

జ. ఒక దేశ పరిధిని నిర్ణయించు రేఖను సరిహద్దు రేఖ అంటారు.
- U.A.E. ని విస్తరించుము. (AS-1)

జ. యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ / United Arab Emirates.
- భారత అంతర్జాతీయ వలసలను నియంత్రించు చట్టం ఏది? (AS-1)

జ. భారత వలసల చట్టం, 1983.
- రెమిటెన్స్ అనగానేమి? (AS-1)

జ. వలస వెళ్ళిన వారు తమ బంధువులకు బ్యాంకులో చేసే డిపాజిట్ ను రెమిటెన్స్ అంటారు..

PRINCIPLES OF VALUATION MARCH 2016

PRINCIPLES OF VALUATION MARCH 2017

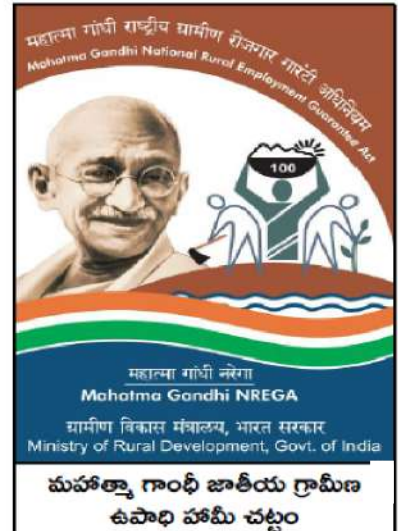
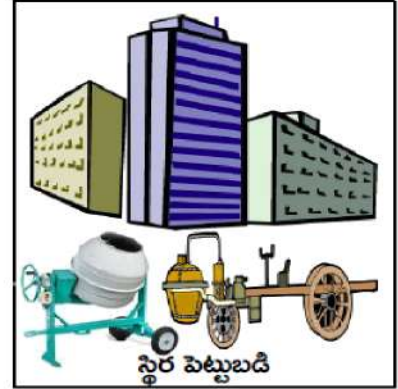
PRINCIPLES OF VALUATION MARCH 2019

1 మార్కు ప్రశ్నలు

- వ్యవసాయేతర కార్యకలాపమనగానేమి. ఉదాహరణ ఇమ్ము. (AS1)
జ. పాల ఉత్పత్తి, దిన్న తరహా పరిశ్రమలు మొదలగు వ్యవసాయేతర కార్యకలాపాలకు భూమిని వినియోగించడాన్ని వ్యవసాయేతర కార్యకలాపాలు అంటారు.
- వ్యవసాయ కార్యకలాపంలో ప్రధానమైన ఉత్పత్తి కారకం ఏది? (AS1)
జ. భూమి అన్నింటికంటే ప్రధానమైన ఉత్పత్తి కారకం.
- భూమిని కొలవడంలో ప్రామాణికమైన కొలమానం ఏది? (AS1)
1. భూమిని కొలవడంలో ప్రామాణిక కొలమానం హెక్టారు.
2. పదివేల చదరపు మీటర్లు ఒక హెక్టారుకు సమానం.
- ఉత్పత్తి కారకాలు ఏవి? (AS1)
1. భూమి, శ్రమ, మూలధనం, వ్యవస్థాపనను ఉత్పత్తి కారకాలు అంటారు.
2. వీటిని ఉత్పత్తికి తోడ్పడే కారకాలు అంటారు.
- మూలధనానికి ఉదాహరణ ఇమ్ము. (AS1)
జ. యంత్రాలు, యంత్ర పరికరాలు, భవనాలు, ముడి సరుకులు మొ॥వి.
- శ్రమ అనగానేమి? (AS1)
1. ఉత్పత్తిలో అందించే భౌతిక, మానసిక సేవలను శ్రమ అంటారు.
2. ఉదా: ఇంజనీరు, మేనేజరు, అకౌంటెంట్. సూపర్ వైజరు, మెషిన్ ఆపరేటర్, సేల్స్ రిప్రజెంటేటివ్, దినసరి కార్మికులు.
- స్థిర పెట్టుబడి అనగానేమి? (AS1)
జ. వస్తువుల ఉత్పత్తిలో అనేక సంవత్సరాల పాటూ ఉపయోగపడే భవనాలు, యంత్ర పరికరాలను స్థిర పెట్టుబడి లేదా భౌతిక పెట్టుబడి అంటారు.
- నిర్వహణ పెట్టుబడి అనగానేమి. (AS1)
జ. ఉత్పత్తిలో భాగంగా ముడిసరుకులు, ద్రవ్యాన్ని కలిగి ఉండటాన్ని నిర్వహణ పెట్టుబడి అంటారు.
- ఆధునిక వ్యవసాయం అనగానేమి? (AS1)
1. ఉత్పత్తిలో ఆధునిక పద్ధతులు అనుసరించడం.
2. అధిక దిగుబడినిచ్చే విత్తనాలను వినియోగించడం.
- MNREGA ను విస్తరింపుము. (AS1)
జ. మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ చట్టం.
- పర్మియన్ వీల్ అనగానేమి? (AS1)
జ. నీటిని బావుల నుండి తోడటానికి వినియోగించే చక్రం వంటి పరికరం.
- HYV ను విస్తరింపుము. (AS-1)
జ. అధిక దిగుబడినిచ్చే విత్తనాలు / High yielding varieties.
- ఒప్పంద కూలీలు అనగా ఎవరు? (AS1)
జ. ఒక నిర్దిష్ట కాలానికి, నిర్దిష్టమైన వేతనానికి యజమాని దగ్గర పనిచేయడానికి ఒప్పందంచేసుకున్న కార్మికులను ఒప్పంద కార్మికులు అంటారు. వీరు పనిచేయడానికి వెళ్ళే ప్రదేశానికి ప్రయాణ ఖర్చులను యజమాని భరిస్తాడు.
- బహుళపంటల సాగు అనగానేమి? (AS1)
జ. భూమిలో ఒకటి కంటే ఎక్కువ పంటలు సాగు చేయడాన్ని బహుళపంటల సాగు అంటారు.
- వ్యవసాయ కార్యకలాపాలు అనగానేమి? (AS1)
1. వ్యవసాయ భూములలో పంటలు పండించడానికి చేసే శ్రమ.
2. ఉదా: దున్నడం, విత్తడం, కలుపు తీయడం, కోత, పోత, నూర్పిడి మొ॥వి.
- వ్యవసాయ మిగులు ఉత్పత్తి అనగానేమి? (AS1)
జ. స్వీయ అవసరాలు తీరిన తరువాత రైతు వద్ద మిగిలిన పంట ఉత్పత్తులు.
- భూసారం తగ్గడానికి కారణాలేవి? (AS1)
జ. రసాయనాలు, పురుగుమందులను అధికంగా ఇవ్వడం వాడటం.

యూనిట్ - 10 ప్రపంచీకరణ

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. విదేశీ వాణిజ్యం అనగానేమి? (AS1)

1. వివిధ దేశాల మధ్య వాణిజ్య కార్యకలాపాల నిర్వహణను విదేశీ వాణిజ్యం అంటారు.

2. ప్రపంచీకరణ అనగానేమి? (AS1)

1. దేశాలను సమైక్య పరిచే వేగవంతమైన ప్రక్రియే ప్రపంచీకరణ.
2. 20వ శతాబ్దం చివరిలో జరిగిన ముఖ్య పరిణామాలలో ప్రపంచీకరణ ఒకటి.

3. అరబ్ వసంతం అనగానేమి? (AS1)

1. ట్యునీషియా, ఈజిప్టు వంటి దేశాలలో తమ నియంతలను తొలగించడానికి విప్లవాలు చోటు చేసుకున్నాయి.
2. ప్రసార మాధ్యమాలలో దీనిని "అరబ్ వసంతం"గా పేర్కొన్నారు.

4. ఒప్పంద కార్మికులు అనగా ఎవరు?

1. ఒక నిర్దిష్ట కాలానికి, నిర్దిష్టమైన కూలీకి యజమాని దగ్గర పనిచేయడానికి ఒప్పందం చేసుకున్న కార్మికులను ఒప్పంద కార్మికులు అంటారు. వీరు పనిచేయడానికి వెళ్ళే నూతన ప్రాంతం లేదా దేశానికి ప్రయాణానికయ్యే ఖర్చును యజమాని భరిస్తాడు.
2. భారత ఒప్పంద కార్మికులు కరేజియన్ దీవులు, మారిషస్, ఫిజి, మలయా, సిలోన్ లకు వలస వెళ్ళారు.

5. MNC ని విస్తరింపుము. (AS1)

జ. బహుళజాతి సంస్థలు - Multi-National Corporations.

6. IMF ను విస్తరింపుము. (AS1)

జ. అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి - International Monetary Fund.

7. వాణిజ్య అవరోధాలు అనగానేమి? (AS1)

1. ఎగుమతులు దిగుమతులపై పన్నులు విధించడమే వాణిజ్య అవరోధాలు.
2. ఇటువంటి వాణిజ్య అవరోధాలను స్వాతంత్ర్యం తరువాత భారత ప్రభుత్వం విదేశీ వస్తువుల మీద విధించింది.

8. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంపై అవరోధాలు ఎప్పుడు తొలగించబడ్డాయి? (AS1)

జ. 1991 తరువాత.

9. శ్రమ ప్రవాహం అనగానేమి? (AS1)

జ. ఉపాధిని వెతుక్కుంటూ కార్మికులు వలస వెళ్ళడమే శ్రమ ప్రవాహం.

10. విదేశీ పెట్టుబడి అనగానేమి? (AS1)

జ. బహుళ జాతి సంస్థలు వేర్వేరు దేశాలలో ఆస్తుల కొనుగోలుకు, వ్యాపార నిర్వహణకు ఖర్చు చేసే ధనం.

11. ప్రభుత్వాలు విదేశీ పెట్టుబడులను ఆకర్షించడానికి ఎందుకు ప్రయత్నిస్తాయి?

1. ఆర్థిక కార్యకలాపాలు అధికంగా జరుగుటకు విదేశీ పెట్టుబడి తోడ్పడుతుంది.
2. ఉద్యోగీత, ఉపాధి పెరగడానికి ఇది తోడ్పడుతుంది.

12. విదేశీ వాణిజ్యం వలన లభాలేవి. (AS1)

1. స్వదేశీ ఉత్పత్తి ద్వారా దేశం బయట విస్తృత అవకాశాలను కల్పిస్తుంది.
2. వివిధ దేశాల మార్కెట్లను సంధానం చేస్తుంది.
3. ఉద్యోగీతా స్థాయిని పెరుగుతుంది.
4. అదాయ స్థాయి పెరుగుతుంది.

13. టెలీ కమ్యూనికేషన్ సదుపాయాలకు ఉదాహరణ ఇమ్ము. (AS1)

జ. కంప్యూటర్లు, ఇంటర్నెట్, టెలిగ్రాఫ్, మొబైల్ ఫోన్లు, ఈ మెయిల్ మొదలైనవి.

14. భారతదేశ బహుళ జాతి సంస్థలకు ఉదాహరణ ఇమ్ము. (AS1)

జ. టాటా మోటార్స్ (ఆటోమొబైల్స్), ఇన్ఫోసిస్ (ఐ.టి) రాన్ బాక్సీ (ఔషధాలు), సుందరం ఫాస్ట్ నర్స్ (నట్టులు, బోల్డులు).

15. WTO ను విస్తరింపుము. (AS1)

జ. World Trade Organisation / ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ.

16. గతంలో దూరదేశాలను కలపడానికి ఏది ప్రధాన మార్గంగా ఉండేది?

జ. గతంలో దూరదేశాలను కలపడానికి వాణిజ్యం ప్రధాన మార్గంగా ఉండేది.

పాఠశాలకు వెళ్ళడం

పాఠశాల ప్రవేశద్వారము

తరగతి గదిలో చైనా విద్యార్థులు

నల్లబల్ల వద్ద ఉపాధ్యాయుడు

యూనిట్ - 11 ఆహార భద్రత

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. బెంగాల్ కరువు గురించి వ్రాయుము? (AS1)
  1. 1943-45లో బెంగాల్ కరువు సంభవించింది.
  2. బెంగాల్, అస్సాం మరియు ఒడిషాలో దాదాపు 5 మిలియన్ల మంది ప్రజలు కరువు వలన చనిపోయారు.
2. ఆహార భద్రత అనగానేమి? (AS1)

జ. అధిక మొత్తంలో ఆహార పదార్థాలను రైతులు పండించగల పరిస్థితులు, నిరుపేదలకు కూడా ఆహారాన్ని అందించేలా ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టడం.
3. ప్రభుత్వం ఏ పద్ధతులద్వారా ఆహార భద్రత కల్పిస్తోంది? (AS1)
  1. రేషన్ షాపులు
  2. మధ్యాహ్న భోజన పథకం
  3. అంగన్ వాడీలు.
4. భారతదేశంలో వరి, గోధుమ పండించు పద్ధతులపల్ల జరిగిన పరిణామాలేవి?
  1. వరి, గోధుమ పండిస్తున్న విధానం వల్ల నేల క్షీణతకు గురైనది. (AS4)
  2. భూగర్భ జల వనరులు అంతరించి పోతున్నాయి.
5. తలసరి సగటు ఆహార ధాన్యాల అందుబాటుని ఎలా లెక్కగడతారు.

జ. ఒక సంవత్సరంలో ఆహార ధాన్యాల అందుబాటు = ఒక సంవత్సర కాలంలో ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి (ఉత్పత్తి - విత్తనం, దాణా, వృధా) + నికర దిగుమతులు (దిగుమతులు - ఎగుమతులు) - ప్రభుత్వ నిల్వలలో తేడా (సంవత్సరం ముగిసే నాటికి ఉన్న నిల్వలు - సంవత్సరం ఆరంభం నాటికి ఉన్న నిల్వలు)
6. సగటున ప్రతి వ్యక్తికి, ప్రతిరోజూ లభ్యతలో ఉన్న ఆహార ధాన్యాలను ఎలా లెక్కిస్తాము? (AS1)

జ. సగటున ప్రతి వ్యక్తికి, ప్రతి రోజూ లభ్యతలో ఉన్న ఆహార ధాన్యాలు = (సంవత్సరానికి లభ్యతలో ఉన్న ఆహార ధాన్యాలు ÷ జనాభా) / 365.
7. శక్తిని కొలిచే ప్రామాణికం ఏమిటి? (AS1)

జ. కేలరీలు.
8. ఒక రోజులో ఎన్ని కేలరీల శక్తిని ఇచ్చే ఆహారాన్ని తీసుకోవాలి? (AS1)

జ. పట్టణ ప్రాంతాలలో 2100 కాలరీలు, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో 2400 కాలరీల శక్తినిచ్చే ఆహారం తీసుకోవాలి.
9. అంత్యోదయ కార్మిదారులు నెలకు ఎన్ని కేజీల ఆహారధాన్యాలను పొందుతారు?

జ. కుటుంబానికి 35 కేజీలు పొందుతారు. (AS1)
10. ఆహార ధాన్యాల సేకరణ, నిర్వహణ ఎవరు చేస్తారు? (AS1)

జ. భారత ఆహార సంస్థ.
11. FCI ను విస్తరించుము. (AS1)

జ. భారత ఆహార సంస్థ / Food Corporation of India.
12. బఫర్ స్టాక్ అనగానేమి? (AS1)

జ. భారత ఆహార సంస్థ పెద్ద మొత్తంలో ఆహార ధాన్యాలను సేకరించి, నిల్వ ఉంచుతుంది. దీనినే బఫర్ స్టాక్ అంటారు.
13. ICDS ను విస్తరించుము. (AS1)

జ. సమగ్ర శిశు అభివృద్ధి పథకం/ Integrated Child Development Scheme.
14. మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని ఏర్పాటు చేయమని ఎవరు సూచించారు? (AS6)

జ. భారత సుప్రీంకోర్టు.
15. ప్రపంచంలో పాఠశాల విద్యార్థులకు అహారాన్ని అందించే అతి పెద్ద కార్యక్రమం ఏది? (AS1)

జ. మధ్యాహ్న భోజన పథకం.
16. జాతీయ పోషకాహార సంస్థ ఎక్కడ ఉంది? (AS1)

జ. హైదరాబాద్.
17. NIN ను విస్తరించుము. (AS1)

జ. National Institute of Nutrition/ జాతీయ పోషకాహార సంస్థ.

బెంగాల్ కరువు కాలంలో ఆహార ధాన్యాలు రవాణా చేస్తున్న రైలు నుంచి కొంత ధాన్యం తీసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్న పిల్లలు

బెంగాల్ కరువు కాలంలో నేల మీద పడిన గింజలను ఊడ్చుకుంటున్న మహిళ

అంగన్ వాడీ కేంద్రం

యూనిట్ - 12 సమానత - సుస్థిర అభివృద్ధి

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. ముఖ్యమైన పర్యావరణ సమస్యలేమిటి?

జ. అడవులను నరికివేత, నేలకోత, భూగర్భ జలాలు తగ్గిపోవడం, కాలుష్యం పెరగడం, పచ్చికబయళ్ళమీద ఒత్తిడి, శిలాజ ఇంధనాల మీద ఆధారపడడం, పారిశ్రామిక వ్యర్థాలు, వ్యవసాయంలో రసాయనిక ఎరువులు, పురుగుమందుల వినియోగం, శీతోష్ణస్థితి మార్పు మొ.వి.

2. 'పర్యావరణ వనరుల సరఫరా విధి' అనగానేమి? (AS1)

జ. సహజ వనరులను అందించటంలో పర్యావరణ సామర్థ్యాన్ని పర్యావరణ వనరుల సరఫరా విధి అంటారు.

3. 'శుద్ధి చేసే విధి' అనగానేమి? (AS1)

జ. కాలుష్యాన్ని పర్యావరణం గ్రహించి ప్రమాద రహితంగా మార్చే శక్తిని 'శుద్ధిచేసే విధి' తెలియజేస్తుంది.

4. "భారతదేశంలోని 59% జిల్లాల్లో చేతిపంపులలోని నీళ్ళు తాగటానికి పనికిరావు." ఎందుకు? (AS1)

A. పరిశ్రమలు, వ్యవసాయం నుంచి వచ్చే రసాయనిక వ్యర్థాలు భూగర్భ జలాలను కలుషితం చేయడం వల్ల భూగర్భ జలాలు కలుషితమైనాయి.

5. 'సుస్థిర అభివృద్ధి' అనగానేమి? (AS1)

A. సుస్థిర అభివృద్ధి అంటే భవిష్యత్తు తరాలు తమ అవసరాలని తీర్చుకునే సామర్థ్యాన్ని దెబ్బ తీయకుండా ప్రస్తుత తరాల అవసరాలను తీర్చుకోవడం.

6. 'సైలెంట్ స్ప్రింగ్' పుస్తకాన్ని వ్రాసినదెవరు? (AS1)

1. 1962లో రాచెల్ కార్సన్ సైలెంట్ స్ప్రింగ్ పుస్తకాన్ని వ్రాసారు.
2. డిడిటి వాడకం వల్ల మనుషులపై పడే ప్రభావాన్ని ఇది తెలుపుతుంది.

7. 'నర్తదా బచావో ఆందోళన' యొక్క ముఖ్య లక్ష్యమేమి? (AS-1)

A. సర్దార్ సరోవర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని వ్యతిరేకించడం.

8. 'చిప్పాకి ఉద్యమం' అనగానేమి? (AS1)

1. పర్యావరణ ఉద్యమమైన చిప్పాకి ఉద్యమం 1970లలో ఉత్తరాఖండ్ లోని గర్వాల్ హిమాలయాలలో ప్రారంభమయింది.
2. 'చిప్పాకి' అనగా 'హత్తుకోవడం: గ్రామస్థులు చెట్లను హత్తుకున్నారు.

9. జీవించే హక్కును ఇచ్చిన రాజ్యాంగ అధికరణ ఏది? (AS1)

A. ఆర్టికల్ 21.

10. ప్రత్యామ్నాయ ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థను ఎక్కడ నడిపారు? (AS1)

A. తెలంగాణాలోని జహీరాబాద్.

11. పర్యావరణ పరిరక్షణకు రెండు నినాదాలు వ్రాయండి. (AS6)

1. 'మీరు పర్యావరణాన్ని రక్షిస్తే మీ భవిష్యత్తును రక్షించుకున్నట్లే.'
2. "మనకు నివసించడానికి ఆధారం ఒక్క భూమే. దీనిని కాపాడండి".

12. పర్యావరణం అనగానేమి? (AS1)

A. మానవులు, జంతువులు, పక్షులు మరియు వృక్షాలు నివసిస్తున్న సహజ పరిసరాలను పర్యావరణం అని అంటారు.

13. వనరు అనగానేమి? (AS1)

A. మన అవసరాలను సంతృప్తి పరచడానికి ఉపయోగించే వస్తువు.

14. 'ప్రజల హక్కు' అనగానేమి? (AS1)

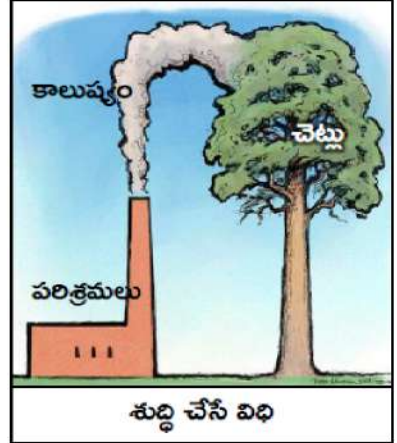
A. ఏదైనా కలిగిఉండటానికి, చేయడానికి ఉండే చట్టబద్ధమైన నిబంధన.

15. సమానత అనగానేమి? (AS1)

A. లభించే వనరులను అందరూ, అన్ని తరాలవారు సమానంగా ఉపయోగించుకునేలా చూడడం.

16. సుస్థిర అభివృద్ధి యొక్క ప్రాధాన్యత ఏమిటి? (AS1)

1. భావితరాలకు వనరులను అందిస్తూ నేటి తరం అభివృద్ధిని అందుకోవడమే సుస్థిర అభివృద్ధి అంటారు.
2. ఇది భూమిపై ఉన్న పరిమిత వనరులను దృష్టిలో ఉంచుకొంటుంది.
3. భవిష్యత్తు తరాల అవసరాలకు సహజ వనరులను కాపాడుతుంది.

శుద్ధి చేసే విధి

పల్లయన్ వీల్

రాచెల్ కార్సన్ (సైలెంట్ స్ప్రింగ్ రచయిత)

ఎండో సల్ఫాన్ ప్రభావం

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. పారిశ్రామిక పెట్టుబడిదారీ విధానం అనగానేమి? (AS1)

A. పరిశ్రమలు, వర్తకం మరియు మూలధనాన్ని లాభార్జనకోసం ప్రైవేటు వ్యక్తులు నియంత్రించే ఆర్థిక మరియు సామాజిక వ్యవస్థ.

2. దురహంకార పూరిత జాతీయ వాదం అనగానేమి? (AS1)

A. ప్రపంచంలోని ఏ ఇతర దేశమూ తమ దేశం కంటే గొప్పది కాదనే గాఢమైన నమ్మకాన్ని కలిగి ఉండటం.

3. సైనిక వాదం అనగానేమి? (AS1)

A. దేశ భద్రత, సమస్యల పరిష్కారానికి యుద్ధమే సరైన విధానమని నమ్మడం.

4. ఫాసిజం అనగానేమి? (AS1)

A. ఇటలీలో 20వ శతాబ్దంలో వెలుగులోకి వచ్చిన తీవ్ర అధికార జాతీయవాదాన్ని ఫాసిజం అంటారు. దీనిని ముస్సోలిని స్థాపించారు.

5. సామ్రాజ్యవాదం అనగానేమి? (AS1)

A. వలస రాజ్య విస్తరణలో ఏర్పడిన శతృత్వమే సామ్రాజ్యవాదం.

6. జాతీయ రాజ్యం అనగానేమి? (AS-1)

A. ఒకే ప్రభుత్వ పాలన క్రింద ఉంటూ నియమిత భౌగోళిక సరిహద్దులు గల ప్రజలు నివసించే ప్రాంతాన్ని జాతీయ రాజ్యం అంటారు

7. రహస్య ఒప్పందాలకు కారణమేమి? (AS1)

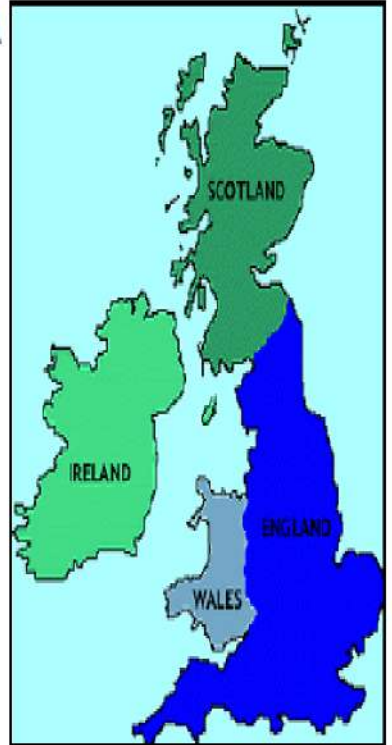
A. అభద్రతా భావం, ఒక దేశంపై ఇంకొక దేశానికి నమ్మకం లేకపోవడం.

8. మిత్రదేశాల కూటమిని ఎవరు, ఎప్పుడు ఏర్పరిచారు? (AS-1)

A. 1907లో రష్యా, ఫ్రాన్స్, బ్రిటన్ లు మిత్ర దేశాల కూటమిగా ఏర్పడ్డాయి.

అంతర్జాతీయ మహిళల ఓటు హక్కు ఉద్యమ సంస్థ లోగో - 1914.

యునైటెడ్ కింగ్ డమ్

1 మార్కు ప్రశ్నలు

- రష్యాలో భూస్వాములకు, రైతులకు మధ్య ఘర్షణలు తలెత్తడానికి కారణమేమి? (AS1)
A. భూమిపై నియంత్రణ కోసం.
- “తీవ్ర ఆర్థిక మాంద్యము” అనే పదానికి అర్థమేమి? (AS1)
1. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గిరాకీ తగ్గి ధరలు పడిపోయాయి.
2. గిరాకీ తగ్గడంతో కర్మాగారాలు మూతపడ్డాయి.
3. దానితో ప్రజల కొనుగోలు శక్తి తగ్గి, ఆర్థిక పరిస్థితి మరింత క్షీణించింది.
4. దీనినే తీవ్ర ఆర్థిక మాంద్యం అని అంటారు.
5. ఇది 1929 నుండి 1939 వరకు కొనసాగింది.
- సోవియట్లు అనగా ఏమి? (AS1)
A. రష్యాలో సామాన్య ప్రజలు యుద్ధంలో ఓటమి, ఆర్థిక కొరతల వల్ల విసిగిపోయి సోవియట్లుగా పిలువబడే సంఘాలుగా ఏర్పడ్డారు.
- జర్మనీలో ద్రవ్యోల్బణానికి కారణమేమి? (AS1)
A. జర్మనీ ప్రభుత్వం ఆర్థిక సంక్షోభం నుండి బయట పడుటకు పెద్ద ఎత్తున కరెన్సీ నోట్లను ముద్రించడం.
- బ్రిటీషు మహిళలు ఓటుహక్కును ఎప్పుడు పొందారు? (AS1)
A. 1918
- ఐక్యరాజ్యసమితి ఏర్పడిన తేదీ ఏది? (AS1)
A. 1945, అక్టోబరు 24
- ఆష్టిట్జ్ అనగానేమి? (AS1)
A. ప్రజలను సామూహికంగా హతమార్చడానికి హిట్లర్ ప్రభుత్వం ఏర్పరచిన హత్యాకేంద్రం.
- జపాన్ పార్లమెంటును ఏమంటారు? (AS1)
A. డైట్.
- రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత ఆవిర్భవించిన అగ్ర రాజ్యాలేవి? (AS1)
A. అమెరికా మరియు రష్యా.
- మార్షల్ ప్రణాళిక అనగానేమి? (AS1)
A. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో ఆర్థికంగా నష్టపోయిన దేశాలకు ఆర్థిక సాయాన్ని అందించుటకు అమెరికా ఏర్పరిచిన ప్రణాళిక.
- సోషలిజం అనగానేమి? (AS1)
A. ఉత్పత్తి, పంపిణీ మరియు ధర నిర్ణయం ప్రభుత్వ నియంత్రణలో ఉండే వ్యవస్థ.
- కమ్యూనిజం అనగానేమి? (AS1)
A. వ్యక్తిగత ఆస్తి ఉండకూడదనే భావజాలమే కమ్యూనిజం.
- 'విప్లవం' అనగానేమి? (AS1)
A. ప్రజల జీవనం, ఉపాధి పరిస్థితులలో వచ్చే ఒక అకస్మిక సంపూర్ణ మార్పు.
- అధికార కేంద్రీకరణ అనగానేమి? (AS1)
A. పాలనలో అన్ని విభాగాలపై ఒకే వ్యక్తి లేదా ఒకే వ్యవస్థకు నియంత్రణాధికారం ఉండటం.
- బోల్షివిక్ అనగానేమి? (AS1)
A. 1917లో రష్యాలో ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరిచిన పార్టీ.
- భూముల ఏకీకరణ అనగానేమి? (AS1)
A. రష్యాలో ఉమ్మడి వ్యవసాయం కోసం వ్యవసాయ భూములను ఏకీకరణ చేయడం.
- మొదటి ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో రష్యా చక్రవర్తి ఎవరు? (AS1)
A. జార్ నికోలస్ II.
- రష్యాలో కొమ్మంటర్స్ ఏర్పడిన సంవత్సరం? (AS1)
A. 1919.
- సిద్ధాంత బోధన అనగానేమి? (AS1)
A. ప్రజలకు నాయకుల భావనలు, వైఖరులు, ఊహత్మక ఉద్దేశ్యాలు బోధించడం.

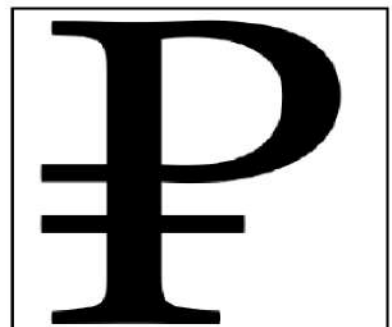
1917 రెడ్ స్క్వేర్ లో కవాతు చేస్తున్న బోల్షివిక్ లు

గ్యాస్ చాంబర్

కార్తికులను ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తున్న లెనిన్

రష్యా కరెన్సీ రూబిల్

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. ఆధునిక చైనా నిర్మాత ఎవరు? (AS1)
జ. సన్ - యెట్ - సేన్
2. ఆధునిక చైనా కొరకు మూడు సిద్ధాంతాలను ప్రతిపాదించినది ఎవరు ? (AS1)
జ. సన్ - యెట్ - సేన్ కార్యక్రమాన్ని మూడు సిద్ధాంతాలు అంటారు. (సన్ - మిన్ - చుయి)
3. "సన్" అనగానేమి? (AS1)
జ. జాతీయతావాదం - అంటే ఇతర విదేశీ సామ్రాజ్యవాద శక్తులను పారద్రోలడం.
4. "మిన్" అనగానేమి? (AS1)
జ. ప్రజాస్వామ్యం - అంటే ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయడం.
5. "చుయి" అనగానేమి? (AS1)
జ. సామ్యవాదం - అంటే పరిశ్రమలపై నియంత్రణ, భూమిలేని రైతాంగానికి భూమిని పంచటానికి భూసంస్కరణలు.
6. చైనా విక్రత, సుస్థిరత సాధించుటకు ఏర్పడిన రెండు పార్టీలేవి? (AS1)
జ. గుయోమిండాంగ్, చైనా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ.
7. గుయోమిండాంగ్ రాజకీయ సిద్ధాంతాలకి ఎవరి భావనలు ఆధారమయ్యాయి?
జ. సన్ - యెట్ - సేన్ (AS1)
8. సన్ - యెట్ - సేన్ గుర్తించిన నాలుగు ప్రధాన అవసరాలేవి? (AS1)
జ. కూడు, గుడ్డ, ఇల్లు, రవాణా.
9. యుద్ధ ప్రభువులకు వ్యతిరేకంగా సైనిక చర్యకు పూనుకున్నదెవరు? (AS1)
జ. బియాంగ్ - కై - షేక్
10. మహిళల నాలుగు సుగుణాలపై శ్రద్ధ పెట్టాలని చెప్పినదెవరు? అవి ఏవి? (AS1)
జ. బియాంగ్ - కై - షేక్. అవి 4 సుగుణాలు : పాతివ్రత్యం, రూపం, మాట, పని.
11. వియత్నాం ప్రజాస్వామ్య గణతంత్రం ఏర్పాటు చేసినది ఎవరు? (AS1)
జ. 1945లో ఏర్పడిన ప్రజాస్వామ్య గణ తంత్రాన్ని ఏర్పాటు చేసి హొబిమిన్ దానికి అధ్యక్షుడు అయ్యారు.
12. ఏజెంట్ ఆరంజ్ అనగానేమి? (AS1)
జ. ఇది చెట్లు, మొక్కలను చంపేసి భూమిని చాలా సంవత్సరాలపాటు జీడుగా మార్చే విషం.
13. నైజీరియాలోని ముఖ్యమైన తెగలేవి? (AS1)
జ. ఉత్తర నైజీరియాలోని హౌసా పులాని, ఆగ్నేయ నైజీరియాలోని ఈబో, నైరుతి భాగంలోని యోరుబా తెగలు ముఖ్యమైనవి.
14. నైజీరియాలో వలసపాలన ఏర్పాటు చేసిన దేశమేది? (AS1)
జ. నైజీరియాను 1861 లో బ్రిటన్ వలస రాజ్యంగా మార్చుకుంది.
15. నైజీరియా యువ ఉద్యమాన్ని స్థాపించినది ఎవరు? (AS1)
జ. ఎన్ నంది అజకివే 1936 లో స్థాపించారు.
16. చైనా లో "లాంగ్ మార్చ్" గూర్చి వ్రాయండి. (AS1)
1. మావో జెడాంగ్ 1934-35లో లాంగ్ మార్చ్ గా ప్రఖ్యాతి గాంచిన 6000 మైళ్ళ కష్ట భూయిష్టమైన ప్రయాణాన్ని పొంక్ష్ కి ప్రారంభించారు.
2. బియాంగ్ కై షేక్ కి వ్యతిరేకంగా రైతులను కూడగట్టారు.
17. ఆఫ్రికన్ విక్రతకు కృషి చేసిన ఘనా స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడెవరు? (AS1)
జ. క్వామెన్ క్రుమా.
18. నైజీరియా స్వాతంత్ర్యం ఎప్పుడు పొందింది? (AS1)
జ. అక్టోబర్ 1, 1963.
19. నైజీరియాలో పేరుపొందిన మానవ హక్కుల కార్యకర్త మరియు పర్యావరణవాది ఎవరు? (AS1)
జ. కెన్ సారో వివా.
20. చైనాలోని ముఖ్య రాజకీయ పార్టీలేవి? (AS1)
1. గుయోమిండాంగ్ (జాతీయ ప్రజా పార్టీ, దీనినే KMT అని కూడా పిలుస్తారు).
2. చైనా కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ (CCP).

చైనాలో మే నాలుగు ఉద్యమంలో విద్యార్థుల ప్రదర్శన

1944 లో యానాన్ లో ప్రజలను ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తున్న మావో

"యుద్ధ ప్రభువులు"

సన్-యెట్-సేన్ మరణం

యూనిట్ - 16
భారతదేశ జాతీయోద్యమం
దేశ విభజన, స్వాతంత్ర్యం : 1939-1947

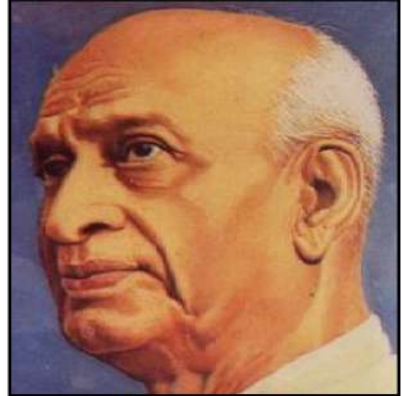
lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. 1935 ప్రభుత్వ చట్టం అంటే ఏమిటి? (AS1)
1. బ్రిటిష్ పార్లమెంట్ 1935 లో భారత ప్రభుత్వ చట్టం చేసింది.
2. దీని ప్రకారం రాష్ట్రాలలో ఎన్నికలు నిర్వహించబడినవి.
2. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ సమయంలో బ్రిటన్ ప్రధాన మంత్రి ఎవరు? (AS1)
జ. చర్చిల్ (కన్సర్వేటివ్ పార్టీ)
3. బ్రిటన్ లో ఏ పార్టీ భారతీయుల పట్ల సానుకూలతతో వ్యవహరించేది? (AS1)
జ. లేబర్ పార్టీ.
4. బ్రిటిష్ వారు అనుసరించిన విధానమేది? (AS1)
జ. విభజించు-పాలించు.
5. ముస్లిం లీగ్ ఎప్పుడు స్థాపించబడింది? (AS1)
జ. 1906.
6. RSS ను విస్తరింపుము. (AS1)
జ. రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్.
7. సారే జహాసే అచ్చా రచయిత ఎవరు? (AS 1)
జ. మహమ్మద్ ఇక్బాల్.
8. పాకిస్తాన్ అనే పేరు ఎలా వచ్చింది? (AS 1)
జ. పాకిస్తాన్ అనే పేరు పంజాబ్, ఆఫ్ఘనిస్తాన్, కాశ్మీర్, సింద్ మరియు బెలూచిస్తాన్ నుండి వచ్చింది.
9. 'జాతిపిత' అని ఎవరిని పిలుస్తారు? (AS1)
జ. మహాత్మా గాంధీ.
10. విభజించు-పాలించు అనగానేమి? (AS1)
జ. రెండు వర్గాల మధ్య వైరుధ్యాలను ప్రోత్సహించడం, వారిరువురూ కలిసి బ్రిటిష్ వారికి వ్యతిరేకంగా ఏకం కాకుండా ఉండేలా చూడడం.
11. రాజ భరణములు అనగానేమి ? (AS1)
జ. సంస్థానాలను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుని ఆయా రాచరిక కుటుంబాలకు వ్యక్తిగత ఖర్చులకు మంజూరు చేసిన పెన్షన్లను రాచరిక భరణములు అంటారు.
12. యూదులు, ఇతర సమూహాల పట్ల జర్మనీ దారుణంగా వ్యవహరించిన నేపథ్యం లో జర్మనీకి గాని, జపానుకి గాని మద్దతు ఇవ్వడం నైతికంగా సరైనదేనా? (AS1)
1. సరి కాదు. జర్మనీని కానీ జపాన్ ని కానీ సమర్థించడం సరికాదు.
2. జర్మనీ దారుణమైన హత్యకాండ, మారణ హోమానికి పాల్పడింది.
13. విభజన అనంతరం సామూహిక వలసల పట్ల నాయకులు ఎలా స్పందించారు? (AS1)
1. కాంగ్రెస్ 'అల్ప సంఖ్యక వర్గాల హక్కులు' పై ఒక తీర్మానం చేసింది.
2. పాకిస్తాన్ అభిప్రాయం ఎలా ఉన్నప్పటికీ భారతదేశం ప్రజాస్వామ్య లౌకిక రాజ్యంగా ఉంటుందని నొక్కి చెప్పింది.
14. 'దొమనియన్ ప్రతిపత్తి' అంటే ఏమిటి? (AS1)
జ. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ నియంత్రణలో ఉంటూనే స్వయంగా పరిపాలించుకునే అధికారాన్ని పొందడం.
15. 'ప్రత్యేక నియోజకవర్గాలు' అనే పదాన్ని నిర్వచింపుము. (AS1)
జ. కొన్ని స్థానాలనుండి ఒక ప్రత్యేకమైన వర్గం మాత్రమే పోటీ చేసే అవకాశం కల్పించడం.
16. 'సంస్థానములు' అనే పదాన్ని నిర్వచింపుము. (AS1)
జ. స్థానిక భారతీయ రాజుల పాలనలో ఉన్న ప్రాంతాలు.
17. 'కాందిశీకులు' అనే పదాన్ని నిర్వచింపుము. (AS1)
జ. బలవంతంగా మన దేశం లోనికి వచ్చిన శరణార్థులు.

మహాత్మా గాంధీ అంతిమ యాత్ర

సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్

నిజాం లొంగుబాటు

కాందిశీకులు- 1947

యూనిట్ - 17

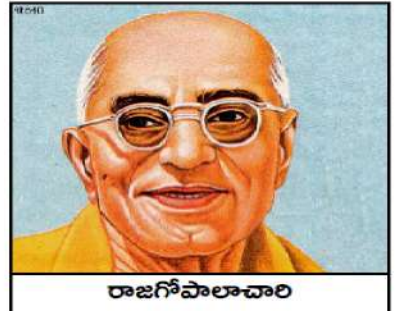
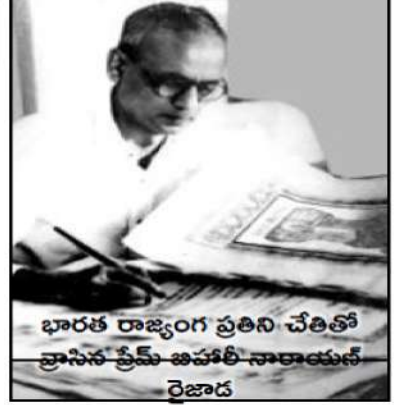
స్వతంత్ర భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణం

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

- సమాఖ్య వాదం ఏ రాజ్యాంగం నుండి తీసుకొనబడింది?
జ. అమెరికా రాజ్యాంగం.
- ముఖ్యమైన రాజ్యాంగ రూపాలు ఏవి?
జ. 1. సమాఖ్య రాజ్యాంగము. 2. ఏక కేంద్ర రాజ్యాంగము.
- కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ అధికారాలు ఉండే విధానమేది?
జ. ఏక కేంద్ర రాజ్యాంగములో కేంద్రానికి ఎక్కువ అధికారాలు ఉంటాయి.
- కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య అధికారాలను నిర్దుష్టంగా విభజించే విధానమేది?
జ. సమాఖ్య వాదము.
- 'సమాఖ్య వాదము' ను నిర్వచింపుము.
జ. కేంద్ర, రాష్ట్రాలలో ద్వంద్వ ప్రభుత్వాలు ఉండే పద్ధతిని సమాఖ్య అంటారు.
- ఏక కేంద్ర విధాన ముఖ్య లక్షణాలేవి?
1. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అత్యున్నత అధికారము.
2. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానం ఉండకపోవడం.
- ఏ దేశ రాజ్యాంగం 'లింగం' అనే పదాన్ని వాడింది ?
జ. నేపాల్ రాజ్యాంగం.
- ఏ దేశ రాజ్యాంగం 'శాంతి కాముకత' ని కోరుకుంది?
జ. జపాన్ రాజ్యాంగము.
- నేపాల్ లో మధ్యంతర రాజ్యాంగం ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేయబడింది?
జ. 2007.
- జపాన్ రాజ్యాంగం ఎప్పుడు అమలు లోకి వచ్చింది?
జ. 1946.
- నేపాల్ లో మొదటిసారి ఎన్నికలు ఎప్పుడు జరిగాయి?
జ. రాజా మహేంద్ర రూపొందించిన కొత్త రాజ్యాంగం ప్రకారము 1959 లో తొలిసారి నేపాల్ లో ఎన్నికలు జరిగాయి.
- భారత దేశ అధిపతిని ఏమని పిలుస్తారు?
జ. భారత దేశ అధిపతిని అధ్యక్షుడు అని పిలుస్తారు. ఈ పదం అమెరికా రాజ్యాంగం నుండి గ్రహించారు.
- భారత రాజ్యాంగ నిర్మాతలలో ప్రముఖులెవరు?
జ. 1. రాజేంద్ర ప్రసాద్ 2. అంబేద్కర్
3. నెహ్రూ 4. సరోజినీ నాయుడు
5. అబుల్ కలాం ఆజాద్ 6. రాజగోపాలాచారి .
7. దుర్గాబాయి
- రాజ్యాంగ సభను సార్వత్రిక ఓటుహక్కుతో ఎన్నుకుని ఉంటే రాజ్యాంగాన్ని రూపొందించడంలో అది ఎటువంటి ప్రభావాన్ని చూపించి ఉండేది?
1. మరింత ప్రజాస్వామికంగా ఉండేది.
2. మరింత అనుసరణీయంగా ఉండేది.
3. కానీ తయారు చేయడానికి ఇంకా చాలా సమయం పట్టేది.
- భారత రాజ్యాంగ మౌలిక అంశములేవి?
1. ప్రభుత్వ విధానము. 4. సమాఖ్య విధానము
2. అధికృత రాజ్యాంగము. 5. సార్వభౌమత్వం
3. న్యాయము, సంక్షేమము కొరకు ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు.
- రాజ్యాంగ నిర్మాణ ప్రక్రియ గురించి తెలపండి.
జ. రాజ్యాంగాన్ని రూపొందించే ప్రక్రియ చర్చలు, వాదోపవాదాలు, అభిప్రాయ భేదాలను పరిష్కరించడం, పరస్పర విరుద్ధ భావాలు ఉన్న వాళ్ళందరికీ ఆమోదయోగ్యమయ్యే చట్టాలను రూపొందించడం- అనే పద్ధతిలో జరుగుతుంది.
- రాజ్యాంగం యొక్క ఏ మౌలిక అంశాలను ప్రవేశిక సూచిస్తుంది?
జ. సర్వ సత్తాక, సామ్యవాద, లౌకిక, ప్రజాస్వామ్య, గణతంత్ర రాజ్యాంగం.

యూనిట్ - 18
స్వతంత్ర భారతదేశం
(మొదటి ముప్పై సంవత్సరాలు - 1947-1977)

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. “ప్రజాస్వామ్య ఎన్నికలలో భారతీయ అనుభవం” పుస్తక రచయిత ఎవరు?
 A. మార్గరెట్ డబ్ల్యు. ఫిషర్, జోన్ వి. బొండ్వరాంట్. (AS1)
2. భారతదేశ తొలి ప్రధాని ఎవరు? (AS1)
 A. జవహర్ లాల్ నెహ్రూ.
3. తెలుగు మాట్లాడే ప్రజలకు ప్రత్యేక రాష్ట్రంకోసం ప్రాణ త్యాగం చేసినది ఎవరు?
 A. 58 రోజుల పాటూ నిరాహారదీక్ష చేసి శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు గారు 1952 అక్టోబరులో ప్రాణ త్యాగం చేసారు. (AS1)
4. రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ గూర్చి వ్రాయుము. (AS1)
  1. భాషా ప్రాతిపదికన రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు 1953 ఆగష్టులో రాష్ట్రాల పునఃవ్యవస్థీకరణ సంఘాన్ని వేశారు.
  2. దీనిలో ఫజల్ అలీ, KM ఫణీకర్, హృదయనాథ్ కుంజ్రా సభ్యులు.
  3. 1956లో పార్లమెంటు రాష్ట్రాల పునఃవ్యవస్థీకరణ చట్టాన్ని ఆమోదించింది.
  4. దీని ఆధారంగా 14 రాష్ట్రాలు, 7 కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలు ఏర్పడ్డాయి.
5. భారతదేశం ఎన్ని యుద్ధాలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది? (AS1)
  1. భారతదేశం పాకిస్తాన్ నుండి 1948, 1965, 1971లలో మరియు 1999లో కార్గిల్ యుద్ధాన్ని ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది.
  2. చైనాతో 1962లో యుద్ధాన్ని ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది.
6. అధికార భాషా చట్టం ఎప్పుడు చేయబడింది? (AS1)
 A. 1963.
7. హరిత విప్లవ ఎప్పుడు ప్రవేశపెట్టబడింది? (AS1)
 A. 1964-67 సం॥ల మధ్య.
8. హర్యానా, పంజాబ్ ల ఉమ్మడి రాజధాని ఏది? (AS1)
 A. చండీఘర్.
9. 1971లో కాంగ్రెస్ అధికారంలోకి రావడానికి కారణమైన నినాదమేది? (AS6)
 A. “గరిబ్ హటావో”.
10. ఇందిరా గాంధీ ప్రవేశ పెట్టిన సంస్కరణలేవి? (AS1)
  1. బ్యాంకుల జాతీయీకరణ.
  2. రాజాభరణాల రద్దు.
11. లోక్ సభకు ఇందిరాగాంధీ ఎన్నికను అలహాబాద్ కోర్టు ఎందుకు రద్దు చేసింది.
 A. 1971 ఎన్నికలలో ప్రజాప్రతినిధుల చట్టంలోని కొన్ని అంశాలను అతిక్రమించిందంటూ ఇందిరాగాంధీ ఎన్నికను అలహాబాద్ కోర్టు రద్దు చేసింది. (AS1)
12. అత్యవసర పరిస్థితి అనగానేమి? (AS-1)
  1. అంతరంగిక భద్రతా కారణాలు, ఆర్థిక కారణాలు దృష్ట్యా పాలనను రాష్ట్రపతి చేతుల్లోనికి తీసుకోవడమే అత్యవసర పరిస్థితి.
  2. 1975 భారతదేశంలో అత్యవసర పరిస్థితి విధించబడింది.
13. ప్రస్తుతం భారత దేశంలో గల రాష్ట్రాలు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల సంఖ్య ఎంత?
 A. భారతదేశంలో ప్రస్తుతం 29 రాష్ట్రాలు మరియు 7 కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. (AS1)
14. సార్వత్రిక వయోజన ఓటుహక్కు అనగానేమి? (AS1)
 A. ఎటువంటి వివక్ష చూపకుండా వయోజనులైన అందరికీ ఓటుహక్కును కల్పించడం.
15. నెహ్రూ ప్రవేశపెట్టిన భూసంస్కరణలేవి? (AS1)
  1. జమీందారీ విధానం రద్దు.
  2. కొలు సంస్కరణలు.
  3. భూపరిమితి విధించడం.
16. DMK ను విస్తరింపుము. (AS1)
 A. ద్రవిడ మున్నేట్ర కజగం.

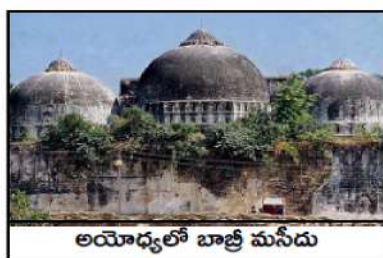
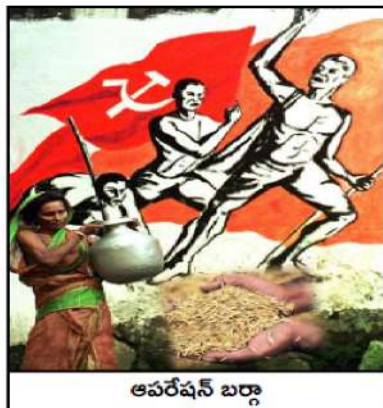

lesson related videos

1 మార్కు ప్రశ్నలు

- తెలుగుదేశం పార్టీని స్థాపించినది ఎవరు? (AS1)
A. నందమూరి తారక రామారావు(NTR)
- సంకీర్ణ ప్రభుత్వాలు అనగానేమి? (AS1)
A. ఏ పార్టీకీ మెజారిటీ రానప్పుడు కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు కలిసి ఒక కూటమిగా ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరిస్తే దానిని సంకీర్ణ ప్రభుత్వం అంటారు.
- క్రింది సంఘటనలను కాలక్రమంలో అమర్చండి. (AS3)
బాబ్రీ మసీదు విధ్వంసం, అత్యవసర పరిస్థితి ముగింపు, రాజీవ్ గాంధీ హత్య, తెలుగుదేశం పార్టీ స్థాపన
1. 1977 - అత్యవసర పరిస్థితి ముగింపు
2. 1982 - తెలుగుదేశం పార్టీ స్థాపన
3. 1991 - రాజీవ్ గాంధీ హత్య
4. 1992 - బాబ్రీ మసీదు విధ్వంసం .
- BLD ని విస్తరింపుము. (AS1)
A. భారతీయ లోక్ దళ్.
- CPI (M) ని విస్తరింపుము. (AS1)
A. భారతీయ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ (మార్క్సిస్ట్).
- DMK ని విస్తరింపుము. (AS1)
A. ద్రవిడ మున్నేట్ర కణగం.
- SAD ని విస్తరింపుము. (AS1)
A. శిరోమణి అకాలిదళ్.
- AASU ని విస్తరింపుము. (AS1)
A. ఆల్ అస్సాం స్టూడెంట్స్ యూనియన్
- పేదలకోసం NT రామారావు ప్రవేశపెట్టిన సంక్షేమ పథకాలు ఏవి? (AS1)
1. పాఠశాలలో మధ్యాహ్న భోజన పథకం
2. రెండు రూపాయలకు కిలో జయ్యం పథకం.
- ఆంధ్రుల ఆత్మ గౌరవం కోసం NTR పోరాడిన విధానాన్ని వ్రాయండి. (AS1)
1. కాంగ్రెస్ పాలన పట్ల ప్రజలు విముఖతతో ఉన్న రోజులవి.
2. తెలుగువారి ఆత్మగౌరవం కోసం తెలుగుదేశం పార్టీని (TDP) స్థాపించారు.
3. ప్రజలతో మమేకమై ఆత్మ విశ్వాసాన్ని నింపాడు.
4. 1983 లో NTR దిగ్విజయం సాధించి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసాడు.
- విధాన పక్షపాతం అంటే ఏమిటి? (AS1)
A. విధాన పక్షపాతం అనగా ఏదో ఒక భాగస్వామి మద్దతు ఉపసంహరించుకుంటుందన్న భయంతో తీవ్ర మార్పులను తెచ్చే విధానాలను అమలు చెయ్యడానికి సంకీర్ణ ప్రభుత్వం భయపడటం.
- భర్త నుండి విడాకులు పొందిన భార్యలకు భరణం చెల్లించాలని సుప్రీంకోర్టు తీర్పునిచ్చిన సంవత్సరం? (AS1)
A. 1986.
- అసోంలో అత్యధికంగా మాట్లాడే భాషలేవి? (AS1)
A. అస్సామీ, బెంగాలీ
- భాక్తానంగల్ ప్రాజెక్టు నుండి అత్యధిక నీటిని పొందే రాష్ట్రమేది? (AS1)
A. పంజాబ్.
- రాష్ట్రాలకు మరిన్ని అధికారాలివ్వడం కోసం రాజ్యాంగ సవరణ చేయాలని డిమాండు చేసిన పార్టీ ఏది? (AS1)
A. అకాలిదళ్.
- భారతదేశంలో మొదటి సంకీర్ణ ప్రభుత్వానికి నాయకత్వం వహించినదెవరు?
A. VP. సింగ్ (జనతాదళ్) (AS1)
- భారతీయ రైతులపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ అవసరమన్న పార్టీ ఏది? (AS1)
A. భారతీయ లోక్ దళ్.
- వెనుకబడిన కులాల అభివృద్ధికై దృష్టి పెట్టిన పార్టీ ఏది? (AS1)
A. జనతాదళ్.

1 మార్కు ప్రశ్నలు

- రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత జరిగిన ముఖ్య పరిణామాలేవి? (AS1)
  - ఐక్యరాజ్యసమితి స్థాపన.
  - ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం.
  - వలసలకు విముక్తి.
- ఐక్యరాజ్య సమితి చార్టరును రూపొందించిన దేశాలేవి? (AS1)
  - బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, అమెరికా, రష్యా, చైనా.
- ఐక్యరాజ్య సమితి స్థాపక సభ్యదేశాలెన్ని? (AS1)
  - ఐక్యరాజ్య సమితి స్థాపక సభ్యదేశాలు : 54, ప్రస్తుతం సభ్య దేశాలు : 193.
- అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానం ఎక్కడ ఉంది? (AS1)
  - ది హేగ్.
- ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ప్రధాన కార్యాలయం ఎక్కడ ఉంది? (AS1)
  - జెనీవా.
- UNESCO ను విస్తరింపుము. (AS1)
  - ఐక్య రాజ్యసమితి విద్యా, సాంకేతిక, సాంస్కృతిక సంస్థ.
- UNICEF ను విస్తరింపుము. (AS1)
  - ఐక్య రాజ్య సమితి అంతర్జాతీయ బాలల అత్యవసర నిధి (న్యూయార్క్).
- భద్రతా మండలిలో శాశ్వత సభ్యదేశాలేవి? (AS1)
  - చైనా, ఫ్రాన్స్, ఇంగ్లాండ్, రష్యా, మరియు అమెరికా.
- 'వీటో అధికారం' అనగానేమి? (AS1)
  - భద్రతామండలి తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకించే అధికారం.
  - ఈ అధికారం భద్రతామండలిలో శాశ్వత సభ్యులకు మాత్రమే ఉంది.
- WHO ను విస్తరింపుము. (AS1)
  - ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ.
- మూడవ ప్రపంచం అనగానేమి? (AS1)
  - వలస పాలన నుండి విముక్తి పొందిన ఆసియా, ఆఫ్రికాలోని దేశాలు.
  - ఉదా: బెర్మూడా, కొరియా, అంగోలా, ఆఫ్ఘనిస్థాన్ మొ॥వి.
- NATO ను విస్తరింపుము. (AS1)
  - ఉత్తర అట్లాంటిక్ సంధి వ్యవస్థ. (NATO-1949) అమెరికా ఏర్పరిచింది.
- వార్షా సంధి అనగానేమి? (AS1)
  - కమ్యూనిస్టు దేశాలతో రష్యా ఏర్పరిచిన సంధి.
- గ్లాస్ నోస్ట్. పెరిస్ట్రాయికా సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టినది ఎవరు? (AS1)
  - గ్లాస్ నోస్ట్, పెరిస్ట్రాయికా సంస్కరణలు ప్రవేశ పెట్టడంతో గోర్బచేవ్ రష్యా రాజకీయ చిత్రాన్ని మార్చివేశాడు. .
- పరోక్ష యుద్ధాలు అనగానేమి. (AS1)
  - అగ్ర రాజ్యం తాను ప్రత్యక్షంగా పాల్గొనకుండా చేసే యుద్ధం.
- ద్విధృవ ప్రపంచం అనగానేమి? (AS1)
  - రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత అమెరికా, రష్యాల నాయకత్వంలో ప్రపంచ దేశాలు విభిన్న భావజాలాలతో రెండు వర్గాలుగా విడిపోయింది. ఈ పరిస్థితిని ద్విధృవ ప్రపంచం అంటారు.
- ఏక ధృవ ప్రపంచం అనగానేమి? (AS1)
  - రష్యా పతనంతో అమెరికా మాత్రమే అగ్ర రాజ్యంగా అవతరించింది. ఈ స్థితిని ఏక ధృవ ప్రపంచం అంటారు.
- వలస పాలిత దేశాల విముక్తి అనగానేమి? (AS1)
  - వలస ప్రాంతాలను వదిలిపెట్టి ఆ ప్రాంతాలకు స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వడం.
  - ఉదా: బ్రిటన్ నుండి భారతదేశం స్వాతంత్ర్యం పొందటం.
- శిలువ వేయడం అనగానేమి? (AS1)
  - మేకులతో చేతులు కాళ్ళను శిలువకు కట్టి చంపడం.
- పంచశీల అనగానేమి? (AS1)
  - శాంతి యుత సహజీవనం కోసం చైనా, భారతదేశం చేసుకున్న అయిదు సూత్రాల ఒప్పందం.

ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రస్తుత ప్రధాన కార్యదర్శి - అంటోనియో గుటెరెస్

యుధాంట్

బాన్ కీ మూన్

జూన్ 1954: పంచశీల ఒప్పందం చేసుకున్న నెహ్రూ, చౌ ఎన్ లై

ఫిడెల్ కాస్ట్రో

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. అమెరికా పౌర హక్కుల ఉద్యమం ముఖ్య ఉద్దేశ్యమేమి? (AS1)
A. నల్లజాతి అమెరికన్లను సమానంగా చూడటం.
2. “పౌర నిరాకరణ” అనగానేమి? (AS1)
A. వివక్షతో కూడుకున్న చట్టాలను శాంతియుతంగా ఉల్లంఘించడం..
3. “నాకొక కల ఉంది..” అనే చారిత్రక ప్రసంగం చేసినవారెవరు? (AS1)
A. మార్టిన్ లూథర్ కింగ్.
4. SALT ను విస్తరింపుము? (AS1)
A. వ్యూహాత్మక ఆయుధాల పరిమితి చర్చలు.
5. SSP ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. సర్దార్ సరోవర్ ప్రాజెక్టు.
6. NBA ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. నర్మదా బచావో ఆందోళన్.
7. నర్మదా బచావో ఆందోళన్ నాయకురాలెవరు? (AS1)
A. మేఘా పాట్కర్.
8. సారా వ్యతిరేక ఉద్యమాన్ని ఎవరు, ఎక్కడ ప్రారంభించారు? (AS1)
A. 1992లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో దూబగుంటలో రోశమ్మ ప్రారంభించింది.
9. సాయుధ ధళాల ప్రత్యేక అధికారాల చట్టం, 1958 రద్దు చేయడానికి అవకాశాలను పరిశీలించమని నియమించబడిన కమిటీ ఏది? (AS1)
A. జీవన్ రెడ్డి కమిటీ.
10. START ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. వ్యూహాత్మక ఆయుధాల తగ్గింపు ఒప్పందం.
11. “మానవ హక్కులు” భావనను నిర్వచించుము (AS1)
A. పౌరులకు రాజకీయంగా, సామాజికంగా స్వేచ్ఛను, సమానత్వాన్ని కల్పించబడిన హక్కులు.
12. ఆయుధీకరణ అనగానేమి? (AS1)
A. యుద్ధాలకు ఆయుధాలను సమకూర్చుకోవడం.
13. పునరావాసం అనగానేమి? (AS1)
A. అభివృద్ధి కారణంగా నిర్వాసితులైన ప్రజలకు వేరే ప్రాంతాలలో నివాస సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయడం.
14. నష్ట పరిహారం అనగానేమి?(AS1)
A. అభివృద్ధి కారణంగా నిర్వాసితులైన ప్రజలకు తగినంత, గౌరవప్రదమైన నష్టపరిహారం చెల్లించడం
15. సారా వ్యతిరేకత అనగానేమి. (AS1)
A. సారా త్రాగే వ్యసనాన్ని రూపుమాపటం.
16. అమెరికా పౌర హక్కుల ఉద్యమంలో మహిళల పాత్ర ఏమిటి? (AS-1)
A. మానవ హక్కులు, సమన్వయం కోసం అమెరికాలో మహిళలు అమెరికా పౌర హక్కుల ఉద్యమంలో చక్కని పాత్ర పోషించారు.
17. నయా ఉదారవాద విధానం అనగానేమి? (AS-1)
A. పెట్టుబడిదారీ విధానాలలో వచ్చిన స్వేచ్ఛాయుత మార్కెట్ విధానాలను నయా ఉదారవాద విధానం అంటారు.
18. సారా వ్యసనాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ రెండు నినాదాలు వ్రాయండి? (AS-1)
1. కల్లు మానండి – కళ్ళు తెరవండి.
2. సారా మానండి – కుటుంబాన్ని కాపాడండి.
19. అమెరికాలో నల్ల జాతీయులు సిటీ బస్సులు బహిష్కరణ వలన ఏమి జరిగింది? (AS-1)
1. చట్టాలు నల్లజాతి ప్రజలకు అనుకూలంగా చేయబడ్డాయి.
2. వారు సమాజంలో సమానంగా చూడబడ్డారు.

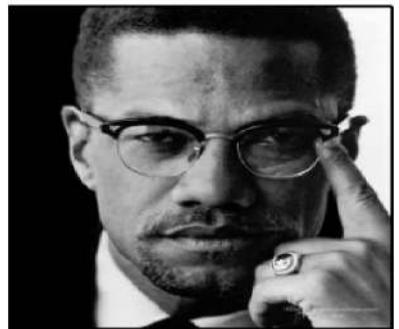
ఎలిజబెత్ ఎకోవర్డ్ అన్న నల్ల జాతి అమ్మాయి 1957 సెప్టెంబరు 4న లిటిల్ రాక్ స్కూల్ లో ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నిస్తున్న చిత్రం.

ఆంధ్రే సఖరోవ్

భోపాల్ గ్యాస్ దుర్ఘటన సంస్మరణ

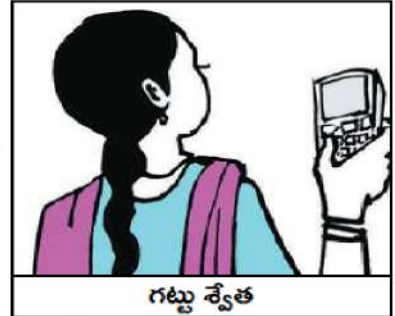
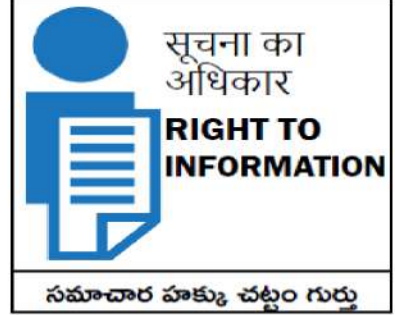
మాల్యం ఎక్స్

1 మార్కు ప్రశ్నలు

1. RTI ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. సమాచార హక్కు చట్టం. (Right To Information Act)
2. PWD ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. ప్రజా పనుల విభాగం. (Public Works Department)
3. సమాచార హక్కు చట్టం ఎప్పుడు ఆమోదించబడింది. (AS1)
A. 2005.
4. సమాచార హక్కు చట్టం ప్రకారం సమాచారం కోరేవారు చెల్లించాల్సిన రుసుము ఎంత? (AS1)
A. 5 నుండి 10 రూపాయలు
5. NALSA ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. జాతీయ న్యాయ సేవా ప్రాధికార సంస్థ (National Legal Services Authority).
6. సమాచారం అనగానేమి? (AS1)
A. రికార్డులు, డాక్యుమెంట్లు, మెమోలు, ఈ-మెయిల్స్, అభిప్రాయాలు, సలహాలు, పత్రికా ప్రకటనలు, సర్క్యులర్లు, ఆదేశాలు, లాగ్ ఫుస్టకాలు, ఒప్పందాలు, నివేదికలు, పత్రాలు, నమూనాలు, మోడల్స్ రూపాలలో ఉన్న మెటీరియల్ను సమాచారం అంటారు.
7. పారదర్శకత అనగానేమి? (AS1)
A. పరిపాలనలో దాపరికం లేక పోవడం.
8. బాల నేరస్థుల రక్షణ గృహం (జువనైల్ హోం) అనగానేమి? (AS1)
A. నేరం చేసిన బాలలను ఉంచు రక్షణ గృహం.
9. CIO ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. ముఖ్య సమాచార అధికారి / Chief Information Officer.
10. PIO ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. పౌర సమాచార అధికారి / Public Information Officer.
11. SCIO ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. రాష్ట్ర ప్రధాన సమాచార అధికారి / State Chief Information Officer.
12. SIO ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. రాష్ట్ర సమాచార అధికారి / State Public Information Officer.
13. SPIC ను విస్తరింపుము. (AS1)
A. రాష్ట్ర పౌర సమాచార అధికారి / State Public Information Commissioner.
14. అడిగిన సమాచారాన్ని ఏ భాషలో ఇవ్వాలి? (AS1)
A. రాష్ట్ర అధికార భాష లేదా ఇంగ్లీషు లేదా హిందీలో ఇవ్వాలి.
15. కేంద్ర, రాష్ట్ర సమాచార కార్యాలయాలకు ఎందుకు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి ఇవ్వబడింది? (AS1)
A. పాలనలో పారదర్శకత, నిష్పక్షికత కోసం స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి ఇవ్వబడింది.
16. 'ఎప్పీలేట్ అథారిటీ' అనగా నేమి? (AS1)
A. క్రింది కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు సంతృప్తి కరం కానప్పుడు తీర్పును మార్చవలసిందిగా పై కోర్టుకు నివేదించడం. (లేదా) పౌర సమాచార అధికారి తగిన సమయంలో సంతృప్తికర సమాధానం ఇవ్వనప్పుడు అతని పై అధికారికి నివేదించడం.
17. రికార్డు అనగానేమి? (AS1)
A. వ్రాతపూర్వకముగా ఉన్న సమాచారాన్ని రికార్డు అంటారు.
18. పౌర అధికారి అనగా ఎవరు? (AS1)
A. ప్రభుత్వంలో విధులు నిర్వహిస్తున్న ఎవరైనా అధికారి.
19. సమాచార హక్కు చట్టం ప్రాథమిక హక్కునా? (AS-1)
A. కాదు. ఈ చట్టం భారత పార్లమెంటు కల్పించిన చట్టబద్ధమైన హక్కు.
20. ఈ ప్రభుత్వ అధికారైనా సమాచారం ఇవ్వనప్పుడు వారిని ఎవరు శిక్షిస్తారు?
A. రాష్ట్ర పౌర సమాచార కమిషనరు. (AS1)

21. సమాచార హక్కు చట్టంలో ఎవరు మార్పులు చేయగలరు? (AS-1)

A. భారత పార్లమెంటు.

22. జవాబుదారీతనం అనగానేమి? (AS1)

A. ప్రజలకు భాధ్యత వహించడం.

23. లోక్ అదాలత్ అనగానేమి? (AS1)

A. భారతదేశంలో తగాదాల పరిష్కారానికి ఏర్పరిచిన ప్రత్యామ్నాయ విధానమే లోక్ అదాలత్.

24. గృహ హింస అనగానేమి? (AS1)

A. కుటుంబంలో ఒక వ్యక్తి మరొక వ్యక్తి పట్ల అమర్యాదగా ప్రవర్తించడం, తిట్టడం, కొట్టడం, హింసించడం. ఉదా: భర్త భార్యను కొట్టడం.

25. సివిల్ కేసులు అనగానేమి? (AS1)

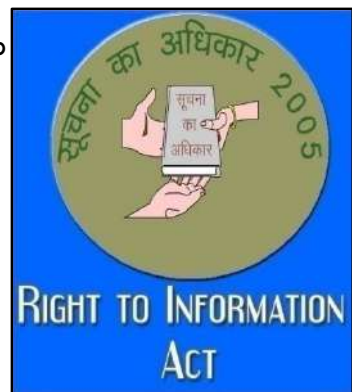
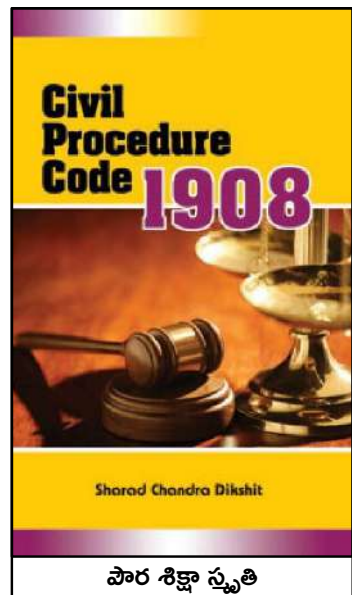
A. ఆస్తి తగాదాలు, వివాహం, విడాకులు వంటి వివాదాలను సివిల్ కేసులు అంటారు..

26. మీరు లోక్ అదాలత్ ను సమర్థిస్తారా? ఎందుకు? (AS1/AS4)

1. అవును, నేను లోక్ అదాలత్ ను సమర్థిస్తాను.
2. ఇది భారతదేశంలో ప్రత్యామ్నాయ తగాదాల పరిష్కార విధానం.
3. లోక్ అదాలత్ అనగా "ప్రజల కోర్టు".

27. సీనియర్ మరియు జూనియర్ అధికార్ల మధ్య సంభాషణ సమాచారం క్రిందకు వస్తుందా? (AS1)

A. రాదు. మౌఖిక విషయాలు సమాచారం క్రిందికి రాదు.

2 మార్కుల ప్రశ్నలు

1. లోక్ అదాలత్ లక్ష్యం ఏమి? (AS1)

1. దీర్ఘకాలం కోర్టులలో ఉన్న కేసులను తక్కువ కాలంలో, ఎటువంటి ఖర్చు లేకుండా లోక్ అదాలత్ పరిష్కరిస్తుంది.
2. లోక్ అదాలత్ ద్వారా అందరికీ ఆమోదయోగ్యమైన రీతిలో శాశ్వతంగా వివాదాలను పరిష్కరించుకోవచ్చు.

2. గ్రామ పెద్దలు వివాదాలను పరిష్కరించే విధానాలేవి? (AS1)

1. గ్రామ పెద్దలు పురాతన విధానాలను అనుసరించి వివాదాలను పరిష్కరిస్తారు.
2. వారు స్నేహపూర్వక వాతావరణంలో శాంతియుతంగా పరిష్కరిస్తారు.
3. ఇది సమయాన్ని ఆదా చేసే పద్ధతి.
4. దీనికి ఖర్చు ఉండదు.
5. వారు అంతకు ముందు ఇచ్చిన తీర్పులను అనుసరిస్తారు.

3. కోర్టులు వివాదాలను పరిష్కరించే విధానాలేవి?

1. ఆధునిక న్యాయ పద్ధతుల ప్రకారం కోర్టులు వివాదాలను పరిష్కరిస్తాయి.
2. ఇవి క్రమబద్ధమైన పద్ధతిని వివాదాల పరిష్కారంలో అనుసరిస్తాయి.
3. దీనికి అధిక సమయం వెచ్చించాలి.
4. ఇది ఖర్చుతో కూడుకున్నది.
5. భారత శిక్షాస్థూతిని అనుసరించి తీర్పులు ఇవ్వబడతాయి.

4. ఏ విధమైన సమాచారం ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండదు? (AS1/AS4) (Or) సమాచార హక్కుకు గల పరిమితులేమిటి? చర్చించండి. (AS-4)

1. భారతదేశ సమగ్రత, ఐక్యతను ప్రభావితం చేసే సమాచారం.
2. పార్లమెంటు / రాష్ట్ర శాసనసభల హక్కులకు భంగం కలిగించే సమాచారం.
3. గోప్యంగా ఉంచాల్సిన విదేశీ ప్రభుత్వాల నుంచి అందిన సమాచారం.
4. ఒక వ్యక్తి జీవితానికి లేదా భౌతిక భద్రతకు భంగం కలిగించే సమాచారం.
5. కేబినెట్ పత్రాలు.

5. లోక్ అదాలత్ ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? (OR) (AS1)

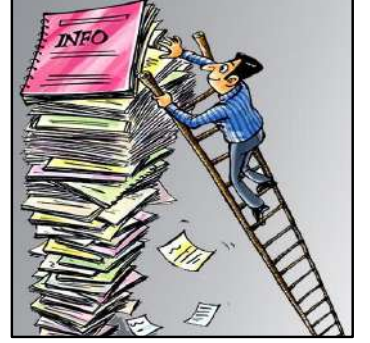
ప్రస్తుతం లోక్ అదాలత్ పని తీరు గురించి వ్రాయుము. (AS1/AS4)

1. 2002 లో లోక్ అదాలత్లను ప్రజాన్యాయ పీఠాలను ఏర్పాటు చేసారు.
2. న్యాయ కోవిదులు, అధికారుల సమక్షంలో వివాదాలు పరిష్కరిస్తారు.
3. వాది, ప్రతివాదులతో సుహృద్భావ వాతావరణంలో న్యాయ విచారణ చేస్తారు.
4. వాది, ప్రతివాదుల పరస్పర అంగీకారంతో తగాదాలను పరిష్కరించుకోవచ్చు.
5. త్వరితగతిన న్యాయం పొందడానికి లోక్ అదాలత్ ఒక మంచి మార్గం.
6. తగాదాల పరిష్కారానికి భారత్ లో అనాదిగా అమలులో ఉన్న విధానమిది.
7. అపరిష్కృతంగా ఉన్న కేసులను లోక్ అదాలత్ ముందుకు తీసుకెళ్లవచ్చు.
8. ఖర్చు లేకుండా కేసుల పరిష్కారానికి లోక్ అదాలత్ సహాయపడుతుంది.

6. “సమాచార హక్కు చట్టం ప్రజాస్వామ్యానికి ఉన్న అసలైన స్ఫూర్తిని తెలియజేస్తుంది.” దీనిని మీరు ఎలా సమర్థిస్తారు? (AS2)

1. అవును. సమాచార హక్కు చట్టం ప్రజాస్వామ్యానికి స్ఫూర్తిని నింపుతుంది.
1. ప్రజాస్వామ్యమనగా ప్రజల యొక్క, ప్రజల కొరకు, ప్రజలచేత జరిపే పాలన.
2. కానీ ప్రస్తుతం అది ప్రజలకు దూరంగా, ప్రజలను కొనుగోలు చేసే విధంగా, ప్రజల భాగస్వామ్యం లేకుండా ఉందని ఆరోపిస్తున్నారు.
3. ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలు స్వేచ్ఛగా హక్కులను అనుభవిస్తూ, ఆనందంగా ఉండాలి.
4. సమాచార హక్కు చట్టం ప్రకారం ప్రజలకు ప్రభుత్వం భాద్యత వహించాలి.
5. సమాచార హక్కు చట్టం పారదర్శకతకు, జవాబుదారీ తనానికి దారితీసింది.

7. సమాచార హక్కు చట్టం వల్ల ప్రభుత్వం పనిని మెరుగు పరచడం, పర్యవేక్షించడం ఎలా సాధ్యం అవుతుంది?

1. ప్రజలు అడిగే సమాచారాన్ని సమకూర్చడానికి అన్ని ప్రభుత్వ శాఖలు తమ కార్యకలాపాలను రికార్డుల రూపంలో భద్రపరుస్తున్నాయి.
2. భద్రపరచిన సమాచారం ఆధారంగా శాఖల యొక్క పనితీరును ప్రభుత్వం అంచనా వేస్తుంది.
3. పని తీరు అంచనా ఆధారంగా శాఖాధిపతులకు సూచనలు ఇవ్వవచ్చు.
4. తద్వారా ప్రభుత్వం తన పనిని మెరుగు పర్చుకుంటుంది.
5. ప్రభుత్వ పాలనలో పారదర్శకత పెరుగుతుంది.

8. న్యాయ సేవా ప్రాధికార సంస్థ ఏవిధంగా న్యాయ సహాయంకోరే ప్రజలకు సహాయపడుతుందని నీవు భావిస్తున్నావు? (AS2)

1. బలహీన వర్గాలకు ఉచిత న్యాయ సహాయాన్ని అందించడానికి 2002లో న్యాయ సేవా పీఠాలను ఏర్పరిచారు.
2. అర్హిక కారణాల వల్ల ఏ పౌరునికి కూడా న్యాయం లభించకుండా ఉండకూడదన్న ఉద్దేశంతో వేటిని ఏర్పాటు చేశారు.
3. దీనిద్వారా న్యాయ వ్యవస్థ సమాన అవకాశాల ప్రాతిపదికన అందరికీ న్యాయాన్ని అందిస్తుంది.
4. ఇది కోర్టుల బయట పారదర్శక పద్ధతిలో అందరికీ ఆమోదయోగ్యంగా వివాదాలను పరిష్కరించడానికి ఏర్పరిచిన ఒక వ్యవస్థ.

9. సమాచార హక్కు చట్టం వల్ల ఉపయోగాలేవి? (AS1)

1. పరిపాలనలో పారదర్శకతకు సమాచార హక్కు చట్టం తోడ్పడుతుంది.
2. ఇది అవినీతిని, అధికారుల దమననీతిని అరికడుతుంది
3. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ బలపడటానికి తోడ్పడుతుంది
4. ఇది సమన్వయ పాలనకు తోడ్పడుతుంది.

న్యాయ సేవా ప్రాధికార సంస్థ

10. ఏ విధంగా ప్రభుత్వ శాఖలు జవాబుదారీగా ఉంటాయి?(AS1)

1. సమాచార హక్కు చట్టం వల్ల ప్రభుత్వ శాఖల్లో జవాబుదారీతనం పెరుగును.
2. ప్రభుత్వ శాఖల పనితీరు మెరుగుపడుతుంది.
3. ప్రజలు కోరిన సమాచారాన్ని తక్షణమే అందించబడుతుంది.
4. ప్రజాస్వామ్యం విజయవంతం అవుతుంది.

11. సమాచార హక్కు చట్టం ప్రకారం ఏ సమాచార అధికారి అయినా సమాచారం ఇవ్వకపోతే జరిమానా చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. మీరు దీనితో ఏకీభవిస్తారా?

1. అవును. దీనితో నేను ఏకీభవిస్తాను.
2. జరిమానా విధించడం వలన అధికారుల్లో జవాబు దారీతనం పెరుగుతుంది.
3. అవినీతి తగ్గే అవకాశం ఉంటుంది.
4. పరిపాలనలో పారదర్శకత పెరిగి, ప్రజలకు మేలు జరుగుతుంది.
5. జరిమానా భయం వల్ల అధికారులు తమ విధులను సక్రమంగా నిర్వహిస్తారు.

12. లోక్ అదాలత్లు ఎటువంటి వివాదాలను పరిష్కరిస్తాయి? (AS1)

1. వైవాహిక విభేదాలు, భరణానికి సంబంధించిన కేసులు.
2. భర్త, అత్తవారి వేధింపులకు సంబంధించిన కేసులు.
3. గృహ హింస కేసులు.
4. అన్ని రకాల సివిల్ కేసులు.
5. భూ వివాదాలు, చట్టరీత్యా రాజీకి అర్హమైన అన్ని రకాల క్రిమినల్ కేసులు.

4 మార్కుల ప్రశ్నలు

1. “సమాచార హక్కు చట్టం సామాన్యుని చేతిలో శక్తి వంతమైన ఆయుధం” – మీ అభిప్రాయాన్ని వ్యాయండి. (AS2/AS4) (లేదా)

సమాచార హక్కు చట్టం గురించి వ్రాయండి. (AS1)

1. 2005లో సమాచార హక్కు చట్టం పార్లమెంటుచే ఆమోదం పొందింది.
2. అక్టోబరు 2005 నుండి ఈ చట్టం అమలులోకి వచ్చింది.
3. పౌరులకు హక్కులను కల్పిస్తున్న రాజ్యాంగంలోని అంశాల ఆధారంగా ఈ చట్టాన్ని రూపొందించారు.
4. ఈ చట్టం ప్రయోజనాలు ప్రజలు పొందాలంటే ప్రభుత్వ శాఖల్లో జవాబుదారీ తనం, పౌరుల్లో ప్రశ్నించే తత్వం పెరగాలి.
5. 5 నుండి 10 రూపాయల ఫీజును సమాచారం కోసం చెల్లించాలి.
6. సమాచారం అందించడానికి ఈ చట్టం కాల పరిమితి విధించింది.
7. పౌరులు ఏ ప్రభుత్వాధికారి నుండైనా సమాచారం కోరవచ్చు.
8. ప్రభుత్వ శాఖలను ప్రశ్నించే హక్కును ఈ చట్టం కల్పిస్తుంది.
9. ఇది అవినీతిని నిర్మూలించడమే కాక ప్రభుత్వ శాఖలలో జవాబుదారీ తనాన్ని పెంచుతుంది.

2. దేశంలోని వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల నుంచి ఏ పౌరుడికైనా సమాచారం అందుబాటులో ఉండేలా చెయ్యడానికి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవాలి? (AS4)

1. ఆక్టోబరు 2005 నుండి సమాచార హక్కు చట్టం అమలులోకి వచ్చింది.
2. అన్ని ప్రభుత్వ విభాగాలు పౌర సమాచార అధికారిని నియమించాలి.
3. ప్రతీ పౌర సమాచార అధికారి రికార్డులను నిర్వహించాలి.
4. ప్రభుత్వ అధికారి నుండి ఏ పౌరుడైనా సమాచారాన్ని కోరవచ్చు.
5. 30 రోజులలోగా కోరిన సమాచారాన్ని అందించాలి.
6. సమాచారం కోరిన వ్యక్తి అధికారి ఇచ్చిన సమాధానంతో సంతృప్తి చెందక పోతే జిల్లా అధికారులను సంప్రదించవచ్చు.
7. రాష్ట్ర పౌర సమాచార అధికారికి అన్ని విభాగాల పౌర సమాచార అధికారులు లోబడి ఉండాలి.
8. రాష్ట్ర పౌర సమాచార అధికారి కేంద్ర పౌర సమాచార అధికారికి జవాబుదారీగా ఉండాలి.
9. దేశంలో వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల నుండి ఏ పౌరునికైనా సమాచారం అందుబాటులో ఉండేలా చెయ్యడానికి పై చర్యలు తీసుకోవాలి.

స.హా చట్టాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోండి

[illegible]

స.హ. చట్టానికి చెందిన వార్తా పత్రిక
క్రిస్పింగ్

RTI movement holds candle protest against corruption

SAMEER SHOWKIN / APRIL 24

Srinagar: The J&K Right to Information Movement

Muzzafar was flanked by the senior vice president of Awami National Conference Muzzafar Ahmad Shah. Shah has already announced valley wide protests against corruption. Both Shah and Bhat recommended for Lok-ayukta type legislation.

The activists were demanding that the corrupt people who are sitting in the higher ranks should be punished and detained under POTA.

Bhat also said the people of Kashmir should be treated same as the people of India.

same as the people of India. "We cannot be treated as second class citizens when it comes to combat corruption with serious legislation" are all corrupt."

They threatened the authorities to stop the corruption in the state otherwise they have to face serious conse-

Muzzafar urged for the creation of 'Joint Drafting Committee' that should comprise the best legal minds of

స.హ. చట్టానికి చెందిన వార్తా పత్రిక
కిప్పింగ్

బాల నేరస్థుల రక్షణ గృహం

Rti - 24 August 2013

RTI 2005 -యానిమేషన్

RTI Application ವಿದಿಯಾ

RTI వీడియో Part -1

RTI వీడియో

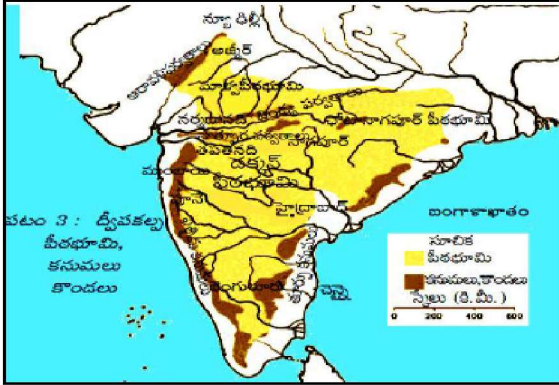
పట నైపుణ్యాలు – (AS- 5)

i. క్రింది పటాన్ని పరిశీలించి ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

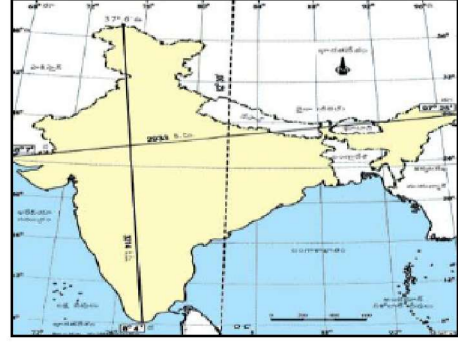
1. ఆసియా ఖండానికి భారతదేశం ఏ దిక్కులో కలదు?
జ. దక్షిణ దిక్కులో కలదు.
2. భారతదేశానికి దక్షిణంగా గల మహా సముద్రం ఏది?
జ. హిందూమహా సముద్రము.
3. జీవం లేని ఖండం ఏది?
జ. అంటార్కిటికా.
4. దక్షిణ ధ్రువాన్ని ఆవరించిన భూస్వరూపం పేరేమి?
జ. అంటార్కిటికా ఖండము.
5. యూరేషియాలోని ఖండాలు ఏవి?
జ. యూరప్ మరియు ఆసియా.
6. అక్షాంశాల ఉపయోగం ఏమిటి?
1. ప్రదేశాల ఉనికిని తెలుసుకోవచ్చు.
2. శీతోష్ణస్థితిని, పగటి కాలంలో తేడా తెలుసుకోవచ్చు.
3. ప్రదేశాల మధ్య గల దూరాన్ని తెలుసుకోవచ్చు.

ii. మ్యాపును పరిశీలించి ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

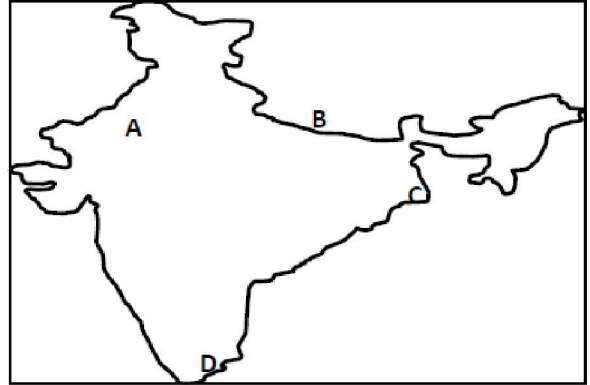
1. దక్కన్ పీఠభూమి ఉత్తర సరిహద్దు పర్వతాలు ఏవి?
జ. సాత్పూరా పర్వతాలు.
2. తూర్పు కనుమలు, పశ్చిమ కనుమలకు మధ్య గల భూ స్వరూపము ఏది?
జ. దక్కన్ పీఠభూమి.
3. హైదరాబాద్ ఏ భూ స్వరూపంలో ఉంది?
జ. దక్కన్ పీఠభూమి.
4. వింధ్య, సాత్పూరా పర్వతాల మధ్య గల నది ఏది?
జ. నర్మదా నది.
5. వివిధ వృక్ష, జీవ జాతులకు పేరొందిన చివులేవి?
జ. లక్షదీవులు.

iii. క్రింది పటాన్ని పరిశీలించి ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. భారతదేశం ఉత్తర దక్షిణాలుగా ఏ అక్షాంశాల మధ్య గలదు?
జ. భారత దేశం $8^{\circ} 4' - 37^{\circ} 6'$ ఉత్తర అక్షాంశాల మధ్య ఉంది.
2. భారత్, మయన్మార్ లతో సరిహద్దు గల దేశం?
జ. బంగ్లాదేశ్
3. భారత దేశానికి మధ్యగా పోయే అక్షాంశం ఏది?
జ. కర్కటరేఖ
4. భారతదేశం తూర్పు పడమరలుగా ఎన్ని కిలోమీటర్లు కలదు?
జ. 2933 కిలోమీటర్లు
5. భారతదేశానికి అత్యంత ఉత్తరంగా గల అక్షాంశం ఏది?
జ. భారత దేశం $37^{\circ} 6'$ ఉత్తర అక్షాంశం.
6. భారతదేశంతో భూసరిహద్దు పంచుకుంటున్న దేశాలెన్ని? అవి ఏవి?
జ. ఆరు దేశాలు అవి పాకిస్తాన్, చైనా, నేపాల్, భూటాన్, బంగ్లాదేశ్, మ్యన్ మార్.

iv. మ్యాపును పరిశీలించి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. (MCQ)

1. భారతదేశపటములో 'C' చే గుర్తింపబడిన నగరమేది?
A) కోల్ కతా B) ముంబాయి C) ఢిల్లీ D) జైపూర్
2. పటంలో 'A' సూచించిన భౌగోళిక స్వరూపం ఏది?
A) కన్యాకుమారి B) రాణ్ ఆఫ్ కచ్
C) థార్ ఎడారి D) జమ్ము కాశ్మీర్
3. పటంలో 'D' సూచించు రాష్ట్రం ఏది?
A) కేరళ B) తమిళనాడు C) తెలంగాణ D) కర్ణాటక
4. పటంలో 'B' సూచించు దేశం ఏది?
A) చైనా B) బంగ్లాదేశ్ C) నేపాల్ D) భూటాన్

జవాబులు:

1. A, 2. C, 3. B, 4. C.

యూనిట్ - 2

అభివృద్ధి భావనలు

సమాచార నైపుణ్యాలు – (AS- 3)

i. దిగువ పట్టిక ను పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము: (AS-3)

రెండు దేశాలను పోల్చడం						
దేశం	2001సం.లో పౌరుల నెలసరి ఆదాయాలు (రూపాయలలో)					
	I	II	III	IV	V	సగటు
దేశం 'క'	9500	10500	9800	10000	10200	10,000
దేశం 'గ'	500	500	500	500	48000	10,000

1. ఏ దేశంలో ప్రజల సగటు ఆదాయాలు సమానంగా ఉన్నాయి?

A. దేశం "క".

2. ఏ దేశంలో ప్రజలు సంతోషంగా జీవిస్తారు?

A. దేశం "క".

3. ఏ దేశంలో ఆదాయ అంతరాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి?

A. దేశం "గ"

4. నీవు ఏ దేశంలో నివసించాలనుకుంటావు? ఎందుకు?

A. దేశం "క". ఎందుకనగా ఈ దేశంలో ఆదాయ అంతరాలు లేవు.

ఆర్థికాభివృద్ధి

2. దిగువ పట్టికను పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానము: (AS-3)

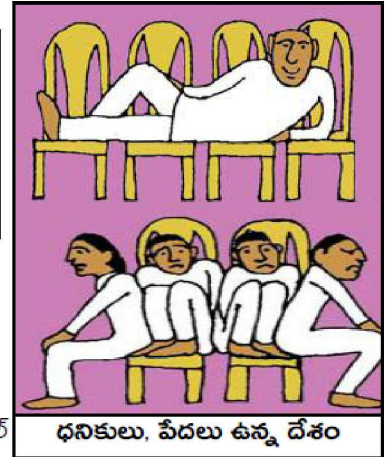
కొన్ని రాష్ట్రాల తలసరి ఆదాయం	
రాష్ట్రం	తలసరి ఆదాయం(2012) రూ.లలో
పంజాబ్	78,000
హిమాచల్ ప్రదేశ్	74,000
బీహార్	25,000

1. తలసరి ఆదాయంలో మెరుగైన స్థితిలో ఉన్న రాష్ట్రమేది?

జ. పంజాబ్.

2. మానవాభివృద్ధి సూచికలో హిమాచల్ ప్రదేశ్ పంజాబ్ కంటే ఎందుకు మెరుగుగా ఉంది?

జ. హిమాచల్ ప్రభుత్వం విద్య, బాలికల విద్య, అక్షరాస్యత, మహిళా సాధికరత, వైద్య సదుపాయాలపై అధికంగా దృష్టి పెట్టింది. కనుక హిమాచల్ ప్రదేశ్ పంజాబ్ కంటే మెరుగైన స్థానంలో ఉంది.

ధనికులు, పేదలు ఉన్న దేశం

3. దిగువ పట్టికను పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానము: (AS-3)

2013లో భారతదేశం, దాని పౌరుగు దేశాలకు సంబంధించిన కొన్ని వివరాలు					
దేశం	తలసరి ఆదాయం \$	ఆయు: ప్రమాణం సం.లలో	సగటున బడిలో గడిపిన సం.లు	పాఠశాల విద్యలో ఉండే సం.లు	ప్రపంచ మానవ అభివృద్ధి సూచికలో స్థానం
శ్రీలంక	5170	75.1	9.3	12.7	92
భారతదేశం	3285	65.8	4.4	10.7	136
పాకిస్తాన్	2566	65.7	4.9	7.3	146
మయన్మార్	1817	65.7	3.9	9.4	149
బంగ్లాదేశ్	1785	69.2	4.8	8.1	146
నేపాల్	1137	69.1	3.2	8.9	157

1. మానవాభివృద్ధిలో మెరుగైన స్థానంలో ఉన్న దేశం?

జ. శ్రీలంక.

2. మానవాభివృద్ధి నివేదికలో భారతదేశ స్థానం ?

జ. 136.

3. మానవాభివృద్ధి ఒకే స్థానంలో గల దేశాలు?

జ. పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్.

4. ఆయు: ప్రమాణ సూచికలో మెరుగైన స్థానంలో గల దేశమేది ?

జ. శ్రీలంక.

5. మానవాభివృద్ధి సూచిక ప్రకారం తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశమేది?

జ. నేపాల్.

4. దిగువ పట్టిక ను పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము: (AS-3)

హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో ప్రగతి				
	హిమాచల్ ప్రదేశ్		భారతదేశం	
	1993	2006	1993	2006
(6 సంవత్సరాలు మించిన) ఆడపిల్లల్లో 5 సం.ల కంటే ఎక్కువ కాలం బడికి వెళ్ళిన వారి శాతం	39	60	28	40
(6 సంవత్సరాలు మించిన) మగపిల్లల్లో 5 సం.ల కంటే ఎక్కువ కాలం బడికి వెళ్ళిన వారి శాతం	57	75	51	57

- ఆడపిల్లలలో ఎక్కువ కాలం బడికి వెళ్ళిన వారి శాతం ఎక్కడ ఎక్కువగా ఉంది?
A. హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో.
- మగపిల్లలలో ఎక్కువ కాలం బడికి వెళ్ళిన వారి శాతం ఎక్కడ ఎక్కువగా ఉంది?
A. హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో.
- పై ప్రామాణికాలలో భారతదేశం కంటే హిమాచల్ ప్రదేశ్ ఎందుకు ముందు ఉంది?
A. హిమాచల్ ప్రదేశ్ ప్రజల పిల్లల విద్యపై అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం.
హిమాచల్ ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కూడా అత్యధిక మొత్తాన్ని విద్య పై ఖర్చు చేయడం

5. క్రింది పట్టికను పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానమివ్వు: (AS-3)

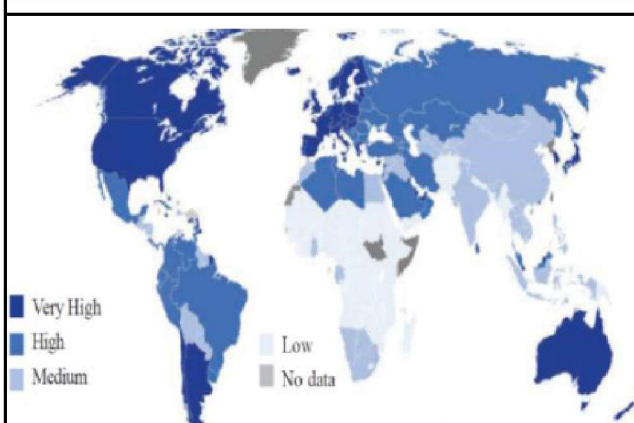
కొన్ని రాష్ట్రాలకు సంబంధించి కొన్ని తులనాత్మక గణాంకాలు			
రాష్ట్రం	శిశుమరణాలు వెయ్యిక(2006)	అక్షరాస్యత శాతం (%) (2011)	నికర హాజరు శాతం(2006)
పంజాబ్	42	77	76
హిమాచల్ ప్రదేశ్	36	84	90
బీహార్	62	64	56

- 2006లో పంజాబ్ లో శిశు మరణాల రేటు ఎంత? జ. 42
- 2006లో నికర హాజరు శాతంలో మెరుగైన స్థానంలో ఉన్న రాష్ట్రం?
జ. హిమాచల్ ప్రదేశ్
- అన్ని రంగాలలో మెరుగైన స్థానంలో రాష్ట్రమేది? జ. హిమాచల్ ప్రదేశ్
- ఏ రాష్ట్రం అన్ని రంగాలలో వెనుకబడి ఉంది? జ. బీహార్.
- శిశు మరణాల రేటు అత్యధికంగా గల రాష్ట్రం? జ. బీహార్
- హిమాచల్ ప్రదేశ్ యొక్క నికర హాజరు శాతం ఎంత? జ. 90.
- ఏ రాష్ట్రం యొక్క అక్షరాస్యత, తలసరి ఆదాయం తక్కువగా ఉన్నాయి?
జ. బీహార్
- పై పట్టికను అనుసరించి ఏ రాష్ట్రం వెనుకబడి ఉంది?
జ. బీహార్.

అభివృద్ధి లక్ష్యాలు

పట నైపుణ్యాలు – (AS- 5)

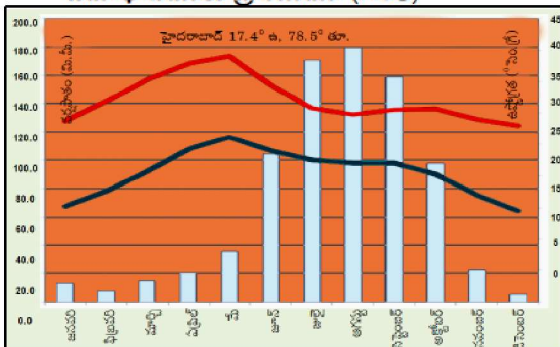

- దేశాల అభివృద్ధిని సూచించు పటాన్ని పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానమివ్వు:
  - అభివృద్ధి చెందిన దేశాలను రెండింటిని పేర్కొనుము.
A. యు.ఎస్.ఎ., ఇంగ్లండ్, ఫ్రాన్స్.
  - మధ్య ఆదాయ దేశాలను రెండింటిని రాయండి?
A. భారతదేశం, చైనా, వియత్నాం, దక్షిణ ఆఫ్రికా.
  - వెనుక బడిన దేశాలేవి?
A. పాకిస్తాన్, ఇథియోపియా..
  - రష్యా ఏ వర్గానికి చెందినది?
A. అభివృద్ధి చెందిన దేశం.

పాఠం - 4 భారతదేశ శీతోష్ణస్థితి

సమాచార నైపుణ్యాలు - (AS- 3)

I. క్రింది క్లెమటో గ్రాఫ్ ను పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము. (AS3)

i. ఈనెలలో అత్యధిక వర్షపాతం నమోదవుతుంది?

జ. ఆగస్టు

ii. ఏ నెలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత నమోదవుతుంది?

జ. మే.

iii. ఏ నెలలో తక్కువ ఉష్ణోగ్రత నమోదవుతుంది?

జ. డిసెంబర్.

iv. జూన్, అక్టోబరుల మధ్య అత్యధిక వర్షపాతము ఎందుకు నమోదవుతుంది?

జ. నైరుతి ఋతుపవనాల ఆగమనం వల్ల.

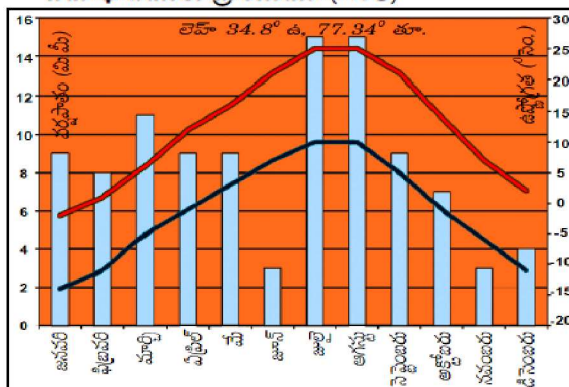
v. మార్చి, మే నెలల మధ్య ఉష్ణోగ్రత ఎందుకు ఎక్కువ?

జ. ఆ నెలలో భారతదేశంలో వేసవికాలం కనుక.

vi. ఉష్ణోగ్రత, వర్షపాతాలలో మార్పుకు కారణమవుతున్న భౌగోళిక లక్షణములను వ్రాయుము.

1. హైదరాబాదు దక్కను పీఠభూమిలో ఉంది.
2. పశ్చిమ కనుమలు, అరేబియా సముద్రాల మధ్య భూమికి, నీటికి గల సంబంధం.
3. నైరుతీ ఋతుపవనాల గమనం.

II. క్రింది క్లెమటో గ్రాఫ్ ను పరిశీలించి ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము. (AS3)

i. పై క్లెమటోగ్రాఫులో ఇచ్చిన సమాచారమేమి?

జ. లెహ్ ప్రాంత ఉష్ణోగ్రత, వర్షపాతము.

ii. క్లెమటోగ్రాఫ్ అనగానేమి?

జ. ఒక ప్రాంతం యొక్క నెలసరి ఉష్ణోగ్రత, వర్షపాతం సరాసరిని చూపు గ్రాఫు.

iii. లెహ్ ఎక్కడ ఉంది?

జ. జమ్ము కాశ్మీర్ లో ఉంది.

iv. లెహ్ లో నమోదయిన అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత ఎంత?

జ. 25° C.

v. ఏ నెలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత నమోదయింది?

A. జూలై, ఆగస్టు.

vi. జూలై ఆగస్టులలో ఉష్ణోగ్రత ఎందుకు ఎక్కువగా ఉంది?

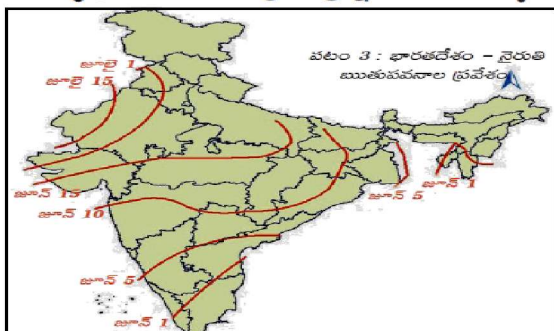
జ. జమ్ము కాశ్మీరుకు నైరుతీ రుతుపవనాలు జూలై నాటికి చేరుకుంటాయి.

vii. వర్షపాతాన్ని కొలిచే ప్రమాణమేమి?

జ. మి.మీ/ సెం.మీ.

పట నైపుణ్యాలు - (AS- 5)

1. మ్యాపును పరిశీలించి క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబివ్రాయు.

i. నైరుతి ఋతుపవనాలు ఏ రాష్ట్రంలో ముందుగా ప్రవేశిస్తాయి?

A. కేరళ.

ii. నైరుతి ఋతుపవనాలు గుజరాత్ కు ఎప్పుడు చేరుకుంటాయి?

A. జూన్ 15.

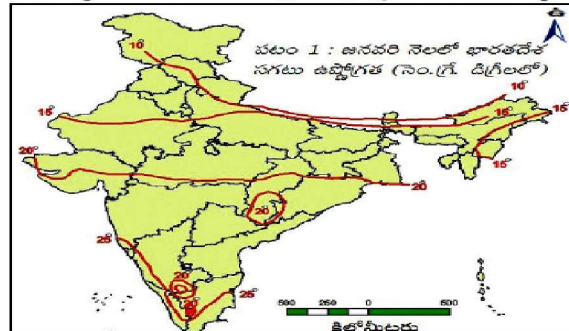
iii. పటంలో చూపబడిన ఋతుపవనాలు ఏవి?

A. నైరుతి ఋతుపవనాలు.

iv. నైరుతి ఋతుపవనాలు ఎప్పుడు ప్రారంభమవుతాయి?

A. జూన్ మొదటి లేదా రెండవ వారం.

2. మ్యాపును పరిశీలించి క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబివ్రాయు.

1. ఏ రాష్ట్రంలో 15°C ఉష్ణోగ్రత నమోదవుతుంది?

జ. రాజస్థాన్, ఉత్తర ప్రదేశ్, పశ్చిమ బెంగాల్, అసోం.

2. కర్ణాటక, తమిళనాడులలో 20°C ఉష్ణోగ్రతను వృత్తాలలో ఎందుకు సూచించారు?

జ. నీలగిరి పర్వతాలు ఉండుట వలన.

3. అరుణాచల ప్రదేశ్ నుండి కాశ్మీరు వరకు 10°C ఉష్ణోగ్రత ఎందుకు నమోదవుతుంది?

జ. ఈ రాష్ట్రాలు హిమాలయాల్లో ఉన్నాయి కనుక.

4. ఈ పటం ఏ సమాచారాన్ని తెలుపుతోంది?

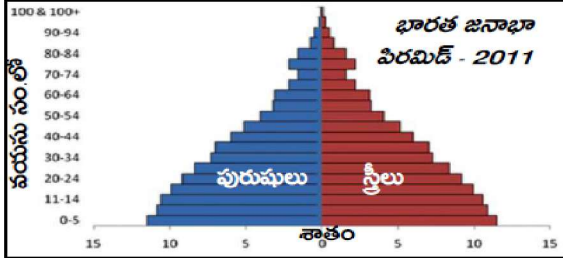
జ. జనవరిలో భారతదేశంలో సగటు ఉష్ణోగ్రతలు.

పాఠం - 6 ప్రజలు

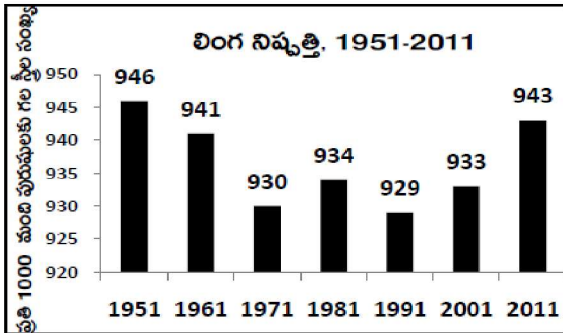
సమాచార నైపుణ్యాలు - (AS- 3)

I. జనాభా పిరమిడ్ ను పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము. (AS3)

1. పై జనాభా పిరమిడ్ నందు పిల్లల శాతం ఎంత?
A. దాదాపు 30%.
2. పై పిరమిడ్ లో నీవు ఏమి గమనించావు?
A. భారత దేశంలో యువకుల జనాభా ఎక్కువ.
3. ఏ గ్రూపులో అత్యధిక జనసంఖ్య ఉంది?
A. 0-5 వయసు గ్రూపు.

II. క్రింది గ్రాపును పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము. (AS3)

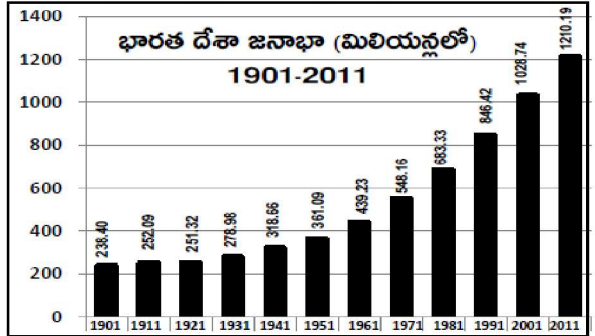
1. ఏ సంవత్సరంలో లింగ నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉంది?
జ. 1951 లో.
2. పై గ్రాఫ్ దేనిని తెలియజేస్తుంది?
జ. 1951 - 2011 భారతదేశంలో లింగ నిష్పత్తి.
3. ఏ సంవత్సరంలో తక్కువ లింగ నిష్పత్తి నమోదైంది?
జ. 1991.
4. లింగ నిష్పత్తిని ఎలా లెక్కిస్తారు?
జ. జనాభాలో ప్రతీ వెయ్యి మంది పురుషులకూ ఉండే స్త్రీల సంఖ్య ఆధారంగా లెక్కిస్తారు.
5. మహిళల సంఖ్య 935 ఎన్నిసార్లు దాటింది?
జ. 3 సార్లు.
6. లింగ నిష్పత్తి తగ్గడానికి కారణాలేవి?
జ. మూఢనమ్మకాలు, వరకట్నం, మగపిల్లలు కావాలనుకోవడం, సమాజంలో పురుషాధిక్యత. మొ.వి.

III. క్రింది పోస్టర్ ను పరిశీలించి నీ విశ్లేషణ వ్రాయుము.

1. పై పోస్టర్లు జనాభా పెరుగుదల వల్ల కలిగే అనర్థాలను తెలుపుతున్నాయి.
2. చిన్న కుటుంబమే ఆదర్శ కుటుంబం.
3. పెద్ద కుటుంబం భారం.
4. తక్కువ జనాభాతో చక్కని అభివృద్ధి సాధించగలం.
5. స్త్రీ, పురుష సమానత్వం దిశగా అడుగులు వేయాలి.

IV. క్రింది గ్రాపును పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము. (AS3)

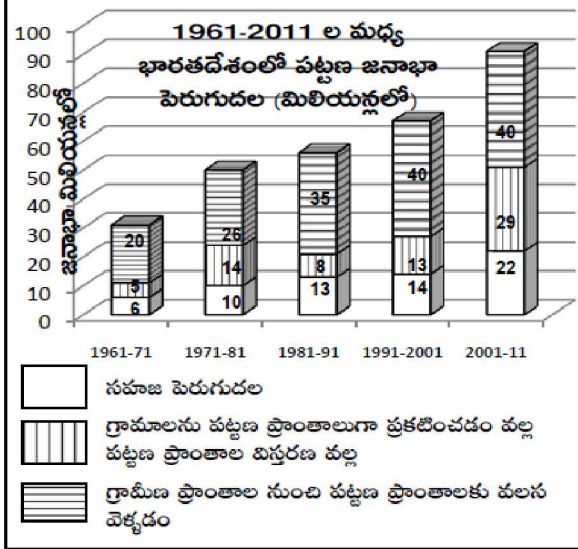

1. ఏ సం||రంలో జనాభా పెరుగుదల తక్కువ నమోదైంది?
జ. 1921 సంవత్సరంలో.
2. ఈ సంవత్సరం నుండి జనాభా క్రమంగా పెరిగింది?
జ. 1921 సంవత్సరం నుండి.
3. స్వాతంత్ర్యం తరువాత జనాభా పెరుగుదలకు కారణమేమి?
జ. అభివృద్ధి చెందిన వైద్య సదుపాయాలు, జననాల రేటు పెరుగుదల, మరణాల రేటు తగ్గడం మొ.వి
4. 1921 ను గొప్ప విభాజక సంవత్సరం అని ఎందుకు అంటారు?
జ. 1921 కు ముందు 1931 తరువాత జనాభా క్రమంగా పెరిగింది. 1921లో మాత్రమే తగ్గింది.
5. జనగణన ఎన్ని సార్లు జరిగింది?
జ. 15 సార్లు. (1872, 1881 నుండి 2011 వరకు)
6. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం, తరువాత భారతదేశ జనాభాలో ఏ మార్పును నీవు గమనించావు?
జ. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం జనాభా పెరుగుదల తక్కువ. స్వాతంత్ర్యం తరువాత జనాభా వేగంగా పెరిగింది.
7. ఎన్ని సంవత్సరాలకొకసారి జనగణన చేయబడుతుంది?
జ. ఏది సంవత్సరాల కొకసారి.

యూనిట్ - 8 ప్రజలు - వలసలు

సమాచార నైపుణ్యాలు - (AS- 3)

i. గ్రాపును పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము. (AS-3)

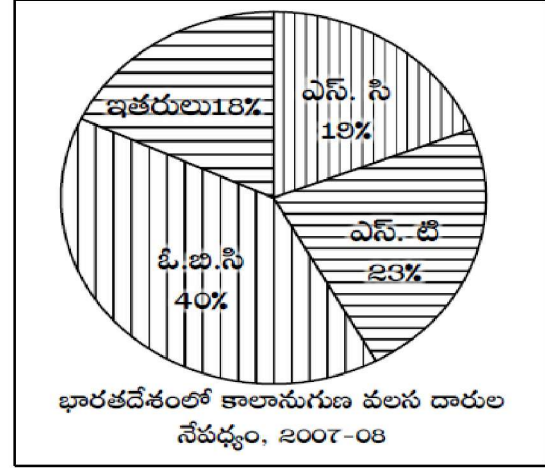
- 1961-71 మధ్య కాలంలో నగర జనాభా ఎంత మేరకు పెరిగింది. జ. 31 మిలియన్లు.
- 1981-91 మధ్య ____ % సహజ పెరుగుదల ఉంది? జ. 62%
- 1991-2001 మధ్య కాలంలో ____ % వలసల వల్ల పెరుగుదల ఉంది? జ. 20%.
- 1981-91 ____ % గ్రామీణ ప్రాంతాలను పట్టణ ప్రాంతాలుగా ప్రకటించడం వల్ల పెరిగింది? జ. 14%.

ii. దిగువ పట్టికను పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానము ఇమ్ము. (AS-3)

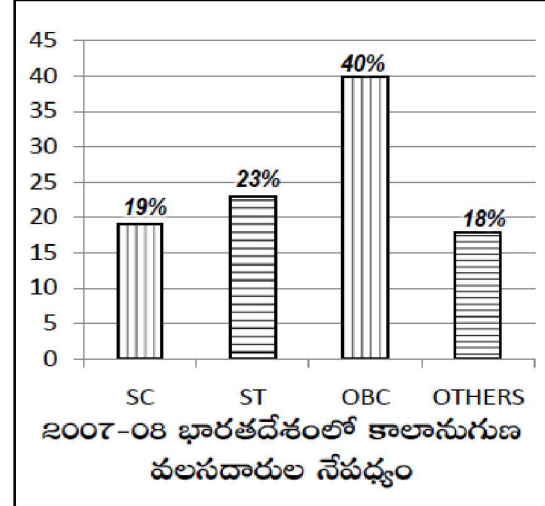
పేరు	గత ఆరు నెలలుగా నివాసమున్న ప్రాంతం	జన్మస్థలం
సింధు	రాజమండ్రి	కాకినాడ
గ్రేస్ ఓవియా	హైదరాబాద్	విజయవాడ
అలీ (NRI)	న్యూఢిల్లీ	లండన్
రామయ్య	కర్నూలు	మొగలిదూరి

- సింధు వలస కార్మికురాలా? జ. అవును. ఆమె గత ఆరు నెలలుగా రాజమండ్రిలో నివాసం ఉంది.
- వీరిలో లంతర్జాతీయ వలసదారు ఎవరు? జ. అలీ.
- రాష్ట్రం లోపల వలసదారు ఎవరు? జ. రామయ్య మరియు సింధు.
- జాతీయ వలస దారు ఎవరు? జ. గ్రేస్ ఓవియా.
- లంతర్జాతీయ వలసలను నియంత్రించు చట్టం ఏది? జ. భారత వలసల చట్టం, 1983.

iii. క్రింది 'పై' గ్రాపును బార్ గ్రాఫ్ గా మార్చుము. (AS-3)

Ans. బార్ గ్రాఫ్:

'పై' బార్ గ్రాఫ్ పై మీ పరిశీలనను రాయండి.

- 2007-08లో SC లలో కాలానుగుణ వలస 19%, ST లలో 23%, ఓబిసిలో 40% మరియు ఇతరులలో 18%.
- OBC లలో ఎక్కువ వలస నమోదయింది.
- ఇతరులలో తక్కువ వలస నమోదయింది.
- మొత్తం వలసలలో SC, ST ల వలస 42%.
- ఇది SC, ST లలో వెనుకబాటు తనాన్ని చూపుతుంది.

ప్రశ్నలు:

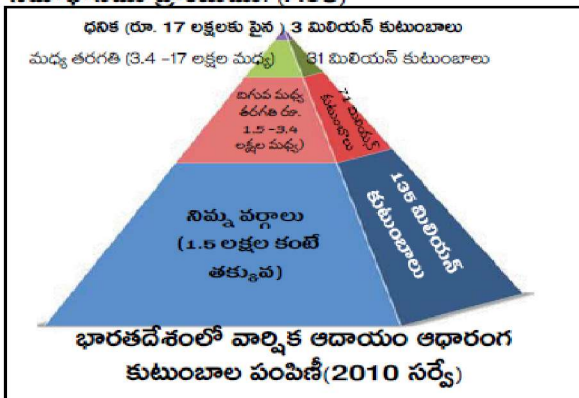
- 'పై' గ్రాపు ఏమి తెలుపుతుంది? జ. 2007-08 భారతదేశంలో కాలానుగుణ వలస దారుల సామాజిక నేపథ్యాన్ని తెలుపుతుంది.
- ఏ సామాజిక వర్గంలో 23% కాలానుగుణ వలస నమోదయింది? జ. ST.

యూనిట్ - 12 సమానత - సుస్థిర అభివృద్ధి

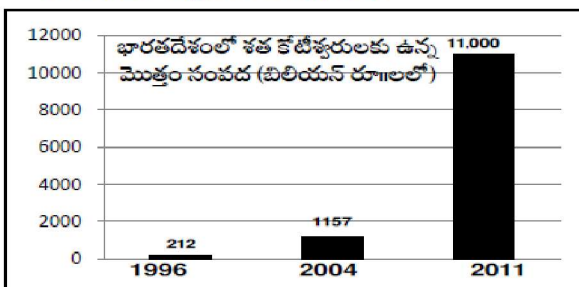
సమాచార నైపుణ్యాలు — (AS- 3)

i. దిగువ పిరమిడ్ ను పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము. (AS3)

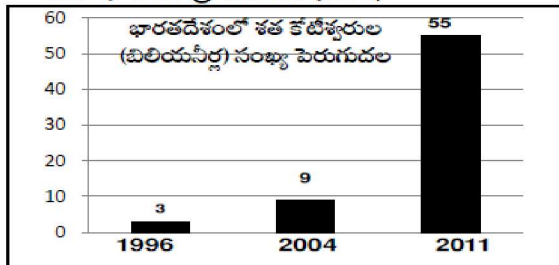
- నిమ్న వర్గాలు అనగా ఎవరు?
A. పేద ప్రజలు.
- దిగువ మధ్య తరగతి వారి ఆదాయ పరిమితి ఎంత?
A. రూపాయలు 1.5-3.4 లక్షలు
- భారతదేశంలో ధనిక కుటుంబాలు ఎన్ని కలవు?
A. 3 మిలియన్లు
- పై పిరమిడ్ నుండి నీవు ఏమి తెలుసుకున్నావు?
A. ధనికులు తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నారు. కానీ వారి ఆదాయం ఎక్కువ. పేద ప్రజలు ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నారు, వారి ఆదాయం అతి తక్కువ

ii. బార్ గ్రాఫ్ ను పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము. (AS3)

- పై గ్రాఫు గురించి వ్యాఖ్యానించుము.
A. ధనికులు తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నారు. కానీ వారి సంపద ఎక్కువ.
- పై గ్రాఫ్ ఏమి తెలియజేస్తుంది?
A. భారతదేశంలో శత కోటి వ్యక్తులకు ఉన్న మొత్తం సంపద (బిలియన్ రూ॥లలో)
- 1996 లో భారతదేశంలో బిలియన్ల సంఖ్య?
A. 212 బిలియన్ రూ॥లు.
- భారతదేశంలో ఆదాయ సమపంపిణీ జరిగిందా?
A. లేదు. సంపద సమంగా పంపిణీ కాలేదు. అందువలనే ఎక్కువ మంది ప్రజలు తక్కువ ఆదాయంతో పేదవారుగా ఉన్నారు.

iii. బార్ గ్రాఫ్ ను పరిశీలించి క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము. (AS3)

- పై గ్రాఫు దేనిని తెలియజేస్తుంది?
A. బిలియన్ల సంఖ్య పెరుగుదలను.
- 2011లో భారతదేశంలో బిలియన్ల సంఖ్య?
A. 55.
- భారతదేశం అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశమని ఎలా చెప్పగలవు?
A. భారతదేశంలో బిలియన్ల సంఖ్య క్రమంగా పెరుగుతున్నది.

నర్మదా బడావో ఆందోళన్
వీడియో

భారతదేశం రాష్ట్రాలు,
రాజధానులు తెలుగు PDF

ఎండోసల్మాన్ వీడియో

సుస్థిరాభివృద్ధి - వ్యూహరణం
వీడియో

సమానత - సుస్థిరాభివృద్ధి
PPT

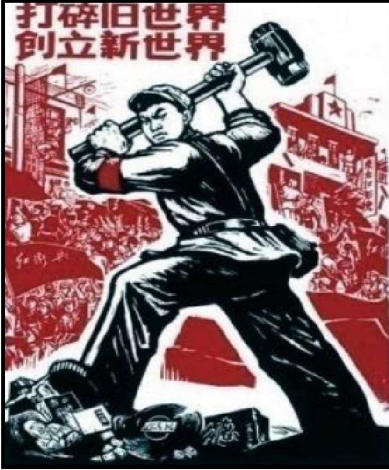
నర్మదా బడావో ఆందోళన్
వీడియో

యూనిట్ - 15

వలసపాలిత ప్రాంతాలలో జాతి విముక్తి ఉద్యమాలు

సమాచార నైపుణ్యాలు – (AS- 3)

i. క్రింది పోస్టరుపై వ్యాఖ్య వ్రాయుము. (AS3)

A. “పాత ప్రపంచాన్ని నిర్మూలిద్దాం. కొత్త ప్రపంచాన్ని నిర్మిద్దాం.”

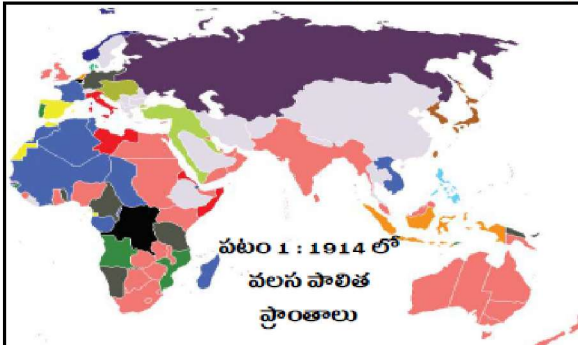
ii. క్రింది చిత్రంపై వ్యాఖ్యానించుము. (AS3)

1. ప్రజలకు, పర్యావరణానికి ఏజెంట్ ఆరంజ్ హానిచేస్తుంది.
2. దీనిని ఉపయోగించడం క్షమించరాని దుష్కర్మ.

పట నైపుణ్యాలు – (AS- 5)

i. పటాన్ని పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానమివ్వు.

1. ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండాలలోని బ్రిటన్ యొక్క ఒక్కొక్క వలసను గుర్తించుము.
ఆసియా దేశము : ఇండియా, పాకిస్తాన్.
ఆఫ్రికా దేశము : ఈజిప్ట్, నైజీరియా.
2. ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండాలలోని హాలండ్ యొక్క ఒక్కొక్క వలసను గుర్తించుము.
ఆసియా దేశము : ఇండోనేషియా.
ఆఫ్రికా దేశము: కేప్ టౌన్, అంగోలా.
3. ఆసియా, ఆఫ్రికా ఖండాలలో ఫ్రాన్స్ యొక్క ఒక్కొక్క వలసను గుర్తించుము .
ఆసియా దేశము : వియత్నాం
ఆఫ్రికా దేశము : అల్జీరియా
4. ఏ దేశానికి వలసలు కాని ఒక ఆఫ్రికా దేశాన్ని రెండు ఆసియా దేశాలను గుర్తించండి.
ఆసియా : చైనా, ఆఫ్ఘనిస్తాన్, సౌదీ అరేబియా, ఇరాన్.
ఆఫ్రికా : ఇథియోపియా, లైబీరియా
5. ఆస్ట్రేలియా ఎవరి వలస పాలనలో ఉంది?
జ. బ్రిటన్.

ii. పటాన్ని పరిశీలించి దిగువ ప్రశ్నలకు జవాబివ్వు.

1. పటంలో చూపబడిన దేశాన్ని గుర్తించండి.
జ. వియత్నాం.
2. ఆ దేశ రాజధాని ఏది ?
జ. హనోయి.
3. వియత్నాంను ఆక్రమించిన దేశమేది?
జ. ఫ్రాన్స్.
4. వియత్నాం ఏ ఖండంలో ఉంది?
జ. ఆసియా.

యూనిట్ - 17

స్వతంత్ర భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణం

సమాచార నైపుణ్యాలు – (AS- 3)

i. పట్టికను చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి.

క్ర.సం	సం రం	ముఖ్య సంఘటనలు
1	1959	నేపాల్‌లో మొదటి ఎన్నికలు.
2	2007	నేపాల్‌లో రాజరికం రద్దు.
3	1946	భారత్‌లో రాజ్యాంగ సభ ఏర్పాటు.
4	1949	భారత్‌లో రాజ్యాంగం ఆమోదించబడింది.

భారత రాజ్యాంగ ముసాయిదా ప్రతి : 315 ఆర్టికల్స్, 8 షెడ్యూల్స్

1. నేపాల్‌లో రాజరికం రద్దు చేయబడిన సంవత్సరమేది?

జ. 2007.

2. భారత రాజ్యాంగం ఎప్పుడు ఆమోదించబడింది?

జ. 1949.

3. 1959లో నేపాల్‌లో ఏం జరిగింది?

జ. మొదటిసారి ఎన్నికలు జరిగాయి.

4. ముసాయిదా కమిటీకి అధ్యక్షుడు ఎవరు?

జ. డాక్టర్ BR అంబేద్కర్.

5. రాజ్యాంగ సభ అధ్యక్షుడెవరు?

జ. డాక్టర్ బాబూ రాజేంద్ర ప్రసాద్.

ii. క్రింది చిత్రాన్ని పరిశీలించి విశ్లేషించుము. (AS3)
(లేదా) చిత్రంలో చూపిన సమానత్వం, న్యాయం అన్న భావనను వివరించండి.

1. అందరికీ సమన అవకాశాలు అన్న భావన బలహీన వర్గాలకి అంతగా మేలు చేయదు.

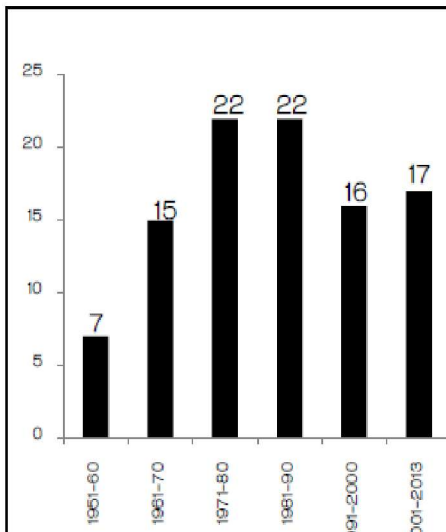
2. వారికొరకు ప్రభుత్వం రిజర్వేషన్స్ కల్పించాలి.

3. అందరికీ సమాన న్యాయం అన్న భావన అభివృద్ధికి సోపానం.

2. మన రాజ్యాంగం SC, ST, BC లకు కల్పించిన ప్రత్యేక సదుపాయలేవి?

జ. రిజర్వేషన్లు.

iii. పైన ఇవ్వబడిన గ్రాఫ్‌ను చదివి క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయండి. (AS3)

రేఖాచిత్రం 17.1 : 1950 జనవరి 26 న రాజ్యాంగం అమలులోకి వచ్చిన నాటి నుంచి 2012 వరకు దాదాపు 99 సవరణలు చేశారు.

1. భారత రాజ్యాంగము ఎప్పుడు ఆమోదించబడింది?

జ. నవంబర్ 26, 1949.

2. రాజ్యాంగ సవరణల అవసరం ఏమిటి?

జ. సమాజంలో జరుగుతున్న మార్పులకు అనుగుణంగా రాజ్యాంగంలో కూడా మార్పులు జరగాలి.

3. 2013 నాటికి ఎన్ని సవరణలు జరిగాయి?

జ. 99.

4. 1951-60 మధ్య ఎన్ని సవరణలు జరిగాయి?

జ. 7 సవరణలు.

5. ఏ కాలంలో ఎక్కువ సవరణలు జరిగాయి?

జ. 1971-1990

6. ఏ దశాబ్దాలలో సమానమైన సవరణలు జరిగాయి?

జ. 1971-80 మరియు 1981-90.

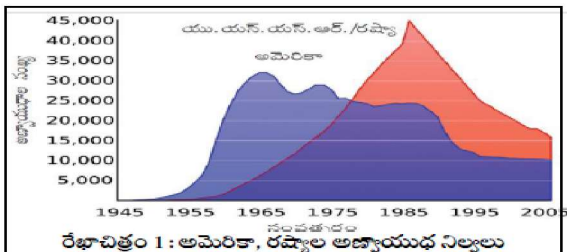
7. భారత రాజ్యాంగాన్ని ఎప్పుడు అమలు చేశారు?

జ. జనవరి 26, 1950.

ప్రపంచ యుద్ధాల తర్వాత ప్రపంచం, భారతదేశం

సమాచార నైపుణ్యాలు — (AS- 3)

i. గ్రాఫును పరిశీలించి క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానమిమ్ము.

- 1955-1975 లో ఏ దేశం ఎక్కువ అణ్వాయుధాలు కలిగి ఉంది?
A. రష్యా.
- ఏ దేశాలు ఆయుధాల సేకరణలో పోటీపడ్డాయి?
A. అమెరికా మరియు రష్యా.
- అణ్వాయుధ నిల్వలు ఏ యుద్ధానికి దారితీసాయి?
A. ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం.
- అణ్వాయుధాలను నియంత్రించే నినాదాలు రెండు వ్రాయండి.
1. హింసను ఆపండి - శాంతి నెలకొల్పండి.
2. యుద్ధం వినాశనం - శాంతి అభివృద్ధి కారకం.
- రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత శక్తి కూటమిలు ఏర్పడుటకు కారణమేమి?
A. సిద్ధాంత పరమైన విభేదాలు.

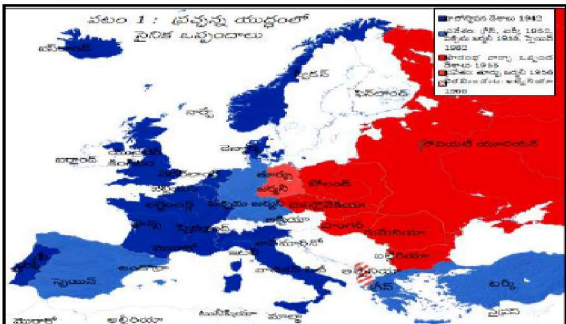
ii. క్రింది అంశాన్ని చదివి ఇవ్వబడిన ప్రశ్నలకు సమాధానము వ్రాయుము. (AS3)

కాబట్టి ఐక్యరాజ్య సమితి శాశ్వత శాంతి, మానవ అభివృద్ధి అన్న రెండు ఉద్దేశాలతో ఏర్పడింది. అదే సమయంలో అది దేశాల స్వయంప్రతిపత్తిని గుర్తించి ప్రపంచ శాంతికి ముప్పు, లేదా తీవ్ర మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన వంటి సందర్భాలలో తప్పించి దేశాల అంతర్గత వ్యవహారాలలో జోక్యం చేసుకోనని మాట ఇచ్చింది.

- ఐక్యరాజ్య సమితి ఆశయాలేవి?
A. శాశ్వత శాంతి, మానవాభివృద్ధి.
- ఐక్యరాజ్య సమితి ఎప్పుడు ఏర్పడింది?
A. 1945 అక్టోబరు 24.
- యుద్ధాన్ని నివారించే రెండు నినాదాలు వ్రాయండి.
1. యుద్ధమంటే హింస- యుద్ధమంటే విధ్వంసం.
2. యుద్ధానికి స్వస్తి పలకండి- శాంతికి చేయూత నివ్వండి
- మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత ఏర్పడిన శాంతి సంస్థ ఏది?
A. నానాజాతి సమితి.
- రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత ఏర్పడిన శాంతి సంస్థ ఏది?
A. ఐక్యరాజ్య సమితి.

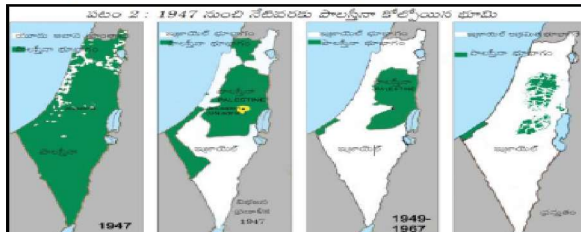
పట నైపుణ్యాలు — (AS- 5)

i. మ్యాపును పరిశీలించి క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానమిమ్ము.

- ఈ పటంలో ఏ సమాచారం చూపబడింది?
A. ప్రచ్ఛన్న యుద్ధంలో సైనిక ఒప్పందాలు.
- నాటో వ్యవస్థాపక సభ్య దేశాలేవి?
A. బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, డెన్మార్క్, నార్వే మొ.వి.
- నాటోలో గ్రీస్, టర్కీ ఏ సం||రం సభ్యత్వం పొందాయి?
A. 1952.
- వార్సా ఒప్పందం ఎప్పుడు జరిగింది?
A. 1955.
- తూర్పు జర్మనీ ఏ కూటమిలో చేరింది?
A. వార్సా కూటమి (USSR)
- వార్సా ఒప్పందం వ్యవస్థాపక దేశాలేవి?
A. రష్యా, పోలండ్, హంగరీ.
- NATO ను విస్తరింపుము.
A. ఉత్తర అట్లాంటిక్ సంఘ వ్యవస్థ
- ఏ దేశం వార్సా ఒప్పందం నుండి వైదొలిగింది?
A. 1968లో అల్బేనియా.

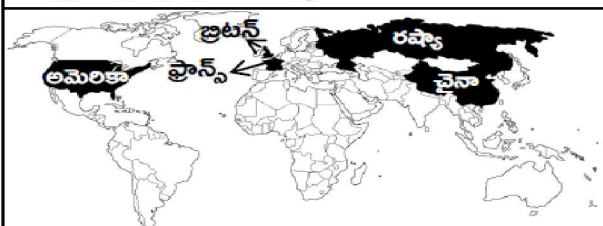
i. మ్యాపును పరిశీలించి క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానమిమ్ము.

- ఈ పటంలో ఏ సమాచారం చూపబడింది?
A. 1947 నుండి పాలిస్టీనా కోల్పోయిన భూభాగం.
- పాలిస్టీనాను ఆక్రమించిన దేశమేది?
A. ఇజ్రాయేల్.
- పాలిస్టీనా వివాదం ఎవరి మధ్య ఏర్పడింది?
A. యూదులకు, అరబ్బులకు.
- 1947లో ఐక్యరాజ్యసమితి ఏర్పరిచిన దేశమేది?
A. ఇజ్రాయేల్.

iii. ప్రపంచ పటములో భద్రతా మండలిలో శాశ్వత సభ్యదేశాలను గుర్తించుము.

A. చైనా, ఫ్రాన్స్, బ్రిటన్, రష్యా, అమెరికా.

సమాచార నైపుణ్యాలు - (AS- 3)

RTI reveals 40,000 Autos ply without Valid permit in Thane
Nitin Yeshwantrao, TNN Jan 25,

RTI Act lies buried in several states Bhavika Jain & Hemali Chhapia.
TNN | Feb 3, 2014, 06.13 AM IST

Chennai: An RTI petition filed by DC with Chennai corporation reveals that Rs 175 crore, collected as education cess, is in the corporation's kitty unspent for the last eight years. DC Pramila Krishnan | 30th Jan 2014

Prof 's RTI reveals 117 Indians in prison abroad despite serving sentences

NMC is biggest PF defaulter, reveals RTI query
TNN Jan 24, 2014, 02.57AM IST

RTI applicants needn't provide address: Centre
(can provide post box number) PTI New Delhi, January 12, 2014

Information commissioner fined under RTI
TNN Feb 1, 2014, 12.38AM IST

- i. ప్రక్క చిత్రంలోని సమాచారాన్ని చదివి దిగువ ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము. (AS3)
1. ప్రక్క చిత్రం దేనిని తెలియజేస్తుంది?
A. సమాచార హక్కు చట్టంపై వచ్చిన పత్రికా శీర్షికలు
  2. RTI ను విస్తరింపుము.
A. సమాచార హక్కు చట్టం.
  3. సమాచారం నిరాకరించిన ప్రభుత్వ అధికారిని ఎవరు శిక్షిస్తారు?
A. సమాచార కమిషనర్.

సమాచారహక్కు చట్టం... పౌరుడి హక్కు

● అధినిధి వెలికితీయడంలో బ్రష్టం ● సమాచారాన్ని తప్పుదారి పట్టించకుండా చూడాలి

చోడుప్పల్: ప్రజలకు ప్రభుత్వ పాలనపై, అధికారులపై అడిగే హక్కు ఉంటుంది. నియం వినియోగం ఎలా జరుగుతోంది, వసూలు ఎలా జరుగుతున్నాయి, ప్రజాదనం ఏమైనా దుర్వినియోగం అవుతుందా, ప్రభుత్వ అధికారులకు సంబంధించిన వివరాలు సమాచార హక్కు చట్టం ద్వారా తెలుసుకునే వీలుంటుంది. 2005లో భారత ప్రభుత్వం సమాచార హక్కు చట్టాన్ని పార్లమెంటులో ఆమోదించి ప్రతి పౌరుడు సమాచారం పొందే హక్కును ప్రసాదించింది. ప్రభుత్వ సంస్థలు, యంత్రాంగం పాలన, నిర్ణయాలు, జీవీలు, ప్రజాదనం ఖర్చు, ప్రభుత్వం నుంచి 95 శాతం నిధులు పొందుతున్న ప్రైవేటు, స్వచ్ఛంద సంస్థల నుంచి సమాచారం పొందే హక్కు ప్రతి పౌరుడికీ ఉంది.

● ఎలాంటి సమాచారం అడగొచ్చు...

సమాచార హక్కు చట్టం ప్రకారం ప్రతి ప్రభుత్వ విభాగం సాధారణ సమాచారాన్ని ప్రజలకు స్వచ్ఛందంగా అందించాలి. రికార్డులు, డాక్యుమెంట్లు మినహాయి, ఈ మెయిల్స్, అధిపతీయాల, సలహాలు, నైతిక ప్రకటనలు, నిర్ణయాలు, అధికారిక సమాచారం వివరాలు, లాగ్ ఫుస్ట్రాలు, కాలక్షేపాలు, నివేదికలు, నిధుల కేటాయింపు, వ్యయం తదితర అంశాలపై సమాచార హక్కు చట్టం ద్వారా అడగవచ్చు. వాటి వివరాలను ప్రింట్ కాపీలు, నేటివి, డివీడిల రూపంలో పొందవచ్చు. కోరిన సమాచారాన్ని ఇచ్చేందుకు ఆయ్జ్ ఖర్చును దరఖాస్తుదారుడే భరించాల్సి ఉంటుంది. ఏ4, ఏ3 గ్రూప్ మేరకు రూ. 2, నేటివి రూ.100, డివీడి రూ.200ల వ్యయం అవుతుంది. అంతే దారితీరే.

కంటే దిగువ ఉన్న వారికి ఈ రుసుము నుంచి మినహాయింపు ఉంటుంది.

● ఏది అడగకూడదు...

ఈ చట్టం నిబంధనలకు లోబడి పౌరులు కోరిన సమాచారాన్ని ప్రభుత్వ అధికారులు ఇవ్వాలి. చట్టంలోని సెక్షన్-9, 9 ప్రకారం కొన్ని మినహాయింపులు ఉన్నాయి. అదుగుతున్న సమాచారం వలన ప్రభుత్వ వనరులు దుర్వినియోగం అయ్యే ప్రమాదం ఉన్నా, రికార్డుల భద్రతకు ముప్పు ఉన్న, దేశ భద్రతకు, అర్థిక ప్రయోజనాలకు, పౌరుగు దేశాలలో సంబంధాలకు విచిత్రం కలిగించే సమాచారాన్ని పొందే వీలులేదు.

● సమాచారం ఎవరిస్తారు...

ప్రతి ప్రభుత్వ విభాగంలోనూ ప్రజా సమాచార అధికారి, సహాయ ప్రజా సమాచార అధికారి ఉంటారు. గ్రామాల్లోని మంచునీ కాన్యాలలో కాన్యధర్మి, మండల కాన్యాలలో తహసీల్దార్, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రంలో వైద్యాధికారి, మండల విద్యాకాఖలో విద్యాధికారి, పోలీస్ స్టేషన్లో ఎస్సై, అగ్నిమాపక కేంద్రంలో టీడీఎస్సీ, పైర్ మ్యాన్, విద్యుత్ కాఖలో డీఈ ఆఫీసర్, వ్యవసాయ కాఖలో అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్, కలెక్టరేట్లో డిఆర్వో ఇలా కాఖకు ఒక సమాచార అధికారి, సహాయ ప్రజా సమాచార అధికారి ఉంటారు.

● దరఖాస్తు చేయడం ఎలా...

ఏ కాఖకు సంబంధించిన సమాచారం పొందా లనుకుంటున్నామో ఆ కాఖకు సంబంధించిన సమా

RIGHT TO INFORMATION

ఉద్దేశిస్తూ పలానా సమాచారం

కావాలని కోరుతూ ఇంగ్లీష్ లేదా హిందీ లేదా ప్రాంతీయ భాషలో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. ఇం దుకు నిర్దిత దరఖాస్తు పాఠం ఏదీ లేదు. తెల్లకాగితంపైనే రాసి దానికి పది రూపాయల ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డర్ లేదా నగదు రూపంలో చెల్లించిన రోజును దరఖాస్తుకు జతచేసి అధికారికి సమర్పించాలి.

● 30 రోజుల్లోపు ఇవ్వకుంటే...

దరఖాస్తుదారుడు అడిగిన సమాచారాన్ని 30 రోజుల లోపు ఇవ్వాలి ఉంటుంది. వ్యక్తి ప్రాణాలు, స్వేచ్ఛకు సంబంధించిన అంశాలపై రెండు రోజుల్లో ఇవ్వాలి ఉంటుంది. సమాచారాన్ని ఇవ్వడంలో విఫలమైతే సంబంధిత అధికారి నిబంధనల మేరకు పరిహారం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఉద్దేశ పూర్వకంగా సమాచారం ఇవ్వడంలో జాప్యం చేసిన అసంపూర్తి తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చిన అప్రయత్న అధికారి (అప్పీల్-1, 19(1) ప్రకారం) పిర్యాదు చేయవచ్చు. అప్రయత్న అధికారి కూడా స్పందించని పక్షంలో (అప్పీల్-2, 19(3) ప్రకారం) సదరు అధికారులపై తెలంగాణ రాష్ట్ర సమాచార కమిషనరు పిర్యాదు చేయవచ్చు. తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చిన అధికారికి రూ.25 వేల జరిమానా లేదా క్రమశిక్షణా చర్యలను కమిషన్ అదేశించవచ్చు. కమిషనరు అప్పీలు చేసినా

1. ద్వీపకల్ప పీఠభూమికి సంబంధం లేని పర్వతాలు
A) ఆంధ్రపళి B) సహ్యాద్రి C) నీలగిరిలు D) తూర్పుకనుమలు
2. ____ రాష్ట్రంతో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు సరిహద్దు లేదు.
A) తెలంగాణ B) తమిళనాడు C) మహారాష్ట్ర D) ఒడిస్సా
3. "బృహత్ హిమాలయాలు" అనగా....
A) హిమాలయ B) నిమ్న హిమాలయాలు
C) ఆంగారా భూమి D) గోండ్వానా భూమి
4. మిష్మి కొండలు గల రాష్ట్రం...
A) జమ్ము కాశ్మీర్ B) అస్సాం
C) అరుణాచల ప్రదేశ్ D) మేఘాలయ
5. ఈ క్రింది వానిలో హిమాలయ నది
A) గోదావరి B) కృష్ణా C) మహానది D) సింధు
6. "సహ్యాద్రిలు" అని వీటిని అంటారు
A) తూర్పు కనుమలు B) పశ్చిమ కనుమలు
C) నీలగిరి కొండలు D) రాజ్ మహల్ కొండలు.
7. అన్నామలై కొండలలో ఎత్తైన శిఖరం
A) అనైముడి B) దొడబెట్ట C) గురుశిఖర్ D) ఆరొయ కొండ
8. హిమాలయ దిగువ భాగంలో గులకరాళ్ళతో కూడిన ప్రాంతం
A) భాబర్ B) టెరాయి C) నల్ల మృత్తికలు D) భంగర్
9. భారత ప్రామాణిక కాలానికి, గ్రీన్ చ్ కాలమానానికి తేడా.
A) + 5.30 ని.లు B) - 5.30 ని.లు
C) + 4.30 ని.లు D) - 4.30 ని.లు
10. ఏది తప్పుగా జత పరచబడింది.
A) జమ్ము కొండలు - జమ్ము కాశ్మీర్
B) మిష్మి కొండలు - అరుణాచలప్రదేశ్
C) కచర్ - అస్సాం D) పాట్కాయ్ - ఉత్తర ప్రదేశ్.
11. ఊటీ (తమిళనాడు) ఈ క్రింది పర్వతాలలో ఉంది.
A) మహాదేవ్ కొండలు B) నీలగిరిలు
C) ఆంధ్రపళి D) అన్నామలై
12. సిమ్లా, నైనిటాల్, ముస్సోరీ వంటి వేసవి విడిది స్థావరాలు ఈ ప్రాంతాలలో ఉన్నాయి.
A) ఉన్నత హిమాలయాలు B) నిమ్న హిమాలయాలు
C) శివాలిక్ శ్రేణి D) నీలగిరిలు
13. ఆరావళి పర్వతాల వర్షాధార ప్రాంతంలో గల ఎడారి
A) సహారా B) థార్ C) అటకామా D) సోన్
14. చెన్నై, ఢిల్లీ నగరాల మధ్య పూర్తి తేడాగా గల అంశం
A) రేయింబవళ్ళ వ్యత్యాసం B) రాత్రి - పగలు ఉష్ణోగ్రత
C) పవనాలు వీచే వేగం D) పవనాలు వీచే దిశ.
15. మన దేశానికి సహజ రక్షణ కవచాలు అని భావించడానికి కారణమైన సర్వజ్ఞాలు
A) ఆంధ్రపళి B) వింధ్య సాత్రుర
C) హిమాలయాలు D) పడమటి కనుమలు
16. రాజస్థాన్ ఎడారిలో ప్రవహించేనది _____.
A) మహి B) లూనీ C) బాని D) తపతి
17. లక్ష ద్వీపాల భౌగోళిక విస్తీర్ణం ____ చ.కి.మీ
A) 32 B) 23 C) 52 D) 35

18. ____ రేఖ భారతదేశం గుండా పోతున్నది.
A) కర్కట B) మకర C) ఉప ఆయన D) భూమధ్య
19. ఉదక మండలంగా ప్రసిద్ధి చెందిన వేసవి విడిది.
A) సిమ్లా B) ఊటీ C) కాశ్మీర్ D) మౌంట్ అబు
20. లక్షదీవులు ఈ క్రింది సముద్రంలో కలవు
A) బంగాళాఖాతం B) అరేబియా సముద్రం
C) పసిఫిక్ సముద్రం D) హిందూ మహా సముద్రం
21. మాళ్వా పీఠభూమి, దక్కన్ పీఠభూమి ____ లో భాగాలు.
A) ద్వీపకల్ప పీఠభూమి B) హిమాలయాలు
C) దీవులు D) ఎడారి ప్రాంతం.
22. తూర్పు కనుమలలో ఎత్తైన ____ కొండ చింతపల్లి వద్ద ఉంది
A) పాల కొండ B) అరొయ కొండ
C) వెలికొండ D) శేషాచల
23. భారతదేశ దక్షిణాది అంచు నికోబార్ దీవిలోని ____ దగ్గరగా ఉంది.
A) నాలమన్ పాయింట్ B) రాజీవ్ గాంధీ పాయింట్
C) నెహ్రూ పాయింట్ D) ఇందిరా పాయింట్
24. నర్మదా నదికి దక్షిణాన ఉన్న త్రిభుజాకార ప్రాంతం
A) ఛోటా నాగపూర్ B) టిబెట్ పీఠభూమి
C) దక్కన్ పీఠభూమి D) మైకాల్ పీఠభూమి.
25. భారత ద్వీపకల్పం ____ భూభాగంలోనిది
A) ఆంగారా B) పాంథాల్యా C) గ్రీన్ లాండ్ D) గోండ్వానా
26. ____ మైదానం గగ్గర్ నుండి తీస్తూ నది వరకు కలదు.
A) సింధూ B) గంగా C) ఉత్తర D) దక్షిణ
27. క్రింది వానిలో సరియైన జత ఏది?
A) కొంకణ తీరం - ఆంధ్ర ప్రదేశ్
B) మలబారు తీరం - మహారాష్ట్ర
C) కోరమాండల్ తీరం - తమిళనాడు
D) సర్కారు తీరం - కేరళ
28. కార్లమమ్ కొండలు ఈ కనుమలలో అంతర్ధాగం
A) తూర్పు కనుమలు B) పశ్చిమ కనుమలు
C) హిమాలయాలు D) ఏదీకాదు
29. భారతదేశం ____ లో కలదు
A) ఉత్తరార్ధ గోళం B) దక్షిణార్ధ గోళం
C) పూర్వార్ధ గోళం D) A & B
30. 82° 30' తూర్పు రేఖాంశము భారతదేశంలో ఈ పట్టణం గుండా పోతుంది
A) బెంగళూరు B) అలహాబాద్ C) వారణాసి D) ఢిల్లీ
31. ద్వీపకల్ప పీఠభూమి కొద్దిగా ____ వైపుకు వారి ఉంది.
A) తూర్పు B) పడమర C) ఉత్తరం D) దక్షిణం

జవాబులు

1. A 2. C 3. A 4. C 5. D 6. B 7. A 8. A 9. A 10. D
11. B 12. B 13. B 14. A 15. C 16. B 17. A 18. A 19. B
20. B 21. A 22. B 23. D 24. C 25. D 26. B 27. C
28. B 29. A 30. B 31. A

యూనిట్ - 2 అభివృద్ధి భావనలు

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు - 1/2 మార్కు

Online Exam

- దేశాలను వర్గీకరించడానికి ప్రపంచ బ్యాంకు ఉపయోగించిన ప్రామాణికం
A) సగటు ఆదాయం B) సంస్థల ఆదాయం
C) మొత్తం వ్యక్తుల ఆదాయం D) విదేశీ ఆదాయం
- మానవాభివృద్ధి సూచిక (HDI) పరిగణించే అంశాలు
A) పోషకాహారం B) విద్య C) వైద్యం D) పైవన్నీ
- బడ్జెటులో చదువుపై ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తున్న రాష్ట్రం
A) హిమాచల్ ప్రదేశ్ B) బీహార్ C) గుజరాత్ D) సిక్కిం
- పాఠశాల విద్యా విప్లవం ఈ రాష్ట్రంలో ప్రారంభమైంది
A) మహారాష్ట్ర B) పంజాబ్
C) హిమాచల్ ప్రదేశ్ D) ఉత్తర ప్రదేశ్
- 2013 మానవాభివృద్ధి సూచిక ప్రకారం భారత దేశ తలసరి ఆదాయం డాలర్లలో
A) 5170 B) 3285 C) 2566 D) 1817
- మన దేశంలో ప్రతి విద్యార్థి పాఠశాలలో గడిపే సం.లు
A) 10 B) 10.3 C) 10.5 D) 10.7
- మౌలిక ఆరోగ్య సదుపాయాలు, విద్యా సౌకర్యాలు తగినంత ఉన్నప్పుడు
A) మానవ సూచిక స్థాయి పెరుగుతుంది
B) శిశు మరణాలు తక్కువగా ఉంటాయి
C) మానవ అభివృద్ధి సూచిక స్థాయి తగ్గుతుంది
D) సామాజిక అపసరాలు తీరుతాయి.
- విభిన్న వ్యక్తులకు అభివృద్ధి పట్ల విభిన్న భావనలు ఉండుటకు కారణం
A) వ్యక్తులు వేరు B) జీవన పరిస్థితులు వేరు
C) అభిప్రాయాలలో భేదాలు D) ఆలోచనలలో మార్పు
- ఆదాయ రీత్యా ప్రస్తుతము భారతదేశపు స్థితి
A) ఎక్కువ ఆదాయం B) తక్కువ ఆదాయం
C) మధ్య ఆదాయం D) అత్యధిక ఆదాయం
- క్రింది వాసులో సరియైన వాక్యాన్ని గుర్తించండి
A) వేరు వేరు వ్యక్తులకు వేరు వేరు అభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఉండవచ్చు
B) అభివృద్ధి లక్ష్యాలు ఎల్లప్పుడూ ఒకరినొకరు అభినందించుకొనే విధంగా ఉంటాయి
C) ప్రజల అభివృద్ధి లక్ష్యాలు పరస్పర విరుద్ధాలు.
D) పైవేవీ సరియైనవి కాదు.
- మధ్యాహ్న బోజన పద్ధతి ప్రధాన ప్రయోజనం
1) పిల్లల హాజరు శాతం పెంచుట
2) తల్లి దండ్రులకు ఆర్థిక సహాయం చేయుట
3) అభ్యసన నైపుణ్యాలను మెరుగుపరుచుట
4) పిల్లలకు పాస్టికాపరొన్ని అందించుట.
A) 1, 2 B) 2, 3 C) 3, 4 D) 1, 4
- 2012లో హిమాచల్ ప్రదేశ్ తలసరి ఆదాయం
A) 65,000 B) 55,000
C) 35,000 D) 74,000

- ప్రభుత్వ బడ్జెట్ లో ఎక్కువ శాతం చదువుపై ఖర్చు చేస్తున్న రాష్ట్రాలలో హిమాచల్ ప్రదేశ్ ఒకటి. 2005 లో ప్రతి విద్యార్థిపై పెట్టిన ఖర్చు రూ||లు _____.
A) 2000 B) 2005 C) 2010 D) 2015
- UNDP అనగా
A) ఐక్యరాజ్యసమితి అభివృద్ధి నివేదిక
B) ఐక్యరాజ్యసమితి అభివృద్ధి భావన
C) ఐక్యరాజ్యసమితి అభివృద్ధి కార్యక్రమం
D) ఐక్యరాజ్యసమితి అభివృద్ధి వ్యవస్థ
- మానవాభివృద్ధి చరిత్ర పరిణామ క్రమ కాలసూచిని పరిశీలిస్తే వ్యవసాయం మొదలై ____ సంవత్సరాలయింది.
A) 5,000 B) 4,000 C) 12,000 D) 400
- మానవాభివృద్ధి చరిత్ర పరిణామ క్రమాన్ని పరిశీలిస్తే పారిశ్రామికీకరణ మొదలై ____ సంవత్సరాలయింది.
A) 100 B) 200 C) 500 D) 400
- కుడంకుళం అణవిద్యుత్ కేంద్రాన్ని స్థాపించిన రాష్ట్రం.
A) కేరళ B) కర్ణాటక C) తమిళనాడు D) మహారాష్ట్ర
- హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో లింగవివక్ష ఎందుకు తక్కువ?
A) స్త్రీ, పురుషుల హోదాలలో తేడాలు లేకపోవడం
B) పిల్లలందరూ అక్షరాస్యులు కావడం.
C) మహిళలు చదువుకుని ఉద్యోగాలు చేయడం
D) పై వానిలో ఏదీ కాదు
- ప్రపంచ బ్యాంకు నివేదిక 2012 లో ____ డాలర్ల కంటే ఎక్కువ తలసరి ఆదాయం గల దేశాలు అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు.
A) 10,000 B) 12,000 C) 12,600 D) 1,035
- 2012లో__అమెరికన్ డాలర్లు కంటే తక్కువ తలసరి ఆదాయం ఉండే దేశాలు తక్కువ ఆదాయ దేశాలు
A) 850 B) 1000 C) 1050 D) 1035
- దేశాలను పోల్చడానికి ఉపయోగించే ప్రామాణికము
A) తలసరి ఆదాయం B) జాతీయ ఆదాయం
C) జాతీయోత్పత్తి D) కుటుంబ ఆదాయం
- 2012 లో పంజాబ్ తలసరి ఆదాయం
A) 55,000 B) 45,000 C) 78,000 D) 65,000
- 2012 ప్రపంచ అభివృద్ధి నివేదిక ప్రకారం మధ్య ఆదాయ దేశాల తలసరి ఆదాయం ____ డాలర్లు.
A) 1,035 - 12,600 డాలర్లు B) 9,386 డాలర్లు
C) 1,035 డాలర్లు D) పైవన్నీ

జవాబులు

1. A 2. D 3. A 4. C 5. B 6. D 7. A 8. B 9. C 10. A 11. D
12. D 13. B 14. C 15. C 16. D 17. C 18. C 19. C 20. D
21. B 22. C 23. A

పాఠం - 4 భారతదేశ శీతోష్ణస్థితి

Online Exam

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు - 1/2 మార్కు

- ___ సం. ల వాతావరణ పరిస్థితుల సరాసరి శీతోష్ణస్థితి.
A) 20 B) 10 C) 30 D) 40
- ఉష్ణోగ్రత, వర్షపాతాలను తెలియజేసే గ్రాఫ్ లు
A) రైనో గ్రాఫ్ లు B) క్లెమో గ్రాఫ్ లు
C) మానోగ్రాఫ్ లు D) మోనో గ్రాఫ్ లు
- భూమధ్య రేఖ నుంచి ధృవాల్ వైపు వెళుతున్న కొద్దీ వార్షిక సగటు ఉష్ణోగ్రతలు
A) పెరుగుతాయి B) తగ్గుతాయి
C) ఏ మాత్రం తగ్గవు D) ఏ మాత్రం పెరగవు
- భూ ఉపరితలంపై ఉష్ణోగ్రత ___ ను బట్టి మారుతుంది.
A) సౌరవికిరణం B) సూర్యపుటము
C) ఉష్ణ వికిరణం D) భూ వికిరణం
- భారతదేశ దక్షిణ రాష్ట్రాలలో సగటు ఉష్ణోగ్రతలు ఉత్తర ప్రాంతం కంటే చాలా ఎక్కువ. కారణం ___ లో ఉండుట.
A) ఉష్ణమండలం B) ద్రవ ప్రాంతంలో
C) భూమధ్యరేఖాప్రాంతం D) సమశీతోష్ణ మండలం
- భారతదేశాన్ని రెండు సమ భాగాలుగా విభజిస్తున్న రేఖ
A) కర్కటరేఖ B) మకర రేఖ
C) భూమధ్యరేఖ D) ఆర్కిటిక్ వలయం
- కర్కట రేఖకు దక్షిణ ప్రాంతం ___ మండలంలో ఉంది.
A) అతి శీతల ప్రాంతం B) సమశీతోష్ణ మండలం
C) ఉష్ణ మండలం D) ఆర్కిటిక్ ప్రాంతం
- భూభాగంతో పోలిస్తే సముద్రం
A) వేగంగా వేడెక్కి, వేగంగా చల్లబడుతుంది.
B) వేగంగా వేడెక్కి, నిదానంగా చల్లబడుతుంది.
C) నిదానంగా వేడెక్కి, నిదానంగా చల్లబడుతుంది.
D) ఒకే విధంగా వేడెక్కి, ఒకే విధంగా చల్ల బడుతుంది.
- వేసవిలో కోల్ కతాతో పోలిస్తే, డార్జిలింగ్ లో వాతావరణం ఆహ్లాదకరంగా ఉండటానికి కారణం
A) సముద్రానికి సమీపంగా ఉండటం
B) సముద్రానికి దూరంగా ఉండటం
C) సముద్ర మట్టానికి ఎత్తులో ఉండటం D) ఏదీకాదు.
- సముద్ర మట్టం నుంచి ఎత్తుకు వెళ్ళే కొలదీ ఉష్ణోగ్రత
A) పెరుగును B) తగ్గును C) మారదు D) ఏదీ కాదు.
- వేసవి విడిదులలో చాలా చల్లగా ఉండుటకు కారణం
A) సముద్ర మట్టానికి దగ్గరగా ఉండటం.
B) సముద్ర మట్టానికి దూరంగా ఉండటం.
C) సముద్ర మట్టానికి సమాన ఎత్తులో ఉండటం.
D) సముద్ర మట్టం కంటే ఎత్తులో ఉన్నందున.
- ట్రేడ్ విండ్ర్ అనగా
A) ఒకే దిశలో స్థిరంగా వీచే పవనాలు
B) ఒకే దిశలో స్థిరంగా వీయని పవనాలు
C) తరచూ దిశను మార్చుకునే పవనాలు
D) దిశలేని పవనాలు
- భారతదేశంలో అత్యంత చలిగా ఉండే నెల ____.
A) డిసెంబర్ B) జనవరి C) ఫిబ్రవరి D) మార్చి

- జెట్ ప్రవాహాలు సముద్ర మట్టానికి ___ మీటర్ల ఎత్తులో వీస్తాయి.
A) 10,000 B) 3660 C) 12000 D) 4800
- జెట్ ప్రవాహాల వేగం
A) 110 కి.మీ /గం.కు B) 120 కి.మీ /గం.కు
C) 100 కి.మీ /గం.కు D) 130 కి.మీ /గం.కు
- తూర్పు జెట్ ప్రవాహం _ అక్షాంశము వద్ద ఏర్పడును
A) 25° ఉత్తర రేఖాంశం B) 25° తూర్పు రేఖాంశం
C) 25° ఉత్తర అక్షాంశం D) 25° తూర్పు అక్షాంశం
- భారతదేశ తీరాన్ని ఋతుపవనాలు చేరే నెల...
A) ఏప్రిల్ మొదట వారం B) జూన్ మొదట వారం
C) జూన్ చివర వారం D) ఏప్రిల్ చివర వారం
- భారత్ లో ఉష్ణోగ్రతలు ___ నెల నుండి తగ్గుతాయి
A) జూన్ మధ్య B) అక్టోబర్ మధ్య
C) సవంబరు మధ్య D) ఆగష్టు మధ్య
- భారతదేశంలో శీతాకాలం
A) నవంబరు- ఫిబ్రవరి B) డిసెంబర్ - మార్చి
C) జనవరి - మార్చి D) అక్టోబర్ - ఫిబ్రవరి.
- భారతదేశ శీతోష్ణస్థితిని ప్రభావితం చేసే ఉపరితల వాయు ప్రవాహం ____.
A) జెట్ ప్రవాహం B) ట్రేడ్ విండ్ర్
C) ఋతు పవనాలు D) సముద్ర ప్రవాహాలు
- పశ్చిమ విశ్లోభాల వల్ల ప్రయోజనం పొందే పంట.
A) వరి B) చెరకు C) గోధుమ D) ప్రత్తి
- భారతదేశ ఉత్తర మైదానాలలో పొడిగా, వేడిగా ఉండే స్థానిక పవనాలను ___ అంటారు.
A) బినూక్ B) లూ C) ఋతు పవనాలు D) మామిడి జల్లు
- వేసవి ముగిసే సమయంలో భారతదేశ ద్వీపకల్పంలో కురిసే వర్షాలను ___ అంటారు.
A) మ్యాంగో షవర్స్ B) ఆఫీల్ షవర్స్
C) ఆరంజ్ షవర్స్ D) గ్రేప్ షవర్స్
- భారతదేశ శీతోష్ణ స్థితిని ప్రభావితంచేసే పవనాలు
A) లూ పవనాలు B) ఉష్ణ పవనాలు
C) శీతల పవనాలు D) ఋతుపవనాలు
- ఋతుపవనాలను మొదటగా గుర్తించినవారు ____
A) బ్రిటీష్ వర్తకులు B) ఫ్రెంచి వర్తకులు
C) అరబ్ వర్తకులు D) భారత వర్తకులు
- ఋతుపవనాలు ఈ అక్షాంశాల మధ్య ఏర్పడతాయి.
A) 20 ఉ.- 20 ద. B) 40 ఉ.- 60 ద.
C) 10 ఉ. - 60 ద. D) 25 ఉ. - 55 ద.

జవాబులు

1. C 2. B 3. B 4. B 5. A 6. A 7. B 8. C 9. C 10. B 11. D 12. A 13. B 14. C 15. A 16. C 17. B 18. C 19. A 20. A 21. C 22. B 23. A 24. D 25. C 26. A.

1. జన గణనలో లెక్కించే అంశాలు

- A) పేరు, వయస్సు, వృత్తి B) ఇంటిరకం
C) చదువు, మతం D) పైవన్నీ

2. జనాభా వర్గీకరణను జతపరచండి.

1. పిల్లలు a) 15-59 సంవత్సరాలు
2. పనిచేసే వారు b) 59 సం.లు పై బడినవారు
3. వృద్ధులు c) 15 సం. ల లోపు వారు.
A) a,c,b B) a,c,b C) b,c,a D) c,b,a

3. జనాభా గణన ప్రకారం పనిచేసే వయస్సు.

- A) 10-14 సం||లు B) 20-60 సం||లు
C) 15-59 సం||లు D) 21-62 సం||లు

4. ఒక రాష్ట్ర జనసాంద్రతను ____ ఆధారంగా లెక్కిస్తారు.

1. రాష్ట్ర విస్తీర్ణము 2. తలసరి ఆదాయం
3. సహజ వనరులు 4. జనసంఖ్య
A) 1, 3 B) 2, 3 C) 1, 2 D) 1, 4

5. జన సాంద్రత అనగా?

- A) జనాభా పెరుగుదల B) మొత్తం జనాభా
C) నిర్దిష్ట వైశాల్యంలో కల జన సంఖ్య D) అల్ప జనాభా

6. జత పరచండి.

1. అత్యధిక జనాభా a) బీహార్
2. అత్యధిక జనసాంద్రత b) అరుణాచల ప్రదేశ్
3. అత్యల్ప జనాభా c) ఉత్తర ప్రదేశ్
4. అత్యల్ప జన సాంద్రత d) సిక్కిం
A) a,b,c,d B) c,a,d,b C) d,a,b,c D) c,d,b,a

7. జనాభాను అధ్యయనం చేసే శాస్త్రం.

- A) కైమోగ్రఫీ B) కెమోగ్రఫీ C) డెమోగ్రఫీ D) మమోగ్రఫీ

8. 2011 లెక్కల ప్రకారం భారతదేశ లింగ నిష్పత్తి ____.

- A) 926 B) 943 C) 970 D) 980

9. ____ నుండి భారత జనాభా పెరగడం మొదలైంది.

- A) 1901 B) 1911 C) 1921 D) 1931

10. భారతదేశంలో మహిళల అక్షరాస్యత తక్కువగా ఉంది. 2011 లో మహిళల అక్షరాస్యత ఎంత?

- A) 65.46% B) 66.50% C) 64.04% D) 67.05%

11. 2011 లెక్కల ప్రకారం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అక్షరాస్యత

- A) 65.04% B) 67.02% C) 66.33% D) 68.22%

12. 2011లో భారత జనసాంద్రత

- A) 328 B) 335 C) 382 D) 340

13. ఏ భౌగోళిక ప్రాంతంలో ఎక్కువ జనసాంద్రత ఉంది.

- A) తీర మైదానాలు B) గంగా మైదానాలు
C) పీఠభూమి ప్రాంతాలు D) ఈశాన్య రాష్ట్రాలు

14. ఈశాన్య రాష్ట్రాలలో తక్కువ జనసాంద్రతకు కారణం

- A) కొండలు, పర్వతాలతో ఉన్న భూమి
B) జీవన యోగ్యం కాని శీతోష్ణస్థితి
C) వ్యవసాయం కష్టంగా ఉండటం D) పైవన్నీ.

15. భారత దేశంలో ప్రస్తుతం ఫెర్టిలిటీ రేటు

- A) 4.6 B) 3.8 C) 3.1 D) 2.7

16. భారతదేశంలో జనగణన ____ సంవత్సరాలకు

ఒకసారి జరుగుతుంది

- A) 5 B) 6 C) 8 D) 10

17. భారతదేశంలో జనగణన చేపట్టే సంస్థ

- A) సెన్సస్ ఆఫ్ ఇండియా B) స్టాటిస్టిక్స్ డిపార్ట్మెంట్
C) పారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ D) మెడికల్ డిపార్ట్మెంట్

18. భారత్ లో మొదటి జనగణన చేపట్టిన సంవత్సరం

- A) 1872 B) 1772 C) 1820 D) 1773

19. భారత్ లో అవ్వవచ్చేకృత రంగంలో గల కార్మికులు

- A) 65% B) 45% C) 92% D) 98%

20. సరియైన వాక్యమును గుర్తించుము.

- A) లింగనిష్పత్తి తక్కువగా గల రాష్ట్రం కేరళ.
B) లింగ నిష్పత్తి మెరుగుగా గల రాష్ట్రం బీహార్.
C) ఆంధ్రప్రదేశ్ లింగ నిష్పత్తి 1000: 970.
D) భారతదేశ లింగ నిష్పత్తి 1000: 943.

21. సరియైన వాక్యమును గుర్తించుము.

1. 1947లో భారత అక్షరాస్యత 12%
2. 2001 లో భారత అక్షరాస్యత 64.84%
3. 2011లో భారత అక్షరాస్యత 74.04%
4. అత్యధిక అక్షరాస్యత గల రాష్ట్రం కేరళ
A) 1,2,3 B) 1,3,4 C) 3,2,4 D) అన్నీ సరైనవే

22. జనాభా మార్పునకు కారణం

- A) జననాలు B) మరణాలు C) వలసలు D) పైవన్నీ

23. సరియైన వాక్యమును గుర్తించుము.

1. భారత దేశ జనసాంద్రత 382
2. తక్కువ జనసాంద్రత గల రాష్ట్రం అరుణాచల్ ప్రదేశ్
3. అత్యధిక జనసాంద్రత గల రాష్ట్రం సశ్చిమ బెంగాల్
4. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జన సాంద్రత 308
A) 1,2 3,4 B) 1,2,3 C) 3,2,4 D) 4,2,1

24. ధనాత్మక స్త్రీ పురుష నిష్పత్తి కల రాష్ట్రం

- A) కేరళ B) పంజాబ్ C) ఆంధ్రప్రదేశ్ D) బీహార్

25. అక్షరాస్యతా శాతం అంచనాకు పిల్లలకు

నిర్ధారించిన వయస్సు

- A) 4 సం||లు B) 5 సం||లు C) 6 సం||లు D) 7 సం||లు

26. 2011 లెక్కల ప్రకారం భారత దేశ జనాభా ప్రపంచ

జనాభాలో ఎంత శాతం

- A) 16 B) 18 C) 17.5 D) 18.5

27. జనాభాలో ప్రతీ వెయ్యి మంది పురుషులకూ ఎంత

మంది స్త్రీలు ఉన్నారో తెలిపేది

- A) ఫెర్టిలిటీ రేటు B) లింగ నిష్పత్తి
C) లింగ నిష్పత్తి D) ఫెర్టిలిటీ శాతం

జవాబులు

1. D 2. A 3. C 4. D 5. C 6. B 7. C 8. B 9. C 10. A 11. B
12. C 13. B 14. D 15. D 16. D 17. A 18. A 19. C 20. D
.21. D 22. D 23. A 24. A 25. D 26. C 27. C

యూనిట్ - 8 ప్రజలు - వలసలు

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు — 1/2 మార్కు

Online Exam

- సరైన వాక్యాన్ని గుర్తించండి.
  - A) వలసలకు ప్రధాన కారణం మార్పు కోసం.
  - B) అంతర్జాతీయ వలసలు అంటే గ్రామాల నుంచి గ్రామాలకు జరిగేవి.
  - C) మెరుగైన విద్య, నైపుణ్యం కలవారు వ్యవస్థీకృత రంగంలో ఉపాధి పొందుతారు.
  - D) పట్టణ ప్రాంతాలలో సుఖ జీవనం.
- పట్టణ ప్రాంతాలలో జనాభా పెరగడానికి కారణం.
  - A) సహజ పెరుగుదల
  - B) విస్తరణ
  - C) వలసలు
  - D) పైవన్నీ
- గ్రామీణ ప్రాంతం నుంచి వలసలను నిరోధించడానికి ఉపయోగపడేవి.
  - A) జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి సగం
  - B) వ్యవసాయ రంగ అభివృద్ధికి కృషి
  - C) A మరియు B
  - D) ఏదీకాదు
- ప్రతీ సంవత్సరం భారతదేశం నుండి పశ్చిమాసియా దేశాలకు వలస వెళ్తున్న వారి సంఖ్య
  - A) 2 లక్షలు
  - B) 3 లక్షలు
  - C) 5 లక్షలు
  - D) 4 లక్షలు
- జతపరచబడిన దానిని గుర్తించండి.
  - A) గరిష్ట రెమిట్టెన్స్ - కేరళ
  - B) వలసల చట్టం - 1922
  - C) పంచదార - బీహార్
  - D) పైవన్నీ
- వలస వెళ్ళే వారిలో షెడ్యూల్డ్ తెగల వారు ____ శాతం.
  - A) 23
  - B) 40
  - C) 20
  - D) 18
- వలస కార్మికులు ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్య
  - A) చర్మ వ్యాధులు
  - B) ఊపిరితిత్తుల సమస్య
  - C) వడదెబ్బ
  - D) పైవన్నీ
- వలస వచ్చిన కుటుంబాల పిల్లలకు ప్రభుత్వం విద్యను ఎలా అందిస్తుంది?
  - A) వారు కోరినప్పుడు ప్రవేశం ఇవ్వడం
  - B) బ్రెడ్ స్కూల్స్ స్థాపన
  - C) A & B
  - D) పైవేవీ కాదు
- ప్రజలు వలస వెళ్ళడానికి ప్రధాన కారణం.
  - A) ఆర్థిక కారణాలు
  - B) సామాజిక కారణాలు
  - C) రాజకీయ కారణాలు
  - D) పైవన్నీ
- 2001 ప్రకారం భారత్ లో వలస జనాభా ____ కోట్లు.
  - A) 30.7
  - B) 42
  - C) 31.9
  - D) 29.9
- ప్రజల వలస వెళ్ళడానికి ప్రధాన కారణం
  - A) వివాహం
  - B) ఉపాధి
  - C) విద్య
  - D) పైవన్నీ
- 2001 దేశ జనాభాలో వలస వెళ్ళిన వారి శాతం
  - A) 20
  - B) 25
  - C) 31.9
  - D) 29.9
- పంచదారను ఉత్పత్తి చేసే ప్రముఖ రాష్ట్రం
  - A) తమిళనాడు
  - B) కర్ణాటక
  - C) ఆంధ్ర ప్రదేశ్
  - D) మహారాష్ట్ర
- మహారాష్ట్ర చెరకు నరకడానికి వెళ్ళిన కూలీలు వేసుకునే గుడిసెలను ఏమని పిలుస్తారు?
  - A) గుప్పి
  - B) కోపి
  - C) జోబ్బి
  - D) హట్

- ప్రజలు గ్రామాల నుండి పట్టణ ప్రాంతాలకు వలస వెళ్ళడానికి కారణం
  - A) గ్రామీణ వాతావరణం నచ్చకపోవడం
  - B) పట్టణాలలో నివసించడంపై వ్యూహం
  - C) గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉపాధి దొరకక పోవడం
  - D) పట్టణ ప్రాంతాలలో సుఖంగా జీవించవచ్చని అనుకోవడం
- 1961-2011 మధ్య కాలంలో పట్టణాలు, నగరాలకు వలస వెళ్ళిన జనాభా ____ మిలియన్లు.
  - A) 5
  - B) 40
  - C) 6
  - D) 35
- 1961-71 మధ్య పట్టణ జనాభాలో పెరుగుదల _____.
  - A) 2 కోట్లు
  - B) 3 కోట్లు
  - C) 5 కోట్లు
  - D) 7 కోట్లు
- పట్టణ ప్రాంతాల పెరుగుదలకు కారణం
  - A) గ్రామీణ ప్రాంతాలను పట్టణ ప్రాంతాలుగా ప్రకటన
  - B) గ్రామాల నుండి పట్టణాలకు వలస రావడం
  - C) సహజ పెరుగుదల
  - D) పైవన్నీ
- 2001-2011 మధ్య పట్టణ జనాభా పెరుగుదల _____.
  - A) 2 కోట్లు
  - B) 5 కోట్లు
  - C) 8.1 కోట్లు
  - D) 9.1 కోట్లు
- జాతీయ సర్వే లలో 'వలస వెళ్ళిన వ్యక్తి' అంటే ____ కాలం పాటు వలస వెళ్ళిన వ్యక్తి
  - A) 2 నెలలు
  - B) 5 నెలలు
  - C) 6 నెలలు
  - D) 12 నెలలు
- 2001 జనాభాలో రాష్ట్రంలో వలస పోయిన వారు.
  - A) 35%
  - B) 54%
  - C) 65.4%
  - D) 84.2%
- 2001లో రాష్ట్రం వెలుపల వలస వెళ్ళిన వారి శాతం
  - A) 15%
  - B) 13%
  - C) 10%
  - D) 14%
- ప్రజలు వలస వెళ్ళినప్పుడు ఏమవుతుంది.
  - A) పారిశుధ్యంలేని వాతావరణంలో జీవించాలి
  - B) సంక్షేమ కార్యక్రమాల ప్రయోజనం పొందలేరు
  - C) తమ పిల్లల చదువు కొనసాగదు
  - D) పైవన్నీ
- చెరుకు నరకడం ____ వలస.
  - A) కాలానుగుణ
  - B) అంతర్గత
  - C) అంతర్జాతీయ
  - D) పట్టణ
- పట్టణాలలో ఉద్యోగాలు సులభంగా దొరకక పోవడానికి కారణం
  - A) పరిచయాలు లేకపోవడం
  - B) పోటీ ఎక్కువ
  - C) ఉద్యోగానికి కావలసిన నైపుణ్యాలు లేకపోవడం
  - D) కొత్తవారిని నమ్మక పోవడం
- వలసలు ప్రధానంగా జరిగే ప్రాంతాలు
  - A) పట్టణాల నుండి గ్రామాలకు
  - B) గ్రామాల నుండి గ్రామాలకు
  - C) గ్రామాల నుండి పట్టణాలకు
  - D) పట్టణాల నుండి పట్టణాలకు

జవాబులు

1. C 2. D 3. B 4. C 5. A 6. A 7. D 8. C 9. A 10. A 11. D 12. D 13. D 14. B 15. C 16. C 17. B 18. D 19. D 20. C 21. D 22. B 23. A 24. A 25. A 26. C

యూనిట్ - 10 ప్రపంచీకరణ

Online Exam

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు - 1/2 మార్కు

1. బహుళ జాతి సంస్థలచే .....అధిక మొత్తం లో నియంత్రించ బడుతుంది

- A) సేవారంగం B) విదేశీ వాణిజ్యం
C) విదేశీ పెట్టుబడి D) ఏదీ కాదు

2. బహుళ జాతి సంస్థలలో అధిక శాతం చైనా లో పెట్టుబడి పెట్టడానికి కారణం

- A) ముడిసరకులు చవక B) చౌకగా శ్రామికుల లభ్యత
C) పన్నులు తక్కువ D) దిగుమతులు తక్కువ

3. దేశాల మధ్య వాణిజ్యాన్ని వేగవంతం చేసింది _____.

- A) సరళీకృత ఆర్థిక విధానం B) ప్రపంచీకరణ
C) ఫ్రీవేటీకరణ D) సాంకేతిక విప్లవం

4. సరళీకృత ఆర్థిక విధానం ____ సం||లో ప్రారంభమైంది.

- A) 1991 B) 2000 C) 1981 D) 2001

5. సెజ్ లను ఏర్పాటు చేసేది

- A) బహుళ జాతి సంస్థలు B) ప్రభుత్వాలు
C) స్థానిక సంస్థలు D) భారతీయ కంపెనీలు

6. సత్వర సమాచారానికి ఉదాహరణ

- A) సాంకేతిక విజ్ఞానం B) ఆరోగ్య సేవలు
C) చైనా ఆటబొమ్మలు D) ఉసగ్రహ సమాచారం

7. భారత దేశంలో ఎక్కువ కంపెనీలను స్థాపించిన దేశం

- A) అమెరికా B) రష్యా C) ఇంగ్లాండ్ D) ఆస్ట్రేలియా

8. 20వ శతాబ్దం చివరలో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా జరిగిన ముఖ్యమైన పరిణామం

- A) కార్మికుల వలస B) వాణిజ్యీకరణ
C) ప్రపంచీకరణ D) బహుళ జాతి సంస్థల ఏర్పాటు

9. ప్రపంచీకరణ యొక్క ముఖ్యమైన ఫలితం

- A) కొత్త ఉద్యోగావకాశాలు రావడం
B) పెద్ద సంఖ్యలో వినియోగ వస్తువుల అందుబాటు
C) అంతర్జాతీయ ఆర్థిక మార్పిడి D) పైవన్నీ

10. అరబ్ వసంతం అనగా _____.

- A) నియంతలను తొలగించడానికి విప్లవాలు జరుగుట
B) భూస్వామ్య వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటం
C) పర్యావరణం కోసం జరిపిన పోరాటం
D) అరబ్ దేశాల మధ్య సన్నిహిత సంబంధాలు

11. బహుళ జాతి సంస్థ (MNC) అనునది.....

- A) ఒక దేశంలో ఉత్పత్తి ప్రక్రియను నిర్వహించు సంస్థ
B) అనేక దేశాలలో ఉత్పత్తిని చేపట్టే సంస్థ.
C) అనేక దేశాలలో వస్తువుల అమ్మకం చేసే సంస్థ
D) వేల మందికి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించే సంస్థ

12. బహుళజాతి సంస్థల ఏర్పాటు ముఖ్య ఉద్దేశ్యం

- A) ఉత్పత్తి వ్యయాలను తగ్గించడం
B) మార్కెట్ ను విస్తరించడం
C) లాభాలను పొందడం D) పైవన్నీ

13. అంతర్జాతీయ ఆర్థిక మార్పిడిలో ముఖ్యమైన మూడు ప్రవాహాలు

- A) సేవలు B) శ్రమ C) పెట్టుబడి D) పైవన్నీ

14. ఫోర్డ్స్ మోటార్స్ కంపెనీ భారతదేశంలోని ఏ కంపెనీతో కలిసి కర్మాగారాన్ని స్థాపించింది?

- A) నూసీంగ్ర & నూసీంగ్ర B) టాటా ఇండియా
C) అశోక్ లైలాండ్ D) ఆల్విన్

15. ఫోర్డ్స్ మోటార్స్ కంపెనీ మరియు మహింద్ర & మహింద్ర ఎక్కడ కర్మాగారాన్ని ఏర్పాటు చేశాయి?

- A) బెంగళూరు B) హైదరాబాద్ C) చెన్నై D) కలకత్తా

16. ఫోర్డ్స్ కంపెనీ భారతదేశంలో ____ కోట్ల పెట్టుబడితో కర్మాగారాన్ని నెలకొల్పింది.

- A) 2000 B) 24000 C) 1700 D) 1500

17. దేశాల మధ్య అనుసంధానాన్ని పెంచే విధానము

- A) యుద్ధాలు B) రోడ్లు C) వాణిజ్యం D) ఏదీకాదు

18. ప్రపంచీకరణ వల్ల మానవ జీవితంలో వచ్చిన మార్పు

- A) ప్రజలు కొనుగోలు చేయడానికి అనేక రకాల వస్తువులు లభించాయి
B) వస్తు ఉత్పత్తిలో నాణ్యత పెరిగింది.
C) కొత్త ఉద్యోగాలు కల్పించబడ్డాయి D) పైవన్నీ

19. ప్రపంచీకరణ ప్రక్రియకు ముఖ్య కారణం

- A) సాంకేతిక పరిజ్ఞానం B) రాజకీయాలు
C) పెట్టుబడులు D) శ్రామిక సంపద

20. విదేశీ వాణిజ్యాన్ని పెంచడానికి లేదా తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం ఉపయోగించే సాధనం.

- A) వాణిజ్య సంబంధాలు B) దిగుమతుల విధానం
C) ఎగుమతుల విధానం D) వాణిజ్య అవరోధాలు

21. అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి సంబంధించిన నియమాలను రూపొందించి, అమలుపరిచే సంస్థ

- A) ILO B) WHO C) FAO D) WTO

22. అమెరికా GDPలో వ్యవసాయ రంగం వాటా

- A) 2% B) 1% C) 5% D) 4%

23. ఫోర్డ్ మోటార్స్ కంపెనీ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ____ దేశాలలో ఉత్పత్తిని నిర్వహిస్తోంది

- A) 15 B) 20 C) 25 D) 26

24. జతపరుచుము

1. ఫోర్డ్స్ మోటార్స్	a) పన్ను
2. దేశాల అనుసందానం	b) బహుళజాతి సంస్థ
3. వాణిజ్య అవరోధం	c) నియంతల తొలగింపు
4. అనేక దేశాలలో ఉత్పత్తి	d) అమెరికా
5. అరబ్ వసంతం	e) వాణిజ్యం
A) d,e,a,b,c	B) c,d,e,a,b
C) d,c,b,a,c	D) c,e,a,b,d

జవాబులు

1. B 2. B 3. A 4. A 5. B 6. D 7. A 8. C 9. D 10. A
11. B 12. D 13. D 14. A 15. C 16. C 17. C 18. D
19. A 20. D 21. D 22. B 23. D 24. A

సమానత - సుస్థిర అభివృద్ధి

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు - 1/2 మార్కు

Online Exam

- శ్రామిక వర్గం ఎక్కువగా అవ్వవస్తే కృత రంగం లో ఉన్నా GDP పెరిగితే అర్థం
A) వస్తు సేవల పంపిణీ అన్ని వర్గాలకీ సమానంగా ఉంది
B) వ్యవస్థీకృత రంగ కార్మికులు తక్కువగా ఉన్నారు
C) పెరుగుతున్న వస్తు సేవల వలన కొద్దిమందే ప్రయోజనం పొందుతున్నారు. D) ఏదీ కాదు
- ఈ క్రింది వానిలో సరైన వాక్యం ఏది ?
1) ప్రజల ఆదాయాలు అవకాశాలలో అంతరాలు సమ సమాజ నిర్మాణానికి అడ్డంకి.
2) అభివృద్ధి పర్యావరణం రెండూ విరుద్ధ భావనలు.
A) 1, 2 సత్యం B) 1 మాత్రమే
C) 2 మాత్రమే D) రెండూ సరికాదు
- ఆర్థిక వ్యవస్థలో పర్యావరణం నిర్వహించే ముఖ్యవిధి
A) వనరుల సరఫరా విధి B) శుద్ధి చేసే విధి
C) ప్రజాపంపిణీ D) A మరియు B
- ప్రస్తుత తరం రాబోయే తరాలకు నాణ్యమైన జీవనం అందించడాన్ని ఇలా అంటారు
A) సమానత B) సుస్థిరత C) పంపిణీ D) అభివృద్ధి
- నర్మదా లోయ అభివృద్ధి పథకం క్రింద నిర్వాసితులయ్యే వారిలో ఎక్కువ మంది
A) గుజరాతీలు B) సంపన్న వర్గాలు
C) ఆదివాసీలు, దళితులు D) న్యూనసామర్థ్యులు
- బావా మహాలియ ఏ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రికి లేఖ వ్రాసారు
A) మహారాష్ట్ర B) మధ్యప్రదేశ్ C) బీహార్ D) గుజరాత్
- స్థానిక పర్యావరణం నుంచి నిర్వాసితులైతే ప్రజలకి మాత్రమే కాక ఇంకా వేటికి హాని
A) ఇల్లు, పొలాలు B) సంప్రదాయాలూ - జీవ వైవిధ్యం
C) స్థిర చరాస్తులు D) ఏదీ కాదు
- సైలెంట్ స్ప్రింగ్ రచయిత
A) వనజా రాయ్ B) అరుంధతీ రాయ్
C) రాచెల్ కార్సన్ D) మేధా పాట్కర్
- చిప్కో ఉద్యమం ఏ రాష్ట్రానికి చెందినది
A) మధ్యప్రదేశ్ B) గుజరాత్ C) బీహార్ D) ఉత్తరాఖండ్
- సేంద్రియ వ్యవసాయం లో ఒక ముఖ్య లక్షణం
A) ఎరువుల వాడకం B) పురుగుమందుల వాడకం
C) జల సంరక్షణ D) స్థానిక వనరుల వినియోగం
- 100 శాతం సేంద్రియ రాష్ట్రం
A) మణిపూర్ B) సిక్కిం C) మేఘాలయ D) ఉత్తరాఖండ్
- నర్మదా బచావో ఆందోళనతో సంబంధం ఉన్న మహిళ
A) అరుంధతీ రాయ్ B) బృంద కార్త్
C) మేధా పాట్కర్ D) రాచెల్ కార్సన్
- జీవించే హక్కు ఏ ఆర్టికల్ లో ఉంది?
A) 17 B) 21 C) 30 D) 22
- పర్యావరణానికి అభివృద్ధికి ఉన్న సంబంధం
A) అనుకూల B) ప్రతికూల C) అనులోమ D) విలోమ
- సర్కార్ సరోవర్ ప్రాజెక్టుతో సంబంధం ఉన్న రాష్ట్రం
A) కేరళ B) కర్ణాటక C) ఉత్తర ప్రదేశ్ D) గుజరాత్

- నేల, రాళ్ళ ద్వారా వర్షపునీరు భూమిలోకి ఇంకడం
A) వర్షపాతం B) పునరుద్ధరణ
C) నీటిపారుదల D) వరదలు
- సహజ వాయువు (CNG) ని ఇంధనం గా వాడడంవల్ల వాయుకాలుష్యం తగ్గిన నగరం
A) ఢిల్లీ B) బెంగళూరు C) చెన్నై D) విజయవాడ
- DDT దుష్ప్రభావాలను గూర్చి చెప్పిన పుస్తకం
A) ఆనిమల్ ఫౌం B) సైలెంట్ వాల్
C) సైలెంట్ స్ప్రింగ్ (1962) D) సైన్సు అండ్ సైలెన్స్
- భూగర్భ జలాల నాణ్యత క్షీణించడానికి కారణం
A) కాలుష్యం B) పారిశ్రామిక వ్యర్థాలు
C) అధిక వర్షపాతం D) వరదలు
- మానవాభివృద్ధి సూచిక (HDI) పరిగణనలోకి తీసుకునే అంశం
A) పోషకాహార స్థాయి B) విద్య
C) ఆరోగ్యం D) వైవస్సీ
- భారతదేశంలో అవ్వవస్తే కృత రంగంలో పనిచేస్తున్న కార్మికుల శాతం
A) 45% B) 92% C) 98% D) 33%
- పర్యావరణం నిర్వహించే విధి
A) సహజ వనరులను అందించుట
B) వ్యర్థాలను శుద్ధిచేసి ప్రమాదరహితంగా చేయుట
C) భూగర్భజలాలను పంచుట D) ఎ మరియు బి
- GDP కన్నా మెరుగైన అభివృద్ధి సూచిక
A) నికర జాతీయోత్పత్తి B) నికర దేశీయోత్పత్తి
C) మానవాభివృద్ధి సూచిక D) స్థూల జాతీయోత్పత్తి
- చిప్కో ఉద్యమం (1970) అంటే
A) చెట్లను నరకడం B) చెట్లను పెంచడం
C) చెట్లను హత్తుకోవడం D) చెట్లను కాలాడం
- చిప్కో ఉద్యమ ఉద్దేశ్యం
A) చెట్లను నరకడాన్ని ఆపడం B) చెట్లను పెంచడం
C) చెట్లను హత్తుకోవడం D) చెట్లను కాలాడం
- ఆరోగ్యకరమైన పర్యావరణానికి హక్కు అనేది
A) జీవించే హక్కు B) పర్యావరణ హక్కు
C) రాజకీయ హక్కు D) ఆరోగ్య హక్కు
- జతపరచండి:
1. చిప్కో ఉద్యమం A) పర్యావరణం
2. సహజ పెట్టుబడి B) జహీరాబాద్
3. సర్కార్ సరోవర్ ప్రాజెక్టు C) చెట్లను హత్తుకోవడం
4. ప్రత్యామ్నాయ ప్రజాపంపిణీ D) నర్మదా నది
A) 1-C, 2-A, 3-D, 4-B B) 1-A, 2-D, 3-E, 4-B
C) 1-D, 2-A, 3-B, 4-E D) 1-D, 2-A, 3-E, 4-C

జవాబులు

1. C 2. A 3. D 4. B 5. C 6. B 7. B 8. C 9. D 10. D 11. B 12. C 13. B 14. B 15. D 16. B 17. A 18. C 19. B 20. D 21. B 22. D 23. C 24. C 25. A 26. B 27. A

ప్రపంచ యుద్ధాల మధ్య ప్రపంచం(1900-1950)-

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు — 1/2 మార్కు

Online Exam

1. పితృ భూమి గౌరవాన్ని కాపాడటానికి యుద్ధాన్ని కొనసాగించాలని నిర్ణయించినవారు ____ .
A) జర్మన్లు B) రష్యన్లు
C) ఇటాలియన్లు D) ఫ్రెంచ్ ప్రజలు
2. రొట్టె, శాంతి నినాదంతో సంబంధం గల విప్లవం
A) ఫ్రెంచి విప్లవం B) ఇంగ్లీషు విప్లవం
C) రష్యన్ విప్లవం D) నైజీరియన్ విప్లవం
3. బోల్షివిక్ లకు సంబంధించి తప్పు వాక్యం
A) తక్షణమే శాంతి నెలకొల్పారు
B) బ్యాంకుల బాతీయకరణ
C) ధరల నియంత్రణ D) భూములను పంచిపెట్టడం
4. జతపరచండి:
1. రక్తపిక్త ఊదివారం a. 1918
2. పౌరయుద్ధం b. 1919
3. కొంగుంగ్ టర్ని సగ్నాటం c. 1850
4. పోషలిజంపై చర్చలు d. 1905
A) d,a,c,b B) d,a,b,c C) d,c,a,b D) d,e,a,c
5. a) రష్యాలో ఉమ్మడి వ్యవసాయ క్షేత్రాలు ఏర్పాటుచేశారు.
b) స్టాలిన్ రష్యాను బలమైన ఆర్థిక శక్తిగా మలిచాడు.
c) రష్యాలో ప్రణాళికలు 1927లో ప్రవేశపెట్టారు.
A) a, b లు సరైనవి. B) b, c లు సరైనవి.
C) అన్నీ సరైనవి. D) b మాత్రమే సరైనవి.
6. ఆర్థిక మాంద్యానికి గురికాని దేశం ఏది?
A) జర్మనీ B) అమెరికా C) రష్యా D) బ్రిటన్
7. ప్రజల కారుతో సంబంధం ఉన్న దేశం.
A) అమెరికా B) జర్మనీ C) రష్యా D) బ్రిటన్
8. హిటల్ర్ కు సంబంధించి సరికానిది
A) జన సమీకరణ B) శాంతి ప్రక్రియ
C) రహస్య పోలీసు దళం D) శిక్షా శిబిరాలు
9. జర్మనీకి చెందిన హబ్సబర్గ్ ఫాక్స్ ఒక
A) ప్రధాన మంత్రి B) దేశాధ్యక్షుడు
C) ఆర్థిక మంత్రి D) విదేశీ పర్యటకుడు
10. అమెరికాలో సామాజిక భద్రతా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టినది
A) జార్జి వాషింగ్టన్ B) మార్షల్ C) రూజ్వెల్ట్ D) కెన్నెడీ
11. ఎనెజ్లంగ్ యాక్ట్ తో సంబంధం లేనిది ____ .
A) డిక్రీల ద్వారా పాలన
B) రాజకీయ సామ్రాజ్య నియంత్రణ
C) ప్రసార సాధనాలకు పూర్తి స్వేచ్ఛ
D) న్యాయ వ్యవస్థపై నియంత్రణ
12. అష్టికేంద్రాలతో సంబంధం గల వ్యక్తి
A) ముసోలినీ B) హిటల్ర్ C) లెనిన్ D) మార్షల్ టిటో
13. మార్షల్ ప్రణాళిక ఒక
A) శాంతి ఒప్పందం B) రహస్య ఒప్పందం
C) ఆర్థిక ఒప్పందం D) గూఢచారి ఒప్పందం
14. FRG ఎవరి ప్రభావం క్రింద ఉంది
A) రష్యా B) అమెరికా C) బ్రిటన్ D) చైనా

15. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం అనంతరం నాజీ నాయకుల శిక్షలు విధించిన న్యాయస్థానం
A) విప్లవ న్యాయస్థానం B) ఫెడరల్ కోర్టు
C) న్యూరెంబర్గ్ న్యాయస్థానం D) ఐక్యరాజ్యసమితి
16. విశాల "సామ్యవాద శిఖరం"
A) చైనా, రష్యా B) రష్యా, తూర్పు యూరప్, చైనా
C) రష్యా D) క్యూబా దాని సరిహద్దులు
17. ప్రఖ్యాత స్టాలిన్ గ్రాడ్ యుద్ధం జరిగిన సంవత్సరం
A) 1942 B) 1941 C) 1943 D) 1945
18. జర్మన్ పౌరుల మానాన్ని నిరసనగా రచనలు చేసినది
A) రాచెల్ కార్ల్ సన్ B) ముల్లర్
C) జార్జ్ ఆర్చర్ D) సెర్జ్ పెమ్మాన్
19. జనాభా పరంగా ప్రథమ స్థానంలో ఉన్న దేశం
A) చైనా B) భారత్ C) రష్యా D) బ్రెజిల్
20. మార్షా వాసిలేవాకు ____ విప్లవంతో సంబంధం కలదు
A) అమెరికా B) వియత్నాం
C) ఫ్రెంచ్ విప్లవం D) రష్యన్ విప్లవం
21. రాబర్ట్ లే ఒక ____ .
A) శాంతిదూత B) ఆర్థికవేత్త
C) కార్మిక నాయకుడు D) ఒక రచయిత
22. ఒక జాతీని కాపాడటంలో స్థిరమైన అంశం ____ .
A) రాజా పాలన B) సైనికపాలన C) మహిళ D) పైవన్నీ
23. మిలన్ ఆయుధాలు గోడపత్రికతో సంబంధం గల దేశం
A) జర్మనీ B) రష్యా C) అమెరికా D) బ్రిటన్
24. ____ విప్లవ కాలంలో రష్యాలో మహిళలు రొట్టె, శాంతి కావాలని ఊరేగింపు చేశారు.
A) మార్క్సి విప్లవం 1917 B) మార్క్సి విప్లవం 1919
C) అక్టోబర్ విప్లవం 1917 D) అక్టోబరు విప్లవం 1919
25. రష్యాలో బోల్షివిక్ విప్లవం జరిగిన సంవత్సరం ____ .
A) మార్క్సి 1917 B) మార్క్సి 1919
C) అక్టోబరు 1917 D) అక్టోబరు 1919
26. గ్రెగోరియన్ క్యాలండర్ తేదీలు జూలియన్ తేదీల కంటే ____ రోజుల ముందు ఉంటాయి.
A) 10 B) 14 C) 13 D) 20
27. మన క్యాలండర్ ప్రకారం రష్యాలో వచ్చిన ఫిబ్రవరి విప్లవం 1917 ____ తేదీన జరిగింది.
A) మార్చి 12 B) ఏప్రిల్ 12 C) జూన్ 12 D) అక్టోబరు 12
28. మన క్యాలండర్ ప్రకారం అక్టోబరు విప్లవం 1917 ____ తేదీన జరిగింది.
A) ఏప్రిల్ 7 B) నవంబరు 7 C) జూన్ 12 D) అక్టోబరు 7
29. సూయజ్ కాలువను జాతీయం చేసినదెవరు?
A) అబ్దుల్ నాజర్ B) చర్చిల్ C) వాషింగ్టన్ D) ఐస్కార్స్

జ నా బు లు

1. B 2. C 3. A 4. A 5. A 6. C 7. B 8. B 9. C 10. C 11. C
12. B 13. C 14. B 15. C 16. B 17. C 18. B 19. A 20. D
21. C 22. C 23. B 24. A 25. C 26. C 27. A 28. A 29. A

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు — 1/2 మార్కు

1. మానవాళిని ఆటవిక దశకు దిగజార్చే యుద్ధాన్ని నివారించ గల వ్యక్తి ప్రపంచంలో మీరు ఒక్కరే అని హిట్లర్ కు ఉత్తరాన్ని రాసిందెవరు?

A) నెహ్రూ B) తిలక్ C) గాంధీజీ D) గోఖలే

2. ఐన్ స్టన్ చర్చిల్ ____ పార్టీకి చెందినవారు.

A) లేబరు పార్టీ B) రిపబ్లిక్ పార్టీ
C) కన్సర్వేటివ్ పార్టీ D) డెమోక్రటిక్ పార్టీ

3. ముస్లిం లీగ్ లక్ష్యం కానిది.

A) ముస్లిం భూస్వాములను తొలగించడం.
B) ప్రత్యేక నియోజక వర్గాల ఏర్పాటు.
C) కొన్ని సానాలను ముస్లింలకు రిజర్వు చేయడం.
D) ప్రత్యేక దేశం కోసం ప్రయత్నించడం.

4. RSS అనగానేమి?

A) రాష్ట్రీయ సేవా సంఘం
B) రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్
C) రాష్ట్రీయ సమైక్య సంఘం
D) రాష్ట్రీయ స్థానిక సంఘం

5. భారత జాతీయ సైన్యాన్ని ఏర్పాటు చేసిందెవరు?

A) సుభాష్ చంద్ర బోసు B) తిలక్
C) ప్రకాశం పంతులు D) భగత్ సింగ్

6. బ్రిటన్ ఎదుర్కొంటున్న కష్ట కాలాన్ని ఆసరా గా తీసుకుని ముందడగు వేసిన వ్యక్తి ____.

A) బాలగంగాధర్ తిలక్ B) సుభాష్ చంద్ర బోస్
C) భగత్ సింగ్ D) లాలా లజపతి రాయ్

7. సరైన దానిని గుర్తించుము

1) ఫిబ్రవరి 16 న రాయల్ నౌకా దళ సమ్మె జరిగింది.
2) RS ఖాన్ రాయల్ నౌకా దళ సమ్మెకు నాయకుడు.
3) సమాన వేతనాలు, మెరుగైన ఆహారం కోసం డిమాండ్ చేసారు.

A) 1, 2 సరైనవి B) 2, 3 సరైనవి
C) 1, 3 సరైనవి D) అన్నీ సరైనవి

8. జయప్రకాష్ నారాయణ్ ఒక ____.

A) నూననతానాది B) సగ్యానగణ నాది
C) జాతీయతావాది D) సామ్యవాది

9. తెలంగాణ ప్రాంత రైతుల ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించిన పార్టీ

A) కాంగ్రెస్ పార్టీ B) రిపబ్లిక్ పార్టీ
C) కమ్యూనిస్టు పార్టీ D) రైతాంగ పార్టీ

10. వెవేల్ స్థానంలో వైస్రాయ్ గా ____ ను నియమించారు.

A) కార్నింగ్ B) రిస్సన్ C) మౌంట్ బాటెన్ D) కారన్ వాలీస్

11. క్రిష్న్ మిషన్ నందు సభ్యులు కానివారు.

A) అలెగ్జాండర్ B) లారెన్స్ C) క్రిష్న్ D) కార్నింగ్

12. జతపరుచుము.

1. ముస్లిం లీగ్ ఎ.1946
2. నౌకా దళ తిరుగుబాటు బి.1906
3. సారే జహాసే అచ్చా సి.1942
4. క్రిష్న్ మిషన్ డి. మహమ్మద్ ఇక్బాల్
A) బి,ఎ,డి,సి B) బి,డి,ఎ,సి C) ఎ,సి,బి,డి D) డి,సి,ఎ,బి

13. ఈ చిత్రం దేనికి సంబంధించింది.

A) రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం
B) ముస్లిం లీగ్ నిరసనలు
C) బెంగాల్ కరువు
D) విభజన తర్వాత వలసలు

14. సరైన వాక్యమును గుర్తించుము

1. పాకిస్తాన్ పేరును మహమ్మద్ ఇక్బాల్ సూచించారు.
2. వాయువ్య రాష్ట్రాల ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిని రహ్మాత్ ఆలీ ఆశించారు.
3. 1940లో ముస్లింలీగ్ పాకిస్తాన్ తీర్మానం చేసారు
A) 1, 2 సత్యాలు B) 2, 3 సత్యాలు
C) 1, 3 సత్యాలు D) అన్నీ సత్యాల్లే

15. M. S. ఖాన్ ఎవరు?

A) ముస్లిం లీగ్ నాయకుడు
B) పాకిస్తాన్ తొలి అధ్యక్షుడు
C) నౌకా దళ కేంద్రీయ నాయకుడు
D) సుభాష్ చంద్ర బోస్ ప్రధాన అనుచరుడు

16. తప్పు జత ఏది?

A) 1948 - గాంధీజీ మరణం.
B) 1946 - నౌకా దళ తిరుగుబాటు.
C) 1944 - చంద్రబోస్ మరణం
D) 1971 - రాజభరణాల రద్దు.

17. భారత స్వాతంత్ర్యానికి సంబంధించి ఏది అసత్యం

A) 1935 చట్టం ద్వారా భారతీయుల అసంతృప్తిని పోగొట్టాలని బ్రిటిష్ వారు ప్రయత్నించారు.
B) బ్రిటన్ లోని లేబరు పార్టీ భారత స్వాతంత్ర్యానికి సుముఖంగా ఉండేది.
C) డోమినియన్ ప్రతిపత్తి ఇవ్వడానికి బ్రిటన్ సిద్ధపడింది.
D) కన్సర్వేటివ్ పార్టీ భారత స్వాతంత్ర్యాన్ని ఇవాళలని తీర్మానం చేసింది.

18. ముస్లిం లీగ్ ఏర్పడిన సంవత్సరం

A) 1919 B) 1905 C) 1906 D) 1915

జ వా బు లు

1. C 2. C 3. A 4. B 5. A 6. B 7. C 8. D 9. C 10. C 11. D
12. A 13. D 14. B 15. C 16. C 17. D 18. C

స్వతంత్ర భారతదేశం

(మొదటి ముప్పై సంవత్సరాలు - 1947-1977)

Online Exam

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు — 1/2 మార్కు

1. SRCలో సభ్యులు కానివారు ____
A) KM ఫణిక్వర్ట్ B) ఫజల్ అలీ
C) హృదయనాద్ కుంజ్రా D) మౌలానా ఆజాద్
2. ప్రణాళికా రచనను మంచి ఆర్థిక విధానమే కాకుండా మంచి రాజకీయాలుగా భావించిన వ్యక్తి ____
A) పటేల్ B) నెహ్రూ C) అమర్త్యసేన్ D) గాంధీ
3. ఖాసి, జైంతియా, గారో గిరిజనులతో ____ ఏర్పడింది.
A) మేఘాలయ B) అరుణాచల్ ప్రదేశ్
C) నాగాలాండ్ D) మణిపూర్
4. 42వ రాజ్యంగ సవరణకు సంబంధం లేనిది
A) ఎన్నికల వివాదాలలో న్యాయస్థానాలకు చోటు లేకుండా చేయడం.
B) న్యాయ వ్యవస్థ పార్లమెంట్ కు లోబడి ఉండడం.
C) రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో పోలిస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని బలపరచడం.
D) కేంద్ర ప్రభుత్వాలతో పోలిస్తే రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను బలపరచడం.
5. జె.పి.ఉద్యమం చాలా పెద్ద ఎత్తున జరిగిన రాష్ట్రాలు
A) గుజరాత్, బీహార్ B) గుజరాత్, ఉత్తరప్రదేశ్
C) గుజరాత్, మహారాష్ట్ర D) గుజరాత్, మధ్యప్రదేశ్
6. 1. హిందీని 1964లో అధికార భాషా చట్టం ఆమోదించింది.
2. 1963లో ప్రధానిగా లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి పదవిలో ఉన్నారు.
3. హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమం తమిళనాడులో ప్రారంభమైంది.
A) 2, 3 సత్యాలు B) 1, 2, సత్యం
C) మూడు సత్యాలు D) 2, 3 అసత్యాలు 1 సత్యం
7. సరి కాని జత ఏది?
A) హిందీ వ్యతిరేక ఉద్యమం - తమిళనాడు
B) ప్రచ్ఛన్న యుద్ధం - అమెరికా, చైనా
C) మొదటి ప్రణాళిక - వ్యవసాయం
D) యస్.వి.డి - సంయుక్త విధాయక దళ
8. జతపరుచుము
1. స్వీట్జర్లాండు మహిళల ఓటు హక్కు A) 1953
2. యుస్.ఆర్.సి B) 1971
3. భారత్ చైనా యుద్ధం C) 1973
4. అరబ్బు, ఇజ్రాయిల్ యుద్ధం D) 1962
A) b d a c B) b a d c C) d c b a D) a d b c
9. చండీఘర్ ను ఉమ్మడి రాజధానిగా గల రాష్ట్రాలు
A) ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ B) పంజాబ్, హర్యానా
C) బీహార్, జార్ఖండ్ D) గుజరాత్, హర్యానా
10. ప్రాంతీయ పార్టీ కానిది ____
A) టి.డి.పి B) వైఎస్ఆర్ కాంగ్రెస్
C) తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి D) కాంగ్రెస్

11. రాజకీయ సమానత్వాన్ని ____ తో గుర్తించవచ్చు.
A) ఏ పాఠశాలలోనైనా ప్రవేశం పొందే హక్కు
C) దైవారాధన ప్రదేశంలోనికి ప్రవేశించే హక్కు
B) ఒక వ్యక్తి-ఒక ఓటు అన్న సూత్రం D) పైవన్నీ
12. భారత్ లో _ రాష్ట్రాలు _ కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలు కలవు.
A) 23, 7 B) 29, 8 C) 29, 7 D) 28, 7
13. ప్రధాన మంత్రిలను వరుస క్రమంలో అమర్చండి.
A) నెహ్రూ, ఇందిరా గాంధీ, లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి
B) ఇందిరా గాంధీ, నెహ్రూ, లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి
C) మోదీ, నెహ్రూ, ఇందిరా గాంధీ
D) నెహ్రూ, లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి, ఇందిరా గాంధీ
14. 1. రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 1956లో జరిగింది.
2. హిందీ అధికార భాషా చట్టం, 1961 లో జరిగింది.
A) రెండూ సత్యాలు B) 1 సత్యం, 2 అసత్యం
C) 1 అసత్యం 2 సత్యం D) రెండూ అసత్యాల్లే
15. క్రింద ప్రకటనలలో సరైన దానిని కనుగొనండి.
1. మొదటి సార్వత్రిక ఎన్నికల 1952లో జరిగాయి.
2. 16వ సార్వత్రిక ఎన్నికలు 2014లో జరిగాయి.
3. మొదటి సార్వత్రిక ఎన్నికలలో భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ పార్టీ అఖండ విజయం సాధించింది.
4. 16 వ సార్వత్రిక ఎన్నికలలో భారతీయ జనతా పార్టీ అఖండ విజయం సాధించింది.
A) 1, 3 మరియు 4 B) 2, 3 మరియు 4
C) 1, 4 మరియు 2 D) 1, 2, 3 మరియు 4
16. అత్యవసర పరిస్థితి అనగా?
A) ప్రజల హక్కులకు పరిమితులు విధించబడటం.
B) పేదరికం తొలగించబడటం.
C) అన్ని రాజకీయ సాంస్థిక ఆమోదం సాందటం.
D) స్వేచ్ఛా పూరిత భావ ప్రకటన
17. జతపరుచుము.
1. జనవరి 26 ఎబారత్ చైనా యుద్ధం
2. 1962 బి) జమ్మూకాశ్మీర్
3. నిబంధన సి) గణతంత్ర దినోత్సవం
4. కె.యం.ఫణిక్వర్ట్ డి) రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ
A) సి ఎ బి డి B) బి సి ఎ డి
C) సి బి డి ఎ D) ఎ బి సి డి
18. ఇందిరా గాంధీకి వ్యతిరేకంగా ప్రతిపక్షాలన్నీ ఎవరి నాయకత్వంలో ఏకమయ్యాయి.
A) అగ్నెష్ సింగ్ B) యుస్.డి.తినాని
C) జయప్రకాశ్ నారాయణ్ D) పటేల్

జ నా బు లు

1. D 2. B 3. A 4. D 5. A 6. D 7. B 8. B 9. B 10. B 11. B
12. C 13. D 14. D 15. D 16. A 17. A 18. D

ప్రపంచ యుద్ధాల తర్వాత ప్రపంచం, భారతదేశం

Online Exam

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు - 1/2 మార్కు

1. అమెరికాకు సంబంధించిన సైనిక ఒప్పందం
A) నాటో B) సీటో C) వార్సా D) సెంటో

2. i. కాంగో 1960 లో స్వాతంత్ర్యం పొందింది.

ii. అంగోలా 1975 లో స్వాతంత్ర్యం పొందింది.

A) i సరి అయినది B) ii సరిఅయినది
C) రెండూ సరైనవి D) రెండూ తప్పు

3. క్రింది వానిలో సరికాని జతను గుర్తించుము.

A) అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానం - బెర్లిన్
B) ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ - జెనీవా
C) ఐ.రా.స. విద్యా వైజ్ఞానిక సంస్థ - పారిస్
D) ఐ.రా.స. అత్యవసర నిధి - న్యూయార్క్

4. ఒప్పందాలను కాలక్రమ వరుసలో అమర్చండి.

i. సిమ్లా ఒప్పందం ii. తాషికింట్ ఒప్పందం

iii. భారత్ చైనా యుద్ధం

A) iii, ii, i B) ii, iii, i C) iii, i, ii D) i, ii, iii

5. జతపరచండి.

1. ఈజిప్టు ఎ) నెహ్రూ
2. యుగోస్లేవియా బ) టిటో
3. ఇండోనేషియా సి) సుకర్నో
4. ఇండియా డి) నాసర్

A) డి,సి,ఎ,బి B) డి,బి,సి,ఎ C) ఎ,బి,సి,డి D) బి,డి,సి,ఎ

6. ఐక్య రాజ్య సమితిలో శాశ్వత సభ్య దేశాలు

A) ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లాండ్, జర్మనీ, చైనా, రష్యా
B) చైనా, రష్యా, ఫ్రాన్స్, ఇంగ్లాండ్, ఇటలీ
C) చైనా, రష్యా, ఫ్రాన్స్, ఇంగ్లాండ్, హోలండ్
D) ఫ్రాన్సు, చైనా, అమెరికా, ఇంగ్లాండ్, రష్యా

7. ప్రపంచ శాంతికి చెందిన కరపత్రంలో ఉండాలిని అంశం

A) మలేలియా నిర్మూలన B) పేదరిక నిర్మూలన
C) శాంతి యుత చర్చల ద్వారా వివాదాల పరిష్కారం
D) స్త్రీ, శిశు అక్రమ రవాణా

8. ప్రచ్ఛన్న యుద్ధానికి చెందిన వాక్యం

A) అమెరికా, రష్యాల మధ్య వివాదం
B) అమెరికా, రష్యాల ప్రత్యక్ష యుద్ధంలో పాల్గొనుట
C) ఆయుధ పోటీకి కారణం అవ్వడం
D) రెండు అర్థ రాజ్యాలు మధ్య సైద్ధాంతిక పోరు

9. 1. ప్రత్యేక తెలుగు రాష్ట్రం కోరుతూ పాట్టి శ్రీరాములు నిరాహార దీక్ష చేస్తూ 1952లో చనిపోయారు.

2. NTR 1982లో తన 60వ పుట్టిన రోజున

తెలుగు దేశం పార్టీని స్థాపించారు.

A) రెండూ సత్యాలు B) 1 సత్యం, 2 అసత్యం
C) 1 అసత్యం, 2 సత్యం D) రెండూ అసత్యాలు

10. ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యాలయం గల ప్రదేశం

A) న్యూయార్క్ B) వాషింగ్ టన్ C) జెనీవా D) ఢిల్లీ

11. తమిళ తీవ్రవాదుల చేతిలో హత్యకు గురైన ప్రధాని

A) ఇందిరా గాంధీ B) రాజీవ్ గాంధీ
C) పి.వి.నరసింహారావు D) ఎవరూ కాదు.

12. సాధారణ సభ, భద్రతా సమితి, ఆర్థిక సామాజిక మండలి, అంతర్జాతీయ న్యాయ స్థానం, ధర్మకత్వత్వ మండలి మరియు _____ ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన అంగాలు.

A) కార్యదర్శి వర్గం B) ప్రపంచ బ్యాంకు
C) ప్రపంచ సాంస్కృతిక సంస్థ D) ప్రపంచ ద్రవ్య సంస్థ

13. "యుద్ధం వల్ల మనం ప్రపంచంలో కెల్లా శక్తివంతమైన దేశంగా ఆవిర్భవించాలి, చరిత్ర మొత్తంలోనే ఇంతటి శక్తివంతం అయిన దేశం మరొకటి లేదు" అన్న

అమెరికా అధ్యక్షుడు

A) ఓబామా B) క్లింటన్ C) స్టాలిన్ D) హరీ ట్రూమన్

14. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తర్వాత ప్రపంచ శాంతి స్థాపనకు ఏర్పాటు చేసిన సంస్థ

A) నానాజాతి సమితి B) వార్సా
C) ఐక్య రాజ్య సమితి D) ప్రపంచ శాంతి సంస్థ

15. వలస వ్యతిరేక పోరాటాలకు దన్నుగా నిలిచిన దేశం

A) భారతదేశం B) అమెరికా C) రష్యా D) ఇంగ్లాండు

16. ఐక్య రాజ్య సమితి యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యాలు

A) శాశ్వత శాంతి, మానవాభివృద్ధి.
B) జనాభా నియంత్రణ, రహదారుల అభివృద్ధి.
C) కాలుష్య నియంత్రణ, అడవుల పెంపకం.
D) విద్యాభివృద్ధి, పేదరిక నిర్మూలన.

17. ఐక్య రాజ్య సమితి ఏర్పడిన సంవత్సరం

A) 1947 B) 1945 C) 1919 D) 1922

18. ప్రస్తుతం ఐక్య రాజ్య సమితి లోని సభ్య దేశాల సంఖ్య

A) 100 B) 192 C) 193 D) 200

19. ఐక్య రాజ్య సమితి ప్రధాన అంగాలు ఎన్ని

A) 5 B) 7 C) 6 D) 8

20. భద్రతా మండలిలో శాశ్వత సభ్యత్వం లేని దేశం

A) అమెరికా B) బ్రిటన్ C) జపాన్ D) చైనా

21. అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానం గల ప్రదేశం

A) హేగ్ B) పారిస్ C) న్యూయార్క్ D) ఢిల్లీ

22. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ గల దేశం

A) జెనీవా B) హేగ్ C) న్యూయార్క్ D) పారిస్

23. ఐరాస విద్య వైజ్ఞానిక శాస్త్ర సాంస్కృతిక సంస్థ - లో ఉంది.

A) జెనీవా B) పారిస్ C) న్యూయార్క్ D) హేగ్

24. ఐక్యరాజ్య సమితి బాలల అత్యవసర నిధి గల ప్రదేశం

A) జెనీవా B) న్యూయార్క్ C) పారిస్ D) హేగ్

25. బాండుంగ్ సదస్సుకు హాజరు అయిన దేశాలు

A) 15 B) 26 C) 29 D) 19

26. భద్రతామండలిలోని శాశ్వత సభ్యదేశాల సంఖ్య

A) 15 B) 5 C) 10 D) 8

జవాబులు

1. C 2. C 3. A 4. A 5. D 6. D 7. C 8. B 9. A 10. A 11. B
12. A 13. D 14. C 15. C 16. A 17. B 18. C 19. C 20. A
21. A 22. A 23. B 24. B 25. C 26. B

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు — 1/2 మార్కు

1. సత్యమైన వాక్యాన్ని గుర్తించుము.

1. లికార్డులు, డాక్యుమెంట్లు, మొమోలు, ఈ మొయిల్స్, అభిప్రాయాలు, సలహాలు, పత్రికా ప్రకటనల రూపంలో సమాచారం ఉండవచ్చు.
2. ఎలక్ట్రానిక్ రూపంలో ఉన్న గణాంకాలు, లాగ్ ఫుస్టకాలు, ఒప్పందాలు, నివేదికలు, పత్రికల రూపంలో సమాచారం ఉండవచ్చు.
3. సాంక్రాస్టిక్ ఇచ్చే నౌకాక ఆగేశం సమాచారమే
A) 1 సత్యం B) 2 సత్యం C) 1, 2 సత్యం D) 2, 3 సత్యం

2. క్రింది స్థాయి నుండి ఉన్నత స్థాయికి అమర్చుము

1. సుస్థిర కోర్టు
2. ప్రాంతీయ కోర్టులు
3. రాష్ట్ర హైకోర్టులు
4. జిల్లాస్థాయి కోర్టులు
- A) 1, 2, 3, 4 B) 2, 4, 3, 1
- C) 4, 2, 3, 1 D) 1, 3, 2, 4.

3. సమాచార హక్కు చట్టం ఒక ఆయుధం నంటిది-నింగుకు

1. నీతికి వ్యతిరేకంగా పోరాడుతుంది.
2. అవినీతిని ప్రోత్సహిస్తుంది.
3. పౌరదర్శకత పెంచడానికి దోహదపడుతుంటుంది.
4. సరైన సమాచారంతో అన్యాయాన్ని ఎదుర్కోవచ్చు.
- A) అన్నీ సత్యాలే B) 2 మాత్రమే సత్యం
- C) 1, 2 మాత్రమే సత్యాలు D) 3, 4 మాత్రం సత్యాలు

4. న్యాయ సేవల పీఠాల చట్టం 1987 ని 2002 లో

సవరించిన దాని ప్రకారం _____ ఏర్పడ్డాయి.

- A) మొబైల్ కోర్టులు B) న్యాయస్థానాలు
- C) లోక్ అదాలత్ D) సివిల్ కోర్టులు.

5. సమాచారం అడిగే వ్యక్తి _____ అయితే ఫీజు లేదు.

- A) దారిద్ర్య రేఖకి దిగువన B) గులాబీ కార్డు
- C) మధ్య తరగతి లో D) పైవన్నీ

6. లోక్ అదాలత్కు చెందనిది

- A. ఫీజు లేకుండా న్యాయం అందడం
- B. భూమి లికార్డులను భద్రపరచడం.
- C. నేరుగా జడ్జితో మాట్లాడే అవకాశం ఉండడం
- D. అంతిమ పరిష్కారం ఆలస్యం కాకుండా ఉండడం

7. సమాచార హక్కు ప్రయోజనం పొందటంలో

ముఖ్య పాత్ర పోషించేవారు.

- A) పౌరులు, ప్రభుత్వం B) ప్రభుత్వం పోలీసులు
- C) పౌరులు, అధికారులు D) రాజకీయ నాయకులు

8. సమాచారం అంటే ఈ రూపంలో ఉంటుంది.

- A) లికార్డులు B) డాక్యుమెంట్లు C) నివేదికలు D) పైవన్నీ

9. పాఠశాలలో RTI ని _____ అమలు చేస్తారు.

- A) ప్రధానోపాధ్యాయుడు B) ఉపాధ్యాయుడు
- C) వ్యాయమ ఉపాధ్యాయుడు D) జిల్లా అధికారి

10. న్యాయసేవల ప్రాధికార సవరణ చట్టం చేసిన సం||రం

- A) 2000 B) 2012 C) 2014 D) 2002

11. చట్టంలో సవరణలు చేసే అధికారం _____ కు గలదు.

- A) విధాన సభ B) గవర్నరు C) రాష్ట్రపతి D) పార్లమెంట్

12. మీ గ్రామంలో వేసిన రోడ్డుకు ఎంత ఖర్చు అయిందో తెలుసుకోవాలంటే ఎవరికి ధరఖాస్తు చేయాలి?

- A) జిల్లా కలెక్టర్ B) రోడ్డు భవనాల శాఖా మంత్రి
- C) ప్రజా పనుల శాఖ D) మండల రెవెన్యూ అధికారి

13. న్యాయ సేవా పీఠాలు _____ కొరకు ఏర్పాటు చేశారు.

- A) సైనికులు B) ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు
- C) బలహీన, పేద వర్గాలు D) ధనికులు

14. సమాచార హక్కు చట్టానికి సంబంధించి సరైనవి

- A) పౌరులు తాము సమాచారాన్ని ఎందుకు కోరుతున్నామో తెలియజేయాల్సిన పనిలేదు.
- B) పౌరులు మౌఖికంగా ధరఖాస్తు చేయవచ్చు.
- C) సమాచారం పొందడానికి లంచం చెల్లించాలి.
- D) సమాచారం విన్నపం వ్రాతపూర్వకంగా ఉండాలి.

15. న్యాయసేవల ప్రాధికార సంస్థ ప్రధాన ఉద్దేశ్యం

- A) బలహీన వర్గాలవారికి ఉచిత న్యాయం అందించటం
- B) ధనవంతులకు ఉచిత న్యాయం అందించటం
- C) వివాదాల సత్వర పరిష్కారం
- D) కోర్టుల పనితీరును మెరుగుపరచడం.

16. రాష్ట్ర న్యాయసేవల ప్రాధికార సంస్థకు అధిపతి.

- A) సుప్రీం కోర్టు భీష్ జస్టిస్ B) హైకోర్టు భీష్ జస్టిస్
- C) గవర్నరు D) ముఖ్యమంత్రి

17. ఉచిత న్యాయ సహాయం పొందడానికి వార్షిక ఆదాయం ఎంత ఉండాలి?

- A) ఒక లక్ష రూపాయల కంటే ఎక్కువ
- B) మూడు లక్షల రూపాయలు
- C) ఒక లక్ష రూపాయల కంటే తక్కువ
- D) రెండు లక్షల రూపాయలు

18. లోక్ అదాలత్ల వల్ల ముఖ్య ప్రయోజనం

- A) ఉచిత న్యాయ సలహా B) వేగవంత విచారణ
- C) వివాదాల పరిష్కార వినాదం D) ఎ మరియు బి.

19. సరికాని వాక్యాన్ని గుర్తించండి.

- A. సమాచార హక్కు చట్టంలో మార్పులు చేసే అధికారం కేవలం పార్లమెంటుకు మాత్రమే ఉంది.
- B. ఇచ్చే సమాచారం ఆ రాష్ట్ర అధికార భాషలో కానీ, ఇంగ్లీషులో కానీ, హిందీలో కానీ ఉంటుంది.
- C. సమాచారంను కోరే వ్యక్తి 5 నుండి 10 రూపాయల రుసుమును చెల్లించాలి.
- D. దారిద్ర్య రేఖకు ఎగువన ఉన్నవారు రుసుము చెల్లించవలసిన అవసరం లేదు.

20. సమాచార హక్కు చట్టానికి జవాబుదారీగా ఉండేవారు

- A) పౌరసమచార అధికారులు B) ఎన్నికల అధికారి
- C) జనరల్ సెక్రటరీ D) మేయర్

జవాబులు

1. C 2. B 3. D 4. C 5. A 6. B 7. C 8. D 9. A 10. D 11. D
12. C 13. C 14. D 15. A 16. B 17. C 18. D 19. D 20. A

ABBREVIATIONS

Pl. scan
QR

PAPER - I

GMT : Greenwich Mean Time
PDS : Public Distribution System
HDI : Human Development Index.
SNP : Special Nutrition Program
IBRD : International Bank for Reconstruction and Development
HDR : Human Development Report
UNDP : United Nations Development Program
GDP : Gross Domestic Product
AGW : Anthropogenic global warming
IPCC : Intergovernmental Panel on Climatic Change
CCT : Continuous Contour Trenches
WALTA : Water Land and Trees Act
PHC : Primary Health Centre
BMC : Berhampur Municipal Corporation.
DDA : Delhi Development Authority
FCI : Food Corporation of India
MNC : Multi National Company
SEZ : Special Economic Zone
UAE : United Arab Emirates
MGNREGA : Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act
WTO : World Trade Organization
IMF : International Monetary Fund
MSP : Minimum Support Price
NIN : National Institute of Nutrition
BMI : Body Mass Index
DWACRA : Development of Women and Children in Rural Areas
NVDP : Narmada Valley Development Project
NBA : Narmada Bachao Andolan
SHG : Self Help Groups (Self Help Groups)
CNG : Compressed Natural Gas
NFSA : National Food Security Act
KMDA : Kolkata Metropolitan Development Authority
ICTZ : Inter Convergence Tropical Zone.
HYV : High-yielding Variety Seeds
AAY : Anthodaya Anna Yojana
MMP : Mid-Day Meal programme

PAPER - II

UNO : United Nations Organization
USA : United States of America
USSR : Union of Soviet Socialist Republic
CCP : China Communist Party
NNDP : Nigeria National Democratic Party
NLF : National Liberation Front
NYM : Nigerian Youth Movement

NCNC : Nigeria Cameroon National Convention
NWFP : North West Frontier Provinces
RSS : Rashtriya Swayamsevak Sangh
PDF : People's Democratic Front
DMK : Dravida Munnetra Kazhagam
AIADMK : All India Anna Dravida Munnetra Kazhagam
SAD : Shiromani Akali Dal
NCP : National Conference Party
JKNCP : Jammu and Kashmir National Conference Party
AGP : Assam Gana Parishad
AASU : All Assom Students Union
CPI : Communist Party of India
NDA : National Democratic Alliance
UPA : United Progressive Alliance
NAM : Non alignment movement
NATO : North Atlantic Treaty Organization
LTTE : Liberation Tigers of Tamil Elam
ILO : International Labour Organization
WHO : World Health Organization
WTO : World Trade Organization
PLO : Palestine Liberation Organization
UNICEF : United Nations International Children's Emergency Fund
UNESCO : United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UK : United Kingdom
CENTO : Central Treaty Organization
SEATO : South East Asian Treaty Organization
SALT : Strategic Arms Limitation Treaty
START : Strategic Arms Reduction Treaty
PWD : Public Works Department
PIO : Public Information Officer
SPIC : State Public Information Commissioner
CPIC : Central Public Information Commissioner
RTI : Right to Information Act (RTI Act)
RTE : Right to Education Act
SIO : State Information Officer
CIO : Central Information Officer
NALSA : National Legal Services Authority
SALSA : State Legal Service Authority Act

ARTICLES:

Article – 17 ... Untouchability prohibited
Article – 21 ... Right to life
Article – 352 ... Emergency in the country
Article – 356 ... president rule in a state
Article 370 ... JK special provisions, but in July 2019 it was removed

IMPORTANT PERSONS

Please scan
QR

1. **Ottovon Bismarck:** From 1862 to 1873 as PM of Prussia and from 1871 to 1890 as Germany's first Chancellor. Triple Alliance, secret agreement between Germany, Austria-Hungary, and Italy formed in 1882;
2. **Marfa Vasileva:** A brave woman worker ; A milling machine operator : Who organized a successful strike on her own capacity for bread and peace;
3. **Michael Mikhailovich:** A grandson of Tsar Nicholas I of Russia; He lost his fortune with the fall of the Russian monarchy in 1918;
4. **Sir Stafford Cripps:** He was a British Labour politician; In March 1942 the British government sent a mission to secure full Indian cooperation and support for their efforts in World War II; It was headed by Cripps;
5. **Eric Hobs Bawm:** A British Historian and author of " 20th Century is The Age Of Extremes.
6. **Arch duke Franz Ferdinand:** Austrian Prince; Murdered by a Serbian On 28 June 1914. cause of WW-1
7. **Tsar Nicholas -II:** Last Tsar of Russia
8. **Vladimir Lenin:** Leader of Bolsheviks
9. **Joseph Stalin:** Started Five Year Plans; Collectivisation agriculture Forms
10. **Fedor Belov:** The History of Soviet Collective Farms" Writer
11. **George Orwell:** "Animal Farm Book Writer
12. **Woodrow Wilson:** President of U.S.A In 1st WW ; Founder of "League Of Nations"
13. **J.M Keynes:** Famous Economist 14
14. **Mujibur Rahman:** Leader of Awami League party in East Pakistan (Bangladesh)
15. **F.Roosevelt:** President of U.S.A in 2nd WW, New Deal Polocy;
16. **Hitler:** Founder of Nazi Party; Dictator of Germany;
17. **Hjalmar Schacht:** 1933-1945 Hitler Assigned The Responsibility of Economic Recovery
18. **Sun Yet sen:** Founder of Modern China;
19. **Chiang Kai Sheik:** Leader of „Guomidang Party After Sun –Yat-Sen;
20. **Mao Zedong:** CCP Leader; CCP Established In 1921; Long March 1934-36
21. **Colons:** French Citizens Living in Vietnam
22. **Hochiminh:** Founder of "Vietnamese Communist Party". (Vietnam Cong San Dang) This is renamed as Indo- Chinese Communist Party;
23. **Bao dai:** Puppet emperor of French in Vietnam
24. **Ngo Dinh Diem:** Old Emperor Of Vietnam; Ruler Of South Vietnam
25. **Kwame Nkrumah:** Pan Africanism
26. **N Namdi Azikiwe :** Founder of NYM (Nigerian Youth Movement)
27. **Ken Saro Wiwa:** Human Right Activist and environmentalist

IMPORTANT YEARS

Please scan
QR

PAPER – 1

1. IPCC meeting was held in Warsaw	....	2013.
2. The first census in the country of India	....	1872.
3. The first complete census	....	1881.
4. Indian Immigration Act	....	1983.
5. National Food Security Act	....	2013.
6. Year of population explosion	....	1921.
7. Narmada Bachao Movement	....	1994.
8. Chipko movement	....	1970.
9. World Trade Organization	....	1995.
10. Silent Spring published in the year	....	1962.

PAPER - 2

1. The Economic Depression	....	1929.
2. The beginning of First World War	....	1914.
3. The end of World War I	....	1918.
4. Russia revolution or Bolshhevik revolution	....	1917.
5. Versailles Treaty	....	1919.
6. League of nations	....	1920.
7. Hitler era in Germany	....	1933.
8. Beginning of Second World War	....	1939.
9. End of Second World War	....	1945.
10. Germany invasion on Russia	....	1942.
11. Establishment of the United Nations	....	1945.
12. USSR emergence	....	1924.
13. Right to vote for British women	....	1918.
14. Bloody Sunday Revolution	....	1905.
15. Formation of Cominator	....	1919.
16. The Five Year Plans in Russia	....	1928.
17. The mass murder of the Jews	....	1941.
18. Hitler's attack on Poland	....	1939.
19. Formation of Communist Party in China	....	1921.
20. Long March	....	1934 -35.
21. Set up of a new democracy or a republican government in China	....	1949.
22. Unification of Vietnam	....	1975.
23. Declaration of Independence of Nigeria	....	1963.
24. The Year, oil discovered in Nizar Delta	....	1950.
25. Indian Government Act	....	1935.
26. Simon Commission	....	1927.
27. Cripps Mission	....	1942.
28. Quit India Movement	....	1942.
29. Bose formed the National Army in	....	1942.
30. The direct action day for Pakistan	....	1946.

LIST OF GENERAL ELECTIONS, RULING PARTIES/GOVERNMENTS AND P.MS IN INDIA

Please scan
QR

To form central government, 273/545 MP's required in Lok Saba. **Coalition government:** If No single party got majority in LS, then some parties together formed government. 1st coalition government is VP Singh's National front in 1989.

Loksaba	year	Results	Government by	Prime minister
1 st L.S	1952	INC- 364 , CPI- 16,	INC	Nehru
2nd L.S	1957	INC-371 ,CPI-27,	INC	Nehru
3rd L.S	1962	INC-361 , CPI-29	INC - Nehru died in 1964, L.B Sastry-1964-66, later Indira Gandhi	Nehru, Sastry ,Indira
4 th L.S	1967	INC-283 , S.P-44, BJS-35	INC with lowest ever majority	Indira
5 th L.S	1971	INC-352,CPM-25, CPI-23	INC	Indira
6 th L.S	1977	Janata Party-298 , INC-153,CPM-22	Janata Party -1977-80 Ruled 3 years, collapsed due to misunderstandings	Morarji Desai, Charan Singh
7 th L.S	1980	INC-351 ,JNP-41, Cpm-37	INC	Indira
8 th L.S	1984	INC-404 ,Tdp-30, Cpm-22	INC	Rajiv Gandhi
9 th L.S	1989	INC-195, J.D-142 , BJP-89. 1 st coalition government by VP singh.	National Front [coalition government] Lead by Janata Dal party 1989-90	V.P. singh, Chandra sekhar
10 th L.S	1991	INC-244 , BJP-120, JD-59	INC formed government	P.V. Narasimha Rao
11 th L.S	1996	BJP-161,INC-140, J.D-46 JD formed government	United Front [coalition government] Lead by Janata Dal party 1996-98	H.D Devegouda, I.K. Gujral
12 th L.S	1998	BJP-182 ,INC-141, CPM-32 BJP ruled 1 year only	National Democratic Alliance- NDA [coalition government] Lead by BJP	A.B.Vajpayee, lost in Vote of confidence
13 th L.S	1999	BJP-182 ,INC-114, CPM-33	National Democratic Alliance- NDA [coalition government] Lead by BJP	A.B. Vajpayee completed 5 years
14 th L.S	2004	INC-145 ,BJP-138, CPM-43	United Progressive Alliance- UPA [coalition government] Lead by INC	Manmohan singh
15 th L.S	2009	INC-206 ,BJP-116, S.P-23	United Progressive Alliance - UPA [coalition government] Lead by INC	Manmohan singh
16 th L.S	2014	BJP-282 ,INC-44, AIADMK-37	National Democratic Alliance- NDA [coalition government] Lead by BJP	Narendra Modi
17 th L.S	2019	BJP-303 ,INC-52, DMK-24	National Democratic Alliance- NDA [coalition government] Lead by BJP	Narendra Modi

LIST OF PRIME MINISTERS AND THEIR ACTIVITIES :

1. **Nehru- Aug 1947 to may 1964** : 1. 1st General elections 1952, Election commission of India faced the problem of illiteracy. To overcome this problem daily symbols and each ballot box for every candidate was used. 2. **One party dominance**: it means one party continuously winning and form the government with huge majority EX: from 1952 to 1977 the INC won all elections 3. **Demand for state Reorganization/Linguistic states Movement** : people demands new states on the basis of their Language, most vigorous is Andhra state. 1953 SRC was formed, 1956 SRA was passed, 14 states and 6 UTs were created. 4. **Social and Economic change**- Reservations, Minority rights, untouchability prohibited for social change. Five year plans, Land reforms, cooperative societies, Local self-governments for Economic change. 4. **Foreign policy based on NAM, panchasheel policy** and Wars with Pakistan in 1948, 65, 71 and 99, with China 1962. During his last years official language [Hindi] act was passed in 1963.
2. **L.B Sastry- June 1964 to Jan 1966**: 1. Anti-Hindi agitation lead by DMK party in TN, food crisis and war with Pakistan in 1965. He gave the slogan, Jai Javan-Jai kisan.
3. **Indira Gandhi – Jan 1966 to Mar 1977, Jan 1980 to Oct 1984**: 1. Green Revolution [1964-67] solved the food crisis in India. 2. Rise of regional parties in 1967 Elections- INC returned with lowest majority [284] in L.S. But INC lost in States assembly elections. DMK in TN by MGR, Kerala, Odisha. But in North INC lost to SVD governments. The members in SVD governments are intermediate caste people. 3. **Rise of regional movements**- Telangana agitation in Osmania university, Meghalaya was created in 1969, demand for Chandigarh for Punjab, Sheikh Abdullah Movement in Kashmir, youth movement in Nagaland, Shiv Sena party movement in Mumbai, 4. communal tensions [violence] in Ranchi, Ahmedabad, Jalgaon, Aligarh. 4. Bangladesh liberation war in 1971. 5. **Indira attempted to create a new social base by identifying poor and down trodden, Left turn policy**- Garibi Hatao, Nationalisation of Banks [government under taking], Abolition of Privy purses [princely pension funds] 6. 1973 Keshava Nanda Bharati case 7. **Emergency** [1975-77], 1976- 42nd constitutional Amendment act. **2nd time [Jan 1980 to Oct 1984]**: 1. **Rise of regional Aspirations**: in 1980 she suspended 9 Non-congress governments in states. A.P- TDP by NTR, Assam- AASU movement, Punjab- Agitation for Khalistan [separate country for Sikhs lead by Bhindranwale]. **1984 June- operation Blue** star in Golden temple to kill the Sikh terrorist. To avenge this Sikh body guards killed Indira in 1984 October 30.
4. **Morarji Desai [Mar 1977 to July 1979] Janata party**: 1. After the emergency all the opposition parties and formed Janata party, they defeated INC 2. First Non-congress government by Janata party, First Non- congress PM is Morarji Desai. 3. In 1978 Janata party suspended 9 congress governments at state level. 4. Neelam Sanjeeva Reddy, elected as 6th L.S speaker. He was unanimously elected as 6th president of India. Morarji Desai resigned due to crisis in Janata Party.
5. **Charan Singh [July 1979 to January 1980]** Janata party [secular] with INC. He lost due to cheating of Indira.
6. **Rajiv Gandhi [Oct 1984 to Dec 1989]**: 1. **Peace agreements/Accords** with AASU in Assam in 1985, With SAD party in Punjab in 1985, with Mizo front in Mizoram in 1986, With Sri Lanka in 1987 [operation Santi Pavan from 1987 to 89 by Indian army to crush the LTTE, Tamil terrorists] 2. **Telecom revolution**, satellite technology and computer technology. 3. **Religion/communal influence in politics**- 1985- Shabano Divorce case, 1986- Ayodhya-Ramjanmabhumi case the Hindus were allowed to worship in Babri Masjid. 4. **The farmers protest**- for subsidy in Diesel, fertilizers and seeds in UP and Haryana leadership by Mahendra Singh Tikayat, in Maharashtra leadership by Sharad Joshi. 5. Boforse Guns scam, lost in 1989 elections. Rajiv was Assassinated by LTTE suicide bomber in 1991 election campaign near Chennai.

SLOGANS

Please scan

QR

SLOGANS TO INCREASE EMPLOYMENT OPPORTUNITIES:

1. Loan from bank – way to self-employment
2. Encourage self-employment - Eliminate unemployment
3. Great infrastructure facilities - create employment opportunities
4. Establish industries - create jobs

SLOGANS ON GLOBAL WARMING:

1. Plant trees - Lessen the heat
2. It is not global warming –It is global 'warning'.
3. Do not cut forests - Do not make the earth a fireball
4. Reduce fossil fuels - Reduce global warming
5. Snow is melting - Earth is drowning
6. Go green - Globe clean

SLOGANS ON WATER CONSERVATION:

1. Dig soaking pits - Conserve rainwater
2. Save water - Safe life.
3. Water is precious - Don't waste it.
4. Water is a treasure- Save it with pleasure
5. Each drop we save- Gift to future

POPULATION GROWTH :

1. More population- More problems
2. Small family- Happy family
3. Population Explosion- Leads to starvation
4. Leave superstitions- Believe family planning
5. Less population- High standard of living
6. Control population - Control pollution

IMPACTS OF GLOBALIZATION:

1. Globalization- Make the whole world
2. Multinational companies- a village Global economies
3. Globalization- business liberalization
4. Boon to industrialists- Burden to small producers

SLOGANS ON FOOD SECURITY:

1. Food for all- Health for all
2. Availability of food- security of food
3. Minimum supporting price- Minimum profit
4. Public distribution system- Promise to health
5. Save food – Serve needy
6. Waste of food – threat to food security

ON ENVIRONMENT:

1. Nature and environment- Necessity on earth
2. Save environment- increase lifespan
3. Global Warming - Not Charming
4. Conserve environment- Reduce global warming

5. Avoid plastic and fossil fuels-

Don't pollute environment

6. Protect Mother Earth - Plant trees

ON PATRIOTISM:

1. Love our motherland- Respect other nations
2. Having devotion to nation- our primary duty
3. Forget religious and caste feelings - Feel like brothers and sisters
4. Respect our nation - respect ourselves

SOCIAL MOVEMENTS:

1. Fight against injustice- Feature of social moment
2. Awareness in people -Give life to moments
3. Disgrace on oppression - root cause of dissatisfaction
4. Social moment - leads to development

SLOGANS ON PATRIOTISM:

1. Love our Country - Respect others too
2. To respect our country - Is to respect ourselves
3. To be patriotic - Is the first sign of a citizen!
4. Leave caste and religion - Love your mother land

GIRLS EDUCATION:

1. Educate girl child- Give light to the whole world
2. Educate girls - Give light to their lives
3. Let the girls be educated- lessens gender bias
4. Batie padao – Batie Bachao

ELECTIONS AND RIGHT TO VOTE:

1. Active role of citizens- Backbone to democracy
2. Elect good leaders- Give value to vote
3. Inactive performance of voters- great harm to democracy
4. Election- Legitimacy to people's opinion

PREVENTION ON WARS:

1. War is Destructive- peace is constructive
2. Welcome peace- Bid farewell to war
3. War is bloodshed – peace is flowerbed
4. Say VETO to war- Fill the world with peace
5. Farewell to weapons- Welcome to peace
6. Not weapons- need development

SLOGANS ON AGRICULTURE:

1. Without Agriculture - No food in future
2. No Farmer – No food.

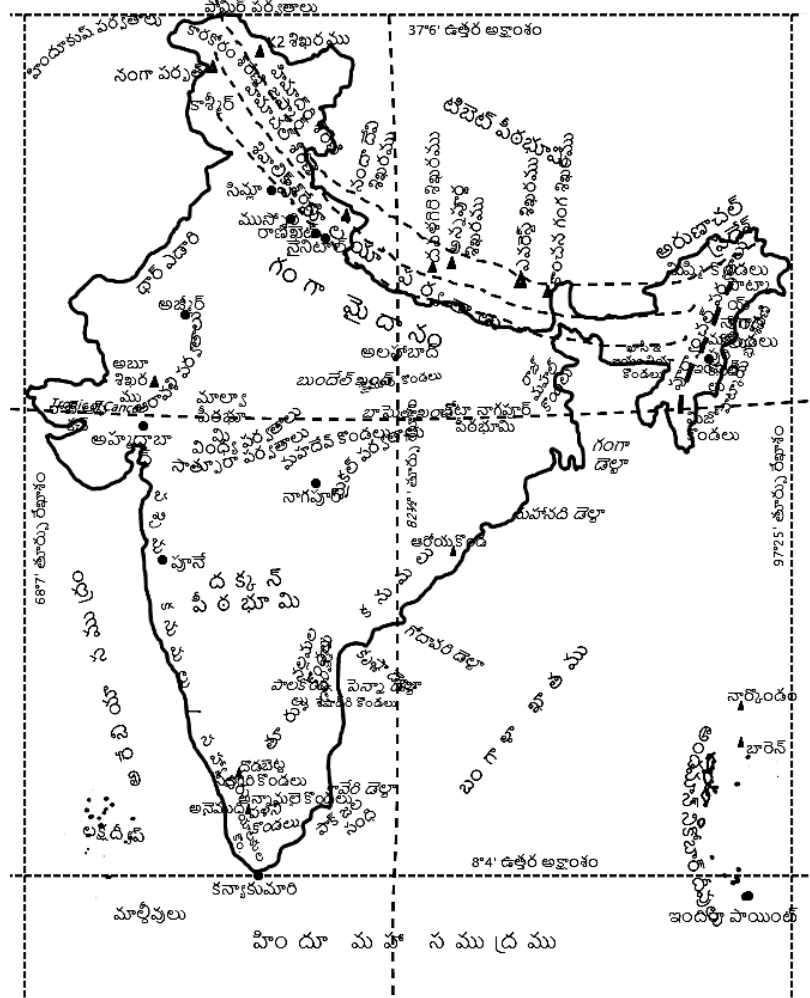
మ్యాపులు

పాఠం - 1

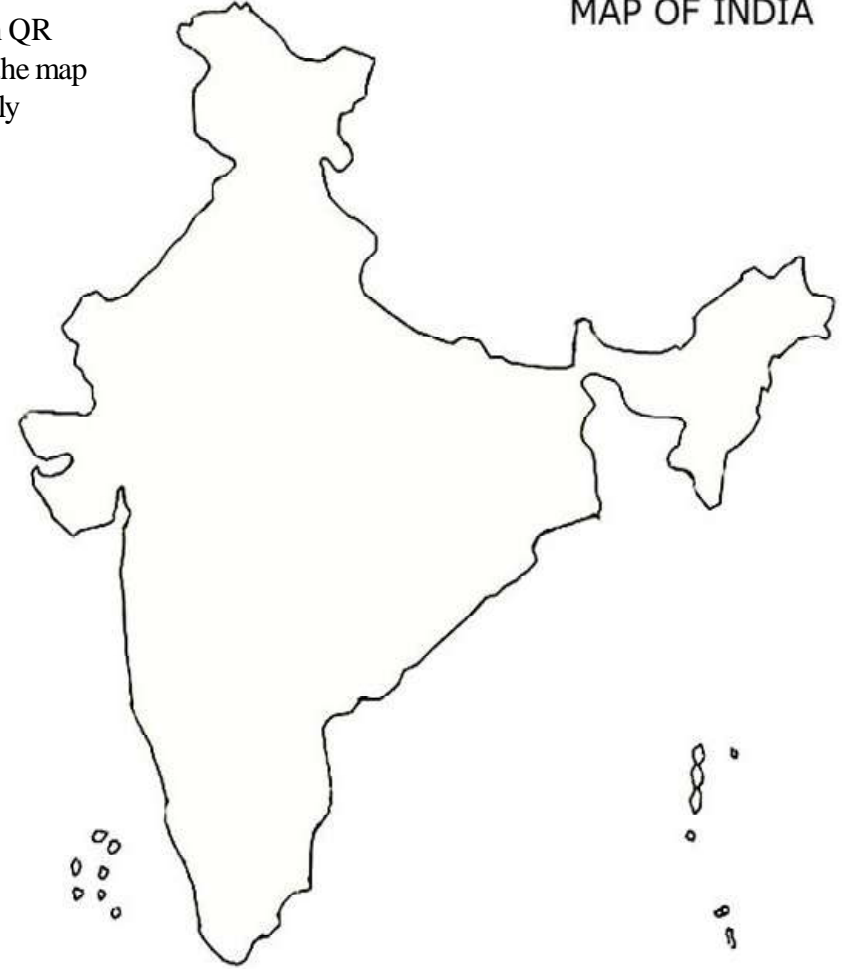
భారతదేశం - భౌగోళిక స్వరూపాలు

Pl. Scan QR
to identify the map
visually

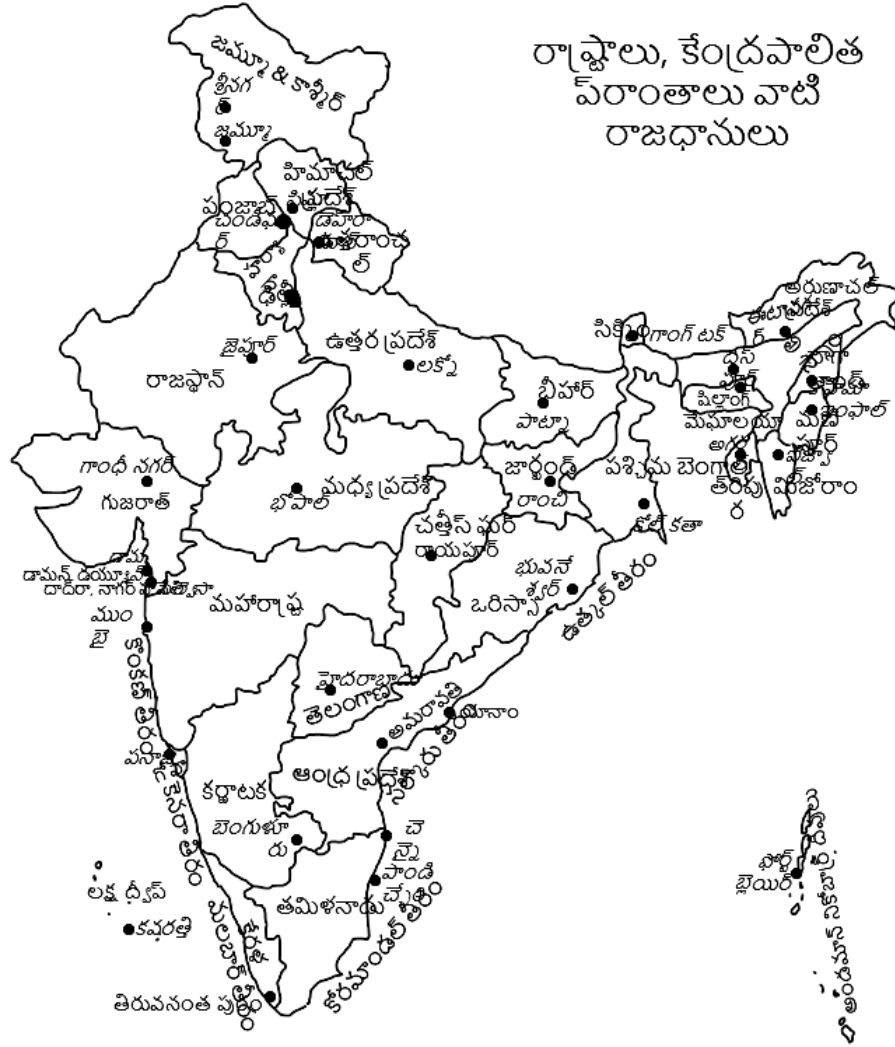
MAP OF INDIA

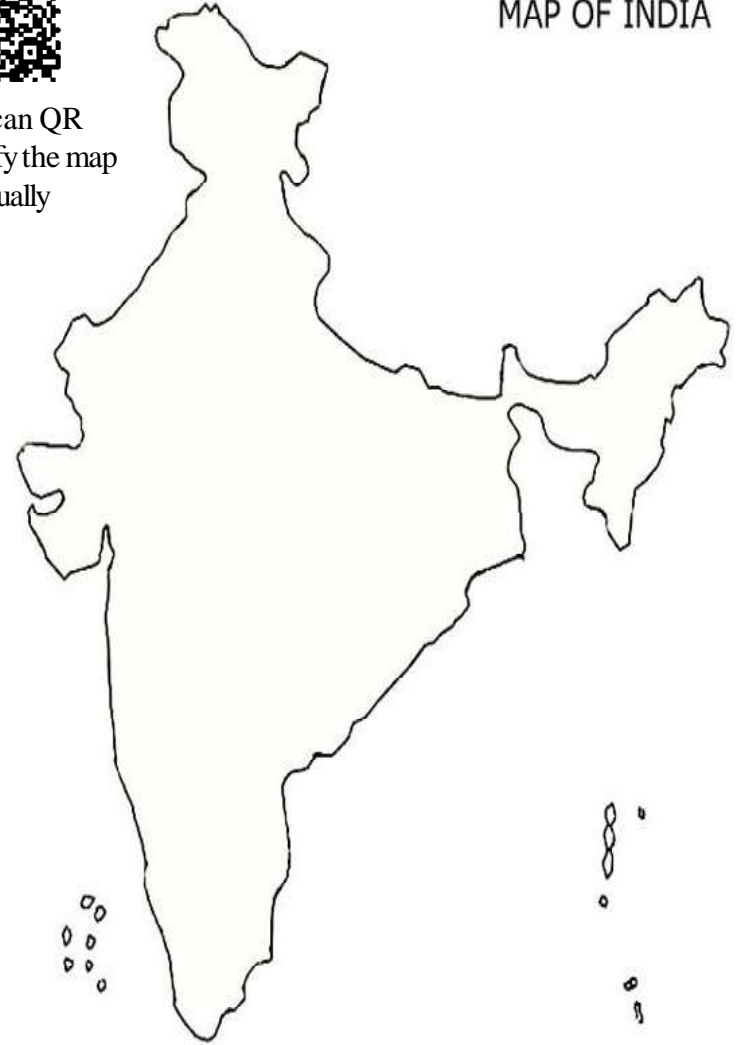

మ్యాపులు

Pl. Scan QR
to identify the map
visually

MAP OF INDIA

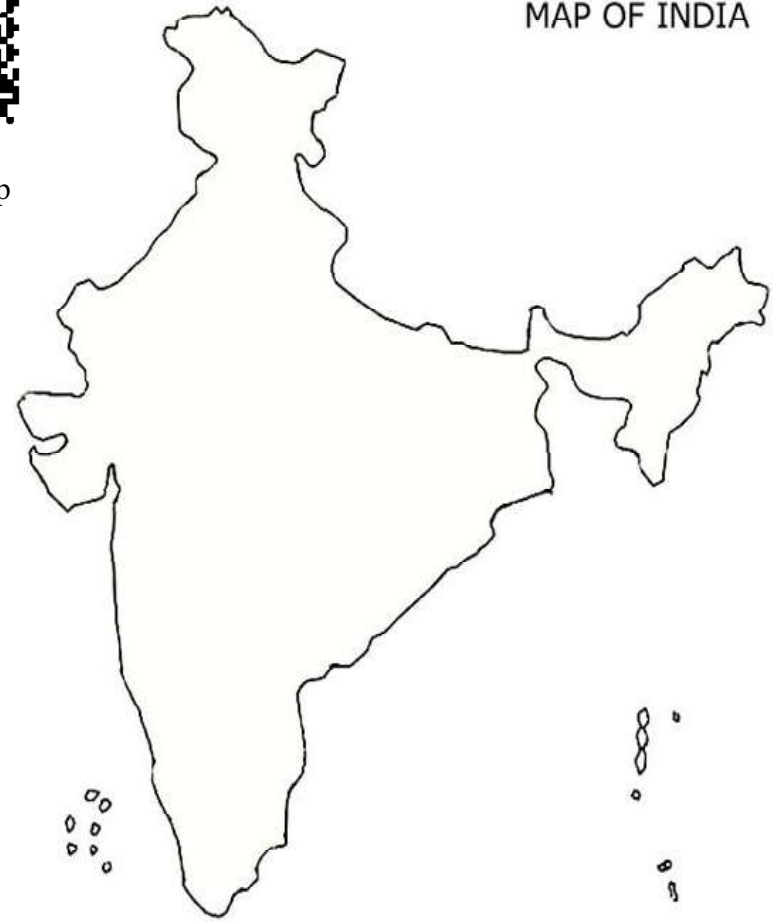
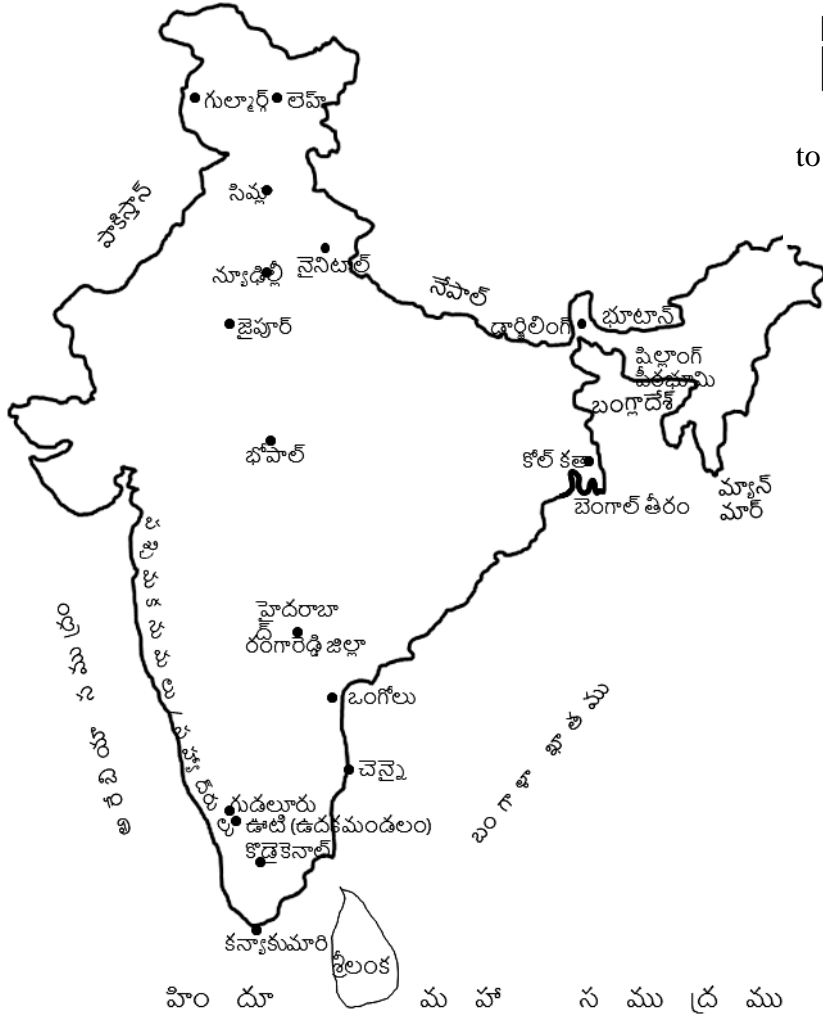

మ్యాపులు

పాఠం - 4
భారతదేశ శీతోష్ణస్థితి

Pl. Scan QR
to identify the map
visually

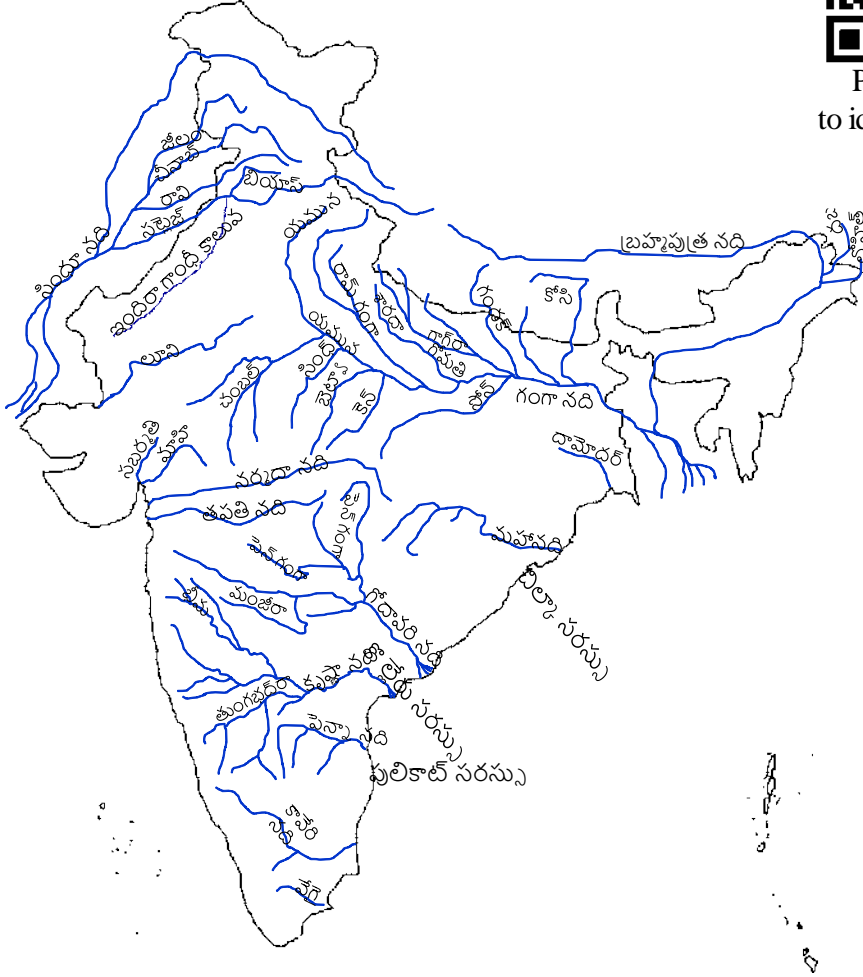

మ్యాపులు

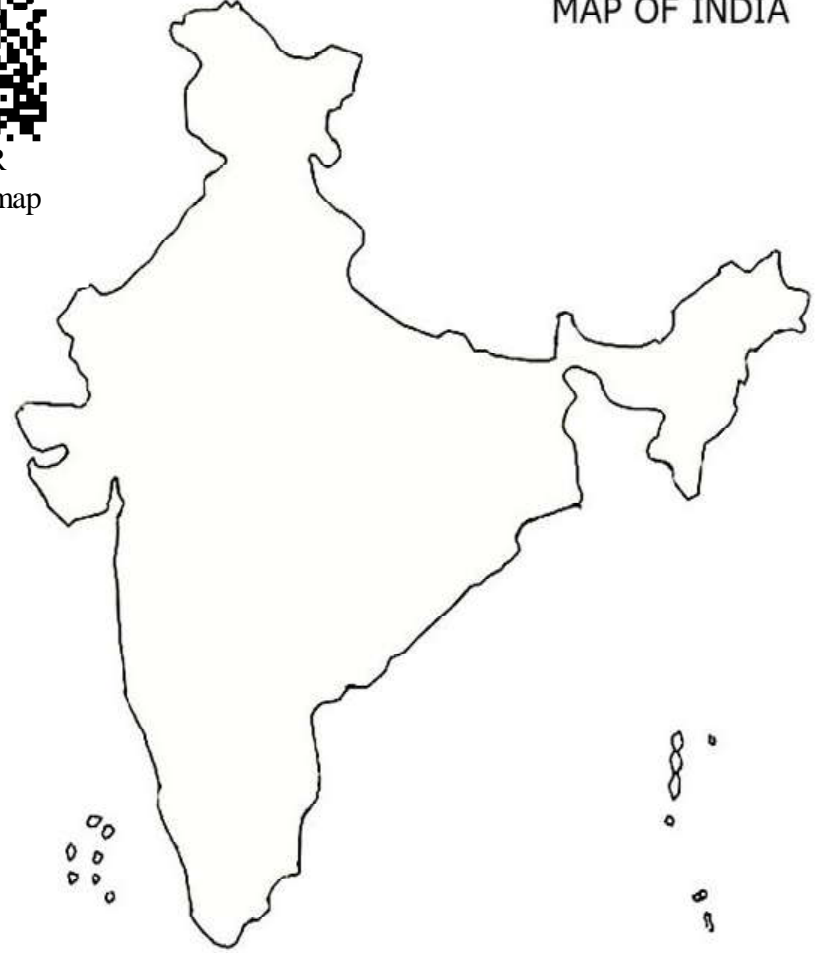
పాఠం - 5
భారతదేశ నదులు, నీటి వనరులు

Pl. Scan QR
to identify the map
visually

MAP OF INDIA

మ్యాపులు

TEACHER AND STUDENT PUBLICATIONS,

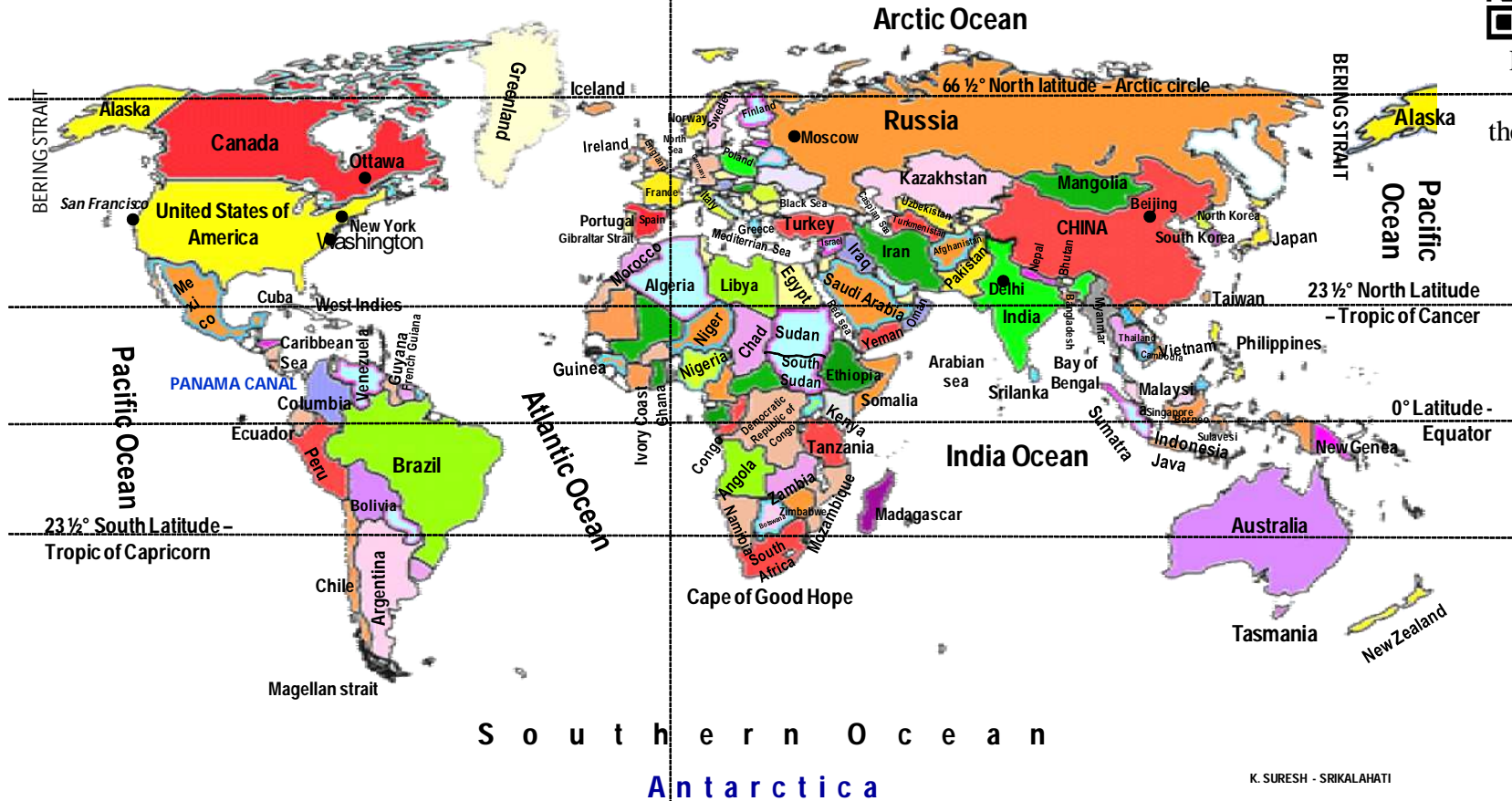
ONLY FOR X CLASS E.M & T.M ALL SUBJECTS DIGITAL BOOKS

ప్రపంచ పటం

9885678410(WhatsApp)

Pl. Scan QR to identify the map visually

వ్యాపూలు

